הארץ

1.40 ש"ח יום ד', כ"ח בכסלו התשמ"ט, 7 בדצמבר VOL.69/21087 DECEMBER 7 1988

הערכה ב'עבודה': המרכז יאשר הליכת המפלגה לממשלה רחבה

פרס ורבין פועלים באופן נמרץ לאישור הצעתם ● הצבעה חשאית צפויה מחר במרכז ● בליכוד מתכוונים לשוב ולהציע לפרס את תיק האוצר; פרס: מעדיף את תיק החוץ

מאת אילן שחורי, סופר "הארץ" לענייני מפלגות

קרוב לוודאי שמרכז מפלגת העבודה העומד להתכנס מחר אחר הצהריים בכפר המכביה ברמת גן יבטל את החלטת לשכת המפלגה מהשבוע שעבר ויאשר את המלצתם של יצחק רבין ושמעון פרס להסמיך את צוות המו"מ של שרי העבודה לפתוח במו"מ עם הליכוד להקמתה של ממשלת אחדות על בסיס שוויון בחלוקת התיקים וקווי יסוד מוסכמים. במפלגת העבודה מעריכים כי קריאת הנשיא להקמת ממשלת אחדות תשפיע על 1270 חברי מרכז המפלגה לתמוך בהצטרפות העבודה לממשלה רחבה.

בצמרת הליכוד טענו אתמול כי מו"מ חדש עם מפלגת העבודה להקמת ממשלת אחדות יהיה הפעם קשה וחסר פשרות ותוך דרישה לקבלת התחייבויות ברורות מאישים שונים במפלגת העבודה לא ינצלו את המהלך להתירה נגד הליכוד ולקשר עם המפלגות החרדיות. הערכה בצמרת הליכוד היתה אמש כי שמיר יהיה מוכן למסור לשמעון פרס את תיק האוצר בתנאי שסגן שר האוצר מטעם הליכוד יהיה אחראי על תקציבי ההתיישבות ותקציבי המשרדים בראשות הליכוד.

נודע כי פרס אינו מתלהב לקבל

(המשך בעמ' 6)

ויצמן הציע סיוע לשמיר כדי לכונן ממשלת אחדות

מאת כתבתו המדינית של "הארץ"

השר עזר ויצמן מהמערך, מהמתנגדים הבולטים במפלגתו ליצחק שמיר, פנה אתמול לראש הממשלה והציע לו את שירותיו ליצירת תנאים להרכבת ממשלת אחדות לאומית בראשותו. ויצמן דיווח על כך ליו"ר מפלגת העבודה שמעון פרס.

בשיחה עם "הארץ" סרב עזר ויצמן לאשר את הידיעה בדבר שיחתו עם ראש הממשלה ואמר, כי אינו נוהג למסור מידע על מגעיו עם שרים אחרים. עם זאת, אישר ויצמן כי הוא תומך באופן פעיל בממשלת אחדות ואף יסכים להשתתף בה.

ביקורת במפלגות על התערבותו של הנשיא שקרא לכינון ממשלה רחבה

מאת גדעון אלון ואילן שחורי

החלטתו של נשיא המדינה חיים הרצוג לפעול במסגרתו לכינונה של ממשלה רחבה בהשתתפות הליכוד והמערך, גמלה בלבו אחרי ששמע שבהסכם של הליכוד עם אגו"י יש סעיף הכולל התחייבות של הליכוד לכיסוי הגרעונות של מוסדות התורה והחינוך של אגו"י המסתכמים במאות מליוני שקלים מקופת האוצר וכי התחייבות בלתי חוזרת זו עלולה לפגוע קשות בתקציבי החינוך, הדתות והבריאות.

כן התרשם הנשיא מהמספר הרב של הפניות מחוגי ציבור שונים שמחו על ההתרפסות בפני החרדים. עד כה הגיעו למשכן הנשיא כ־60 אלף פניות מקבוצות ומיחידים, מהמערך ומראשי קהילות בחו"ל (בעיקר בגלל הכוונה לשנות את חוק השבות).

הנשיא שהיה ער לכך שהתערבותו עלולה להתקל בביקורת, החליט להדגיש בנאומו שלשום כי "אני יודע שחלק מדברי אלה הם יוצאי דופן וכי אין זה מקובל שנשיא המדינה יתבטא כך, אבל המצב הוא יוצא דופן".

ואמנם הביקורת על צעדו של הנשיא נשמעה כמעט בכל המפלגות. מלשכת ראש הממשלה הובעה תמיהה מדוע בחר הנשיא להשמיע את דבריו בנוכחות שמיר ובמסגרת מתן הארכה להרכבת הממשלה, בשעה שהקריאה היתה צריכה להיות מופנית לראשי המערך. מזכ"ל מפלגת העבודה ח"כ עוזי ברעם אמר אתמול כי העצה שנתן הנשיא למפלגת העבודה להצטרף לממשלת אחדות, היא עצה לא נכונה.

ח"כ יוסי שריד מתנועת רצ שלח אתמול מכתב לנשיא וטען בו כי התמיכה בממשלה רחבה מיותרת ומזיקה.

במברק לנשיא אמרה ח"כ גאולה כהן מהתחיה "הרשה לי לחלוק על פירושך למהו רצונו של העם, שלדעתך הוא מעדיף היום ממשלת אחדות לאומית. רק לפני מספר שבועות הביע העם את רצונו בקלפי – הדרך הדמוקרטית היחידה לשפוט מהו רצונו של העם. בבחירות האלה נוצר רוב קואליציוני ברור להקמת ממשלה לאומית בראשות הליכוד."

צוות הליכוד ינסה לפשר היום בין החרדים כדי לזרז הקמת ממשלה צרה

מאת אילן שחורי, סופר "הארץ" לענייני מפלגות

מגעים חשאיים היו אתמול בין הסיעות החרדיות בנסיון להגיע לכלל הסכמה ביניהן, במגמה להקים ממשלה צרה בראשות הליכוד עד מחר בצהריים, ולמנוע הקמתה של ממשלה רחבה בהשתתפות מפלגת העבודה, דבר שלדעתן יפגע בהישגים הדתיים שהשיגו עד כה.

נודע כי מאחורי המגעים שהתנהלו אתמול בין הסיעות הדתיות לבין עצמן, עמדו השרים אריאל שרון ויצחק מודעי שהבהירו לאנשי אגודת ישראל, ש"ס, דגל התורה והמפד"ל, כי הויכוחים והיריבויות בתוך הסיעות החרדיות הם שיביאו בסופו של דבר להקמתה של ממשלה רחבה.

צוות המו"מ של שרי הליכוד, עומד להתכנס הבוקר אצל ראש הממשלה לדון במחלוקת בין הסיעות החרדיות שבעקבותיה תביעה אולטימטיבית של אגו"י לקבל לידיה את מינהל החינוך החרדי שיוקם במשרד החינוך.

סיעת ש"ס הודיעה אתמול לראשי הליכוד כי היא עומדת מאחורי תביעת דגל התורה והודיעה כי אם הליכוד יפגע בהסכם שנחתם עם דגל התורה, לא תוכל תנועת ש"ס לעבור על כך בשתיקה. אישים בכירים בש"ס פעלו אתמול מאחורי הקלעים למציאת נוסחה שתאפשר את השליטה במינהל לחינוך חרדי הן לדגל התורה והן לאגודת ישראל. לפי הצעה שלהם, הרב מנחם לוריא, איש אגו"י המקובל גם על ש"ס, אך הרב שך עדיין דורש שראש המינהל יהיה תחת שליטתו הישירה.

אישים שונים במפד"ל, בעיקר מיוצאי מצ"ד, קיימו אתמול מגעים ושאיים עם אגודת ישראל וש"ס, כדי לנסות וליצור הבנות בין הסיעות הדתיות ולהקל בכך על הקמתה של ממשלה צרה. השר יוסף

(המשך בעמ' 6)

צומת: לא נצטרף לממשלה צרה אולם נתמוך בהקמתה

היום תדון מזכירות התחיה בהצעה להפסיק המו"מ עם הליכוד

מאת אילן שחורי, סופר "הארץ" לענייני מפלגות

תנועת צומת בראשותו של ח"כ רפאל איתן החליטה אתמול לא להצטרף לממשלה צרה בראשות הליכוד, אולם תתמוך בהקמתה של ממשלה כזו, ואחר כך תנהג על פי העניין. מזכירות תנועת התחיה עומדת להתכנס היום לדון בדרישתה של ח"כ גאולה כהן להפסיק לאלתר את המו"מ עם הליכוד. כהן פרשה אתמול מצוות המו"מ של התחיה.

לגבי החלטת צומת לא להצטרף לקואליציה של ממשלה צרה, אמר רפול, כי ממשלה בהרכב כזה, לא תוכל לטפל בבעיות הקשות שהמדינה ניצבת בפניהן. הוא אמר כי לתנועת צומת אין ולא היו דרישות לתפקידים במגזרים הציבוריים השונים בממשלה או במקומות אחרים. "תנועת צומת תתמוך בממשלה שתורכב על בסיס המפלגות הגדולות בלבד, ליכוד־מערך לתקופה מוגדרת, שבמהלכה תשונה שיטת הבחירות אשר לפיה תיבחר הכנסת הי"13" – אמר רפול.

"שלום בית" בש"ס ע"י רוטציה בין פרץ ודרעי במשרדי הפנים והשיכון

יתחלפו ביניהם בראשות המשרדים בתום שנתיים לממשלה על פי הכרעת הרב עובדיה יוסף

מאת אילן שחורי, סופר "הארץ" לענייני מפלגות

הסכם חשאי לשלום בית בצמרת ש"ס עשוי להביא רוטציה בין הרב יצחק פרץ לאריה דרעי בכהונתם בראשות משרד הפנים ומשרד הבינוי והשיכון.

בתנועת ש"ס התגלעה בשבועות האחרונים מחלוקת על איוש תפקידי השרים. לכאורה סוכם כי במו"מ הקואליציוני בין ש"ס לליכוד, כי דרעי ישמש כשר השיכון והבינוי וכי הרב פרץ יחזור לכהן במשרד הפנים. אך דרעי שהוכיח את שליטתו במשרד הפנים בשנתיים האחרונות כמנכ"ל, סירב להיפרד מהתפקיד, ובאוזני מקורביו טען כי רק הוא יהיה מסוגל להפוך את תפקיד שר הפנים לתנופה לצמיחתה של ש"ס. לעומת זאת לא היה הרב יצחק פרץ מוכן לשמוע על אפשרות אחרת מלבד כהונה במשרד הפנים.

המחלוקת בין הרב פרץ לדרעי הובאה לפני מספר שבועות להכרעתו של מנהיגה הרוחני של התנועה הרב עובדיה יוסף. בהתייעצויות שקיים הועלתה ההצעה כי הרב פרץ ודרעי יתחלפו ביניהם מקץ שנתיים לכהונת הממשלה. הכוונה שהרב פרץ יכהן ראשון במשרד הפנים ולאחר שנתיים יתחלף עם אריה דרעי שימסור לידיו את תיק השיכון. השניים עומדים למסור הודעה על הסכם הרוטציה ביניהם למזכירות הקטנה של התנועה.

בתנועת ש"ס סירבו אתמול להתייחס להסכם הרוטציה בין הרב פרץ לאריה דרעי. נאמר כי ההכרעה מי יקבל שר ובאיזה משרד נתונה אך ורק בידי מועצת חכמי התורה של ש"ס, והיא עדיין לא נתכנסה להכריע בעניין. בכיר בש"ס אישר אמש כי נושא הרוטציה בין השניים אכן נידון בפורומים העליונים של התנועה.

שוודיה ערכה לערפאת קבלת פנים ממלכתית; זכה לנשיקות שר החוץ

מאת אלדור דהבי והסוכנויות הידיעות

ארמון "האגא" בפאתי שטוקהולם, בלב יערות מושלגים, הפך אתמול בשעות אחה"צ למצודה מגודרת, כאשר חמישה אישים יהודים מארה"ב נפגשו, בחסות משרד החוץ השוודי, עם יאסר ערפאת במשך שלוש שעות.

המשלחת היהודית מנתה חמישה מאנשי המרכז הבינלאומי לשלום במזרח התיכון, קואליציה של קבוצות שמאליות הפועלות בישראל ומחוץ לה ומשתתפת בהבעת קריאה לישראל לנהל מו"מ עם אש"ף ולסגת מחלק מהשטחים. יו"ר המרכז הוא אבא אבן, לשעבר שר החוץ של ישראל, הסניף הישראלי שלו חברים אודים מאישי מפלגת העבודה.

לדברי משרד־החוץ השוודי, בראש המשלחת עומדת ריטה האוזר, עו"ד מניו־יורק, שהיא יו"ר הסניף האמריקאי של המרכז. החברים האחרים הם דבורה קס, חברת הנהלת המרכז, סטנלי שיינבאום, כלכלן ומו"ל מלוס־אנג'לס, מנחם רוזנסף, נשיא בית העובדים הציוניים ויו"ר ארגון ילדיהם של ניצולי השואה, פרופ' אברהם אודוביץ, ראש המחלקה ללימודי המזה"ת באוניברסיטת פרינסטון.

משלחתו של ערפאת כללה את מחמוד דרוויש ואת יאסר עבד־ראבו, חברי הוועד הפועל של אש"ף, והדובר באסם אבו־שריף.

ביקורו של ערפאת בשוודיה הוא הביקור הראשון שלו במדינה מערבית מאז באמרה עליו הכניסה לארה"ב.

אף צלם לא הצליח לצלם את אנשי המשלחות היהודיות, אך ערפאת צולם. כאשר המסוק שהביא אותו משדה התעופה נחת ליד הארמון, ברדתו מהמסוק זכה ערפאת לנשיקות של שר החוץ השוודי סטן אנדרסון, בנוכחות דיפלומטים.

בהתאם לתכנית שנמסרה אמש ע"י דובר משרד החוץ השוודי, עמדה להיערך לכבוד ערפאת ארוחת ערב מטעם ממשלת שוודיה בבניין הפרלמנט השוודי.

ראש ממשלת שוודיה אינגבאר קרלסון קיצר את בקורו בפאריס ושב לשטוקהולם לפגישה עם ערפאת.

כל נציגי הקהילות היהודיות בשוודיה פרסמו אתמול הודעה המביעה אכזבה בשל החלטת שוודיה לארח את ערפאת.

שגרירות ישראל בשטוקהולם לא קיימה כל מגע עם מישהו מאנשי המשלחות היהודיות.

שלשום עוד הביע יו"ר מועצת נשיאי הארגונים היהודיים בארה"ב כי אינו יודע על כל פגישה צפויה של משלחת יהודית עם ערפאת.

סימור רייך, נשיא ארגון "בני ברית", אמר שלשום כי הפגישה בין מנהיג אש"ף ואישים מהיהדות האמריקאית "אינה במקום הנכון ולא עם האנשים הנכונים."

נשיא הועד היהודי האמריקאי תיאודור אלנוף, אמר כי אין הוא יודע מיהם האנשים שישתתפו בפגישה, אולם הוסיף כי פגישות מן הסוג הזה עשויות "להאיר את אי־הבהירות הקשורות בהחלטות אלג'יר".

לאחר ביקורו בשוודיה והופעתו הצפויה בעצרת האו"ם בז'נבה יעבור ערפאת לבקר באוסטריה ולהיפגש שם עם הקנצלר ועם שר החוץ.

נעצרה רכישת מט"ח ע"י הציבור

לפי גורם בכיר בבנק ישראל פסקה באחרונה הבריחה מהשקל

מאת איתן אבריאל, סופר "הארץ" לענייני כלכלה

בשבוע האחרון נעצרו למעשה רכישות המט"ח של הציבור – כך נמסר ל"הארץ" מגורם בכיר בבנק ישראל. הגורם הבכיר הוסיף עוד כי בשבועיים האחרונים נעצרה מגמת הבריחה מפקדונות שקליים, ובמקביל אף נרשמה עלייה מסויימת בביקוש לאשראי במט"ח. מחירו היחסי של האשראי במט"ח, בהשוואה לאשראי השקלי, ירד בשבועות האחרונים כתוצאה מעליית הריבית על האשראי השקלי.

שינוי זה במגמת פעולות הציבור, הוסבר בבנק ישראל, נובע מ"התרווחות" של מנהלי הכספים בסקטור העיסקי, אם כתוצאה משינוי בהערכות לגבי מועד הפיחות, ואם כתוצאה משיקולים עיסקיים, לפיהם הביטחון הקיים בלקיחת אשראי במט"ח עדיף על ביצוע פעולות ספקולטיביות יקרות.

בבנק ישראל הביעו סיפוק מאמת טענתם שדי בעלייה מתונה בריבית כדי לעצור את ירידת יתרות המט"ח.

חנוכה בפקין

ההורים מלקקים את האצבעות והילדים נהנים ממתנות

מסעדה סינית פקין – תל־אביב דיזנגוף 265, ת"א. טל. 03-5462033 ,453423

נחשפה חוליה של פתח החשודה בבצוע פיגועים באיזור חיפה

חשודים בהשלכת הרימון במדרחוב נורדאו וכן בביצוע הצתות של שלושה אוטובוסים ובתכנון חטיפת חיילים מטרמפיאדות ● כל חברי החולייה בדואים ושניים מהם שירתו בצה"ל

מאת זהר אינגבר, סופר "הארץ"

כוחות הביטחון בסיוע משטרת מרחב חיפה חשפו חוליה של ארגון הפתח המונה 13 חברים. כל החשודים, עליהם נמנים שני חיילי צה"ל, הם בדואים והם החשודים בביצוע שורה ארוכה של מעשי חבלה בחיפה והסביבה ובין השאר – זריקת הרימון במדרחוב נורדאו שגרם לפציעתם של 25 אנשים.

במסיבת עיתונאים אמר אתמול מפקד משטרת מרחב חיפה, תת ניצב יוסי לוי, כי כל החשודים, צעירים בדואים שנעצרו במהלך השבועיים האחרונים, הודו במעשים המיוחסים להם. חלק מהעצורים אף ביצע שיחזורים של הפיגועים.

מפקד משטרת מרחב חיפה ציין, כי החוליה פעלה בשליחות אש"ף אשר מימן בכסף את פעולותיה, תוך הטלת משימה כללית לבצע פיגועים במקומות המונים. מפקד המרחב הדגיש, כי "המימון הכספי של אש"ף לא היה בסכומים אדירים שניתן היה לקבוע שהיה בהם מניע לבצע את הפיגועים". הוא ציין, כי על פי ממצאי החקירה, פעלו חברי החוליה מתוך מניעים לאומניים. תת ניצב יוסי לוי סירב לגלות מאיזו מדינה הגיעו ההנחיות לחברי החוליה, אך הדגיש שיש בידי החוקרים מידע על כך. משטרת חיפה ורשות הבטחון הטילו איפול מוחלט על מהלך החקירה ומעצרם של המעורבים. במסיבת העיתונאים סירב תת ניצב יוסי לוי להשיב אם החשודים הודו בחקירה.

10 מקרב העצורים מתגוררים בכפר איבטין שליד קרית אתא. שני החיילים, מאגד מוחמד חילף (27) ועמר מוסטפה תג'אורה (25) מתגוררים בכפר כעביה. חבר נוסף מתגורר בשפרעם. בין העצורים שתי אחיות, באול סאלח סרסאוי בת 27 ומופידה סרסאוי בת 19. המשטרה טוענת שחלקן של האחיות הוא שולי. אחיהן סמיר בן 21 חשוד כי עמד בראש החולייה וכמי שזרק את הרימון במדרחוב.

כוחות הבטחון חושדים כי את ההוראות לבצע הפיגועים קיבל מאנשי מחבל...

צוות חקירה מיוחד בראשותו של פקד נפתלי בן טוב מהיחידה למודיעין ובילוש במשטרת חיפה מייחס לשניים מחברי החוליה את זריקת הרימון במדרחוב נורדאו בחיפה.

בפיגוע זה שארע בחודש אוגוסט האחרון נפצע קשה הילד דן מאיר (8) ו־24 אנשים נוספים, ביניהם הוריו של הילד. שני חברי החוליה נמלטו ממקום הפיגוע בעזרת מכונית שחנתה בסמוך.

עוד מיוחסים לחברי החוליה את זריקתו של רימון רסס במרכז הכרמל בחודש אוקטובר 87, שלמרבה המזל לא התפוצץ וכן הטלת בקבוקי תבערה על אוטובוסים, שנסעו בכביש סובען נצרת ליד קיבוץ שער העמקים בפברואר ובמרץ 88, ובכביש שפרעם־נצרת בחודש אוגוסט האחרון.

אנשי החוליה חשודים גם בביצוע הצתות של שלושה אוטובוסים בחניון אגד בסבעון ובכפר איבטין ובתכנון חטיפת חיילים מטרמפיאדות ומתחנות אוטובוסים. במהלך החיפושים שבוצעו בביתם של חברי החוליה נתפשו 5 רימוני יד שיועדו לביצוע פיגועים נוספים.

צוות החקירה המיוחד שלל את האפשרות למעורבותם של חברי החוליה ברצח הילד חגן זגורי מסבעון לפני 3 חודשים. במהלך החקירה נגד אנשי החוליה הובהר כי מקצת מאנשיה נטלו חלק פעיל גם בהבערת צמיגים, ביידוי אבנים ובהנפת דגלי פלשתין במהלך יום השלום בחודש דצמבר לפני שנה. מפקד משטרת חיפה אמר כי החקירה עומדת בפני סיומה ונגד כל המעורבים יוגשו כתבי אישום.

מעצר החוליה גרם לתדהמה בכפר איבטין

מאת זהר אינגבר, סופר "הארץ"

מעצרם של חברי החוליה שרוב אנשיה מתגוררים בכפר הבדואי איבטין הכה בתדהמה את בני הכפר סאלח ופאטמה סרסאוי, שבנם סמיר חשוד כמי שעמד בראש החוליה וכמי שזרק את הרימון במדרחוב. הם סרבו להאמין לחשדות המיוחסים לבנם.

גם אחיותיו של סמיר, באול בת ה־27 ומופידה בת ה־19, נעצרו כחשודות בפרשה אך שוחררו ביום ששי האחרון. האחיות סיפרו אמש, כי יצאו ליוון לפני כחודש, לאחר שהוזמנו לביקור אצל בן דודם מהכפר מוסא.

הן חזרו לארץ ביום ששי לפני כשבועיים ונעצרו בשדה התעופה. "הופתעתי. בחיים לא חשבתי שיעצרו אותי כחברה ב'פתח'" אמרה מופידה, רווקה.

האב סאלח, 68, עבד 23 שנים במפעל לבין, שבקיבוץ יגור ובעת הפיגוע במדרחוב נורדאו היה, לדבריו, בבית החולים ולכן הוא זוכר את המקרה. אתמול הוא אמר: "סמיר רצה להתגייס לצה"ל אבל דחו אותו, הוא לא מחבל, אנחנו חיים בשקט עם היהודים, אנחנו אחים, אם הבן שלי עשה את זה אני אכעס ואתרגז מאוד."

סאלח סרסאוי, אביו של סמיר, ראש החוליה. בתמונה בנותיו באול ומופידה שחשדו גם הן מעורבות בפרשה. צילום: ניר אלפיה, "הרשות"

שווייץ הסירה הסודיות הבנקאית מחשבונות נמרודי (עמ' 2)

צעירים בשכם מטילים טרור בקסבה (עמ' 3)

אולמרט תובע מ"דבר" פיצויים על לשון הרע (עמ' 4)

יוון סירבה להסגיר מחבל לאיטליה (עמ' 5)

בגליון זה 16 עמודים

מזג האוויר

התחזית: מעונן חלקית עד בהיר.
ירושלים: 6–7. תל־אביב: 11–21. חיפה: 12–20. באר־שבע: 7–21. רמת הגולן 5–16, נהריה 10–21, צפת 4–14, טבריה 8–20, נצרת 6–16, שומרון 7–18, נתב"ג 8–21, ירדן 9–24, עזה 12–20, אילת 13–25.

זיהום אוויר

ריכוזי תחמוצות גפרית באוויר שנמדדו ביום 5.12 (ממוצע הגר משתי מדידות במיקרוגרם/מ"ק)

	מיקרוגרם למ"ק	שינוי מיום קודם
חיפה	436	+218
ת"א	209	−72
אשדוד	202	−118
חדרה	91	+13

תקן ארצי קיים: 1560 מ"ג למ"ק. תקן מוצע כבינ: 780 מ"ג למ"ק.

שערי הדולר

	השער	השינוי בש"ח
יציג	1.5800	+0.0022
נוסעים	1.8780	+0.0026
שוחר	1.8400	–

שער הסל

יציג	1.7192	+0.0013

זכו בלוטו

אלה המספרים שעלו אמש בהגרלת הלוטו: 5, 6, 13, 15, 19, 41 והמספר הנוסף: 17.

פיקרינג מונה לשגריר ארה"ב באו"ם

מאת עקיבא אלדר, סופר המדיני של "הארץ"

שגרירה היוצא של ארה"ב בישראל, תומס פיקרינג, מונה לשגריר ארה"ב באו"ם בממשלו של הנשיא החדש ג'ורג' בוש.

ההודעה על כך התקבלה אתמול במפתיע מוואשינגטון במהלך קבלת פנים לכבוד הסנטור הרפובליקאי פיליפ גרהם, המבקר בישראל.

הציר בשגרירות ארתור יו הפסיק את המסיבה, כדי להכריז על דבר המינוי שהתקבל בהתרגשות רבה על ידי המשתתפים. פיקרינג היה אמור לשוב תוך מספר שבועות לוואשינגטון כדי להיכנס לתפקיד החדש – סגן מנהל כללי למינהל במשרד החוץ. ההחלטה למנותו לתפקיד הבכיר של ראש משלחת ארה"ב באו"ם נתקבל בהפתעה. המינוי נחשב לקידום בדרג הדיפלומטי.

את מקומו של פיקרינג בשגרירות בתל אביב יתפוס השגריר ויליאם בראון, ששימש בעבר ציר בשגרירות בישראל ותפקידו האחרון היה שגריר ארה"ב בתאילנד.

המימשל ישתדל למכור נשק למדינות המפרץ

(ע"צ). שר ההגנה האמריקאי, פראנק קארלוצ'י, אמר כי מימשל רייגן ימשיך במאמציו לביטול האיסור שהטיל הקונגרס על מכירת סוגי נשק מסוימים למדינות המפרץ.

בראיון שפורסם אתמול בעיתון "עומאן דיילי" אמר קארלוצ'י כי "נסיונות הממשל האמריקאי לבטל את החוק שנחקק על־ידי הקונגרס נגד מכירת טילי נ.מ. סטינגר, נכשלו. אולם, לדבריו, הממשל ימשיך במאמציו למען ביטול חוק זה, "שכן לממשלת ארה"ב צריכה להיות הסמכות לקבל החלטות".

שוק ההון

צמצום נוסף במחזורים

מאת דורון מנבוינר

מחזור המסחר במניות ההנפקות הסתכם אתמול בכ־4 מיליון שקלים בלבד. לפני כחודש, לשם השוואה, הסתכמו מחזורי המסחר היומיים במניות ההנפקות בכ־8 מיליון שקלים. מגמת המסחר היתה אתמול מעורבת עם נטיה קלה לעליות. המתווכים בבורסה מסבירים את המחזורים הנמוכים, באי הוודאות השוררת באשר להתפתחויות בתחום הפוליטי והכלכלי.

מחזור המסחר באגרות החוב הסתכם אתמול ב־25 מיליון שקל.

רוצה לרכוש רכב חדש? אתה לא צריך לחכות לינואר!

המסלול הירוק

המכס ירד

שער המטבע יעלה

הפיקוח יוסר-רווח היבואן יעלה

הכל יכול לקרות...

אל תחכה ל־1.1.89

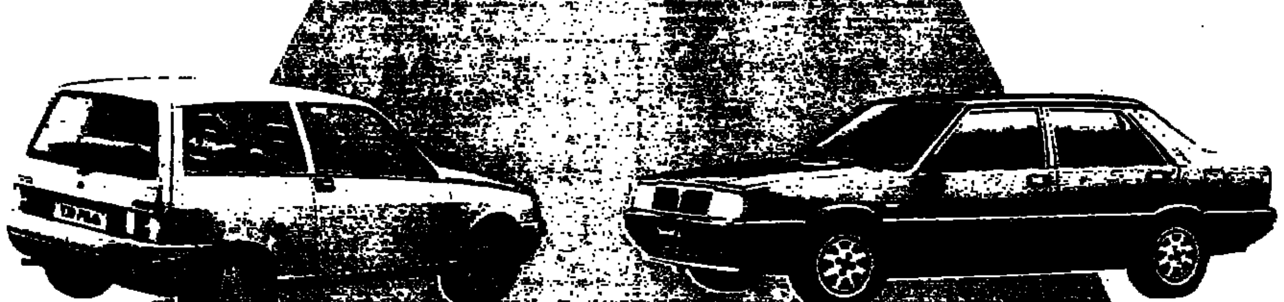

לנצ'יה פריזמה עכשיו החל מ־ 29,900 ש"ח

אוטוביאנקי עכשיו החל מ־ 19,900 ש"ח

●אספקה מיידית●דגמי 89'●אפשרויות מימון מגוונות

● אוטוביאנקי פילה 20,600 ש"ח ● לנצ'יה פריזמה 1.5 LX 30,900 ש"ח ● לנצ'יה פריזמה 1.6 SYMBOL 37,590 ש"ח

● לנצ'יה דלתא 1.3 28,500 ש"ח ● דלתא 1.6 G.T.I 35,600 ש"ח ● דלתא HF טורבו 1.6 46,815 ש"ח

המחיר כולל מע"מ. מזגן בתוספת מחיר.

לנצ'יה-הכח החדש

هكذا من الأصل

هكذا من الأصل

גורבאצ'וב בניו יורק: נרחיב את שיתוף הפעולה עם כל חברות האו"ם

ייפגש מחר עם רייגן ועם בוש ● "אני מאמין שהדיונים יתרמו לדו שיח בין המעצמות"

מאת שלמה שמיר

ניו יורק (מיוחד ל"הארץ"). "ברית המועצות שואפת להרחיב את שיתוף הפעולה במסגרת האו"ם עם כל חברות הארגון," כך הצהיר שליט ברית המועצות, מיכאיל גורבאצ'וב, לאחר שירד מכבש המטוס הסובייטי, שנחת אמש בנמל התעופה קנדי בניו יורק.

בהתייחסו לפגישתו מחר עם הנשיא רייגן והנשיא הנבחר בוש, ציין גורבאצ'וב: "אני מאמין בביטחון שהדיונים יתרמו דינאמיות לדרישה ולשיתוף הפעולה בין שתי המעצמות". גורבאצ'וב ציין, כי לא נקבע סדר־יום לשיחתו עם רייגן ואמר: "כל צד חופשי להעלות נושאים שהוא מעוניין בהם. עצם העובדה שפגישה כזאת נערכת היא בעלת חשיבות רבה והיא תשרת את האינטרסים של ארה"ב, בריה"מ והעולם כולו".

סידורי ביטחון חסרי תקדים ננקטו בנמל התעופה בעת נחיתת מטוסו של גורבאצ'וב. מאות שוטרים וסוכני חרש אמריקאים וסובייטיים שמרו על מבואות שדה התעופה והקיפו את הסכה בו נחת המטוס. צלפים הוצבו על גגות מבני שדה התעופה. דיפלומטים ונציגים סובייטיים, נכבדים אמריקאיים ופקידים בכירים של האו"ם היו בין מקבלי פניו.

מיכאיל גורבאצ'וב, רעייתו ופמליה גדולה של עוזרים ופקידים, יצאה את נמל התעופה בשיירה של 40 מכוניות מהודרות, שעשתה דרכה בתנועה הסואנת של מנהטן לבניין השגרירות הסובייטית במנהטן. נמסר, כי משטרת ניו יורק גייסה 6600 שוטרים כדי לשמור על הסדר בעת שהותו של גורבאצ'וב במנהטן, זאת מלבד צבא של סוכני חרש ואנשי ק.ג.ב. שיהיו מופקדים על בטחונו.

מיכאיל גורבאצ'וב ינאם היום בפני עצרת האו"ם, ולאחר מכן יפליג במעבורת מיוחדת לאי־המושלים שבנמל מנהטן לשיחה עם הנשיא רייגן והנשיא הנבחר ג'ורג' בוש. אחרי הצהרים יבקר במוזיאון לאמנות מודרנית במנהטן ובערב ישתתף בקבלת פנים במרכז האו"ם.

מיכאיל גורבאצ'וב ורעייתו ראיסה בפתח המטוס שהביאם לניו־יורק, שם משתתף מנהיג בריה"מ במושב העצרת הכללית של האו"ם ונקבעו לו פגישות עם אישי צמרת בממשל האמריקאי. (תצלום: איי־פי)

ראיתי שמעתי

יוסי בן אהרון, מנכ"ל משרד ראש הממשלה, קיבל אתמול משלחת של נציגי משפחות הנרצחים בראס בורקה ובראשם עורך הדין גרא קורן. הם הביעו בפניו את כעסם והתסכול מהסחבת המוקטת ממשלת מצרים בעניין העמדת הפיגועים שלהם. הם ציינו כי חלפו כבר יותר משלוש שנים, והבעיה טרם מצאה את פתרונה. הם ביקשו שהנושא יובא לדיון בממשלה, על מנת שזו תבהיר לממשלת מצרים את הצורך להוריד את העניין מסדר היום, כדי שלא יהיה מכשול ביחסים בין שתי המדינות.

"הרצוג הוא לכל היותר נציג מבלכתי של המדינה. הרצוג אינו מייצג את טעמו של העם, מפני שהטעם הזה איננו ברור כלל וכלל. הרצוג מייצג לצורך העניין אך ורק את עצמו" – קובע העיתון. היומון החרדי יודע לספר כי שמיר אינו מתרגש יותר על המידה מפנייתו של הרצוג, והוא יפעל בכל כוחו להקים ממשלה שתתבסס על 65 ח"כים, תוך פוילה לבעוד בלי להתחייב להכניסו לממשלה.

בעוד מיכאל גורבצ'וב יסעד ביום רביעי על שולחנו של הנשיא רייגן יחד עם סגן־הנשיא בוש, תאכל אשתו, ראיסה, דגים עם נשותיהם וקבוצה של נשים אחרות שתכלול את בעלת מוד הרכילות בעיתונות, איילין כל, הכותבת תחת הכינוי "סוזי" והמראיינת הטלוויזיונית, ברברה וולטרס.

ראיסה גורבאצ'וב: סעודה של נשים, פוליטיקה ורכילות

המארחת תהיה מארשלה פרס דה קוייאר, רעייתו של מזכיר האו"ם. בין המוזמנות לסעודה נמנות מארי רייד, רעיית סגן מזכיר האו"ם, אליזבת מייינהאן, אשתו של הסנטור מאסצ'ך מוינהאן מניו־יורק, מתילדה קראום, רעיית מושל ניו־יורק, מאריו קאומו ובעלת מפעל הקוסמטיקה אסתי לאודר. כל האורחות, כשני תריסרי נשים, הן ידידות של רעיית מזכיר האו"ם.

ע"ה, מרכז האו"ם

אחד מסימני השאלה הגדולים בעיריית תל־אביב הוא מי יהיה מבקר עיריית תל־אביב הבא, עם פרישתו של המבקר הנוכחי, שמואל רוביצ'ק, מתפקידו בשבועות הקרובים. ככל הידוע, יש עדכה שני מועמדים מרכזיים. הראשון בא מחוץ לעירייה, והוא האלוף (מיל.) חיים נדל. השני הוא ראש אגף התקציבים בעירייה, מנחם ליאור. ההכרעה תיפול לאחר שייפתח מכרז למינוי.

חיים הנדוהיקי

יהודה אפרוני יהיה המנחה בערבי קריאת השירה של יבגני יבטושנקו בארץ. תחילה פורסם שהמנחה תהיה חנה מרון, אך זו הצטננה והדבר הביא לחילופי מנחים. בינתיים, עד שהצטננה, הספיקה מרון לסיים את ביצוע "מרי סטיוארט" של שילר עם תלמידי שנה ג' של החוג לתיאטרון באוניברסיטת תל־אביב. מרון שיחקה בזמנו את אליזבת במחזה זה, בשתי ההפקות, בקאמרי וב"הבימה".

פ. ז.

למריבה בין אלי לייבלר, סגן נשיא הקונגרס היהודי העולמי, שהצליח לפתוח מרכז לתרבות יהודית במוסקווה, לבין נשיא הקונגרס, אדגר ברונפמן, המבקש לפתוח מרכז כזה משלו, הצטרף יהודי נוסף לב שפירו, נציג המחנה היהודי האוטונומי ביד־וביג'אן בסובייטים העליון. ב־24 באוקטובר נפתח במוסקווה מרכז לתרבות יהודית ליד התיאטרון הקאמרי היהודי. ברונפמן אץ למוסקווה ב־1 בנובמבר, כדי לקבל את הסכמת השלטונות למימוש תוכניתו לפתוח מרכז לתרבות יהודית בבניין סמוך לבית הכנסת היהודי ברחוב ארחיפובה. בעוד לייבלר זכה לתמיכת משרד התרבות, ניסה ברונפמן לקבל את הסכמת ראש משרד הדתות בברית המועצות. המריבה בין ה"גבירים" ברונפמן ולייבלר היא על רקע של קנאה אישית ועתה הצטרף לשניים גם שפירו, המבקש להקים בעיר מרכז תרבות נוסף.

אליהו זהבי, קופנהאגן

"רב־טוב", ארגון אורתודוכסי אמריקאי אנטי־ישראלי קנאי, המסייע "פליטים" לנשרים בדרך מבריה"מ לישראל בווינה, שיגר איגרת תודה לשלטונות אוסטריה, על המסלול הפתוח לנשרים בין בריה"מ לישראל בווינה שהם מסייעים לנשרים הפונים עורף לישראל. הארגון, הנשען על הרבי מסאטמר בברוקלין, האושר לו בתי קליטה לנשרים ואמצעים כספיים רבים בווינה, מודה באיגרת – עם פתיחת בית־כנסת לנשרים בווינה – גם על הכללת יהודים יוצאי איראן במסגרת זו. נציג "רב־טוב", דוד ברדמן, שיגר תודה מיוחדת על־כך לסגן ראש ממשלת אוסטריה, אלויס מוק.

שמעון סאמט

"יתד נאמן", היומון החרדי המשקף את עמדותיהם של ש"ס ודגל התורה, תקף אתמול בחריפות את נשיא המדינה בשל קריאתו לשמיר ולפרס לפעול לכינון ממשלה רחבה. לדעת העיתון, הפנייה היא תקדים לא מקובל ולא מכובד מבחינה פרלמנטרית.

דסטין הופמן יופיע בחודש מאי בתפקיד שיילוק ב"הסוחר מוונציה" על בימת תיאטרון לונדוני. בפעם האחרונה הופיע על הבימה בשנת 84' בתפקיד ווילי לומן ב"מותו של סוכן", תפקיד אותו גילם אחר־כך גם בקולנוע. את המחזה יביים פיטר הול. שכרו של הופמן יהיה קרוב ל־4,000 דולר לשבוע, לעומת יותר מחמישה מיליון דולר שהוא מקבל עבור תפקיד בסרט.

אריאה, לונדון

בעריכת עירית רוזנבלום

שיחת היום עם עבדאללה חמוזה

על ההצעה ל"טרנספר חיובי" לערביי עכו

טרנספר הוא מונח רגיש בעיני הערבים

מאת גדעון אלון

האם התגובות מתבטאות של סגן ראש העיריה דוד בר־לב ל"טרנספר חיובי" מרצון של ערביי עכו?

ודאי. זוהי הצעה אומללה שגרמה לתסיסה רבה לא רק בקרב התושבים הערביים של עכו, אלא גם בקרב היהודים. כל הזמן היתה בעכו מערכת יחסים טובה מאוד בין יהודים וערבים, להוציא כמה מקרים שוליים וחריגים. השבוע כינסנו פגישה של אנשי ציבור ערביים בעכו והחלטנו לגנות בחריפות את ההצהרות של בר־לב ולתבוע מראש העיריה אלי דה קסטרו לסלק אותו מתפקידו. פקיד בכיר בלשכת יועץ ראש הממשלה לענייני ערבים אמר לי שההצעות האלה אינן משקפות את עמדות הליכוד ויש כוונה לנזוף בסגן ראש העיריה מטעם הליכוד בשל התבטאותו האומללה.

מה בעצם הרגיז אתכם ואת ערביי עכו בהצעות בר־לב?

בעיקר התקוממנו נגד השימוש במושג "טרנספר חיובי". אינני מבין איך טרנספר יכול להיות בכלל דבר חיובי. טרנספר זהו מונח מבעיר ורגיש מאוד בעיני האוכלוסיה הערבית.

אבל ההצעה שלו כוללת גם רעיונות חיוביים לשיפור רמת הדיור באמצעות מענקים מוגדלים של משרד השיכון המשרת קהילות מחוץ לעיר.

הבעיה היא שאין כיום עתודות קרקע לבנייה באזורים הסמוכים לעכו. אם רוצים לפתור את בעיית הדיור הקשות של ערביי עכו, יש להגדיל את העתודות בתוך העיר. מי שיעזוב את העיר מרצונו ההופשי כדי לשפר את רמת הדיור שלו – שיבושם לו.

האם במסגרת מערכת החינוך מתקיימים בעכו מפגשים בין נוער יהודי וערבי?

עבדאללה חמוזה הוא מחנך המשמש זה כעשרים שנה כמנהל ביה"ס היסודי הערבי בעכו

הפעילות המשותפת איננה רחבה. "בית קרן" שנועד למטרה זו אינו פועל כי הוא לא הצליח מבחינה ניהולית. בבית הספר אנו מקיימים מפגשים משותפים במסגרת פרויקט שנקרא "ניצני שלום". המפגשים עד כה היו נפלאים, לשביעות רצון שני הצדדים. בתחילה חלק מההורים היהודים הסתייגו מהמפגשים, אבל אחרי שילדיהם חזרו מהם וסיפרו על פגישותיהם עם נערים ערבים, שינו הורים רבים את עמדתם והיקף המפגשים אף גדל.

האם לדעתך האוכלוסייה הערבית בעכו מוכנה לדעה לעמדת הציבור היהודי בעיר?

רק בנושא הדיור. חלק כ־13 אלף הערבים בעכו, המהווים כשליש מתושבי העיר, מתגוררים עדיין בתנאים קשים ביותר. לצערי אין טיפול אינטנסיבי ולא קיימת גישה חיובית לפתרון בעיותיהם.

תאצ'ר הורתה לשריה להימנע מפגישות עם נציגי אש"ף

פגישות שרים בריטיים עם נציגי הארגון יתאפשרו רק אם יכיר אש"ף מפורשות בישראל ויתנער מאלימות ● תאצ'ר שללה ברודוס יוזמה אירופית לחידוש התהליך המדיני במזה"ת

מאת שאול צדקא, סופר "הארץ" בבריטניה

לונדון (מיוחד ל"הארץ"). ממשלת בריטניה הודיעה כנראה מבוגמתה להפגיש את שריה עם נציגים של אש"ף, בעקבות הוראה של ראש־הממשלה מרגרט תאצ'ר. מגעים שהתקבלו בין סגן שר החוץ ויליאם וולדגרייב לבין באסם אבו שריף, יועצו של ערפאת, בוטל השבוע ובואו של שריף בוטל.

בריטניה, המדינה היחידה באו"ם שנמנעה 3 פעמים מהצבעות הנוגדות לארה"ב בעקבות סירובה של זו להעניק ויזה לערפאת, הקשיחה את עמדתה בשבוע האחרון. עתה היא טוענת כי פגישות מיניסטריאליות עם נציגי הארגון תתאפשרנה רק אם אש"ף יכיר מפורשות בישראל ויתנער מאלימות.

נראה כי מרגרט תאצ'ר הטילה וטו על הצעות כמה דיפלומטים במשרד החוץ שלה ללכת לקראת אש"ף. תאצ'ר ניהלה בשבוע האחרון מאבק חריף בממשלת אירלנד ובלגיה שסירבו להסגיר לה כומר החשוד במעשי טירור והיא הודיעה מנה שכיבתה תהיה נחושה יותר של מדינות אירופה להילחם בטירור. בפסגת השוק ברודוס, נקלעה לעימות עם עמיתיה מבריסל ומדריד והיתה אף זו אשר שללה יוזמה אירופית לחידוש התהליך המדיני במזרח־התיכון. המדיניות הבריטית איננה רוצה להתיר את ארה"ב בבידוד מוחלט ומספק אם תתיר לנציגות הקבוע באו"ם לנסוע לרגבה שם תתכנס העצרת ל"מושב ערפאת".

(ע"ב) סלאח חלף (אבו איאד), חבר הוועד המרכזי של פתח, אמר כי יוון, ספרד ואיטליה יהיו בקרוב על הכרזת המדינה הפלסטינית.

המזכ"ר מבטא את ארה"ב אורי ניר, סופר "הארץ", מוסר: ראש המועצה הסוציאליסטית העליונה דה מופרז של ירושלים השיר סער ארדין אל־עלמי, צירף את קולו למתנה המגנים את ארצות הברית בקרב הפלשתינים.

בראיון בעיתון הכוויתי "אל־אנבאא", אמר השיח' כי יש להחרים את ארה"ב, את סחורותיה, ולבטל את חשבונות של ערבים בבנקים שלה.

הד"ר מוסטפה חליל: ערפאת יציג בז'נווה עמדה מתונה

"שמיר מוכן לדבר על ועידה אזורית והאחרים מדברים על בינ"ל"

מאת יורם המזרחי

קהיר (מיוחד ל"הארץ"). "אנו סומכים יציג ברמה עמדה מתונה דיה, דיה מאוד, ויכבד את כל העמדות בקשר לשאלת ההכרה בישראל, והתחייבויות מתוקף החלטות האו"ם השונות" – אמר אתמול ראש ממשלת מצרים לשעבר הד"ר מוסטפה חליל, בראיון ל"הארץ".

חליל, נשיא הבנק הערבי הבינלאומי ומי שעמד בראש המשלחות המצריות לשיחות השלום ושיחות האוטונומיה, סיפר כי אמר לראש הממשלה שמיר בפגישתם האחרונה, לפני כשנה, "שחברת הכנסת באולה כהן מתחתיה, היא שנגררה עם המו"מ בגלל הצעות חוק שלה בנושאי ספרי ירושלים והגולן".

חליל סיפר כי בשעתו, "כשהתעד כל הקשיים והמשברים, כאשר כולם חיפשו פתרונות, צצה גאולה כהן גם עם חוק הגולן והרגה את קאמפ דייוויד סופית".

מוסטפה חליל אמר, כי שאל את ראש הממשלה יצחק שמיר אם יש כי כולתו להחזיר את גלגל הגולן וירושלים לאחור והסביר לו "אם אינך יכול לעשות כך כיצד אתה מוכן לחזור ולדון על בסיס קאמפ דייוויד".

מוסטפה חליל

לדעתו של ד"ר חליל מעוניין ראש הממשלה יצחק שמיר לחדש את הדיאלוג הישראלי־מצרי והבינלאומי ולגשת בריצינות להסדרי שלום וכי המובילים העקרוניים בינו לבין המערך הם עדיין בשאלת ניסוח הגדרת הפורום הבינלאומי. "שמיר מוכן לדבר על ועידה אזורית והאחרים מדברים על ועידה בינלאומית".

– בעניין טאבה אמר חליל, שישראל הפסידה לדעתו הרמנות מו לגלות תוכמה ודיבינות, בלא שתאלץ לחזור על טאבה בפסק בוררות בינלאומי וסיפר שבהדיש מארס האחרון, כשנפגש במדריד עם סגן ראש הממשלה ושר החוץ, שמעון פרס והציע לו שישראל תעשה מחווה, תרדן בקביעת ותקבל את אישורו להחזרת טאבה לפני פסק הבוררות – כאשר לכל היה ברור שהפסק יהיה ממילא לרעת ישראל. לדבריו הנושא אכן עלה בקבינט אך שמיר ופרס החליטו שלא להחליט כדי שלא יאשמו בוויתורים השאירו את ההחלטה לבוררות.

לדעת חליל "עצם מילוי פסק הבוררות על ידי ישראל הוא מבחן חשוב המוכיח לעולם ובעיקר למדינות ערב, שישראל מכבדת הסכמים ופסקי דין ואין מה לחשוש מדיונים, מגעים ושיחות איתה".

כוננות בקרב כוחות הבטחון לקראת ציון יום השנה להתקוממות בשטחים

3 ילדים נפצעו מירויות בראש ● בגדה צוירו סמסאות הקוראות לחידוש תנופת ההתקוממות

מאת אורי ניר ואיתן רבין

כוחות הביטחון בשטחים ובמזרח ירושלים מגבירים את הכוננות שלהם לקראת סוף השבוע, שבו יציינו בשטחים מלאת שנה להתקוממות. מקורות בצה"ל מסרו, כי יש כוונה לנקוט כמה צעדי מנע דומים לאלה שננקטו בימי כינוסה של המועצה הלאומית הפלשתינית.

יום תהיה בשטחים השבה של פעילות מסחר רגילה, אחרי יום של שביתה כללית אתמול, ולפני שני ימי שביתה נוספים מחר ומחרתיים, שהוכרזו מטעם "ההנהגה הלאומית המאוחדת של ההתקוממות" לרגל מלאת שנה לפרוץ האינתיפאדה. לגורמי הביטחון ידיעות ברורות על כוונות של פעילים לאומיים להסלים את המהומות לקראת סוף השבוע. אתמול כבר צוירו סיסמאות בכמה מקומות בגדה המערבית, הקוראות להגביר את הפעילות, ולהרשים את תנופת האינתיפאדה. גורמי ביטחון מסרו כי הם רואים חשיבות בשמירה על רמה גבוהה של אירועים, אשר תמשיך את אווירת ה"רגיעה היחסית", כהגדרתם, שהשתררה בשבועות האחרונים חרף החלטותיה של המועצה הלאומית הפלשתינית בכינוסה האחרון.

אתמול, יום של שביתה כללית בשטחים לאות הזדהות עם עצירי מחנה המעצר בקציעות, היו מהומות בכמה מוקדים, אך נמסר על מעט פצועי ירי יחסית לימים קודמים. בסך הכל נפצעו אתמול מירויות שלושה תושבים, מהם ארבעה ברצועת עזה ושניים בגדה. שניים מהמפצעים שנורו אתמול נפגעו באורח קשה מאוד בראשם. אחד נורה בכפר שוויכה שליד טולכרם.

תושבים מסרו כי אנוור אל־בהתי (13) נורה בראשו במהלך עימותים עם חיילים, והובהל לבית חולים "אל־מקאסד" בירושלים במצב אנוש.

2 ילדים נורו בראש

מקורות ערביים בעזה מסרו על ילד בן 12, חסן ברכאת, שנורה בראשו במהלך התנגשות עם חיילים. עוד מסרו המקורות בדיר אל בלח כי ילד בן 5 בראשו, מתמוד איסמעיל לבכור.

בכמה מחנות פליטים בעזה היו מהומות, ביניהם במחנה הפליטים שאטי השיזי בעצר. בן שורוים בעצר מחנות הפליטים ג'באליה ונציראת ושכונת שאבורה בעזה.

ליד מחנה הפליטים דהיישה הסמוך לבית לחם, נפצע אתמול יהודי תושב האיזור, כאשר מכוניתו נרגמה באבנים. הוא פונה לטיפול רפואי, ונמסר כי מצבו קל.

בגדה היו אתמול כמה פשיטות של צה"ל על כפרים באיזור השומרון, ובישובים אחרים במרכז הגדה היו הפגנות והתנגשויות עם חיילים.

בדרך כלל. פורר המהומות בגו מרמית ובידו כרוזי גומי.

מבית החולים "אל־איתיחאד" בשכם נמסר על 24 תושבים משכם וסביבתה המאושפזים שם עתה, ומסבלים פציעות מכמות ומפגיעת כדורי גומי. בכתבית בתי הספר בגדה היו אתמול שיעורים בלימודים בשל השביתה הכללית שהתקיימה, אך באופן כללי מתנהלים הלימודים כמו תחרישם לפני שבוע באורח סדיר ובלי הפרעות של ממש.

אתמול הוסר העוצר משני ישובים שהיו שרויים בעוצר תקופה ממושכת. בקלקיליה הוסר העוצר לחלוטין, אך קודי הצלטון שם עדיין מנותקים. בכפר מאלכ הוסר העוצר החודשה אספקת החשמל, אך נמשך הסגר על הכפר. במחנה הפליטים "אל־אמערי" שליד רמאללה נמשך העוצר כבר 17 יום ברציפות.

"להעמיד לדין על דיווח שקרי בפרשת התאבדות החייל חלפון"

ממליץ קצין בודק לגבי חייל שידע על נפקדותו של חלפון וחייל אחר שליווה אותו למעצר

מאת איתן רבין, סופר "הארץ"

קצין בודק בדרגת סגן אלוף, שמונה על ידי אלוף פיקוד הדרום יצחק מרדכי לבדוק מדוע לא נעצר החייל, שליווה את יצחק חלפון, החייל שירה במפקדו והתאבד לפני כשבועיים, ממליץ להעמיד לדין נגד בצה"ל חייל על דיווח שקרי לכל שרשרת הפיקוד הצה"לית, כך מסר אמש דובר צה"ל, תת אלוף אפרים לפיד.

נגד החייל המלווה הוצא בזמנו צו מעצר לא חוקי על ידי מפקד התחנה ולכן לא נעצר במשטרה הצבאית של פיקוד דרום.

במסקנותיו ממליץ הקצין הבודק, סא"ל גביש להעמיד לדין את הנגד ביחידה, שידע על נפקדותו של החייל מהמלווה שלו ולא דיווח על כך למפקדים וחייל נוסף שליווה את החייל למעצר.

תא"ל אפרים לפיד אמר ל"הארץ": "כל שרשרת הפיקוד של צה"ל הוטעתה עקב הדיווח הלא אמין של שניים מחיילי היחידה".

צד"ל עצר לחקירה עשרה תושבים מאזור הביטחון

מאת מנחם הורוביץ

אנשי צד"ל באזור הביטחון, ערכו בכפר מריקת חיפושים ועצרו עשרה תושבים לחקירה. התושבים, שנעצרו חשודים בשיתוף פעולה עם גורמי גרילה מחוץ לאזור הביטחון.

מקורות לבנוניים מסרו, כי זו הפעם הראשונה מזה תקופה ארוכה שכוח גדול של חיילי צד"ל עורך סריקות בכפר בתוך אזור הביטחון, כדי למנוע התארגנות מקומית לשיתוף פעולה עם גורמי טרור.

"שרי החוץ של סוריה ומצרים – עשויים להיפגש בז'נווה"

טוען העיתון הסעודי הלונדוני אל שארק אל אוסט

מאת עודד זראי ויורם המזרחי

שרי החוץ של מצרים, ד"ר עיסמת עבד אל־מגיד ושל סוריה, פארוק אל־שרע, עשויים להיוועד בז'נווה בשבוע הבא בשולי דיוני האו"ם על הבעיה הפלשתינית.

העיתון הסעודי "אל־שרק אל־אוסט" המופיע בלונדון והמסתמך על מקורות מהימנים בקאהיר מסר אתמול, כי שרי החוץ הערביים, שילוו את ערפאת לז'נווה, יוזעדו כדי לדון "במהלכים משותפים". עוד מוסר העיתון, כי המלך חוסיין מועל להפגיש את הנשיא מובארק והנשיא אסד בעמאן או בעקבה בהמשך.

"הסולידריות הבין־ערבית היא אבן הפינה של המדיניות המצרית", אמר סגן ראש הממשלה ושר החוץ, הד"ר עיסמת עבד אל מגיד שיחד עם כתבי סוכנויות הידיעות הערביות המואצנים במצרים וציין עוד "שמצרים משוכנעת כי ליכוד שורות ערבי הוא ערך עליון שאינו יכול להיות מוטל בספק בגלל סכסוכים בין ערביים".

בהקשר זה הזכיר הד"ר עבד אל מגיד את "שיתוף הפעולה הבין־ערבי במלחמת יום הכיפורים 1973". עבד אל מגיד קרא בכרוכה את הממצא "להביא לחידוש היחסים הדיפלומטיים בין המשק לקאהיר" והדגיש שהעיקרון העליון של המדיניות המצרית הוא לחזק את הקשרים "בין מנהיגי ערב ועמיה".

בהופעה בפני ועדת החוץ והבטחון של המועצה המייעצת של הפרלמנט המצרי אמר עבד אל מגיד במאוחר יותר, ששיפור יחסי מצרים עם לוב "הוא צעד חשוב ויוזמה חיובית מגובלת, שבה בינתיים השאלה הגבולית ברגע היא הסדר שאלת השיבוי לעובדים המצרים שנגרשו מלוב. אך הבעיה תוסדר במסגרת שרי החוץ הערביים בז'נווה", הפגישה הבאה בכל הנראה להבליט את העובדה שהמדינות עם לוב השתנה מדיניות מדינית וייעוד הגיע לשאלות מינהליות.

משלחות מהשמאל בישראל בדיון על שלום למזרח התיכון בפראג

משלחת אש"ף כוללת את האלד אל חסן, עוזר בכיר לערפאת

פראג (ע"ד). "ועידת שלום למזרח התיכון" בועד אנפין נפתחה אתמול בפראג, בהשתתפות נציגים מאש"ף, ממדינות ערב, וממפלגות שמאל בישראל. משלחת אש"ף כוללת את האלד אל־חסן, עוזר בכיר ליאסר ערפאת.

מישראל משתתפים בוועידה נציגים של מפ"ם, חד"ש, רצ, ופרופ' אבישי מרגלית, מרצה לפילוסופיה באוניברסיטה העברית. ח"כ לשעבר מרדכי בר־און, אמור לפתוח בוועידה דיון בנושא זכות כל המדינות לחיות בגבולות בטוחים ומוכרים.

סוכנות הידיעות הצ'כוסלובקית הרשמית מסרה כי מטרת הוועידה, שתימשך שלושה ימים, לשמש רקע לכינוסה של ועידת שלום רחבה בדרג נציגי ממשלות, ולקדם את הדרישה הישראלית־פלשתינית.

נוסף לנציגים מאש"ף, ממדינות ערב ומישראל, התמנו לוועידה גם נציגים לארגוממשלתיים מכל המדינות שהן חברות קבועות במועצת הבטחון. הוועידה מאורגנת על ידי ממשלת צ'כוסלובקיה. בין 50 איש המשתתפים בוועידה, גיראם שר החוץ הצרפתי לשעבר מישל ז'ובר, שר המשפטים האמריקאי לשעבר ראמסי קלארק, שגריר בריה"מ לשעבר למצרים ולדימיר ויגוגרדוב, ושר ההגנה הבריטי לשעבר הלורד מייו.

מצפים לכך שמצרים, ירדן ולבנון ישגרו נציגים לוועידה, ואילו סוריה דחתה את ההזמנה. אבא אבן ביקר בפראג בספטמבר, אך ביטל ברגע האחרון את התוכנית להשתתף בוועידה, הנערכת בחלקים סגורות.

מארגן הוועידה, יאן פודלאק, העומד בראש המכון הצ'כוסלובקי לקשרים בינלאומיים, אמר שחברי הליכוד בישראל לא הוזמנו, עקב התנגדותם הנחרצת לוועידת שלום בינלאומית למזה"ת. למפלגת העבודה הישראלית אומנם נשלחה הזמנה, אולם אף אחד מחברי המפלגה לא הגיע לפראג.

אמש בקונצרט / נתן מישורי

פרס ליקותיאל שור

תחרות לקומפוזיציה על שם ליברסון בבית אריאלה בת"א

התחרות לקומפוזיציה קאמרית ע"ש סמואל ליברסון (נוסדה ב־1981), בעילום שם, הפתוחה לכל קומפוזיטור ישראלי חי בישראל, ללא הגבלת גיל, נערכת מדי שנה או שנתיים. בשלב א' בוחרים שלושה שופטים בשלוש יצירות. בשלב ב', זה שהתרחש אמש, בוצעו שלוש היצירות, עדיין בעילום שם, ו־20 מוזיקאים שופטים הצביעו על היצירה הנבחרת על ידם.

התרשמות מן היצירה הראשונה "סונטינה 88" לחמישיית כלי נשיפה ונבל, היתה שאמנם כלולים בשלושת פרקיה רגעים מוסיקליים מעניינים, אך אלה האחרים, לא נצמדו לזרימה שכיוונה היתה דיה. בשניה, "מוסיקה ל־5" (רביעיית כלי נשיפה וקרן), יצירה דרמטית, היו אמירות מוסיקליות בעלות כיוון ברור.

צעירי האקדמיה למוסיקה בת"א – ליאת חלנרמן (חליל), רודי כרמל (באסון), שלי דיויס (קלרניט), מאוריציו פאז (באסון), חזי נאור (קרן), בהשתתפות רות מעייני (נבל), שהוזו יפה את תווי היצירות, בהדרכה ובניצוח של פרופ' יוסף דורפמן, היו הראשונים שזכו ב"פרס". השופטים ביצעו עם הפסטנתן הצעיר תומר לב את השישיה של פולנק, ועשו זאת בשלימה טכנית גבוהה ובלהט נעורים.

מלחיני היצירות (לפי סדר הביצוע), כפי שנמסר בתום הערב על ידי פרופ' עמי מעייני יו"ר איגוד הקומפוזיטורים, היו כולם חברי קיבוצים – משה קילון, יקותיאל שור ומשה גסנר. לזכה (1500 שקל) – יקותיאל שור, ברכות.

שווייץ הסירה חובת הסודיות מחשבון הבנק של נמרודי; ייחשף בפני ארה"ב

לוזאן (אי־פי). בית המשפט העליון של שווייץ הורה אתמול להסיר את חשבונות הבנק של סוחר הנשק הישראלי יעקב נמרודי לפני חוקרים האמריקאים העוסקים בפרשת מכירת הנשק האמריקאי לאיראן והעברת חלק מרווחי העיסקה הזאת למורדים הקונטראס בניקרגואה.

בהסירו את כללי הסודיות הקפדניים של הבנקאות השווייצית, דחה בית המשפט את ערעורו של נמרודי.

נמרודי אמר לבית המשפט כי חשבונו בסניף בנק "קרדיט סוויס" בז'נווה, בשם הצופן "מראנט איגל", שימש לתיעול כספים ישראליים בסך מיליון דולר לחשבון. שנשלט בידי עוזר הבית הלבן, קולונל אוליבר נורת, דמות מרכזית בפרשת איראן קונטראס.

אחד השופטים אמר שכנראה שימש הכסף למימון משלוחי נשק, אך לא פירט.

נמרודי טען כי מעל בשליחות מדינית של ממשלת ישראל. בית המשפט דחה את טיעונו כי בהיותו מתווך "צד שלישי לא מעורב", הוא זכאי להסתרות.

בית המשפט העליון השווייצי הסיר באוגוסט אשתקד את הסודיות מעל חשבונות "קרדיט סוויס" הקשורים לאישים מרכזיים בפרשת איראן קונטראס – גנרל חיל־האוויר האמריקאי ריצ'רד סיקורד, עוזרו, איש העסקים האיראני אלברט חכים, וסוחר הנשק האיראני מנושר גורבניפר. בנובמבר 1987 העביזו השווייצים מסמכים חשובים לידי החוקרים האמריקאים.

עתון ירדני: להחזיר את מצרים לליגה הערבית

רבת עמון (ע"ר וע"צ). "הגיע הזמן להחזיר את מצרים לליגה הערבית" – בקריאה זו יצא ביום שלישי העתון הירדני בשפה האנגלית "ג'ורדן טיימס".

מצרים הורחקה מן הליגה ומיתר המוסדות הערביים ב־1979, לאחר שחתמה על חוזה שלום עם ישראל.

כל מדינות ערב, להוציא את סוריה, לוב ולבנון, חידשו בינתיים את היחסים הדיפלומטיים עם מצרים.

עלייה בתפוקת ענף המזון וגידול בייצוא ובתעסוקה

מאת איתן אבריאל

על אף ההאטה במשק – כולפת איתנותו של ענף המזון. מנהל אגף המזון במשרד התעשייה יורם לוי מסר, כי בעשרת החודשים הראשונים של 1988, חלה עלייה של 25% בייצוא מוצרי מזון. כן היתה עלייה של כ־15% בתעסוקה בענף וגידול ריאלי של 4% בתפוקה.

לוי הסביר, כי הסיבה למגמה חיובית זו היא בעובדה, שענף המזון הוא האחרון שנפגע בתקופה של מיתון כלכלי. הענף גם נהנה מעלייה בייצוא והשפע רק מיעוטית מהמהומות בשטחים.

הרופאים ישביתו מחר 5 בתי"ח

שיבא, וולפסון, איכילוב, רוקח והקריה – במתכונת שבת

מאת עדנה אריהור, כותבת "הארץ"

שיבושים צפויים מחר בבתי החולים הממשלתיים במרכז הארץ בעקבות החלטת ארגון רופאי המדינה ועובדי המעבדות לחדש את העיצומים. שני הארגונים דורשים השוואת תנאי עבודה ושכר לעמיתיהם בקופת חולים הכללית.

ארגון רופאי המדינה ישבית מחר את בתי החולים "שיבא" בתל־השומר, "וולפסון" בחולון, "איכילוב", "רוקח" ו"הקריה" בתל־אביב. בתי חולים אלה יפעלו מחר במתכונת שבת. כל הניתוחים המתוכננים יידחו. יתנותו רק מקרים דחופים. מרפאות החוץ והמכונים יהיו סגורים.

רופאי המדינה החליטו לחדש את העיצומים לאחר שבפגישה שהתקיימה אתמול בלשכת שרת הבריאות בתל־אביב הבהיר להם הממונה על השכר, יעקב דגון, כי משרד האוצר אינו יכול להגדר לדרישות שקיימים בקופת חולים הכללית. דגון הוד והבהיר לרופאים כי האוצר יהיה מוכן לדון בדרישותיהם במסגרת הדיונים על הסכמי השכר עם המעסיקים ועם ההסתדרות הרפואית לשנים 89־1988.

יו"ר ארגון רופאי המדינה, ד"ר אריה אורדנשטיין אמר בתגובה כי דיון בדרישות הרופאים במסגרת הסכמי שכר הם דחיית הזל בעיניים כי גם במסגרת הסכמי שכר אין פתרון לבעיות שהעלו רופאי המדינה, מאחר והפער בין שתי המערכות היא לא רק בשכר, גם בתקציבים ובשירות הרופאים מהמערכת הממשלתית למערכת הציבורית.

שרת הבריאות, שושנה ארבלי אלמוזלינו, קראה לרופאים לא לשבות מחר כי "הציבור כבר עייף מהשביתות". היא זימנה למחר פגישה נוספת בין הרופאים והממונה על השכר. להערכתה יש להמשיך בהבהרות בין האוצר לרופאים, כדי להבטיח "שכר שווה תמורת עבודה שווה במערכת הבריאות".

עובדי המעבדות, שתובעים גם הם השוואת תנאים לעובדי המעבדות של קופת חולים הכללית, משביתים החל ממחר ועד ליום שני בבוקר את המעבדות בבתי החולים "שיבא" בתל השומר, "ברזילי" באשקלון, "וולפסון" בחולון "אסף הרופא" בצריפין, ו"רמב"ם" בחיפה ו"סורוקה" בבאר שבע. הם מאשימים את האוצר ומשרד הבריאות בהתדרדרות המצב במערכת המעבדות ואי קיום הבטחות לדון בדרישותיהם.

תחזית של אל על

	טמפ' מינימום	טמפ' מכסי'	התצפיות אתמול		
אמסטרדם	3	6	מטטרים	4	7
אתונה	11	20	מ"ח	13	19
בוקארשט	1-	2	שלג קל	—	—
בריסל	2	8	מ"ח	0	8
וינה	1-	3	שלג קל	3	4
ז'נבה	3	8	מ"ח	10	13
חרשה	—	—		2-	4
לונדון	2	6	מ"ח	5	7
ליסבון	12	18	בהיר	12	16
מדריד	1	10	בהיר	0	16
ניו־יורק	3	6	גשם	1	7
פאריס	2	7	מ"ח	5	12
פרנקפורט	2	7	מ"ח	3	8
ציריך	2	6	מעונן	—	—
קהיר	13	12	מ"ח	10	21
קופנהאגן	1	5	מעונן	3	6
רומא	11	16	מעונן	5	19

EL AL אל על

"בתי הספר בשטחים, הם היחידים בעולם שסגורים בפני עיתונאים"

קבלו נציגי הקונפדרציה הבינלאומית של ארגוני המורים השוהים בארץ • "נדהמנו; אפילו באמריקה הלטינית הותר לעיתונאים להתלוות"

מאת נילי מנדלר, סופרת "הארץ" לענייני חינוך

בתי הספר והאוניברסיטאות בשטחים וברצועת עזה, הם היחידים בעולם שכניסת עיתונאים אליהם אסורה על ידי השלטונות. עובדה זו עלתה אתמול, בפגישה שנערכה בתל אביב בין נציגי הקונפדרציה הבינלאומית של ארגוני המורים ובין נציגי ארגון המורים העל יסודיים. האורחים שהביעו תדהמה ומבוכה נוכח עובדה זו, סיפרו כי אפילו באמריקה הלטינית, בארצות כמו צ'ילה, פרו והונדוראס, התירו השלטונות לעיתונאים להתלוות אליהם, כאשר ביקרו בבתי ספר שם, כדי לעמוד מקרוב על מצב החינוך.

הנושא עלה אחרי שלאורחים נודע כי השלטונות הישראליים לא התירו לכתבי חינוך להתלוות אליהם בביקורים שהם עורכים השבוע בבתי ספר ובאוניברסיטאות בשטחים וברצועת עזה.

נציגי הקונפדרציה, המאגדת 160 ארגוני מורים בעולם, בהם חברים 11 מיליון איש, הגיעו לישראל ביום ראשון, מצויידים בדו"חות קשים על המצב במערכת החינוך בשטחים וברצועת עזה, שהחמיר בתקופת האינתיפאדה. מהדו"חות עולה, בין השאר, כי מספר המעצרים של תלמידי י"ב ומורים, עולה בצורה בולטת, סמוך למועדי בחינות הבגרות.

האורחים פנו ליו"ר ארגון המורים העל יסודיים, שושנה באייד וביקשו אותה להיפגש, בנוכחותם, עם מורים מהשטחים. באייד השיבה כי היא ונציגי ארגונה ייענו להזמנה, רק אם יתברר שמדובר במורים שאינם מזוהים עם אש"ף ורק אם השלטונות הישראליים יתנו הסכמתם למפגש כזה.

אחד הנציגים הערבים-ישראלים בארגון המורים, דיווח לאורחים על אפליה לרעה של מערכת החינוך הערבית בתחומי הקו הירוק.

צעירים בשכם, חמושים בנשק קר משליטים טרור בסמטאות הקסבה

מאת אודי ניר סופר "הארץ"

בקסבה של שכם התארגנו בעת האחרונה חבורות רחוב של צעירים חמושים בנשק קר, המשליטים משטר של טרור פנימי על התושבים, ומרעישים בשיטתיות תושבים שיוצא להם שם של פורעי מוסר. אין מדובר במה שמכונה "כוחות המחץ", האמורים להתעמת עם הצבא, אלא בבריון משטרה מקומית, הפועלת נגד כל מי שנתפס כבלתי-מוסרי.

עיתונאים שהיו עדים לאימונים בתרגילי סדר של הצעירים הללו בימים האחרונים סיפרו כי ראו כעשרים בני נוער רעולי פנים, שקיימו טכס הנפת הדגל הפלסטיני, שרו הימנונים לאומיים, וצעדו בתוך סמטה החבויה מעיני הצבא.

יצוין כי לפני כחודשיים נחשפה בקסבה של שכם קבוצת צעירים שהוציאו להורג בסמטאות הקסבה מי שנחשבו "משתפי פעולה".

קור דורש לאסור את שידורי חג המולד – "המהללים את הנצרות"

"אנו לא אולפן להכשרת נוצרים", טוען המשנה ליו"ר רשות השידור

מאת לילי גלילי, סופרת "הארץ"

המשנה ליו"ר רשות השידור, שלמה קור, פנה למנכ"ל הרשות, אורי פורת, בדרישה "לאסור את שידורי הסילווסטר וחג המולד המהללים את הנצרות". לטענת קור, הרדיו והטלוויזיה מראים רק את היפה והקדוש שבנצרות, ואילו מועדי ישראל זוכים ליחס מנוכר, או להתעלמות מוחלטת.

בפנייתו, דורש קור לקבוע כללים מחייבים לסיקור זה, שיאסרו אמירות הגיגיות הקשורות לנצרות, ו"למסורות הקשורות בהולדתו של היהודי ישו. אנו לא אולפן להכשרת נוצרים", אמר קור, "ואין כל סיבה לדווח על מסעות האיל הצפוני עם סנטה קלאוס, או על בולמוס קניית המתנות בבירות העולם לקראת חג המולד, בעוד סיקור חגי ישראל מתמצה בציון פקקי התנועה בדרך חזרה מן הכינרת".

קור קבל, כי רשות השידור, הנוקטת בשמו המלא של "ריינו ארמנד מראזונה", מסתפקת ב"הרב אליהו", לציון שמו של הרב הראשי.

ישיבת הוועד המנהל אתמול, הפכה לזירה של "חשבון כל הכלות" ביחסים שבין הוועד המנהל למנכ"ל.

בצעד מפתיע, על פי הצעתו של חבר הוועד המנהל, עו"ד רוני פיינשטיין (מערך), קיבל הוועד המנהל הצעה המשבשת את פתיחתו של קורס הכשרה בין השדרים העומד להיפתח במרכז ההדרכה של הרשות. זאת, לאחר שפיינשטיין טען, כי לא יעלה על הדעת שהרשות לא תתנה את הקבלה לקורס בהשכלה אקדמית, דבר המקובל היום בכל השירות הציבורי. ההחלטה שנתקבלה, ברוב קולות נציגי המערך ואחדי אורן מהליכוד, מבטלת את מועמדותם של כל אלו, שעבדו "בפועל" ...

"הפסקת עבודתו של גרוסמן ברדיו נוגדת מינהל תקין"

כתב אהרון הראל, יו"ר רשות השידור, במכתב לחריש

מאת לילי גלילי, סופרת "הארץ"

במכתב ליועץ המשפטי לממשלה (שהוא תשובה למכתב באותו נושא שהעביר מנכ"ל רשות השידור, אורי פורת) טוען יו"ר הרשות, אהרן הראל, כי "הפסקת עבודתו של דויד גרוסמן ברדיו, תוך ניצול התפטרותו ממחלקת החדשות, היא שרירותית, חסרת תקדים, ונוגדת את הליכי המינהל התקין, והיא יוצרת רושם של התנכלות בלתי סבירה".

הראל טוען במכתב הארוך והמפורט, כי לגרוסמן נשלחו למעשה שני מברקים, לאחר ששלח את מכתבו, בו הוא מפרט את סיבות התפטרותו ממחלקת החדשות, ומבקש להקדים את יציאתו לחופשה ללא תשלום.

במברק הראשון, שנשלח ב-4 אוגוסט, על ידי מנהל הרדיו, אמנון נדב, נאמר לגרוסמן כי "אין הפרעה". "שתי לציין", כותב הראל, "כי בשעה 5, כנראה כתוצאה מהתערבות כלשהי, נשלח לגרוסמן מברק שני ... [illegible]

"עיוות", כך מכנה אורי גורדון את מסירת תיק הקליטה ל"דגל התורה"

מאת נדב שרגאי, סופר "הארץ"

"עיוות", כך מגדיר יו"ר מחלקת העליה של הסוכנות היהודית, אורי גורדון, את מסירת משרד הקליטה לידי דגל התורה. גורדון מתייחס לכך שדגל התורה איננה מפלגה ציונית.

גורדון אומר, כי במסגרת העיוותים הרבים שהשתרשו בארץ, אין עיוות זה מפתיע אותו. "אני רואה קשיים בדרך התפקוד, אבל לא תהיה לי וגם לא לרב רביץ ברירה אלא להתעלות מעל המצב, משום שבסך הכל העניין של עליה וקליטה חייב להיות בראש סולם העדיפויות של המדינה ששנינו, גם הרב רביץ וגם אני – אוחזים בה.

גורדון אומר עוד, כי ההחלטה להפקיד את המשרד בידי "דגל", מעידה יותר מכל על הזלזול שמפגינה המדינה כלפי נושאי העליה והקליטה. אם היה זקוק משהו להוכחה נוספת, כי הדיבורים הרמים על חשיבות העליה והקליטה, הינם בבחינת מס שפתיים, באה ההחלטה להפקיד משרד זה בידי דגל, והוכיחה זאת סופית, אומר גורדון.

עם זאת מבטיח גורדון לשתף פעולה עם הרב רביץ, או הממונה מטעם דגל על המשרד, כדי לנסות ולקדם יחדיו את נושאי העליה והקליטה.

הצעת חוק של ח"כ בר-זוהר:

רופא יחוייב בהסבר לפני כל כריתת אבר

הכוונה למנוע כריתות בגין סרטן השד

מאת עדנה אירידור סופרת "הארץ"

ח"כ מיכאל בר-זוהר (מערך) הניח אתמול על שולחן הכנסת הצעת חוק, לפיה יחוייב רופא לתת הסבר מלא לחולה לפני ביצוע כריתת אבר בגוף. ההסבר צריך לכלול גם מידע על שיטות טיפול חלופיות לכריתה ולהחתים אותו לאחר מכן על הצהרה, כי קיבל הסבר על כל אפשרויות הטיפול, טרם הכריתה. הצעת החוק מתייחסת בעיקרה לצורך בכריתת אברים עקב מחלת סרטן ובמיוחד סרטן השד.

בדברי ההסבר להצעת החוק, מציין ח"כ בר-זוהר, כי לא אחת מבצעים הרופאים כריתות של המתנתחים את החולה על הסכמתה, מבלי שהובא לידיעתה כי במקרים מסויימים, כשהגידול מצוי בשלבי התהוות ראשוני, ניתן לרפאו בהקרנות ואמצעים אחרים שאינם מחייבים כריתה.

לדברי הצעת החוק, התקדמות הרפואה יוצרת שיטות טיפול חדשניות ולכן זכאי החולה לקבל מידע מלא על דרכים שונות ומתקדמות יותר לטיפול במחלתו.

אין הצעת החוק חלה על מצבי חרום בהם נשקפת סכנת חיים לחולה.

רמת השרון לא רוצה מרכז גמילה מסמים בשכ' מורשה

ראש המועצה: הקמת המרכז תכתים את השכונה

מאת עדנה אירידור סופרת "הארץ"

ראש המועצה המקומית רמת השרון, משה ורבין, מתנגד שיוקם כי שב מרכז לגמילה מסמים. בישיבת המועצה האחרונה הצליח ראש המועצה למנוע אישור הצעה של חבר המועצה מטעם המערך, אמנון ברעה, להקים מרכז גמילה מסמים בשכונת מורשה במושבה. ורבין טען בישיבה כי הקמת מרכז כזה עשוי להכתים את השכונה שבה ריכוז גדול מאד של משתמשי סמים. עם זאת הודיע שכל אדם שמכור לסמים ומבקש להגמל יכול לעבור טיפול גמילה על חשבון המועצה בכל מתקן גמילה של משרד הבריאות בתחומי הארץ.

סגנית ראש המועצה, דפנה אריאלי, שהיתה בעבר עובדת סוציאלית וקצינת מבחן, טענה בישיבת המועצה כי ברמת השרון אין בעיה מיוחדת של שימוש בסמים קשים. לדעתה הקמת תחנה כזו תגביר את העניין בשימוש בסמים. "מי שמציע היום להקים מרכז גמילה ברמת השרון אינו מבין את הסכנה המוטלת על המועצה כתוצאה מכך," טענה אריאלי.

פרס: העבודה תצביע בכנסת נגד תיקון חוק השבות

(ע). ממלא מקום ראש הממשלה ושר החוץ שמעון פרס אמר שסיעת העבודה תצביע, כאיש אחד, נגד תיקון חוק השבות. פרס דיבר בפני משלחת של נציגי 11 פדרציות של קהילות יהודיות בארה"ב שהגיעה לישראל להבעת התנגדות לתיקון.

במשלחת 41 חברים, המייצגים כמיליון יהודים. אמש ביקרה אצל רה"מ יצחק שמיר בלשכתו.

מאמצי קרית שמונה דנים במיהו יהודי

(ע). נציגים מקהילת סאן פרנסיסקו המאמצת את קרית שמונה הגיעו אתמול לעירה כדי לדון עם ראשי היישוב ונציגי השכונות על תיקון חוק מיהו יהודי.

הם סירבו לומר אם הדבר יפגע בהזרמת כספים שלהם לישוב.

כמה נציגי שכונות דתיים אמרו בפגישה, כי שינוי החוק חשוב להם לא פחות מהתקציבים.

ח"כ שובל: לפי הסימנים צפויה סטאגפלציה

(עש"ת). "רוב האינדיקטורים במשק בשבועות האחרונים מצביעים על כך שהיציבות היחסית שהושגה בשלוש השנים האחרונות עומדת בסכנה ושאנו שוב מתרחקים מהיעד של הבראה כלכלית אמיתית" – אמר אתמול ח"כ זלמן שובל (ליכוד-אומץ) בשיחה עם אנשי כספים.

"על-פי הנתונים האחרונים יגיע הגרעון בתקציב המדינה ב-1989 לכ-1.5 מיליארד דולר סכום כפול כמעט מהגרעון הממשלתי בשנה הנוכחית. גרעון בממדים כאלה – על רקע המיתון המסתמן במשק – עלול להביא למצב של "סטאגפלציה" כבר בחודשים הקרובים ביותר.

נציג האקדמיה ללשון צורף לרשות השידור

(עש"ת) סגן ראש הממשלה ושר החינוך והתרבות, יצחק נבון פעל לצירוף נציג האקדמיה ללשון העברית למסגרת רשות השידור. השר פנה באחרונה ליו"ר הוועד המנהל של הרשות מר אהרון הראל. הראל הודיע כי בעקבות פנייתו ישמש נציג האקדמיה כיו"ר הוועדה לענייני לשון שליד מליאת הרשות (למרות העובדה שאינו חבר המליאה) ובתוקף תפקידו זה יוזמן הדרה להשתתף בישיבות המליאה. כן יצורף נציג נוסף של האקדמיה לוועדה לענייני לשון.

אמו של עמירם ניר קרסה בזרועותיה של אחותו לאחרה בעת הלווייתו שנערכה אתמול בבית העלמין בקריית שאול. צילום: עוזי קרן

רבין בהלוויית עמירם ניר: שילם מחיר מסירותו לבטחון

(ע). עמירם ניר, לשעבר עיתונאי ויועץ ראש-הממשלה ללחימה בטרור, הובא אתמול בצהריים למנוחות בבית-העלמין בקרית-שאול בתל-אביב. בין המלווים היו שרי-ממשלה, חברי-כנסת, קציני צה"ל ורבים מעמיתיו בכלי התקשורת.

שר הבטחון, יצחק רבין, הספיד את ניר: "עמירם חי בסערה ומת בסערה. ימיו היו קצרים, אך לוח חייו היה גדוש בשורה ארוכה-ארוכה של תפקידים, שבכולם גילה פעלתנות ומרץ בלתי נדלה."

השר רבין גולל בקצרה את מסכת חייו של ניר, שהיה איש צנחנים, מג"ד בשריון ועיתונאי בגלי צה"ל ובטלוויזיה, לפני שנתמנה לתפקיד האחרון כיועץ ראש הממשלה לענייני טרור. "שליחותו הוליכה אותו אל יעדים עלומים, אל פרשיות נסתרות, אל סודות כמוסים שידע לנצור אותם אל ליבו. וכאשר נקרע לפתע מסך הסודיות והחייל האלמוני במערכות הבטחון, הפך להיות למוקד עניין בינלאומי, ידע להתרחק שן ולהבליג, גם כאשר ניסו לפגוע בשמו הטוב. בין האני הפרטי לבין טובת המדינה ובטחונה, בחר במדינה שלא תמיד ידעה אולי להחזיר לו תודה. ראיתי אותו בצערו, בכאבו ובגאוותו הפצועה. עמירם שילם את מחיר מסירותו לענייני הבטחון."

הצמרת המשפטית ליוותה את פרופ' פיינשטיין למנוחות

מאת סופר "הארץ"

אישים מן הצמרת המשפטית ובכללם שופטים של בית המשפט העליון, היועץ המשפטי לממשלה, ראש לשכת עורכי הדין, נשיא האוניברסיטה העברית ואנשי אקדמיה ליוו אתמול לדרכו האחרונה את פרופ' נתן פיינברג ז"ל, שנפטר בירושלים בגיל 93.

פיינברג היה מגדולי המשפטנים בתחום המשפט הבינלאומי וחבר בארגון הבינלאומי היוקרתי ביותר (אינסטיטוט אוף אינטרנשנל לו). לפני שנה, במושב הארגון בקאהיר, נבחר להיות חבר-כבוד בו.

פרופ' פיינברג היה מרכז ההכנות להקמתה של הפקולטה למשפטים של האוניברסיטה העברית בירושלים והדיקן הראשון שלה. עוד לפני כן היה ראש החוג ליחסים בינלאומיים באוניברסיטה העברית.

בשנת 1965 פרש מתפקידי ההוראה, ובשנת 1976 קיבל תואר דוקטור כבוד מן האוניברסיטה ובאותה שנה נבחר להיות "יקיר ירושלים". היה מחברם של ספרים רבים בסכסוך המשפט הבינלאומי הפומבי, בעיקר בנושאים הכרוכים בהגנת מיעוטים, בשטחי מנדאט, והסכסוך הישראלי-ערבי. נולד בקובנא (ליטא) בשנת 1895, עלה לארץ בשנת 1924 ועסק בעריכת דין, תוך שהוזמן להיות מרצה-אורח באוניברסיטאות ואקדמיות למשפט בינלאומי.

ח"כ יגאל כהן הובא למנוחות

מאת עטאללה מנצור סופר "הארץ"

רבים ליוו אתמול את ח"כ יגאל כהן ז"ל בדרכו האחרונה לבית הקברות של מושב תל עדשים. הלוויה נערכה במזג אויר נאה והשתתפו בה שרי הממשלה מהליכוד ורוב חברי הסיעה בכנסת, אבל לא נראו שרים או ח"כים מסיעות אחרות. לעומת זאת, בלטו בנוכחותם נציגי המתנחלים מהגדה, "שבהם היה "פעיל" מאוד בשדולה למענם בכנסת.

לאחר שבנו של המנוח קרא קדיש, נשאו דברים נציגות המושב, אשר הדגישה את דבקות המנוח בדרך בן גוריון, שעמו פרש ממפא"י, יו"ר הכנסת דב שילנסקי וראש הממשלה יצחק שמיר, אשר עמד על תמיכתו הנלהבת ברעיון "התנועה היהודית בכל רחבי ארץ ישראל". ראש הממשלה אמר, כי יגאל כהן, בהופעתו האחרונה בפגישת סיעת הליכוד, כשראש הממשלה שלשום השאיר צוואה, "כאשר קרא להתנגדות לרעיון אחדות ארץ ישראל וישובה".

יגאל כהן, בן מושב תל עדשים, נולד לפני 62 להוריו משה ושרה כהן. לאחר שירות בצבאי ההדרכה צעירים בחיל הים, פנה לפעילות מפלגתית במפא"י והגיע למעמד של מזכיר המפלגה בתנועת המושבים. הוא פרש עם בן גוריון לרפ"י, וממנה עבר עם משה דיין ואחר כך עם יגאל הורביץ עד למעבר לליכוד. הוא השאיר אלמנה וארבעה ילדים, שלוש בנות ובן.

סוד ההצלחה של- CITROËN BX

הצלחתה המסחררת של ה-BX אינה ניתנת לערעור. במשך שנתיים בלבד הצליחה להטביע את חותמה ולשנות את התפיסה המוטורית בישראל. רבות נכתב בשבחה ועדיין כל אחד רוצה לראות מה יש בה!!

עיצוב משגע וייחודי בשיק צרפתי
עיצובה החדשני, המבנה האוירודינמי המיוחד ומראה "ספורט אלגנטי" יוקרתי מבדילים אותה מכל מכונית אחרת.

מנועי עוצמה - עד 115 כ"ס דין
מנועי ה-BX בנפח של 1600 סמ"ק בולטים בעוצמתם. הספק של 94 כ"ס דין בדגמי TRS/RS והספק מדהים של 115 כ"ס דין בדגם GTI. כשאתה נוסע ב-BX אתה חש בעוצמה שלא תאכזב.

מערכת מתלים הידרופנאומטית
מערכת יחודית זו מבטיחה לך נסיעה רכה ובטוחה, אחיזת כביש מעולה ושמירת גובה אחיד מעל הכביש בכל רמת עומס.

תיבת ההילוכים - ZF
ה-BX מציעה לך תיבת הילוכים ידנית 5 הילוכים או אוטומטית עם 4 הילוכים קדמיים, לצריכת דלק חסכונית ולתאוצה גבוהה. במהלך הנסיעה פעולת תיבת ההילוכים בדיוק מושלם עד כי אינך חש כיצד מותאמים המהלכים לתנאי הדרך והנסיעה.

בטיחות ונוחות מעל לכל
זו הסיסמא המובילה בחברת סיטרואן. מערכת הבלימה מצויידת ב-4 בלמי דיסק בעלי כיוונון אוטומטי הפועלים בצורה מושלמת ובכך מבטיחים בלימה מהירה, החלטית ויעילה בכל מצב. יציבותה ומרחב הפנים שלה, אלה ועוד נותנים לך בטיחות ונוחות מירביות.

תהילה עולמית
תכונותיה האסתטיות המרשימות זיכו אותה בפרסום רב באירופה.
ביפן הוענק ל-BX פרס מיוחד על עיצוב תעשייתי מושלם. ה-BX היתה הראשונה מבין המכוניות המשפחתיות שזכתה בפרס היוקרתי.

הרץ למרחקים ארוכים BX GTI
BX GTI - סידרה ספורטיבית וחדשה הממשיכה את שושלת ההצלחה של סיטרואן BX.
ה-BX מתאפיינת, פרט לעוצמת המנוע המדהימה של 115 כ"ס בתאוצה מצויינת - מ-0 עד 100 קמ"ש ב-10.3 שניות ומהירות מקסימלית של 194 קמ"ש (!) ה-GTI מצויידת בצמיגים רחבים, מקדם גרר נמוך וספוילר אחורי המקנים לה תכונות ספורטיביות. גימור הפנים - הינו ברמה בינלאומית יוקרתית ומאופיין בנוסף למירב אביזרי הנוחות במושבים קטיפתיים, שטיח מהודר מערכת הפעלה חשמלית לארבעת החלונות.
נעילה מרכזית גם בשלט רחוק.

תוספות
התוספות מגוונות - מזגן אויר מקורי לארצות חמות, גג נפתח, גלגלים מסגסוגת קלה ועוד...

דגם	נפח מנוע	הספק	מחיר כולל מע"מ לדגמי 89 החל מ-
BX 14E	1360 סמ"ק	72 כ"ס	29,979 ש"ח
BX 16 RS כולל מזגן מקורי	1580 סמ"ק	94 כ"ס	35,024 ש"ח
BX 16 TRS* כולל מזגן מקורי	1580 סמ"ק	94 כ"ס	36,792 ש"ח
BX GTI* כולל מזגן מקורי והגה כוח	1580 סמ"ק	115 כ"ס	41,764 ש"ח

★ 4 חלונות חשמליים ונעילה מרכזית כלולים במחיר
· לפי מחירון מס' 5/89 מיום 28.11.88

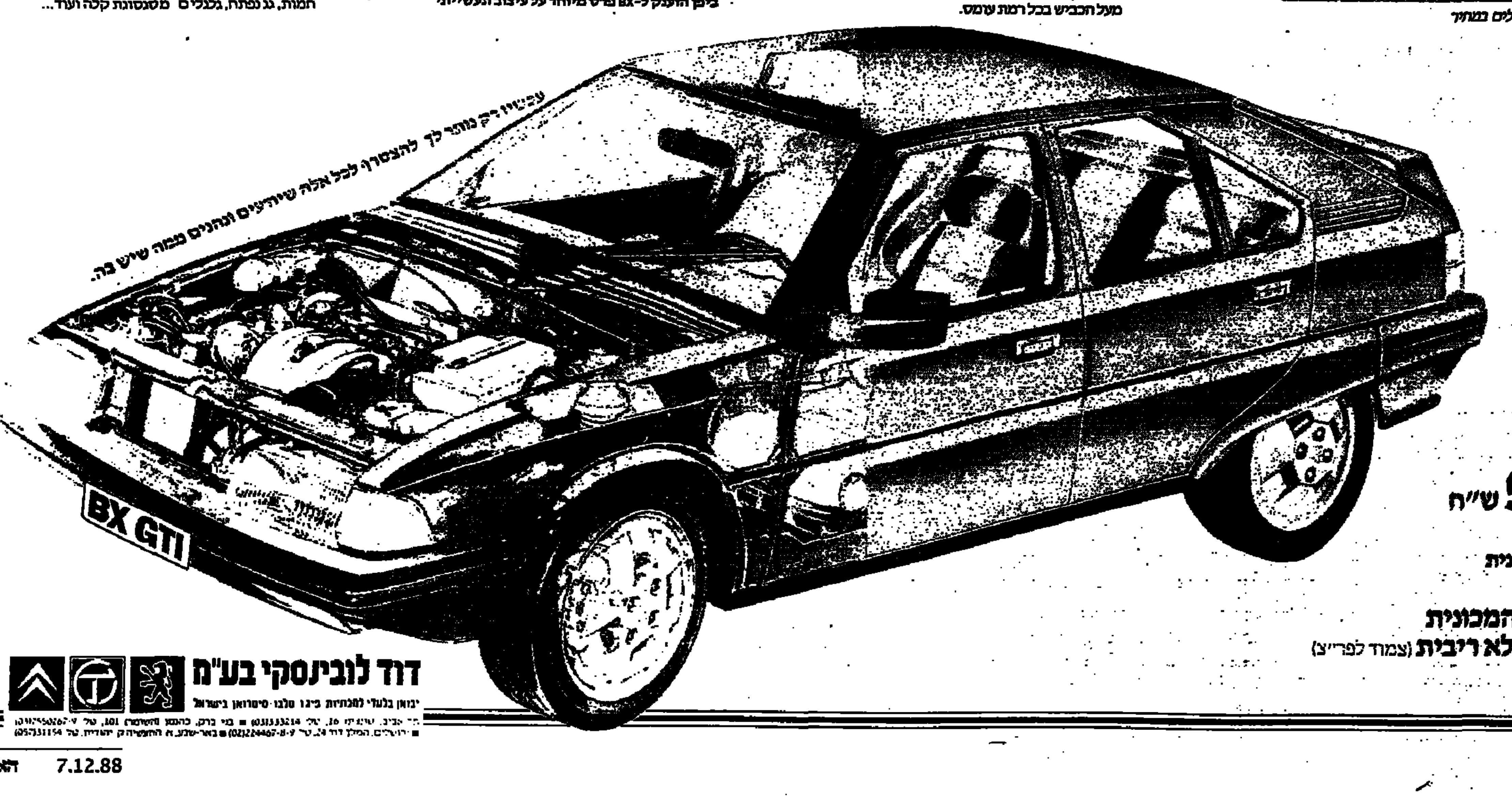

נותרו מספר מכוניות BX TRS מודל 88
במחיר נמוך עד 5,710 ש"ח מדגמי 89
הפרש זה מבוסס על תחשיב למכונית עם כל התוספות
★ **אשראי עד 25% מערך המכונית ב-6 תשלומים שווים ללא ריבית** (צמוד לפריז) **לדגמי 88 בלבד.**

דוד לובינסקי בע"מ
יבואן בלעדי למכוניות פיג'ו טלבו סיטרואן בישראל

هكذا من الأصل

هكذا من الأصل

צוות חוקרים באונ' העברית פיתח חומרים לטיפול בסרטן

מאת עדנה ארידור
כתבת "הארץ"

חומרים חדשים לטיפול בסוגים בסיסיים של מחלת הסרטן פותחו על ידי צוות החוקרים בראשות פרופ' אלכס לויצקי מהמחלקה לביוכימיה ביה"ס לגנטיקה שבבנין למדעי החיים של האוניברסיטה העברית. יעילותם הוכחה בתנאי מעבדה, והחוקרים מקווים כי לאחר השלמת המחקר הזה ופיתוח על ידי חברת תרופות גדולה בארצות הברית ניתן יהיה להשתמש בהם לפיתוח תרופות אנטי סרטניות חדשניות.

החומרים החדשים מכונים "טירפוסטין" ופותחו בשיתוף עם פרופ' חיים גילון וד"ר אביב גזית מהמחלקה לביוכימיה אורגנית ופרופ' מיכאל חורב מהמחלקה לביוכימיה פרמצבטית באוניברסיטה העברית.

מטרת החוקרים היתה לפתח חומרים שיהיו מבוססים על מולקולה חדשה שתזוהה רק על ידי התלבתים הסרטניים ולא על ידי מבנים אחרים בתוך התא. במעבדות האוניברסיטה העברית הצליח הצוות לייצר כבאה חומרים "טירופוסטינים" חדשים אשר לחלק גדול מהם התכונה הייחודית של עיכוב פעילות אנזימטית של חלבון התא. החוקרים הוכיחו כי חומרים אלו אינם מעכבים רק פעילות אנזימטית אלא גם מעכבים התרבות תאים הנושאים גן סרטני, כל זה בבלי לגרום לתופעה לוואי רעילות לתאים.

בעזרת חברת "ייסום", החברה לפיתוח המחקר של האוניברסיטה העברית נרשמו פטנטים על חומרים אלו בארץ ובעולם. ממצאי מחקר זה התפרסמו בגליון "סייאנס" ועוררו עניין רב בקרב מדענים וחברות פרמצבטיות. חברת תרופות גדולה בארצות הברית כבר החלה בבדיקת חומרים שפותחו על ידי חוקרים באוניברסיטה העברית והקימה לצורך זה צוות מחקר ופיתוח שפועל בשיתוף פעולה עם פרופ' לויצקי ועוזריו.

צו סגירה למחסן גרם למחסור בתרופות חיוניות בבתי מרקחת

משרד הבריאות הורה לסגור את המחסן עקב תנאים ירודים

מאת יפעת נבו כותבת "הארץ"

מחסור בתרופות חיוניות לחולי סרטן, סוכרת, דיאליזה, וכן מזון חיוני לתינוקות הסובלים מאי יכולת לעכל כל מזון אחר, הסתמן בשבועיים האחרונים בבתי המרקחת, לאחר שהרוקח הנפתי של משרד הבריאות הוציא לפני שבועיים צו סגירה מינהלי לחברת פרומדיקו, יבואנית תרופות וציוד רפואי מן הגדולות בארץ.

יעקב מגל, העוזר למנכ"ל פרומדיקו הסביר, כי צו הסגירה הוצא נגד הבניין בו שוכנת החברה לתקופת ביניים, עד שתעבור לבנין החדש המשופר בפתח־תקווה. לדבריו, החברה ממשיכה לספק את כל התרופות והציוד, אך כל משלוח טעון בנפרד אישור הרוקחת המחוזית, דבר המעכב את האספקה.

דובר משרד הבריאות, שמואל אלגרבלי, אמר, כי התנאים במחסני החברה סיכנו את העובדים ואת התרופות.

עורך דין הורשע בעבירות של מירמה, גניבה והחזקת מט"ח

יחד עם שותף ניצל את מעמדו כעו"ד להונאה שיטתית של אנשים

(ע). עו"ד דן סוכבי, בן 40, מרחובות, הורשע אתמול בבית המשפט המחוזי בתל־אביב בעבירות של החזקת מט"ח, קשירת קשר לביצוע פשע, קבלת דבר במרמה ונסיון לגניבה בידי מורשה.

השופט חיים אדד דחה את בקשתו להזמין עדי אופי את יו"ר הכנסת דב שילנסקי ואת ראש עיריית רחובות. מתן גזר הדין נדחה לשבוע הבא.

התובע, עו"ד אברהם פכטר, גולל בבית המשפט שורה ארוכה של מעשי מרמה בהם היה מעורב לטענתו עו"ד סוכבי, ביחד עם אדם בשם אהרון שפירא. שניהם, לטענת התובע, הציגו סכומי עתק מקורבנותיהם בתכנון מוקדם ובשיטתיות, תוך ניצול מעמדו של סוכבי כעורך־דין.

התובע טען, כי סוכבי ושפירא הפילו ברשתם עשרות אנשים שהשקיעו עשרות אלפי דולרים בידיהם ולא זכו לראות עוד את כספם. בין עדי התביעה היה עו"ד צוריאל ארנפלד מרחובות, שמכר בשעתו את דירתו והשקיע הכסף בידי עורך־דין סוכבי מתוך ציפיה לזכות ברווחים. אלא שהוא איבד את כספו ואף שקע בחובות בעיקבות זאת, אמר התובע.

בהחלטתו להרשיע את הנאשם, בכל סעיפי האישום המיוחסים לו, הטעים השופט חיים אדד, כי מדובר בעו"ד שביצע מעשים חמורים ופגע בלב ליבו של המקצוע.

התובע עו"ד אברהם פכטר ביקש להטיל על הנאשם עונש מאסר בפועל.

צעירה נחלצה מנסיון אונס

(ע). צעירה בת 22, תושבת כפר אז"ר, נחבלה בכל חלקי גופה ממכותיו של אלמוני, שתקף אותה שלשום באחת־עשרה בלילה בדרכה לביתה וגרר אותה לפרדס סמוך בנסיון לאנוס אותה.

הצעירה נאבקה והצליחה להשתחרר מידיו. היא קיבלה טיפול בבית החולים שיבא ושוחררה לביתה.

נמנעה התאבדות בירושלים

(ע). התאבדות נוספת נמנעה בירושלים אתמול בבוקר. בבוקר משטרת ירושלים התקבלה אתמול בבוקר ידיעה אודות צעירה המאיימת לקפוץ למוות מחלון קומה חמישית של מלון קליין ברחוב המלך ג'ורג' שבמרכז העיר.

אל המקום הוזעק רס"ר שלמה כהן, שוטר ביחידת סיור. כשהגיע למקום, הבחין רס"ר כהן בצעירה הנאחזת באדן החלון, כאשר מרבית גופה מחוץ לחלון, ובכוונתה לקפוץ.

השוטר המנוסה והוותיק החל לדובב את הצעירה ולדבר על ליבה, בניסיון לשכנעה לבל תקפוץ. כעבור שעה קלה ולשמחת הקהל, שהתגודד במקום, שוכנעה הצעירה ובעזרת השוטר טיפסה חזרה אל תוך בית המלון.

הצעירה, בת 28, הועברה לטיפול בבית החולים טלביה לחולי נפש בירושלים.

נתפס ערבי שרצה להצית מפעל באשקלון

מאת איתן רבין סופר "הארץ"

בית משפט השלום באשקלון הורה לעצור למשך 10 ימים ערבי תושב מחנה הפליטים ג'יבליה שברצועת עזה אשר לפני יומיים נתפס על ידי עובד חברת שמירה שהוא משוטט עם פחית נפט ליד מפעל לבדים באשקלון.

בחקירתו הודה כי רצה להצית את המפעל כי "נכנס בי השטן ורציתי לעזור לאינתיפאדה".

שופט בית משפט השלום באשקלון, עמירם דנצברג, הורה לעצור את החשוד ל־10 ימים והוא יועמד לדין בתוך תקופת מעצרו.

שני בני 16 נפצעו קשה בתאונת דרכים ליד רעננה

(ע). שני נערים בני 16, תלמידי תיכון מחוז השרון, נפצעו קשה לאחר חצות, אור ליום ג', לאחר שמכונית פג'ו 209 השייכת לאמו של הנער שנהג בה, סטתה ממסלולה והתנגשה במעקה ההפרדה, בכביש הישן לחיפה, סמוך לרעננה. הנער הנהג נפצע בכל חלקי גופו ורגלו נקטעה. חברו, שלא נפגע, יצא כדי להזעיק עזרה, אך נפגע קשה על ידי מכונית פייסטה, שנהגה, תושב נתניה, נמלט מן המקום והסגיר עצמו רק לאחר זמן מה.

רק כשעה לאחר התאונה הגיעו למקום שני אמבולנסים והעבירו את שני הנערים לבית החולים "מאיר".

בני משפחתו של מזכיר בתיהמ"ש לשעבר הואשמו בהכשלת מהלכי חקירה

(ע). שושנה, איתן ואלונה ברעמי – אשתו וילדיו של מזכיר בית משפט השלום בת"א לשעבר יחיאל בן עמי, מואשמים בבית המשפט המחוזי בתל־אביב בקשירת קשר להכשיל מהלכי חקירה.

התביעה טוענת כי ביום שביקרו אנשי משטרה בבית משפחת בן עמי, הלכו אשתו של בן עמי ובנם איתן לביתו של מזכיר בית המשפט ברחובות ראובן רוזנברג. לאחר שלא מצאוהו בביתו ביקשו מאשת המזכיר שתודיע לו כי "ברעמי קנה את מכשיר הוידאו מסוחר" (מכשיר שנתפס על־ידי החוקרים בבית ברעמי). בכך, לטענת התובע, ניסו להביא את רוזנברג מלמסור עדות נכונה במשטרה.

עוד טוען התובע, כי שושנה ברעמי ארזה חפצים שונים, שהיו מעוקלים, ואילו הבן איתן והבת אלונה הוציאו אותם מהבית כדי שאנשי המשטרה לא ימצאו אותם בזמן חיפוש ביריה.

22 עצורים במבצע לביעור סמים בשכונות בצפון ת"א

(ע). 22 חשודים בסחר בסמים, באחזקת נשק ללא רשיון ובסחר ברכוש גנוב באיזור תל־אביב, נעצרו השכם בבוקר יום אתמול על־ידי אנשי היחידה המרכזית בתל־אביב במבצע לביעור סמים.

סוכן חשאי, שפעל בשירות המשטרה בנושרין זה כחצי שנה, תרם לאיסוף ראיות מפלילות, נגד עשרות מעורבים בעסקות סמים, נשק ורכוש גנוב. 22 החשודים שנעצרו בשלב ראשון של פתיחת החקירה הגלויה, הם פנים מוכרות למשטרה. היום יובאו לפני שופט.

רוב העצורים הם דיירי שכונת נוה־שרת שבצפון תל־אביב, ואחרים תושבי רמת־השרון, הרצליה, ראשון־לציון ופרדס־כץ, כולם צעירים בני 21 עד 37, ובהם שלוש נשים.

חשודים אחדים נתפסו בעת שימוש בסם בדירותיהם. בחלק מהבתים נתפסו מנות הירואין וכלים המשמשים לסחר סמים.

שופט שחרר בערבות חשודים בתקיפת תעשיין והצתת מפעל

(ע). שני חשודים בהצתת מפעל מתכת, יעקב מזרחי בן 46 מראשל"צ ויוסף בתנה מחולון, הובאו אתמול לבית משפט השלום בתל־אביב ושוחררו בערבות.

בציג המשטרה סיפר בבית המשפט, כי בחודש יולי השנה הוצת מפעל קיוסקים שבבעלותו של משה שטורל מת"א. לא נתפסו או חשודים במעשה. לפני יומיים, כאשר יצא שטורל מביתו, לדברי נציג המשטרה, התנפלו עליו שני רעולי־פנים היכו אותו במוטות ברזל ושפכו חומר כימי לתוך עיניו.

החוקר טען, כי החשודים הם בעלי מפעל מתחרה למפעלו של המתלונן וניסו להתנכל לו ולמפעלו.

השניים הכחישו את החשדות וביקשו מהשופט לשחררם.

השופט ראובן זיו קבע כי אין בידי המשטרה ראיות מספיקות להארכת המעצר, והורה לשחררם. לבקשת המשטרה, הורה שיחרור החשודים להיום כדי שיתאפשר לה לערער על ההחלטה בבית המשפט המחוזי בתל־אביב.

מואשם בנסיון לדרוס קצין משטרה ובאחזקת אקדח גנוב

האקדח נגנב מבית אלוף (מיל). יונה אפרת

(ע). אבינועם גודי בן 23 מהרצליה מואשם בבית־המשפט המחוזי בתל־אביב באחזקת אקדח שנגנב מאלוף (מיל). יונה אפרת, ובניסיון לדרוס קצין משטרה. בית המשפט המחוזי בתל־אביב דחה אתמול את בקשת התביעה לעצור את הנאשם עד תום ההליכים והורה לשחררו בערבות.

בכתב האישום נטען, כי למרות שרשיונו של אבינועם גודי נשלל לתקופה של שנתיים, נהג במכונית גנובה השייכת לחברת הבניה "אשטרום", וניסה לדרוס קצין משטרה שעצר אותו לביקורת.

בבקשתה לעצור את הנאשם עד תום ההליכים, טענה התובעת שמדובר באדם בעל עבר פלילי, המסוכן לציבור ואין לו כתובת קבועה.

הסניגור התנגד למעצר בטענה, כי אין למשטרה חומר ראיות לגבי החזקת הנשק שכן האקדח נמצא בדירת אחותו.

השופט אליהו מצא קיבל, כאמור, את טיעוני הסניגוריה ושיחרר את הנאשם בערבות.

הוחזרו 15 יוגוסלווים שבאו לחפש בארץ עבודה

עליה במספר מחפשי העבודה הזרים

מאת זוהר בלומנקרנץ

משטרת נמל בן גוריון בתיאום עם משרד הפנים, מנעה אתמול את כניסתם לישראל של 15 אזרחים מיוגוסלוויה, אשר באו, על פי החשד, לעבודה שלא כחוק בישראל. הקבוצה החזרה בטיסת חברת התעופה "אדריאה" מיוגוסלוויה, אשר איתה הגיעו קודם לכן לפנות בוקר לישראל.

נמסר, כי לגבי 15 אנשי הקבוצה – שהיו גברים בגילאים שבין 20 ל־30 – היה קיים מידע מוקדם במשרד הפנים וכניסתם לישראל נאסרה בתיאום עם משרד ממשלתי זה.

בשבועיים האחרונים נרשמה עליה כללית משמעותית במספר מחפשי העבודה אשר ניסו להיכנס לישראל. בין השאר מדובר ב־30 דורשי עבודה מפולין, 20 מבולגריה ובאנה, 27 מיוגוסלוויה, 10 מצ'ילי ו־5 פועלים מפורטוגל. כניסתם לישראל נאסרה והם הוחזרו למדינות מוצאם.

שופט סירב לעצור חשוד עד שתיבדק תלונתו לפיה הוכה

לא קיבל טענת המשטרה שמעד באזיקים

(ע). בית משפט השלום בירושלים לא נעתר אתמול לבקשת המשטרה, לעצור חשוד בסחר בסמים, עד שתבדק אם תלונתו, לפיה הוכה החשוד ונחבל בידי השוטרים שעצרו אותו.

השופט עודי סיוון קבע בהחלטתו, כי סימני החבורות והמכות על פניו של החשוד אברהם רעגא, בן 23 תושב מחנה הפליטים שועפת, מעוררות תשומת לב וכי הטענה, כי מעד בעודו כבול באזיקים, אינה נראית כסיבה לסימני המכות עליו.

המשטרה ביקשה להאריך את מעצרו של החשוד ב־15 יום, בנימוק שהחשוד קירה במשכת והחשד עלול להימלט.

החשוד טען, כי בעת מעצרו באילת, נלקח ע"י השוטרים לבית הקברות ושם הוכה ונחבל בפניו ובחלקי גופו. "אינני מסוגל לעמוד על רגלי, אני מקיא ואינני ישן או אוכל", אמר החשוד.

בהחלטתו קבע השופט, כי על המשטרה להביא את החשוד בפני רופא ולהגיש את חוות דעתו בפני קצין התלונות בבית המשפט. השופט קבע, כי החשוד יובא בפניו היום, ועד אז יישאר בבית המעצר לצורך בדיקות ולמשטרה.

ביהמ"ש העליון דחה ערעור של עורך דין על השעייתו

הושעה ע"י לשכת עוה"ד לאחר שנדון למאסר על שיבוש הליכי משפט

(ע). בית המשפט העליון דחה אתמול את ערעורו של עורך דין מדרום הארץ שהושעה באופן זמני מעיסוק במקצועו ע"י בית הדין הארצי של לשכת עורכי הדין. הפרקליט הושעה לאחר שהורשע בהליך פלילי בבית המשפט המחוזי בתל אביב בעבירות של שיבוש הליכי משפט והשמדת ראיה. הוא נידון בהליך הפלילי לשלוש שנות מאסר על תנאי ועירער על הרשעתו בפלילים לבית המשפט העליון. הדיון בהרשעה ייערך רק בחודש הבא.

בית הדין המשמעתי של לשכת עורכי הדין הרשיע את האיש, משום שנקבע שהעבירות בהן הורשע, הן חמורות.

פרקליטו של עורך הדין שהושעה עירער לבית המשפט העליון וטען שאי אפשר להשעות עורך דין באופן זמני, כשערעורו על הרשעתו בפלילים עדיין תלוי ועומד.

שופט בית המשפט העליון גבריאל בך דחה את הטענה הזו וקבע שניתן להשעות עורכי דין באופן זמני מלעסוק במקצועם, אף לפני שאשמתם נקבעה בפסק דין סופי. "השיקול הדומיננטי הוא הדאגה לאינטרס הציבורי המחייב שעורך דין שנמצא אשם בעבירות חמורות שיש עמן קלון, לא יוכל לכהן כעורך דין עם התדמית החיובית, הנאמנות והמוסריות הנדרכים בכך".

לפסק דינו של השופט בך הצטרפו, בהסכמה, השופטים אברהם חלימה ויעקב מלץ.

אולמרט תובע חצי מיליון ש' מ"דבר" על פירסום לשון הרע

(ע). ח"כ אהוד אולמרט הגיש לבית המשפט המחוזי בירושלים תביעת לשון הרע בסך חצי מיליון ש"ח נגד העיתון "דבר", עורכת העיתון חנה זמר והכתב אמיר אורן.

השופט פרופ' יעקב בזק הוציא אתמול צו עיקול על כמה נכסים השייכים לעיתון. עם זאת דחה השופט את בקשת אולמרט, להטיל עיקולים נוספים.

בתביעה אומר ח"כ אולמרט כי בחודש שעבר פירסם העיתון "דבר" מאמר פרי עטו של אמיר אורן, תחת הכותרת "סיבריות נמוכה". התובע טוען כי במאמר נכתב כאילו הוא חבר של שבתאי קלמנוביץ' הנאשם בריגול למען ברה"מ, והכותב רומז כאילו יש לאולמרט קשר לפרשת הריגול הזו.

עוד נכתב בכתבה, כי לאחר שנודע בציבור העובדה שקלמנוביץ' חשוד בריגול התקשר אולמרט לבכירים בשרות הביטחון והפציר בהם שלא לתת פרסום לעובדת היותו מעורב בפרשה. אולמרט טוען בתביעה, כי הפירסום הוא שיקרי וכוזב. "כל האמור, המרומז והנקבע בכתבה על ח"כ אהוד אולמרט בעניין פרשת הריגול הוא שקר, עלילה וכזב מרושעים" נטען בתביעה.

אולמרט מציין בתביעתו שהוא חבר ועדת המשנה של ועדת החוץ והביטחון של הכנסת העוסקת בשירותים החשאיים של מדינת ישראל ובשל משרתו זו הוא עוסק במסמכים שבסודותיה של מדינת ישראל. הנטען כלפיו בכתבה עלול שיפגע פגיעה קשה וחמורה במישרתו הציבורית.

פרקליטו של אולמרט פנה לאחר פירסום הכתבה לעיתון "דבר" ודרש לפרסם תיקון והכחשה במתכונת בה היא פורסמה. "דבר" לא פירסם התנצלות או תיקון.

אולמרט מעריך את הנזקים שנגרמו או העלולים להגרם לו מהכתבה ב־500 אלף ש"ח.

טרם הוגש כתב הגנה.

אין כמו לונדון בסילבסטר...

10 לילות, $637
והכל בכרטיס אחד

מועד היציאה: 28.12.88 ומועד החזרה: 7.1.89.
המחירים בתוקף למזמינים 15 יום לפני מועד היציאה.
המחיר לאדם בחדר זוגי $590+$47 היטל ומעי"מ.

דיזנהויז
להרשמה והזמנות: משרד ראשי, בן יהודה 26, ת"א
טל: 03-202224 (למנות לורד)
מספר המקומות מוגבל. כל הקודם זוכה.

עם כרטיס דיינרס הארץ אתם מוזמנים לצאת לחופשת סילבסטר מושלמת בלונדון התוססת, שכוללת הכל במחיר מיוחד:
- 10 לילות במלון ★★★★ + ארוחת בוקר
- הסעה משדה התעופה בלונדון למלון ובחזרה.
- ספר ההנחות של לונדון לזוג.
- כרטיס נסיעה חופשי ב-UNDERGROUND ובאוטובוס ל-7 ימים.
- כרטיס להצגה לתהורית מבוקשת (לבחירתכם 1 מתוך 4 הצגות)

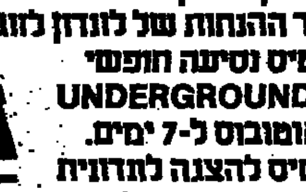

דיינרס הארץ
כרטיס לאנשים האוהבים

למנויי הארץ! לקבלת טופס הצטרפות לכרטיס "דיינרס-הארץ" נא לפנות למח' קידום ופיתוח בעיתון הארץ. טל. 03-5121339, 5121340

האוניברסיטה העברית בירושלים

בית הספר למינהל עסקים
מיסודה של קרן בנק דיסקונט לישראל
המרכז להכשרת מנהלים

המרכז להכשרת מנהלים / מודיע על /

פתיחת קורס
לניהול עיסקי בכיר

מטרת הקורס להקנות ידע ומיומנויות חדשניים בניהול עיסקי למנהלים בכירים בתעשיה ובמגזרי המשק הפרטי והציבורי. מסגרת הלימודים בקורס מאפשרת למנהל ללמוד תוך כדי המשך עבודתו. המנהל אמור להתפנות ליום לימודים ארוך אחד בשבוע (יום רביעי) ושלושה שבועות מרוכזים במשך שנת הלימודים. הלימודים יתקיימו בחודשים ינואר – יוני 1989 וספטמבר 1989 – ינואר 1990.
הקורס מקיף כ־400 שעות לימוד. נושאי הלימוד נחלקים לארבע קבוצות:

א. **מכינות ומבואות:**
מתמטיקה, מחשבים, סטטיסטיקה, כלכלה והתנהגות ארגונית.

ב. **נושאים פונקציונליים בניהול:**
חשבונאות ומימון, בדיקת כדאיות השקעות, שיווק ופרסום, מערכות מידע, ניהול משאבי אנוש, יחסי עבודה ועוד.

ג. **לימודים אינטגרטיביים:**
מדיניות עיסקית, משחק עסקים ממוחשב, קבלת החלטות ופרוייקט סיכום.

ד. **סיורים לימודיים** והרצאות אורח.

המרצים הם מטובי המורים בביה"ס למינהל עסקים באוניברסיטה העברית שרכשו נסיון רב בהכשרת מנהלים. נסיון ניהולי הוא תנאי הכרחי לקבלה לקורס. עדיפות תינתן לבעלי תואר אקדמי. ועדת קבלה תקבע את מידת התאמתם של המועמדים לקורס.

המעוניינים יפנו למרכז להכשרת מנהלים
טל. 02-322638, 02-883077 בימים א'-ה' בין השעות 8.30-14.00.

איזה מבין 2 הקמפיינים היה מוצלח יותר?

סקר מיוחד שנערך ע"י מודיעין אזרחי והוזמן ע"י חב' עבודי. משווה בין פרסום בשילוט חוצות של מס' חברות.
להלן נתונים המשווים בין חב' ורדינון המיוצגת ע"י פרסום ויטל לבין חב' קודאק.

החברה	כמות שלטים	רמת חשיבה	הערות
קודאק	124	57%	תקציב כפול
ורדינון	66	53.5%	

המסקנה:
הרמה הקריאטיבית של פרסום ויטל עושה את ההבדל

ורדינון מגעים ומגבות

פרסום ויטל - דינמיות יוצרת
יהודה הלוי 90 ת"א. טל. 5614504/5

FIRST TIME IN TEL AVIV

INCREDIBLE BARGAINS!!!

Incredible bargains!!! Paperbacks 5 for 5 shekels, Bestsellers 3 for 15 shekels, All Sotheby's catalogues 17 shekels, childrens books, art books, Judaica, cookbooks up to 50% OFF. Slightly shop-soiled Time Life 50% OFF. The Jerusalem Desk Calendar 60% OFF, crosswords 5 for 5 shekels, audio cassettes from 2.50 shekels. All this and lots, lots more.

FREE TOTE BAG WITH EVERY PURCHASE OVER 75 shekels.

THE JERUSALEM POST BOOK SALE

FRIDAY, 9TH DECEMBER, 10 A.M. TO 2 P.M. ONLY.
ZOA HOUSE, 1 DANIEL FRISCH (corner of Ibn Gvirol), Tel Aviv

נכלא הקולונל שפיקד על המרד של 500 אנשי הצבא בארגנטינה

שני אזרחים ושוטר נהרגו במהלך המרד, 25 נפצעו

בואנוס איירס (ע"ר). צבא ארגנטינה הודיע כי קולונל מוחמד עלי סיינלדין, שעמד בסוף השבוע בראש מרד כושל של 500 חיילים, נכנע שלשום לשלטונות ונכלא בבסיס צבאי. כל יתר המורדים נעצרו והועברו למקומות שונים. הנשיא ראול אלפונסין הדגיש כי הממשלה לא עשתה שום ויתור להשגת כניעתו של סיינאלדין.

עדי ראייה מסרו אתמול כי חיילים מורדים, טנקים, נגמ"שים וג'יפים יצאו מבסיס התחמושת שליד בואנוס איירס, שעליו השתלטו בשבת אחר הצהריים. קודם לכן נמסר כי סיינלדין נעצר בבסיס "וילה מארטלי" לאחר שהוטמנו פיקוד מוקשים וגדרות תיל מסביב לבסיס.

המורדים, כולם אנשי צבא־קבע וביניהם רבים מותיקי מלחמת פוקלנד, טענו כי לא היה זה מרד, אלא עניין פנימי של הצבא.

פלוגת משמר חופים שנעלמה מבסיסה ביום ה' לאחר שחיילים קשרו את מפקדיהם והיכום, נתגלו ונעצרו בקמפו דה מאיו, הבסיס הצבאי הגדול בארגנטינה. הדיווחים אחר 53 חיילי הקומנדו נמשכו 24 שעות לאחר שאיש לא ידע היכן הם. בסופו של דבר נתגלו בין המורדים של סיינאלדין שעברו מקמפו דה מאיו למחנה וילה מרטלי בשבת.

בסיכום אירועי המרד נמסר, כי לא היו חילופי אש אולם שני אזרחים ושוטר נהרגו ו־25 נפצעו בהפגנות סוערות נגד המרד, ובעת ניסיון לפרוץ למאחז המבוצר של המורדים תוך זריקת אבנים ובקבוקי תבערה.

צמיחה של 10% בכלכלת יפן

(ע"ר). הכלכלה היפנית צמחה בשיעור של כמעט 10 אחוזים ברבעון השלישי של השנה, והייצוא המשיך לגדול.

ברבעון השני של השנה ירד שיעור הצמיחה ב־3.3 אחוזים. רבע מהצמיחה הוא תוצאה של הגדלת הייצוא, למרות דיווח על השתתפות המסחרית של יפן, שקיוו כי הגידול בצריכה הפנימית ביפן יתבטא בהגדלת הייבוא ובהקטנת העודף המסחרי העצום של המדינה. אולם, גם הייצוא המשיך לגדול.

עתה נראה כי שיעור הצמיחה לשנה כולה יגיע לחמישה אחוזים, בדומה לשנה הקודמת.

הייצוא קפץ ביולי־ספטמבר בתשעה אחוזים לעומת שלושת החודשים הקודמים, ונראה כי יגדל ברבעון הנוכחי בקצב עוד יותר מהר. העודף המסחרי של יפן כנראה יסתכם השנה ב־100 מיליארד דולר.

מוסבאכר – שר המסחר של בוש

וושינגטון (ע"ר). הנשיא הנבחר ג'ורג' בוש בחר ברוברט מוסבאכר לתפקיד שר המסחר ובקארלה הילס כנציגה מסחרית ראשית של ארה"ב, מסרו אתמול מקורות מקורבים לבוש.

מערב גרמניה תקים מפעלי בנייה באיראן

ניקוסיה (ע"ר). איראן ומערב גרמניה חתמו אתמול בטהראן, על הסכם להקמתם באיראן של מפעלים, לייצור חומרי בנייה.

במסגרת הסכם זה גם תכשיר מערב גרמניה עובדים איראנים בתחום הבנייה, תעביר ידע טכני.

המפעלים שיוקמו באיראן ייצרו חומרים להקמת בתים טרומיים, כגון מלט, פלדה וזכוכית.

שווייץ קראה לאזרחיה לצאת מלבנון

ביירות (ע"ר). שווייץ קראה לאזרחיה בלבנון לעזוב את המדינה, בעקבות חטיפתו בנובמבר של פטר ויננלד, הנציג השווייצרי של הצלב האדום בדרום לבנון, מסר אתמול שגריר שווייץ בביירות.

השגריר, דינו שולי, מסר לעיתונות כי נתן הוראה זו בשבת ל־170 שווייצים החיים בלבנון. הוא הוסיף, כי לא יוכל היה לתת הוראה דומה ל־30 הנציגים של הצלב האדום הבינלאומי, בשל הבינלאומיות והעצמאות של אירגון זה.

סוריה חוקרת הברחת נשק לתחומה

פריס (ע"ר). שלטונות סוריה עוסקים בבעקבה סוריות כבר את החקירות על נסיון הברחה של מטען רימונים, אקדחים ותחמושת לשטח סוריה דרך הגבול עם לבנון.

סוריה חוששת כי המטען היה מיועד לאנשי האופוזיציה המורדית בתוך סוריה במטרה להקים התנגדות מזוינת.

פידל קאסטרו: דרא"פ אשמה בהעדר פיתרון שלום באנגולה

הוואנה (ע"ר) "דרא"פ אשמה בכך שעדיין לא נמצא פיתרון שלום לסיכסוך אנגולה" אמר מנהיג קובה, פידל קאסטרו. פידל הוסיף שצבא קובה יוכל להישאר עוד "שנה, שלוש שנים, 5 שנים, 10 שנים, 15 שנים באנגולה".

"אנו מעוניינים בפיתרון, שכן אין עוד מדינה כקובה הרוצה להחזיר את חייליה," אמר בנאום לפני חצי מיליון קובאנים בכיכר המהפיכה בהוואנה.

"אם אין פתרון כיום לסכסוך, אין זה בגלל קובה, אלא בגלל הציניות וחוסר הרצינות של ממשלת דרום אפריקה," אמר.

יוון סירבה להסגיר מחבל לאיטליה והוא המריא ללוב

הואשם באיטליה בפיגוע בבית הכנסת ברומא והריגת ילד

אתונה (ע"ר ועסט"א). המחבל הפלשתיני עבדל אל־ותמאר עוסאמה, מארגון הטרור של אבו נידאל, החשוד כי השתתף בפיגוע נגד בית כנסת ברומא בו נהרג ילד ונפצעו 35 אנשים, באוקטובר 1982 – המריא אתמול מיוון ללוב, לאחר שהשלטונות ביוון סרבו לדרישת איטליה להסגירו אליה.

עוסאמה נעצר ב־1982 בגבול יוון־טורקיה כשהוביל 50 ק"ג חומרי נפץ ונפצים. הוא הורשע בסחר בנשק, ונידון ב־1984 לעשרים חודשי מאסר. בנובמבר 1986 נידון מחדש לשנתיים מאסר, על נסיון בריחה.

שר המשפטים היווני, ואסיליס רוטיס, הודיע שלשום כי עוסאמה לא יוסגר לאיטליה, למרות החלטות קודמות של בתי המשפט הגבוהים ביוון.

עוד שלושה הרוגים באזרבייג'אן

מוסקווה (ע"ר). שלושה אנשים נוספים נהרגו בהתנגשויות באזרבייג'אן, נמסר אתמול בהודעה של משרד הפנים הסובייטי.

הדובר מסר במסיבת עיתונאים, כי נפצעו שישה אנשים, כולל שלושה חיילים, בהתנגשויות האחרונות. אולם, הוא סירב לומר היכן ומתי היו תקריות אלה.

בשבועיים האחרונים נהרגו 31 בני־אדם בהתנגשויות, מאז החלה התסיסה לפני עשרה חודשים, על הטריטוריה השנויה במחלוקת נאגורנו קאראבאח, מצאו את מותם יותר מ־60.

מאואיסטים רצחו בפרו 2 צרפתים ו־3 פרואנים

לימה (ע"ר). שני צעירים צרפתים ושלושה פרואנים נרצחו ביום ראשון, בכל הנראה בידי ארגון מחתרת מאואיסטי "השביל הזוהר" בכפר נידח בהרי האנדים – מסרה המשטרה.

תומא פליסיה, אנטואן בן 25, קורין סגה, 22 ושני הפרואנים, עבדו בכפר אקירה שבמחוז קוזקו, במסגרת פרוייקט של ארגון צרפתי לפיתוח חקלאי.

התרסק מפציץ בי־52 בעת תרגול נחיתה

(ע"ר) מפציץ גרעיני אמריקאי בי־52 התרסק ועלה באש, שלשום בלילה, בבסיס חיל־האוויר "פיירצ'יילד" במישיגן, בעת תרגול נחיתה והמראה.

כל שמונת אנשי הצוות ניצלו, אך ארבעה מהם סובלים מכוויות.

חיילים פיליפינים סורקים כפרים באזור מנילה הבירה, בחיפושיהם אחרי שבעה חיילים שעדיין מוחזקים בידי "הצבא העממי החדש" הקומוניסטי. במסגרת הסריקות נהרגו 15 מורדים, נהרסו בתים בכפרים ונתפסו שתי מסיבות עמוסות מזון ואספקה למורדים.
תצלום איי־פי

גובר העניין ביהדות בקרב צעירים יהודים ביוגוסלוויה

(עסט"א). עם התסיסה הלאומנית ביוגוסלוויה, גברה התעניינות של צעירים יהודיים ביהדות – מסרו נציגי הקהילה היהודית בבלגראד לסוכנות סט"א, רות גרובר.

"צעירי הקהילה מתעניינים עתה הרבה יותר בחיים הדתיים", אמר ד"ר איוואן ברנדיס, בראיון במרכז הקהילה היהודית בבלגראד.

שני צעירים מקבלים עתה הכשרה כחזנים, ובסוף הקיץ יצא צעיר נוסף לישראל, כדי ללמוד לרבנות. "אנו מקווים כי הוא ישוב בעוד שנתיים־שלוש כרב", אמר ד"ר ברנדיס, בהוסיפו כי הצעיר התחייב לכהן כרב ביוגוסלוויה במשך חמש שנים.

עוד מסר כי התארגנה קבוצה של כעשרים צעירים, הלומדים בקביעות תנ"ך.

"הדור הצעיר גדל כאן בסביבה אתאיסטית, ועד עכשיו לא גילה עניין רב ביהדות. עכשיו זה מתחיל – אנו מקווים כי זה ימשיך להתפתח".

חברי קהילה סיפרו כי צעירים רבים יותר משתתפים באירועים יהודיים, כגון סדר פסח קהילתי הנערך על־ידי הפדרציה היהודית. לפני מלחמת העולם השניה חיו ביוגוסלוויה 80,000 יהודים, וכיום כ־6,000.

רק בשלוש ערים – בלגרד זאגרב וסובוטיקה – אפשר לגייס מניין לתפילות פעם בשבוע.

בסאראייבו קיימת קהילה יהודית גדולה יחסית ויש שם גם מוזיאון יהודי.

המצב ברפובליקות אזרביידג'אן וארמניה הוגדר "מסוכן ביותר"

מאת אליהו זהבי

קופנהאגן (מיוחד ל"הארץ"). גורבאצ'וב עזב אתמול את מוסקווה כאשר המצב בשתי הרפובליקות, ארמניה ואזרביידג'אן, מתדרדר והולך.

עיתונים במוסקווה נקבו אתמול במספר של לפחות 230,000 פליטים שנמלטו מבתיהם.

תושבי בריה"מ נקראו לאיסוף בגדים ושמיכות לפליטים. זו פעם ראשונה מודה העיתונות בהידרדרות המצב, עד כדי סכנה רבה, בארמניה ואזרביידג'אן.

"איזבסטיה" נקב במספר של 13,200 פליטים ארמנים שנמלטו מאזרביידג'אן בימי סוף השבוע. בבאקו נמסר על הפגנות בתום הנוף הרגל הירוק של האיסלאם לצד תצלומי חומייני.

שתי הרפובליקות הן "מחוץ לתחום" לכל הכתבים המערביים במוסקווה, הנאלצים להסתמך על מידע "מסונן" של כלי התקשורת הסובייטיים או בשיחות טלפון עם מקורות בבאקו ויאראוואן.

דובר משרד החוץ הודה אתמול, כי בבאקו נפצעו 6 אנשים, מהם שלושה חיילים. הודאה זו מאשרת שמועות על התנגשויות בין המון מפגין לבין צבא שנשלח לעיר להשליט בה סדר ולהגן על מתקנים חיוניים: חשמל, מים, צנרת התחבורה והמשטרה המפלגה.

בסכסוך האתנידתי בין הארמנים למוסלמים יש לאזרביידג'אנים תמיכה מצד האוכלוסיה המוסלמית ברפובליקות הסמוכות והמוסלמים במדינות הגובלות. בכך יש להסביר את רתיעתה של מוסקווה לשנות את מעמדו של חבל נאגורנו קאראבאך המיושב עדין ברובו ארמנים נוצרים.

המצב בארמניה "מסוכן מאוד"

מוסקווה (ע"צ). המצב בארמניה "מסוכן מאוד", כתב אתמול העיתון הסובייטי "תעשייה סוציאליסטית". העיתון דיווח כי הוטל עוצר על יותר משליש מארמניה בעקבות התנגשויות אתניות בין ארמנים נוצרים לבין מוסלמים אזרים.

נשיא ונצואלה הנבחר ייצא למזה"ת; ישוחח על מחירי הנפט

קאראקס (ע"ר). הנשיא הנבחר של ונצואלה, קרלוס אנדרס פרז, שזכה לניצחון מוחץ בבחירות לנשיאות ביום ראשון האחרון הודיע אתמול, כי יסע בקרוב למזרח התיכון וייפגש עם מנהיגים ערבים לשיחות על מחירי הנפט.

הוא גם אמר, כי פתח במגעים עם ראשי מדינות דרום אמריקה על מנת להכין עמדה משותפת על החוב החיצוני הגדול הרובץ על מדינות היבשת.

פרז קרא למדינות האיזור לפעול יחדיו על מנת להחזיר את המומנטום לפגמה.

במסיבת עיתונאים ראשונה שקיים לאחר נצחונו בבחירות אמר פרז "רק על ידי פעולה משותפת של מדינות אמריקה הדרומית ניתן יהיה להתמודד עם בעיית החוב החיצוני. דיברתי בטלפון עם כמה מידידיי, ראשי מדינות דרום אמריקה והם הביעו בפני את שאיפתם להתמודד יחדיו לפתרון בעיה זו," הוא אמר.

הוגברו אמצעי הביטחון בטיבט למנוע מהנזירים הפגנות מחאה

הודח מנהיג המפלגה הקומוניסטית בטיבט

פקין (ע"ר). שלטונות סין הדיחו את מנהיג המפלגה הקומוניסטית בטיבט והגבירו את אמצעי הביטחון שם, כדי למנוע מנזירים לפתוח בהפגנות מחאה אנטי־סיניות חדשות – דיווחו אתמול מקורות מהימנים ממדינות המערב.

בודהיסטים ומאות עולי רגל מילאו את הכיכר המרכזית בלהסה בירת טיבט בשבת בערב והשמיעו "תפילות אמת" לאור לפידים. כוחות משטרה שסיירו בקרבת מקום לא התערבו, אם כי בתוך התפילות נשמעו סיסמאות כמו "הגנו על טיבט מפני הגרבים מן המורד".

המקורות מסרו עוד, כי כוחות משטרה גדולים הופיעו ברחובות להסה ב־23 בנובמבר בעת פסטיבל דתי שהתקיים שם לכבוד אלת ההגנה על טיבט המהווה בשביל רבים מתושבי טיבט סמל לשאיפת העצמאות והשיחרור מסין.

מנהיג המפלגה הקומוניסטית בטיבט, וו ג'ינג הואו הוחזר לפקין והודח על כשלונו בהפסקת המרד בטיבט, מסרו מקורות מהימנים בלהסה.

דוברת המפלגה הקומוניסטית בפקין אישרה, כי בטיבט מכהן מזכיר כללי חדש החל מה־1 בדצמבר. היא אמרה, כי המזכיר החדש הוא הו ג'ין טאו, לשעבר ראש המפלגה הקומוניסטית בחבל גיזאו.

היא נמנעה מלומר מה עלה בגורלו של המנהיג המודח שעמד בראש המפלגה בטיבט מאז 1985.

מפגינים מתגרבים נסקר אתמול במירוץ מסלו של קארל מארקס בבית העלמין הייגייט בלונדון – למקרה שמיכאיל גורבאצ'וב יחליט לעלות על קברו של אבי המארקסיזם בעת ביקורו בלונדון בשבוע הבא.
תצלום איי־פי

ישראלים ויהודים אמריקאיים נפרדו משולץ בערב נוסטאלגי

לשפע של מחמאות זכה שולץ בביתו של השגריר ארד לפני שובו לקתדרה בסטאנפורד

מאת יואב קרני
שליח "הארץ" בארה"ב

וואשינגטון (מיוחד ל"הארץ"). "שתי ארצותינו נמצאות עכשיו בתקופת מעבר", התבטא מזכיר המדינה של ארה"ב, "ואני בטוח שלפתות לאנת מוך תהיה ממשלה ב־20 בינואר". הוא השמיע את הדברים האלה בסופה של ארוחת ערב חגיגית, בה השתתפו 35 אישים, שנערכה שלשום בביתו של שגריר ישראל בוואשינגטון, משה ארד, לציון סיום כהונתו של ג'ורג' שולץ. שולץ ייפרד מעמדו הבכיר בעוד שבעה שבועות, וישוב אל הקתדרה שלו, באוניברסיטת סטאנפורד, בקליפורניה.

בין 35 המוזמנים – יו"ר ועידת הנשיאים, מוריס אייברם; מנהל השדולה הפרו־ישראלית בוואשינגטון (אייפא"ק), תום דאיין; ומנהיגים היהודיים בארה"ב, מקס פישר; פעיל יהודי מרכזי במפלגה הדמוקרטית, רוברט סטראוס; הפרופסור אלי ויזל, השגריר המיועד של ארה"ב בישראל, ויליאם בראון.

באווירה הלבבית נאמרו מחמאות רבות: עוזר מזכיר המדינה לענייני זכויות האדם, ריצ'ארד שיפטר, אמר כי ג'ורג' שולץ הוא "אחד מל"ו צדיקים". "אתה ההפתעה הגדולה ביותר בחיינו, ואנחנו, שהיו לנו כל כך הרבה הפתעות לא נעימות בהיסטוריה שלנו – אבותינו אמרו תודה שאתה היית הפתעה נעימה," אמר אלי ויזל. "נתגעגע אליך" הוסיף מוריס אייברם, יו"ר ועידת הנשיאים. בתשובתו להערה, אמר השגריר ארד כי שולץ היה "שמש השלום".

השגריר קמפלמאן, שייצג את ארה"ב בשיחות לצמצום הנשק בז'נבה, שיבח את החלטת שולץ למנוע כניסת ערפאת לארה"ב. אשתו בכתה מהתרגשות.

העיתונאי ויליאם סאפאייר, תיאר את שולץ ימים אחדים לפני כן במשחק ראגבי כשהוא "חובש יארמולקה של אחת הקבוצות, ועוסק בהוראות לחוליו המרכזי".

שולץ, בחולצת פסים ועניבת פרפר צבעונית, שהיה נרגש לפני אמר שרכש בתקופת כהונתו ידידים רבים בקרב הקהילה היהודית, וסיפר שאחד הרגעים המרגשים בתפקידו היה כשקיבל שיחת טלפון מאידה נודל בהגיעה לישראל.

לבסוף הרים שולץ גביע שמפניה "לחיי ארה"ב חזקה ומשגשגת, ישראל חזקה ומשגשגת, ויחסים חזקים ומשגשגים בין ארצותינו". בתוך האורחים הצעים מסבתם ישראלי צעיר, אורי שיחור, בנה לקות מיכירות שונות.

השגריר ארד הזמין את שולץ, בשם נשיאי ארבע האוניברסיטאות בישראל, לבוא ארצה, ולהשמיע סידרת הרצאות "על פוליטיקה, על כלכלה בין לאומית, או על כל נושא אחר שתבחר".

נשיא אלג'יריה ביצע שידוד מערכות בצבאו

אלג'יר (ע"ר ועס"א). נשיא אלג'יריה, שדלי בן ג'דיד, החליף אתמול 10 מפקדי צבא בכירים במסגרת שידוד מערכות כולל בצבא האלג'ירי, שהוא מפקדו העליון. בין היתר הוא מינה את גנרל מוחמד אטיילה, מפקח הכללי של הצבא האלג'ירי במקומו של גנרל האשמי חג'רס, שיועבר לתפקיד אחר, מסרה סוכנות הידיעות האלג'ירית.

המפקח הכללי של הצבא משמש בתפקיד הצבאי הגבוה ביותר לאחר הנשיא המכהן כמפקד עליון ושר הגנה.

קולונל מוחמד מדינה נתמנה לתפקיד המרכזי של מפקד הביטחון הצבאי. הוא בא במקומו של גנרל לאקחאל איאט, שהודח באוקטובר שעבר לאחר המהומות, בהן ירו חיילים על מפגינים והרגו יותר מ־160 מהם.

כן נמסר, כי קולונל עבדל מג'יד טריש נתמנה למפקד הצי וקולונל מוחמד אל מוכתר בוטימינה למפקד חיל האוויר. נוסף על כך הוחלפו מפקדי חמישה מתוך ששת המחוזות הצבאיים של אלג'יריה.

מהומה בפתיחת פסטיבל הסרטים של קאהיר

מאות מוזמנים נשארו בחוץ מחוסר מקום ופוזרו בגז מדמיע

קאהיר (ע"ר). פסטיבל הסרטים הבינלאומי ה־12 בקאהיר נפתח שלשום בערב במהומה רבתי שחייבה את התערבות המשטרה.

מאות מוזמנים, שבאו להקרנת הבכורה של הסרט האמריקאי "מי רוצה את רוג'ר רביט" בבימויו של רוברט זמקיס, נשארו בחוץ מחוסר מקום.

קצין המשטרה אמר כי מספר ההזמנות שחילק מנהל הפסטיבל עלה בהרבה על מספר המושבים באולם.

המשטרה השתמשה בגאז מדמיע על מנת להרחיק את ההמון הזועם שאיים לפרוץ את דלתות האולם, מתחה חבל סביב בית הקולנוע ודרשה מהמוזמנים והעיתונאים לעזוב את המקום.

במסגרת הפסטיבל יוקדש ה־8 בדצמבר לציון יום השנה להתקוממות בשטחים.

ה־10 בדצמבר יוקדש לסרטים שהופקו על פי יצירות של נאגיב מאחפוז, הסופר המצרי שזכה השנה בפרס נובל לספרות.

נערכים לאפשרות חדירה של נחילי ארבה ממצרים

שגרירות ישראל בקאהיר התבקשה לדווח

(ע). מנהל האגף להגנת הצומח במשרד החקלאות, שמואל אלונג, פנה אתמול לשגרירות ישראל במצרים, בבקשה לאסוף ידיעות בדבר פלישה מאסיבית של נחילי ארבה למצרים בימים האחרונים.

עם זה הבהיר אלונג, שידיעות אלה אינן גורמות דאגה נוכח מידע מדויק שנתקבל מארגון המזון והחקלאות ברומא, המרכז את המלחמה בארבה. לדבריו, מצרים אינה בסיס התקפה של ארבה על ישראל מסיבות גיאוגרפיות. כן נמוכה הסבירות של הגעת ארבה לארץ בעונה הקרה.

עם זאת ממשיך משרד החקלאות לקיים נוהלי כוננות, שהוכרזו לפני כחודש וחצי עם פלישות הארבה לסעודיה. צוותי זיהוי, ומומחי הדברה ומטוסי ריסוס עומדים הכן לקראת הסכנה.

מישל רוקאר: התנודות במחירי חומרי הגלם – רצח של העולם השלישי

אוזלי (ע"ר). ראש ממשלת צרפת, מישל רוקאר, הוקיע אתמול את "רצח העולם השלישי, הסובל מתנודות במחירי חומרי־הגלם", לרגל פתיחת מושב המועצה של האינטרנציונאל הסוציאליסטי.

באוזני כ־200 בצירים, שהגיעו לאוזלי שליד פאריס משלושים מדינות – ביניהם ראשי הממשלות של שוודיה ונורווגיה, הקאנצלר הגרמני לשעבר וילי ברנדט, ומנהיג הלייבור הבריטי ניל קינוק, אמר ראש הממשלה, כי יש להעניק קדימות לבעיית "יציבות המחירים של חומרי הגלם".

"כולכם יודעים, כי דרושים כיום שקי חיטה, כותנה או קקאו פי חמישה או שישה כדי לקנות טרקטור, משהיה דרוש לפני 25 שנה. זהו הרצח של העולם השלישי", הכריז לתשואותיהם הרמות של המשלחות.

עם זאת גינה רוקאר את "רדיפת הבצע של המעמדות הבורגניים בעולם השלישי", ואמר, כי "זהו המחסום הגדול ביותר בדרך לפיתוח".

מסורבת עליה במוסקווה נאלצה להפסיק שביתת רעב

נקבע שיש סכנה לחיי אינה אוספנסקי

(ע). אינה אוספנסקי, השובתת רעב זה 7 ימים במוסקבה, נאלצה להפסיק את שביתתה בפקודת רופא, שקבע כי יש סכנה לחייה.

על כך מסר בנה הלל אתמול בערב, בשיחה טלפונית ממוסקווה עם שמואל בן צבי, מזכ"ל המועצה הציבורית למען יהודי בריה"מ.

בעלה ובנה ממשיכים לשבות רעב זה שבועיים, בתביעה שהשלטונות יאפשרו את עליית המשפחה, המסורבת עלייה זה 9 שנים.

בשיחה טלפונית הבטיח שמואל בן צבי, כי המאבק למען עלייתם של בני משפחת אוספנסקי ושל כלל המסורבים יימשך ביתר שאת גם בתקופת הגלסנוסט, עד שאחרון המסורבים יוכל לממש זכותו לעלות לישראל.

יימשכו השיחות בין מורדי אפגניסטאן ונציגי בריה"מ

איסלאמבאד (ע"ר). המורדים האפגנים והנציגים הסובייטים הסכימו להמשיך בשיחות השלום באפגניסטאן – הודיעו אתמול המורדים.

בהודעה על הסיבוב הראשון של השיחות, שהתקיימו בסעודיה בסוף השבוע שעבר, אמרו המורדים, כי הם הסכימו לאפשר לצבא הסובייטי להשלים את נסיגתו ללא הפרעה עד מחצית פברואר, כל עוד הצבא הסובייטי לא יפתח בהתקפות נגדם.

מחלוקת נתגלתה בין הצדדים, בשאלה אם המשטר הנוכחי בקאבול, בתמיכה סובייטית, יהיה שותף בממשלה החדשה.

هكذا من الأصل

هكذا من الأصل

קשיים במו"מ עם תאילנד לפתוח קו תעופה מישראל למזרח הרחוק

מאת זוהר בלומנקרנץ
כותב "הארץ" לענייני תעופה

המשא ומתן על פתיחת קו תעופה חדש למזרח הרחוק, בין ישראל לתאילנד נתקל בקשיים. נודע, כי שלטונות התעופה וחברת התעופה הלאומית, שם נוהגים סחבת בבקשתה של חברת "אל על", להפעיל קו טיסה לבאנגקוק.

על פי התכנון המקורי, אמורה חברת "אל על" להתחיל בהפעלת הקו החדש למזרח הרחוק מחודש ספטמבר '89. אולם היתה כוונה, כי אם השיחות יתקדמו כראוי, להקדים את פתיחת הקו לעונת האביב והקיץ בחודש מארס הקרוב. החול במשא ומתן לקבלת כל האישורים הדרושים להפעלת קו התעופה החדש. אולם שלטונות התעופה וחברת התעופה הלאומית של תיאלנד דחו את נציגי החברה מישראל בלך ושוב ושלחו את הנציגים האחד אל הגוף האחר. קושי נוסף קשור היום לסיום הדיונים הבלבליים של חברת "אל על", באשר לעילות הפעלתו של קו התעופה החדש למזרח הרחוק. הבעיה נעוצה בהוצאות הביטחון הגבוהות אשר קשורות בהפעלה. בשל המרחק הגדול, יהיה צורך בהקמתה של מערכת מיוחדת. עדיין לא ברור מי ישא בביכרי ההוצאות אבטחה אלה. שכן, על פי החלטת ממשלה מלפני כשנתיים, הוצאות הביטחון יחולו על חברות התעופה. אולם בכל ההוצאות הנגבהות מחד והאינטרס הלאומי שיש למדינת ישראל מאידך, מבקשת חברת "אל על" מציאת פיתרון כספי בו הממשלה תיקח חלק. שאם לא כן, אפשר שהפעלת קו התעופה החדש לבנגקוק לא יהיה כלכלי דיה.

דובר חברת "אל על" נחמן קליימן אמר בתגובה, כי "המשא ומתן לפתיחת קו התעופה החדש לבנגקוק בחודש ספטמבר '89 נמשך בהתאם לתכנון המקורי".

164 תלונות נגד סוכני נסיעות ותיירות בתקופה של 18 חודשים

מאת זוהר בלומנקרנץ
כתב "הארץ" לענייני תיירות

164 תלונות חדשות נגד משרדי נסיעות ותיירות הוגשו לועדה לתלונות הציבור של התאחדות סוכני הנסיעות והתיירות מאפריל '87 עד לספטמבר '88. מדו"ח פנימי של הועדה, אשר הגיע לידי "הארץ" עולה, כי ב־13 מקרים צדקו הלקוחות בתלונותיהם כנגד חברות הנסיעות והתיירות וקיבלו את כספם חזרה. בשני מקרים אחרים פוצו הלקוחות על ידי סוכן הנסיעות בישראל לפנים משורת הדין. זאת כיוון שהאשמה היתה של גורם התיירות בחו"ל, אשר התנער מאחריותו. ב־5 מקרים נוספים, צדקו הלקוחות אך המשרדים כנגדם הופנו התלונות פסקו מלפעול, או שהאשמה היתה בגורם תיירות בחו"ל, שהתנער מאחריותו.

בשלושה מקרים אחרים התנצל משרד הנסיעות. ב־17 מקרים פסקה הועדה על פשרה והלקוח פוצה בהתאם לקביעת הועדה. עם זאת, קבע הדו"ח, ב־24 מקרים צדק משרד הנסיעות ותביעת הלקוח נדחתה.

עוד עולה מהדו"ח, כי בעשרה מקרים נאלצה הועדה לתלונות הציבור לדחות את תביעות הלקוחות מחוסר הוכחות. ב־12 מקרים אחרים הופנה המתלונן ע"י הועדה לבית המשפט או לחברת הביטוח שלו. ב־15 מקרים נוספים הגיעו המתלוננים להבנה עם משרדי הנסיעות והועדה רק עקבה אחר הסיכומים האילו ב־9 מקרים נפרדים התעוררה מחלוקת בין משרדי נסיעות שונים והועדה העבירה הנוחיות כתאימות. ב־44 תלונות לא טיפלה הועדה או שהטיפול הופסק מסיבות שונות.

החברה להגנת הטבע קוראת לשמיר להקים משרד חדש לאיכות הסביבה

תפקידו יהיה לטפל לדוגמא בהיעדר חקיקה

מאת אלי אלעד
כותב "הארץ" לאיכות הסביבה

מועצת החברה להגנת הטבע שקיימה אתמול את כינוסה השנתי בקרית הטכניון בחיפה, החליטה לקרוא לראש הממשלה יצחק שמיר, ערב הרכבת הממשלה החדשה, לכונן משרד ממשלתי מיוחד לנושאי הסביבה.

החברה להגנת הטבע אומרת, כי תפקידו של משרד זה יהיה להתגבר על הבעיות הבסיסיות בנושא איכות הסביבה דוגמת חקיקה לא מספקת, העדר אכיפה ופיצול הסמכויות והאחריות בין משרדי ממשלה רבים.

במקביל קוראת החברה לכנסת, לאשר בהקדם את הצעת החוק להקמת רשות לאיכות הסביבה. המועצה החליטה שעל החברה להכנס לפעולה מאסיבית יותר לשמירת איכות הסביבה ולהיערך לפעולה ציבורית מקיפה להעלאת הנושא לסדר היום הלאומי והמקומי, בין השאר במסגרת הבחירות המוניציפליות הקרובות.

תקציב החברה להגנת הטבע לתשמ"ט מסתכם ב־38,085 מיליון שקל, והוא מהווה הקטנה של 2% בהשוואה לתשמ"ח. בולטת הירידה בתקציב הפיתוח שיעמוד בתשמ"ט על 930 אלף ש"ח, הקטנה ב־57% בהשוואה לשנה הקודמת. בתקציב בתי ספר שדה יהיה גידול של 5% שעיקרו מוסבר בעליות כוח אדם למינהל ולהדרכה. סך הכל השכר, מתוך התקציב יגיע ל־14,500 מיליון ש"ח המהווים גידול של 12%.

ועדת הביקורת של החברה מציינת בדו"ח שהגישה למועצה, כי בנושא בטיחות המטיילים בטיולי החברה, אסור שיווצר מצב שבו החברה נוטלת על עצמה סיכונים שלא תוכל לעמוד בהם וכי על החברה להגן על עצמה מפני תביעות כבדות.

קצינים: הלימוד בישיבות אינו נופל בחשיבותו מהשירות הצבאי

מג"ד (במיל.): ישנן 2 דרכים לשרות המולדת: האחת בצבא והשניה בצבא השם – הישיבות

(ע). במסיבת עיתונאים, שקיימו בבית סוקולוב בתל אביב, התנועה להגנת קצינים ויוצאי צה"ל שהיתה בכיכר מלכי ישראל, טענו אתמול נגדי צה"ל וקצינים (במיל.) כי חשיבות הלימוד בישיבות, אינה נופלת מהשירות בצה"ל. [illegible]

סגן אלוף במילואים, נח הרץ, טייס חיל האוויר, שהיה בשבי המצרי ואיבד את רגלו אמר, כי "לומדי ישיבות התורה הם מערכת הנשק בצה"ל, שבזכותה צה"ל ניצח וינצח במלחמות שהיו ושבעזרת השם לא יהיו. בקשתי לעיתונאים: העבירו ברוח האמונה שאני מאמין בה.

סגן אלוף משה גרין, מג"ד במילואים, אמר, כי הוא מאמין בשתי דרכים לשרות המולדת והעם – "האחת בצבא והשניה בצבא השם, הישיבות". "אני חושב ששרות בצבא השם קשה יותר. חיילים עוזבים את הגדוד, מי לחו"ל ומי מסיבות רפואיות ואלה לא משתתפים בשום צבא".

יצחק דרקסלר, 73, אחוז נכות: "נפצעתי בקרב הבלימה ברמת הגולן ביום הכיפורים. חזרתי לצבא, שירותי בשל"ג, לאחר מכן חזרתי ללמוד תורה. את המנגינה הזאת אי אפשר להפסיק ואסור להפסיק. הציבור החילוני מרשה לעצמו לקרוא לציבור החרדי בהבלה – משתמטים. אסור לנו להבליג על זה. אנו לא מוכנים לסבול יותר את השפלת הציבור החרדי. יש לעשות להפסקת העליהום על הציבור החרדי".

חוסיין הציע לבגדד איחוד

ביירות (ע"מ). העתון "אל־שראע" טוען, כי המלך חוסיין הציע לסדאם חוסיין בפגישתם האחרונה בבגדאד להקים מעין איחוד קונפדרלי בין ירדן לעיראק, כדי לעמוד מול השלב המדיני הבא.

החזית העממית: יצוא פצצות מיצרר לישראל – יעודד טרור בינלאומי

דמשק (ע"ר). החלטת ארה"ב לבטל איסור על אספקת פצצות־מיצרר לישראל עלולה לעודד טרור בינלאומי – דעה זו הביע אתמול ארגון "החזית העממית לשחרור פלשתין".

בגילוי דעת שפורסם בדמשק טוען הארגון כי "החלטת ארה"ב מאשרת מחדש את העובדה שוואשינגטון ממשיכה בצעדיה המכוונים ללבות סכסוכים אזוריים ולעודד טרור בינלאומי".

הארגון קרא לקהיליה הבינלאומית ולמזכ"ל האו"ם לצאת במערכה שמטרתה "לבלום החלטה תוקפנית זו".

"צעדה של וואשינגטון יתרום להסלמה אזורית, לפתיחות בינלאומית ולאיום על שלום העולם", נאמר להלן בגילוי הדעת.

דובר שגרירות ארה"ב בישראל הודיע אתמול, כי ארה"ב הסירה איסור בן שש שנים על מכירת פצצות מיצרר לישראל – לאחר שממשלת ישראל התחייבה שלא להפעיל נשק זה נגד אזרחים.

וואשינגטון הטילה את האיסור בשנת 1982, בשעה שהאשימה את ישראל בהפעלת פצצות מיצרר נגד אזרחים בלבנון. ארה"ב ראתה בכך הפרה של התחייבות שניתנה לוואשינגטון, שנשק זה יופעל נגד מטרות צבאיות בלבד.

אמש במופע / דני בלושטיין

התפרצות של אנרגיה

רמי פורטיס, "זמן אמיתי", ת"א

רמי פורטיס מופיע ב"זמן אמיתי" – תרתי משמע. הוא הוציא אמנם את אלבומו החדש "סיפורים מהקופסה" רק לפני שבוע, אך יש הבדל מהותי בין פורטיס כפי שהוא מנצח באולפן לפורטיס שעל הבמה. כאן ומתמיד שימשה עבורו הבמה מקום להתפרקות אפילפטית. גם כשהמדובר בחומר יוסית רגוע יותר, כמו שיריו החדשים, הרי שבטרנספורמציה אל הבמה הם מקבלים פנים שונות לחלוטין – מניו המעודנות של פורטיס שעל הבמה. פורטיס הוא סוג האמן שנטבע אמונים לרוק במובנו השורשי ביותר – התפרצות מרוכזת של אנרגיה על הבמה. במשימה של העברת "סיפורים מהקופסה" מהאווירה הסטרילית של האולפן להתפרצות הוולקנית שעל הבמה, נעזר פורטיס בנגנים מצויינים, שהבולט ביניהם הוא הגיטריסט בארי סחרוף – השותף ללהקים שמצעידים את פורטיס, כבר לא על ימית, אל בגרות רוק מכובדת. השירים החדשים, שחלקם יהפוך בוודאי לקלסיקות רוק מקומיות "סיפורים מהקופסה", "באוויר", "בין החדרים" ועוד, הם חומרי הבניה של מיתוסים. אין ספק שפורטיס הפך זה מזמן לדמות מיתית בנוף הרוק שלנו.

הערכה ב'עבודה'

(סוף מעמוד 1)

את תיק האוצר והפני מקורביו אמר אתמול כי ילך לממשלת אחדות רק להבן קידום התהליך המדיני וזאת יוכל לעשות רק במשרד החוץ. נודע כי שמיר מיעד את תיק החוץ לשר משה ארנס, עימו יוכל לפעול תוך כדי שיתוף הדוק.

מזכ"ל מפלגת העבודה ח"כ עוזי ברעם סיכם עם פרס שההצבעה במרכז תהיה חשאית, ללא צורך לאסוף חתימות לשם כך. ברעם סמך שיך להתגבר לממשלה רחבה בראשות הליכוד וכינס אמש 18 חברי כנסת שיעזרו לו לארגן את ההתנגדות. סביב ברעם יתלכדו כנראה רוב חברי המרכז מאיזור ירושלים ותל אביב וכן חברי המרכז מהתנועה הכפרי הירוק, משוב, המישמרת הצעירה, והוג לשילוב וחלק מדור המשך.

הגוש הגדול שעשוי לתמוך ביוזמתם המחודשת של רבין ופרס מורכב מאנשי ההתיישבות המונים 250 צירים במרכז.

שמעון פרס אמר אתמול כי יפעל עתה את כל השפעתו על מנת שמרכז מפלגת העבודה יאפשר את הליכה לממשלת אחדות לאומית. פרס החל כבר אמש בפעילות מפלגתית פנימית למען קבלת ההחלטה, דבר שלא עשה בשבוע שעבר ערב כינוס לשכת המפלגה. חוג הניצים במעוך הדיע אמש גם הוא כי יפעל לשכנע את חברי המרכז להענות ליוזמת נשיא המדינה המהווה עתה את צורך השעה.

הכינוס המיידי וחסר התקדים של מרכז מפלגת העבודה נועד פתוח כ־48 שעות, התאפשר בעקבות פגישה בין שמעון פרס ועוזי ברעם, לאחר שנשיא המדינה שוחח בנפרד עם שניהם ועמד על הצורך החיוני בהקמת ממשלת האחדות. בבאתו מנשיא המדינה ובהופיע בפני משלחות של הפדרציות אמר אתמול פרס: "לאחר ששמעתי את דברי הנשיא, חשתי שיש להענות לבקשתו. נראה לי שזה גם רצון רבים רבים בעם. אבקש לפיכך מן המרכז לענות לבקשת הנשיא."

ברעם אמר בצאתו מן הנשיא כי הרגיש בפני הנשיא שעצתו לעבור להצטרף לממשלת אחדות, אינה עצה נבונה. ברעם אמר אמש כי לדעתו יתנהל קרב צמוד במרכז המפלגה, שכן לאחר פניית הנשיא "נטרפו הקלפים ואין לדעת איזו תוצאה תתקבל." עוד ציין ברעם כי אין לו ספק שממשלת האחדות היא בבחינת פוליסת הביטוח של פרס ורבין להמשיך ולהנהיג את מפלגת העבודה.

סגן ראש הממשלה השר דוד לוי המשיך ביוזמתו להוביל לממשלת אחדות, ובמקביל פנה השר עיזר ויצמן לראש הממשלה שמיר והציע את עזרתו בעיקר בגישור בתחום המדיני בין הליכוד למפלגת העבודה. השר לוי אמר אמש כי נועד עם יצחק שמיר לשיחה בארבע עיניים, וכי לדעתו מתחזקת עתה ההכרה בצורך לכינונה של ממשלה רחבה. לוי אמר כי לדעתו סיכויי הקמתה של ממשלת האחדות גדלים עתה מיום ליום.

צוות הליכוד

(סוף מעמוד 1)

שפירא, מזכ"ל המפד"ל ח"כ יצחק לוי, ח"כ חנן פורת ח"כ אבנר שאקי הרב דרוקמן נפגשו עם נציגי ש"ס העלתה הצעה כי המפד"ל תקבל תפקיד של סגן שר במשרד השיכון, שיימסר לחנן פורת, והוא יהיה אחראי על הבנייה הכפרית ועל הבינוי בשטחי יהודה ושומרון. תמורת זאת תאפשר המפד"ל לתנועת ש"ס קבלת תפקיד סגן שר במשרד החינוך שיהיה אחראי בין היתר על המינהל לחינוך חרדי. משם עשו נציגי המפד"ל את דרכם למלון המרכז בירושלים לשיחה סגורה עם נציגי אגודת ישראל.

הידיעה על הצעות שעלו בפגישה זו עוררה סערה במפד"ל. מקורבי השר זבולון המר האשימו את חברי הכנסת פורת ולוי בנסיון למכור את משרד החינוך לתנועה שאינה ציונית תמורת מתן כהונת סגן שר לחנן פורת. הרב לוי אמר שכל הנושאים יוכרעו רק במוסדות המפלגה.

בלשכת ראש הממשלה עתידים להתקיים היום פגישות בין צוות המו"מ של הליכוד לבין המפד"ל ר' אגודת ישראל, בנסיון להגיע להסכמה על הצטרפות לקואליציה צרה בראשות הליכוד, לפני הדיון מחר במרכז מפלגת העבודה, שעשוי לגרז את התהליך להקמתה של ממשלה רחבה.

מודיעים בצער עמוק על פטירת אבינו וסבנו היקר

משה שחורי

ההלויה התקיימה אתמול יום ג' כ"ז בכסלו תשמ"ט 6.12.88 בבית העלמין בכפר סמיר בחיפה

משפחות שחורי והבר

סיעת המערך בכנסת

אבלה על מותו של

ח"כ יגאל כהן

ומשתתפת בצער המשפחה

לשולה והילדים

אתכם באבלכם הכבד על מותו הפתאומי של

ח"כ יגאל כהן ז"ל

לשעבר חבר בתנועתנו

רפי־אומץ

זקוק דחוף למודעה?

מודעפון

לשרותך 24 שעות ביממה

03-38 38 38

לבעלי כרטיסי אשראי בלבד

בית מכון ויצמן למדע
סגל המחלקה לכימיה מבנית
אבלים על פטירתו של

פרופ' מנדל כהן

ומשתתפים בצער המשפחה

ההלויה תתקיים היום, יום רביעי, כ"ח בכסלו תשמ"ט (7.12.88) בבית העלמין הישן ברחובות.
הארון יוצב בשעה 3.00 אחה"צ באולם הכניסה של בנין ברגמן במכון ויצמן למדע

על מותו ללא עת של חבר הנהלת העמותה

ח"כ יגאל כהן
ז"ל

אנו אבלים ומשתתפים בצער המשפחה

הנהלת	עמותת
מרכז רפואי	מרכז רפואי
רמב"ם חיפה	רמב"ם חיפה

למאיר שני ומשפחתו

משתתפים בצערכם על מות

האם ז"ל

יצחק מיטלמן
איתן אורחי
מיכאל מיטלמן
יצהר תעשיות (2000) בע"מ

סיעת הליכוד בכנסת

אבלה וכואבת
את מותו של

ח"כ יגאל כהן
ז"ל

חלוץ ההתיישבות לוחם ומאמין

אהובנו

יעקב (יקה) ינאי

איננו

ההלויה תצא היום, יום רביעי, כ"ח בכסלו תשמ"ט, 7.12.88 בשעה 2.00 אחה"צ מבית ההלויות העירוני ברח' דפנה 5 ת"א לבית העלמין בקרית שאול

האבלים: אשתו: אידה
בנו: רון
אחותו: סוניה
ושאר בני המשפחה

למאיר שני

אתך באבלך הכבד במות

אמך ז"ל

בית שופר־סל

דחפון

שרות הודעות מלצרי של דחף

לבעלי כרטיסי אשראי

03-611001

קבלת מודעות אבל

03-735588/9

גם במוצאי־שבת עד חצות

יקירתנו

לאורה בדר

איננה

ההלויה תצא היום, יום רביעי, כ"ח כסלו תשמ"ט 7.12.88, בשעה 2.00 אחה"צ מבית ההלויות העירוני רח' דפנה 5 ת"א לבית העלמין בחולון יצחק.

אבלים: בעלה: ד"ר ר. יוחנן בדר
אחיותיה, אחיה, ילדיהם ונכדיהם
וכל בני המשפחה

האוניברסיטה העברית בירושלים
הפקולטה למשפטים

אבלות על מותו של

פרופ' נתן פיינברג ז"ל

פרופסור במשפט בינלאומי וביחסים בינלאומיים
ממקימי הפקולטה למשפטים והדיקן הראשון שלה

ומשתתפת בצער המשפחה

לחנינא ברנדס והמשפחה

אתכם באבלכם הכבד על מות

האם

החברים
בחוף אלמוג, אילת

לשמואל והדסה ראם
ולבני המשפחה

אבלים אנו עמכם על מות יקירתכם

ברוריה ז"ל

בית האקדמיה הלאומית
הישראלית למדעים

לפרופ' יוסף ברנדס ומשפחתו

כוס תנחומים
במות עליכם אם המשפחה

חנה ז"ל

שלא תדעו עוד צער ויגון

הנהלת	עמותת
מרכז רפואי	מרכז רפואי
רמב"ם חיפה	רמב"ם חיפה

לחנינא ברנדס

השתתפותנו באבלך הכבד
בפטירת האם

חנה ברנדס שכנאי ז"ל

קוסט לב ארי את פורר

קדיש

שרותי קבורה

טיפול בכל סידורי הלוויה

03-653030

שרות לילה: 413080

לעו"ד חנינא ברנדס

קבל נא השתתפותנו הכנה בצערך במות

אמך ז"ל

ד"ר גדן פרבר
יושב ראש מועצת המנהלים
יוסף גבע
סגן יושב ראש מועצת המנהלים
תעשיות אלקטרוכימיות
(פרוטאקים בע"מעבד)

למאיר שני

משתתפים בצערך על מות

אמך ז"ל

שרי ותנחום אורן	נילי ורפי פריאל
רחל ואבנר בראל	שלומית עופר
נינה וקובי אקשטין	ניצה ויורם בוכנר
יעל ורוני חולדאי	

התנועה ליהדות מתקדמת בישראל

משתתפת בצערם של

ברוך והרב כנרת שריון, איילה,
ארז וענבר

על פטירתה ללא עת של

שרה שריון
ז"ל

קבלת מודעות
ללוח העיר

03-735588/9

אשראי מיוחד!!!

ספורט

בעריכת יחיאל ארזי

מחזיקות גביע / מהפך לאחר ההפסקה

הגליל כבר פיגר 35–62 והפסיד בקאזרטה 99–105

קאזרטה (שרות "ספורט הארץ"). הפועל גליל עליון יצא אמש בכבוד מהר הגעש של קאזרטה. האיטלקים אמנם זכו בניצחון 99–105 במישחק הבכורה ברבע הגמר של גביע אירופה למחזיקות גביע, אבל הגליל של מולי קטורזה יכולים לטפוח לעצמם על השכם אחרי ה"קאמבק" הנהדר שעשו במחצית השנייה, לאחר שקאזרטה כבר הובילה במחצית ביתרון גדול של 35–62.

הפתיחה היתה שייכת לסניורו קאזרטה ולכוכב הברזילאי שלה, אוסקר שמידט, שקלע מכל מצב וכי סיכם צבר 39 נקודות — כמות אופיינית מאד לצלף הזה. שמידט היה במיטבו בעיקר במחצית הראשונה, בה קלע 27 נקודות וצבר 5 שלשות (בסך הכל 7 במישחק כולו). לצידו בלט הענק הבולגרי גיאורגי גלושקוב, עם 26 נקודות ועבודה יעילה מתחת לסלים.

האיטלקים ממש מחצו את הגליל ב-20 הדקות הראשונות, ועדיין יותר גם בפתיחת המחצית השנייה, כאשר הובילו עד לדקה ה-34 בהפרש גדול של 77–99. ואז באו שש דקות הסיום שחוללו מהפך קיצוני. בדך ליף, גודין והרכו וריין פריטן קלעו בפרק זמן זה 22 נקודות מול 6 בלבד של קאזרטה. אך הדקה ה-40 קטעה את הגליל המזהירה את הניצחון בידי האיטלקים.

● קלעו לגליל: גודין 21, פריטן 21, ליף 19, מלוביק 16, מרטין 13, פליישר 9.

● הרבו לקלוע לקאזרטה: שמידט 39, גלושקוב 26, ג'נטילה 17. שפטו: סטב' (בולגריה) ומאטוס (יוון).

מאמן אולימפיאקוס סטיב יארוגלו (במרכז), במחיצת שניים משחקני הרכש של הקבוצה היוונית, לארי מידלטון (מימין) וקרי סקורי. צילום: עוזי קרן

גביע קוראץ' / יאדזוגלו נגד הפועל ת"א

יריב יווני לא מסוכן אבל כל התחלה קשה

מאת יאיר עמיקם, סופר "ספורט הארץ"

עם האוכל בא התיאבון. אחרי ההצלחה הגדולה בליגה, מקומים בקבוצת הכדורסל של הפועל תל-אביב להישגים — גם בגביע קוראץ'. הערב, באולם ברחוב אוסישקין, יהיה הטיפוס של ההיתקלות בבית רבע הגמר, נגד אולימפיאקוס פיראוס — יריב פתיחה נוח, החוזר למעמד זה אחרי 8 שנים, בעוד הפועל הגיע אשתקד עד לשלב חצי הגמר.

המישחק יחל בשעה 7 בערב, במקום כ-8.30, לאחר שבקשת הטלוויזיה היוונית לשדר ישירות את מהלך המישחק נענתה על ידי הנהלת הפועל תל-אביב.

"עד שלשום לא התייחסנו למפעל האירופי", אמר אמש מאמן הפועל יעקב אילר. "זהו חשוב לנו המישחק נגד מכבי [illegible] היוונים. ראינו את קלטת המישחק בו הפסידה אולימפיאקוס לאריס סלוניקי השבוע. אבל חשוב שנתרכז במישחק שלנו. אם נשחק טוב, זה יספיק לנו כאן במגרשנו הביתי. שם ישברו את הראש מה לעשות נגדנו".

אכן, אין סיבה שהפועל תל-אביב לא ינצח באוסישקין. אמנם היוונים ניצחו בשלב הקודם את ריאמנו סבי-ליסר בהפרש 21 נקודות ונוצחו בהפרש 20 בבית, אך הפועל ת"א, המצוי בכושר מישחק טוב, חייב להכתיב את הקצב ולנצל את יכולת הקליעה של שלושת האסים שלה: דניס ויליאמס, לינטון מאגנס וג'יימס פרי. משלימים את החמישיה הקטנה עמוס פרישמן והאחורי לאופר.

דניס ויליאמס סובל מהתקררות, אך אתמול קלע באימון מכל מצב, כך שאין מה לדאוג. הוא כבר מצפה לפרמיירה שלו בגביע אירופה.

פגישה שבזאת

היוונים, שהגיעו אתמול אחר הצהריים, מתאכסנים במלון כפר המכביה והתאמנו בערב באוסישקין. המאמן סטיב יארוגלו, שלפני 10 שנים היה מועמד לשחק בהפועל תל-אביב (שיחק בטורניר בצבא), אך לא קיבל שיחרור מקבוצתו היוונית, התרגש מאד כאשר פגש ביו"ר העמותה אברהם פלדה, שהיה אז מנהל הקבוצה. הוא גילה בקיאות מרשימה בנעשה בארץ ובכדורסל הישראלי. הוא המציא לפלדה, שרק עסקן תרגם כמותו יכול היה לבנות קבוצה בשבועיים, וכן שהשיקול שלו לשחק באוסישקין ולא ביד-אליהו היה נכון.

יארוגלו גילה, כי אולימפיאקוס מדורגת שלישית בליגה היוונית. בליגה משחק רק אמריקאי אחד, קרי סקורי (2.01) ואליו מצטרף לגביע אירופה הכדורסלן לארי מידלטון (1.94). משלימים את החמישיה הבכירה לאופר אראירים קאמבוריס (2.05), בזיל פאטאראס (2.13) ואנגליס אנגלו (1.90).

ברצלונה מגיעה, [illegible]

אלופת ספרד, קבוצת ברצלונה, תגיע היום אחר הצהריים לשחק מחר בבית הגמר האירופי נגד מכבי תל-אביב ביד-אליהו. הספרדים יקיימו אימון אחד הערב בהיכל.

מכבי ת"א קיים אתמול אימון בוקר, והערב אמור לשוב ליד אליהו אחרי שבוע היעדרות בגלל מופעי תנובה בהיכל. לפני כן, בבוקר, יקיימו המכבים אימון קליעות בבית הלוחם.

יאנאקיס חוזר לשחק באריס

מאת יאיר עמיקם

פאניוטיס יאנאקיס, קפטן נבחרת יוון, חוזר לקבוצתו אריס סלוניקי לאחר סיכסוך ממושך — וישחק כבר מחר נגד האלוף ההולנדי נדרבום, בבית הגמר האירופי. עובדה זו גילה מאמן אולימפיאקוס פיראוס, סטיב יארוגלו, שהגיע אתמול לישראל.

יאנאקיס יחזק במידה ניכרת את אריס, שתשחק בישראל נגד מכבי ת"א בעוד שבועיים.

על פי הסכם שנחתם אתמול יקבל יאנאקיס 750 אלף דולאר לשנתיים הקרובות, ובתום החוזה יקבל שיחרור.

המליצה לשגר כל 13 שחקני הסגל לטורניר חג המולד בפאריס

מאת יאיר עמיקם

הועדה המקצועית של איגוד הכדורסל המליצה לשלוח את כל 13 שחקני הסגל לטורניר חג המולד בפאריס, בלי לנפות איש מהם.

המאמן ראלף קליין הציג אתמול שני מאמנים חדשים שיעבדו בשירות הנבחרות: ד"ר איתן אלדר, מאמן הכושר, יהיה גם האחראי לנושא פיזותרפיה והתגוננות; אברהם סורין, בעבר קפטן לנבחרת, יתמנה למאמן הכושר של נבחרות הנשים.

גולדברג: קשיים בדרך לחולון; איזנברג: שער במדי בני יהודה

מיבזקי ליגה

מאת מוטי איתן, סופר "ספורט הארץ"

הפועל צפרירים חולון, המעוניין בקשר מכבי ת"א חיים גולדברג, עלול לאחר את המועד אם לא יצליח להתגבר על שתי בעיות עד יום שני הבא — המועד האחרון להעברות. הבעיה הראשונה היא סרבנות מכבי, הנדרשים לראות את השחקן באותו מקבצת הצרכה, כבר יבנה או פ"ת. הבעיה השנייה היא שחולון השלימה בתחילת העונה את מיכסת שלוש ההעברות ועתה תצטרך לוותר על אחד משחקני הרכש שלה. רוני צמח הסכים לעבור מהקבוצה והוצב ברשימת ההעברות, אולם עד כה לא התקבלו פניות רציניות לגביו, ואם לא תימצא לו קבוצה לא יוכל גולדברג להצטרף לחולון.

בני-יהודה ניצחו אתמול במישחק אימון את סקציה נס-ציונה 5–1, אולם האטרקציה המרכזית היתה שער של משה איזנברג. על הקו ישב היועץ המקצועי החדש, גיורא שפיגל, וראשי הקבוצה דיברו על איזנברג. איזנברג הבקיע אחד השערים, ועזר לו להשלים את החמישיה חוזי שירזי, הנגן של דני איזנדלר. משה עלון שותף אמנם במישחק, אך עדיין לא הוחלט על מפציעתו. בשבת יארחו ה"כתומים" את הפועל פ"ת, במישחק שבו יהיו ככל הנראה בכורות לבני שכונים ואיזנברג.

יגאל מנחם (משמאל), המנסה לפרוץ על פני כלם בית"ר ת"א יחיאל אבר-צור, כבש את הראשון משלושת שערי הסגל הלאומי במיבחן שהיה אתמול ברמת-גן. (צילום: עוזי קרן)

נבחרת ישראל / ניצחון 3–0 על בית"ר ת"א

ניכר שיפור בדרך לשער אך הסיומת עדיין לקויה

מאת מוטי איתן, סופר "ספורט הארץ"

נבחרת ישראל סיימה אתמול את מחנה האימון השבועי, השיגרתי שלה, במישחק מול מוליך הטבלה בית"ר תל-אביב, והוכיחה שגם כאשר היא משחקת לראשונה מול יריבה לאומית היא מסוגלת לנצח בצורה משכנעת. זו גם היתה הפעם הראשונה שהנבחרת שיחקה באיצטדיון רמת-גן המחודש, שכר-הדשא המצויין שלו לא הושפע מהגשמים שירדו לפני ההתמודדות, ואיפשר לנבחרת לפתח מישחק טכני טוב יותר מבעבר, ולהביס את הבית"רים 3–0.

בית"ר, ללא ביטים כהן המורחק ובלעדי ירון פרסלני וניסן כהן ששיחקו עם הסגל, לא התעלה לרמה גבוהה, ולא הצליחה להוות יריב רציני. שחקני הנבחרת הציגו מגוון מישחק צירופים מדוייק והגיעו, בניגוד למישחקי אימון קודמים, למספר רב של מצבי הבקעה, אם כי התקשו לכבוש. הם גם נהו להסתבך בתוך רחבת בית"ר במקום לנסות לבעוט מרחוק, וגם הגבהות הכדורים מהאגפים עדיין לא מדוייקות ונזקקות שיפור. למרות שהנבחרת סבלה מתנודות ברמת מישחקה, נאלץ שוער בית"ר איתן חביב להתאמץ כדי לשמור על רשת נקיה. חביב, שהציל מספר כדורים מסוכנים שבעטו קלינגר ודודי הדר, נכנע לבסוף בדקה ה-41. דודי הגביה מימין, דודיקס נגח נגיחה שמאלה לעבר יגאל מנחם, שמקרוב קבע את תוצאת המחצית.

לאחר ההפסקה ניתנה לבית"ר הזדמנות יזומה, אולם שוער הנבחרת שלי גילדרי — שגילה יציבות — הציל נגיחה מקרוב של בראמו. הנבחרת המשיכה לשלוט, כאשר ההרכב שפתח שיחק רוב הזמן. בדקה ה-71 בעט שלמה אילון מקרוב, חביב הדף בקושי אולם אילון השתלט על הכדור והשוער הדוק אותו פנימה. ארבע דקות לסיום הכין לעצמו ניר לוין מצב בעיטה, הוריד כדור מהחזה לרגל ומשם לקורה ופנימה 3–0. שפט יצחק בר-יוחאי.

לאחר המישחק ערכו השחקנים מסיבת חנוכה בחדר האוכל באיצטדיון, והמאמנים יעקב שניאור ויעקב גרונדמן התנגו למסיבת החנוכיות. שניאור אמר שהיו מספר פעולות טובות של התקפה, ובאופן כללי נראה כי הנבחרת משתדלת לשחק נכון, אולם עדיין מתקשה לכבוש והשחקנים לוקים בסיומת חלשה. גרונדמן העניק לעבודה שהנבחרת שיחקה במגרש מצויין וגדול, שאיפשר לה לשחק טוב כדורגל, והביע שביעות רצון מהמנהיגות של סיני בנבחרת. "נבחרות בנויות על כוכבים, ולא היו לנו עוד שישה משה סיני, גם הם היו מנהיגים", אמר שניאור ששיבח גם את כושרו של ראובן עטר.

שני המאמנים עדיין לא קבעו את ההרכב שיפתח נגד אסטון וילה ב-20 בחודש בחיפה. שניהם גם ביקשו להודות לקבוצות שהסכימו להיות יריבות מיבחן של הנבחרת. בשבוע הבא תתכנס הנבחרת למחנה אימון בימים שני ושלישי, ותקיים שני מישחקים: ביום שני מול יריבה מהליגה הארצית שעדיין לא נקבעה, ולמחרת ברמת-גן נגד צפרירים חולון.

הנבחרת פתחה בהרכב: גילדרי, אהרוני, פרסלני, אילת, מכלוף, ניסן כהן, קלינגר, הדדי, סיני, דודיקס, יגאל מנחם. כן שותפו: אגבה, עטר, דראבייקי, אלון, אלי כהן, עטר, ברוך, לוין.

ק.פ.ר. תשחרר את פיזנטי — אם לא יהיה מישחק חוזר

מאת סופר "ספורט הארץ"

פיטר שריוס, המנהל החדש של קווינס פארק ריינג'רס, מוכן עקרונית לשחרר את הכדורגלן הישראלי דוד פיזנטי למישחק בין נבחרת ישראל לאסטון וילה (20 בדצמבר בחיפה).

בשיחה טלפונית שהיתה אתמול בין שריוס למנהל ההתאחדות, יעקב אריאל, אמר הלה כי רק במקרה אחד לא ישוחרר פיזנטי. ב-14 בדצמבר מתמודדות קווינס פארק ריינג'רס עם וימבלדון בגביע הליגה. אם יהיה תיקו, יתמודדו שתי הקבוצות במישחק חוזר כעבור שבוע, ב-21 בדצמבר, והנבחרת הישראלית לא תיענה. שריוס אמר, כי אם אחת הקבוצות תנצח לא תהיה כל בעיה לשחרר את פיזנטי למישחק הידידות של ישראל נגד אסטון וילה.

רק נס במילאנו יציל את באיירן

נאפולי מוכה הערב לבורדו ויובנטוס לליאז'

גביע אופ"א

מאת בריב יעקבי

מבין שבעת מישחקי סיבוב הגומלין בשמינית גמר גביע אופ"א, שיהיו הערב, לא פחות מחמישה נראים פורמאליים בלבד. ניצחונות החוץ במישחקים הראשונים לפני שבועיים נטלו כמעט את כל המתח ממפגשי הגומלין.

אם כן, אפשר כבר לראות את אינטר, נאפולי, יובנטוס, הארטס וויקטוריה בוקארשט ברבע הגמר (מלבד, כמובן, שטוטגארט ששיחקה אתמול — ראה ידיעה נפרדת), ורק בשני מישחקים תישמר האווירה האמיתית של גביע אירופה.

באיצטדיון האולימפי ברומא תנסה בעלת הבית לנצח את דינאמו דרזדן ממזרח גרמניה, בהפרש גדול משני שערים. המשימה כפולה: למחוק את ההפסד 2–0 מלפני שבועיים ולהעפיל לרבע הגמר, וגם להציל את המאמן השוודי הוותיק נילס לידהולם מהדחה.

מנהלי רומא, שנקלעה למשבר קשה והידרדרה בשבוע שעבר עד למקום התשיעי בליגה, נתנו לידהולם אולטימטום: כדי להישאר בתפקיד עליך לנצח את סמפדוריה בליגה, במישחק חוץ, ולעבור בשלום את המשוכה המזרח גרמנית.

השלב הראשון עבר בינתיים בהצלחה. רומא ניצחה בגנואה 2–0 ולידהולם, שלפני חמש שנים הוליך את רומא לאליפות היסטורית, עומד בפני השלב השני הלא פחות מסוכן. רודי פלר הבקיע ביום ראשון וברומא מקווים, כי החלוץ המערב גרמני הבין לאומי חזר לעצמו.

בקלן תנסה השלישית בטבלת הבונדסליגה לנצח את ריאל סוסיאדאד, שניצחה לפני שבועיים 1–0 בספרד. הכיבושים של המאמן ההולנדי בזן טושאק אינם מרשימים העונה ונראה, כי קלן תוכל להעפיל לרבע הגמר. הגרמנים סומכים על תומאס אלופס, מלך שערי הליגה הגרמנית.

אם תצליח רומא להעפיל לרבע הגמר תהיה שם בחברה טובה, יחד עם שלוש קבוצות איטלקיות נוספות: אינטר, נאפולי ויובנטוס, שלוש מרשימות הליגה האיטלקית. אינטר הנחילה לבאיירן הפסד 2–0 במיפגש הראשון במינכן. זה היה ההפסד הביתי הראשון של הבאווארים בגביעי אירופה זה 11 שנה. אינטר בכושרה הנוכחי, עם הגנת הברזל הכוללת את השוער זנגה, ואת ברגומי, פרי, מתיאוס וברמה, לא תפסיד.

נאפולי, שניצחה את בורדו 1–0 בצרפת, מתכננת הצגה נוספת של ה"טריו אלקטריקו" — מאראדונה, קאריקה וקרנבאלה — שלאחרונה משביעים את הליגה האיטלקית.

וגם יובנטוס (בלי כוכבה הסובייטי זאווארוב) מתכננת ניצחון ועליה לרבע הגמר. יריבתה היא פ.צ. ליאז', שנוצחה לפני שבועיים 1–0 בבלגיה.

הארטס הסקוטית המפתיעה כשניצחה את ולז' מוסטאר 3–0 ביוגוסלביה, היא למעשה כבר ברבע הגמר, עוד לפני תחילת הגומלין באדינבורו. ועוד בטוחה ברבע הגמר היא ויקטוריה בוקארשט, המדורגת שלישית בליגה הרומנית. יריבתה היא טורון פלוסאווה מפינלנד. ויקטוריה ניצחה במישחק הראשון בפינלנד 0–1.

שטוטגארט כבר ברבע הגמר

מאת זיגמונד שטיגלר

שטוטגארט (מיוחד ל"ספורט הארץ"). שטוטגארט עלתה כאן אמש כצפוי לרבע גמר גביע אופ"א, כשחזרה וניצחה את יריבתה ההולנדית גרונינגן, הפעם 2–0. שני השערים הובקעו בדקה 22 ו-53 על ידי יורגן קלינסמאן.

הניצחון הגרמני (1–3) לפני שבועיים בהולנד הפיג מראש את המתח, רק 8,500 צופים חזו בהתמודדות באוויר מקפיא. לפני תחילת המישחק היה צורך לפנות את השלג שהצטבר על מישטח הדשא.

סיוף

פולנים יבואו לאליפות ישראל

סייפים מארבע מדינות — פולין, הונגריה, שוייץ, מערב גרמניה — אישרו השתתפותם באליפות ישראל הפתוחה שתחל בנהריה בסוף דצמבר. גם הרומנים עשויים לבוא, אך לא השיבו עדיין סופית.

אמיר ליפסקיס ניצח את אהוד בלוזה (שניהם מהפועל אשקלון) 8–10 בגביע פתח תקווה של איגוד הסיוף.

סגן שר הספורט הרוסי מעוניין לבקר בוינגייט

מאת משה הורינגשט, סופר "ספורט הארץ"

סגן שר הספורט של ברית המועצות, מר רוסק, מעוניין לבקר במכון וינגייט — גילה אתמול יריב אורן, מנהל רשות הספורט. אורן חזר בימים אלה משהות בת 10 ימים במוסקבה, שם השתתף בכנס ועדת הספורט של אונסקו ובכנס נציגים ממלכתיים בתחום הספורט. אורן ייצג את ישראל בצוותא עם מרדכי ארליך הממונה על החינוך הגופני במשרד החינוך. הכנס הראשון החל ב-15 בדצמבר והשני הסתיים לאחר עשרה ימים.

אורן סיפר על השיחות שהיו לו עם סגן השר הרוסי. "ביקרנו במכון ספורט משוכלל מאד והצגנו בפניו פרוספקט על מכון וינגייט. הוא התלהב ואמר, כי הוא מעוניין לבקר במכון וינגייט. הבטחתי לשלוח לו הזמנה רישמית. הוא בישר לי, כי ברית המועצות לא תתנגד לקיום מיפגשים רישמיים בענפי הספורט, אם הגולה או שיבקשו ידידנו זאת. שאלתי: ומה עם מיפגשים לא רישמיים. הצעתי לו לשגר שייטים להתחרות שתהיה במפרץ בחיפה. עקרונית השיב בחיוב ועתה אנו ממתינים להודעה רישמית על בואם של השייטים מברית המועצות. נמתין כמה שבועות ואז נחליט איך לנהוג. אם אכן נקבל אישור על בוא השייטים מברית המועצות, אשלח לו מיד הזמנה לבוא למכון וינגייט".

אורן סיפר עוד, כי מדינות מאמריקה הלאטינית ביקשו מישראל סיוע ארגוני ומקצועי בנושאים שונים בתחום הספורט. הוא העדיף לא לציין את שמות המדינות.

התקבלו האשרות מבריה"מ לאליפות הג'ודו בטבילסי

מאת סופר "ספורט הארץ"

ברית המועצות כבר העניקה אשרות כניסה לנבחרת הג'ודו של אס"א שתשתתף באליפות העולם לסטודנטים שתחל בגרוזיה בשבוע הבא והן אמורות להגיע לישראל בכל יום — כך סיפר אתמול אברים אטלס, שיהיה ראש המשלחת.

הנבחרת הישראלית תצא לברית-המועצות ביום ד' של השבוע הבא. ישראל תיוצג ע"י יעל אדר וחות מגן באליפות שתהיה בטבילסי בירת גרוזיה.

יחס המדינה לספורט הוא בין בושה לבדיחה

אמר מנכ"ל משרד החינוך בסעודת צהריים חגיגית במכון וינגייט לרגל פרס ישראל

מאת משה הורינגשט, סופר "ספורט הארץ"

"הייתי מכנה במלה בושה ואפילו בדיחה את יחסה של מדינת ישראל לספורט", כך אמר אתמול ד"ר שמשון שושני, מנכ"ל משרד החינוך. מוזר היה לשמוע הצהרה חריפה זו דווקא באירוע חגיגי, שהוענק פרס ישראלי ראשון להיות גאה בו, הענקת פרס ישראל למכון וינגייט.

בנוכחות עשרות אורחים, ביניהם ראשי הספורט בעבר ובהווה, ציינה הנהלת המכון את קבלת הפרס בארוחת צהריים חגיגית. בתוך כך ממייסדי המכון, שהיה מנהלו הראשון, התכבד בהדלקת נר חנוכה וקיבל זר פרחים (הענק לרעייתו) לרגל יום הולדתו ה-87. ליד שלחן הכבוד ישב גם ד"ר עמנואל סימון, שהגה את הקמת המכון.

"איני רוצה לחשוב היכן היה הספורט הישראלי בלי מכון וינגייט", אמר ד"ר שמשון שושני. "וינגייט הוא אחת הדוגמאות לכך שגם לארצות אחרות יש מה ללמוד מאיתנו. הכושר הגופני הוא אחד הדברים השווים ביותר והכל שהספורט נמצא בתחתית סדר העדיפויות של מדינת ישראל. אני מאחל למכון לעשות היסטוריה, לזכות שנית בפרס המכובד בעוד עשר שנים ולהיות הראשונים שזוכים פעמיים בפרס ישראל".

אריה הלוי המנהל הנוכחי של המכון אמר: "אנו נענים לאתגר. מטרתנו שמטרות הספורט ישתמשו בפוטנציאל הרב שיש במכון וינצלו את להישגים בזירה הבין-לאומית".

כאשר האורחים התפזרו אמר לי ד"ר שמשון שושני: "בשנים האחרונות השתדלנו לא לקצץ בהקצאות משרד החינוך עבור הספורט ועל כך מגיע ציון לשבח לשר החינוך והתרבות יצחק נבון שהקפיד לא לפגוע בספורט. איני יכול לערוב שמגמה זו תימשך גם בממשלה הבאה. אם יהיו קיצוצים במשרדי הממשלה, עלול גם הספורט להיפגע".

כאשר זוכים בטורניר המאסטרס בניו-יורק, יש סיבה טובה למסיבה: בוריס בקר מניף את הגביע לאחר ניצחונו על איוואן לנדל בגמר. צילום: אי-פי

גם לבקר יש מאסטר

בשובר שיוויון דרמאטי (7–5 במערכה הה-5) מנע מלנדל זכיה רביעית בתואר היוקרתי בניו יורק

ניו יורק (אי-פי). בוריס בקר נחלץ כאן מעמדת פיגור, כדי לזכות בתואר המאסטרס הראשון שלו — ולמנוע מיריבו איוואן לנדל ניצחון רביעי ברציפות בטורניר הטניס היוקרתי. לאחר 4 שעות ו-42 דקות ניצח הטניסאי המערב גרמני 7–5, 6–7, 6–3, 2–6, 6–7 וגמל בזה ללנדל, שגבר עליו בשני מישחקי גמר קודמים בטורניר המאסטרס.

לאחר שבירת הגשה מצד לנדל, שעלה ליתרון 6–5 במערכה המכרעת, הגיב בקר בשבירה מיידית וכפה שובר שיוויון — הראשון בתולדות טורניר זה במערכה החמישית. בקר הוביל 6–5 בשובר השיוויון בטרם החל בין שני היריבים עימות דרמאטי לאורך 37 חבטות, בסיומו הכה בקר כדור שפגע בקצה העליון של הרשת והחליק לחלקת מגרשו של לנדל, שידו קצרה מלהושיע.

בקר התנפל ובניף ידיו בצהלת ניצחון, עטף את עצמו בדגל גרמני, השליך את מחבטו לציבור ומיהר לחבק את מאמנו ואת אביו. ניצחונו של בקר, ה-22 ב-24 מישחקיו מאז ווימבלדון, מנע מלנדל שבירת השיא המשותף לו ולרומני איליה נסטאסה — שלוש זכיות רצופות במאסטרס.

בקר קיבל פרס כספי בסך 85 אלף דולאר ומענק נוסף של 550 אלף דולאר, בעוד שלנדל קיבל תמורה של 385 אלף דולאר על הישגיו בסבב זה בתשע השנים האחרונות.

מאטס וילאנדר קיבל מענק של 800 אלף דולאר, בזכות דירוגו הראשון השנה.

עלו לסיבוב השני בגביע הפדרציה לנשים במלבורן

מלבורן (אי-פי). טניסאיות ארה"ב עלו לסיבוב השני של מישחקי גביע הפדרציה, כשניצחו את שוייץ 3–0.

בין היתר ניצחה יפן את סין 3–0, צ'כיה — בראזיל 3–0, ארגנטינה — יוון 3–0, דנמארק — לוכסמבורג 3–0, קנדה — דרום קוריאה 2–1, פינלנד — הונגריה 2–1, שוודיה — בולגריה 3–0.

הפועל ראשון-לציון הערב בנס ציונה במחזור ה-8 בכדוריד

במישחק הבכיר במחזור ה-8 בליגה הלאומית בכדוריד תארח הערב א.ב. נס-ציונה את האלוף הפועל ראשון-לציון (20.30).

יתר המישחקים (השעה הראשית 20.30): מכבי רחובות — הפועל רמת-גן, מכבי ראשון-לציון — מכבי קרית-שרת חולון, הפועל נתניה — הפועל רחובות (ברחובות), הפועל פתח תקווה — אליצור הרצליה (ביהוד), מכבי נתניה — מכבי פתח-תקוה.

חדשות המשק

"חוק השוואת זכויות המניות הבנקאיות ייצור מניפולציות"

ח"כ צבן טוען: נסים מרכז בידו הכח למנות דירקטורים בבנקים

מאת צבי זרחיה

חברי הכנסת יאיר צבן (מפ"ם) ודן תיכון (ליכוד) מתחו אתמול ביקורת על הצעת החוק, שגובשה במשרד האוצר, להשוואת זכויות ההצבעה של מניות הבנקים שבהסדר.

ח"כ צבן טען, כי השינוי שהכניס שר האוצר ברגע האחרון בחוק מניות ההסדר, יגרום לפוליטיזציה מרחיקת לכת במערכת הבנקאית. לח"כ צבן נודע, כי בהצעת החוק המקורית, נקבע בסעיף 8, כי ועדה מיוחדת תקבע את הדירקטורים במועצות המנהלים של הבנקים שבהסדר. הועדה אמורה היתה להיות מורכבת מנשיא בית המשפט העליון או שופט לשעבר, ממבקר המדינה, ומחבר שלישי שימונה על ידי שר האוצר ונגיד בנק ישראל.

צבן הסביר, כי בהצעת החוק שפירסם האוצר בסוף השבוע נאמר, כי שר האוצר בעצמו ימנה את הועדה.

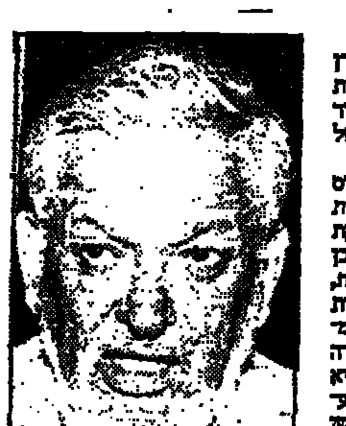

יאיר צבן

ח"כ צבן אמר, כי השר נסים מגיש לכנסת הצעה אנטי ליברלית קיצונית, המפקירה בידי שר בממשלה, עוצמה אדירה העלולה להדרדר את המערכת הבנקאית לשפל של מניפולציות פוליטיות ומפלגתיות בחלוקת האשראי והכספים במשק.

ח"כ צבן הוסיף, כי נראה להפתעה שגם שרי המערך בוועדת השרים לענייני חקיקה נתנו ידם לחוק זה והוא קרא לשר האוצר למשוך את הצעת החוק, לא להביאה על שולחן הכנסת ולדון בה מחדש.

ח"כ דן תיכון (ליכוד) אמר שבחירת הדירקטורים בבנקים צריכה להיעשות על ידי מנגנון ציבורי, שיורכב מנציגי בנק ישראל ושופט עליון בדימוס, ולא להשאיר את העניין להחלטת גורמים פוליטיים אחרים.

האוצר גיבש הצעה להקלות מס בעת רכישת שירותים רפואיים

מאת עדנה אהרוני

באגף התקציבים באוצר גובשה הצעה למתן הקלות במיסוי לעידוד תשלום עבור שירותים רפואיים. התשלומים בהם מדובר הם אלה, שמעבר לתשלום הקבוע של דמי ביטוח לקופת חולים. התשלומים עבור שירותים רפואיים יוכרו כהוצאה לצורכי תשלום מס הכנסה. התשלומים שיוכרו יהיו בגין תשלום לרופאים לפי בחירה, עבור ניתוחים, אבחונים ושירותי אישפוז מיוחדים.

במסמך שהכין המשנה לממונה על אגף התקציבים באוצר, משה הבא, נקבע כי היתרון בהצעה שהיא תאפשר הלבנת הרפואה השחורה, תוך הגדלת בסיס ההכנסה החייב במס.

עוד נקבע, כי מאחר ומדובר על תשלום עבור שירותים שממומנים היום על ידי המערכת הציבורית בחינם וכעת יחוייבו בתשלום, הרי שהמערכת היא כי צעד זה יכול להביא לצמצום ההוצאה הציבורית בשיעור של 80%-100% בטווח הארוך, מההוצאה על אותם שירותים.

משה הבא אמר ל"הארץ", כי משרד האוצר פעל בשנים האחרונות ליישום מדיניות זו בסקטור הציבורי, ללא הצלחה. הממשלה החליטה עוד ב-22.12.85 על גביית תשלום עבור ביקור אצל רופא וגביית תשלום מהורים במערכת החינוך, מגני ילדים ועד כיתה י"ב. ההתנגדות לקבלת החלטות אלו נובעת מאינטרסים מוסדיים, שאינם תמיד ענייניים.

בנק ישראל: תוספות השכר השנה מסכנות את יציבותם של הבנקים

בנק לאומי: הגידול בשכר הריאלי השנה הגיע ל-7% בלבד

מאת נחמיה שטרסלר

"תוספות השכר שניתנו לעובדי בנק לאומי גבוהות בהרבה מעליית הפריון, אך הן נמוכות ממה שהסכימה לתת לעובדים הנהלת בל"ל הקודמת, בתחילת המשא ומתן" — כך מסר אתמול ל"הארץ" המפקח על הבנקים, אמנון גולדשמידט.

בתגובה על הידיעה שהופיעה אתמול ב"הארץ" אמר המפקח, כי חישובי בנק ישראל מראים, שב-1988 יקבלו עובדי בנק לאומי תוספת שכר ריאלית של 9% אחוזים, לעומת 17.5% בשנת 1987, וזו התקדמות בדרך הנכונה.

גולדשמידט אמר, שתוספות שכר אלה מסכנות את יציבות הבנקים, כיוון שהציפיה היא שבשנים הבאות יירדו ריווחי התאגידים הבנקאיים. גולדשמידט הוסיף: "איני מרוצה מהסכמי השכר בבנקים".

דובר בל"ל יונה פוגל אמר בתגובה לידיעה מאתמול: הגידול בשכר הריאלי בבנק לאומי השנה הוא 7%, לעומת גידול ריאלי של 17% ב-1987. כמו כן, תוספת הוותק הוכנסה לראשונה ב-1987, ולא ב-1988.

פוגל הוסיף, שגם לפני שנה שילם הבנק מקדמה על חשבון המענק השנתי באופן לא סלקטיבי, כך שאין בכך משום דבר חדש והנתונים רחוקים מלהתמך במסקנת "הארץ" מאתמול, שההנהלה החדשה "קנתה שקט".

אתמול צויין במבזק, שהתוספת של 17% ריאלי, (שהם 38% נומינאלי), מתייחסת לגידול בשכר בין דצמבר '87 לדצמבר '88 ולא לממוצע השנתי — כך ש"הארץ" עומד אחר חישוביו.

לפני מספר חודשים ביקר המפקח על הבנקים את כוונת הנהלות הבנקים להעניק לעובדים תוספות שכר מעבר לעליית הפריון. בעקבות הביקורת חזרה בה הנהלת בל"ל הקודמת, בראשות צדיק בינו, מהסכמתה לחתום על הסכם שכר נדיב יותר עם העובדים. עקב כך הלכו העובדים בעיצומים, לאחר שההנהלה הציעה הסכם שני, פחות טוב מהראשון. לאחר חילופי ההנהלה בבל"ל, נחתם בשבוע שעבר הסכם שכר חדש, טוב יותר מההצעה השנייה של צדיק בינו, אך נדיב פחות מהצעתו הראשונה.

אל על אינה מתכוונת להעביר מתפקידו את סמנכ"ל כוח אדם

מאת זוהר בלומנקרנץ, סופר "הארץ" לענייני תעופה

תשובת הנהלת "אל על" להצעת ההסתדרות ליישוב המשבר ביחסי העבודה באל על תגובש בפגישה מחר בין המפרק עו"ד עמרם בלום למנכ"ל רפאל הר"לב.

דרישתו של יו"ר האגף לאיגוד מקצועי בהסתדרות, חיים הברפלד, להעביר מתפקידו את הסמנכ"ל לכ"א יונה נחושתן, עשויה להקשות את העימות. נחושתן עמד לסיים את תפקידו בסוף השנה, אלא שעתה לא תוכל ההנהלה להוציאו, שכן הדבר יתפרש ככניעה לדרישת ההסתדרות.

ההנהלה הבהירה אתמול, כי היא דוחה את דרישת הברפלד להחלפת נחושתן וכי מנכ"ל אל על מתייצב מאחורי מעשיו. נודע גם, כי נחושתן אמור היה לסיים את תפקידו הנוכחי לפני כחצי שנה ונענה לפניית מנכ"ל החברה להמשיך בו עד לגמר המשא ומתן עם העובדים על הסכם עבודה חדש בחברה.

בפגישה מחר יצטרכו ראשי אל על להחליט על תשובות לגבי דברים אחרים שהעלה הברפלד בהצעתו ליישוב המשבר. בין השאר תצטרך להחליט אם להיענות לדרישה של הברפלד לחידוש המידי של המשא ומתן על הסכם העבודה החדש, בהשתתפות המפרק, המנכ"ל של אל על ויו"ר האגף לאיגוד מקצועי, כדי להביאו לסיכומו. כן אמורה להתקבל ההחלטה אם אל על מפסיקה את ההליכים המשפטיים התלויים ועומדים כנגד שניים מחברי נציגות העובדים, האחראים להשבתת העבודה למספר שעות לפני שבועיים.

מזכיר נציגות העובדים אברהם שגיא, אמר אתמול בתגובה, כי יכבד את הצעתו של יו"ר האגף לאיגוד מקצועי בהסתדרות.

הפרדסנים דוחים פסק הבוררות לסיוע של 10 מ' דולר להדרים

מאת אבי גבאור

הסקציה להדרים של התאחדות האיכרים, שהתכנסה אתמול בתל אביב, החליטה לדחות את התנאים שקבעו מאיר שמיר, מנכ"ל משרד החקלאות ודוד ברעם, הממונה על התקציבים באוצר, בפסק הבוררות שקבע את התנאים לסיוע לענף ההדרים.

שלמה רייזמן, מנכ"ל ההתאחדות טען אתמול, כי האוצר חייב לתת סיוע של 10 מיליון דולר לענף ההדרים ורק אח"כ לדון עם גופי הפרדסנות על התנאים לייעול ושיפור הענף. ההתאחדות קבעה אתמול, כי פסיקת הבוררים עלולה להרוס את ענף ההדרים.

פסיקת הבוררים קבעה, שהפרדסנים יוכלו מעתה לשווק את הפרי מתוצרתם במישרין לתעשיה, הקטינה את כוחם של החברות הקבלניות כמוצעה לשיווק פרי הדר והמליצה על העברת בתי האריזה לשליטת ארגונים אזוריים.

התאחדות האיכרים הינה בעלת אינטרס ברור למנוע את הפגיעה במעמד החברות הקבלניות, שכן היא זו השולטת על "פרדס סינדיקט", אליו משתייכות האגודות פרדס ואסא"י כמו החברות הקבלניות "מהדרין פרי אור", "בן עזר ובניו", אגודת "בוסתן" ו"אגודת פריתר".

רייזמן אמר, כי הוא בטוח שלבוררים היו כוונות טובות, אבל פסיקתם מבוססת על כך שהכרתם בענף מצומצמת.

נציבות שירות המדינה תאפשר השבת עובדי "מלמ" לשירותה

מאת איתן אבריאל

בנציבות שירות המדינה סבורים, כי המהלך שהגיע הלל הדאר, מנכ"ל החברה הממשלתית "מלמ מערכות", להחזיר תוך 60 יום את עובדי החברה המושאלים מטעם המדינה, הינו חוקי.

עובדי החברה טענו, כי לא ניתן יהיה להפעיל מהלך זה, מאחר והחזרת העובדים למדינה תהפוך את מלמ לחברה ממשלתית ליהודית סבך של האוצר.

סגן נציב שירות המדינה דוד פלשטיין, הסביר כי כל 280 העובדים יוחזרו לשירות המדינה וכ-160 עובדים ישובו למ"למ כעובדי חברה ממשלתית, בדומה להליך שנעשה בעבר בחברות הבזק ורשות הדואר. ואילו שאר העובדים ישובצו במערכות מיכון אחרות שבשירות הממשלתי ויוצעו להם תנאים משופרים לפרישה מרצון.

במידה והעובדים יסרבו לקבל את המהלך המוצע, יגיע כנראה הענין להכרעתו של בית הדין לעבודה. פלשטיין ציין, כי על פי התקדים של פיטורי עובדי המדינה משנת 1985, שהגיע לבג"צ, צפוי כי תתקבל דעתה של נציבות שירות המדינה, מאחר ואין במדינה חוק המחייב מעביד להחזיק בעובדים נגד רצונו.

הקרן לעידוד סרטים תגדיל את התמיכה בהפקת הסרטים ב-25%

מאת איתן אבריאל

הקרן הציבורית לעידוד הסרט הישראלי החליטה להעלות את התמיכה המוענקת למפיקי סרטים ישראליים. התמיכה תגדל ב-25%.

בעבר מענקי הקרן ניתנים על פי מספר הכרטיסים הנמכרים ומעתה יהיה המענק 3.25 שקלים לכרטיס במקום 2.6 שקלים, כפי שהיה נהוג עד כה. התמיכה ניתנת ל-50 אלף הכרטיסים הראשונים שימכרו ולכן יוכל סרט ישראלי ליהנות ממענק מירבי של כ-100 אלף דולר. התמיכה בקרן הוגדלה עקב המצוקה בענף.

הקרן לעידוד סרטים ישראליים נהנית מהיטל של 2.5% ממחירי כרטיסי הקולנוע, הנמכרים בארץ. היטל זה מועבר בהתנדבות על ידי בעלי בתי הקולנוע. כיו"ר הקרן מכהן מנכ"ל משרד התעשיה יורם בליזובסקי והמנהלה הכוללת נציגים בכל ענפי תעשיית הסרטים הישראלית.

יורם בליזובסקי מסר, כי ב-1988 תמכה הקרן ב-15 סרטים ישראליים והוציאה על כך 1.7 מיליון שקלים.

هكذا من الأصل

هكذا من الأصل

חדשות כלכלה

הבנקים המסחריים יכפילו ההפרשה לחובות מסופקים

בעקבות הנחיה של בנק ישראל שההפרשה תעמוד על שיעור של 0.4%

מאת יהודה שרוני

הפיקוח על הבנקים בבנק ישראל, ינחה את הנהלות הבנקים המסחריים בשבועות הקרובים, להכפיל את היקף ההפרשה הגלובלית לחובות מסופקים בדו"חות הכספיים לשנת 1988. הבנקים הונחו להגדיל את ההפרשה מ־0.2% ל־0.4% משיעור החובות.

החלטת הפיקוח על הבנקים נתקבלה עקב הקשיים העיסקיים שאליהם נקלעו ב־1988 ענפים עיסקיים רבים במשק ובראשם קונצרן כור והמערכת הקיבוצית והיא תביא להסטת רווח מערכת הבנקאות כלפי מטה.

אפשר שהשיעור הסופי של ההפרשה הגלובלית ישתנה, בהתאם להמלצת הוועדה המייעצת לענייני בנקאות בבנק ישראל, שתתכנס לדיון בסוגיה לקראת סוף החודש. ההפרשות לחובות מסופקים במאזני הבנקים, שגבייתם מוטלת בסימן שאלה מורכבת משני גורמים: הפרשה לחובות ספציפיים עבור לקוח בודד והפרשה גלובלית, הנגזרת מרמת הסיכון של תיק האשראי של הבנק.

עד כה, הינחה הפיקוח על הבנקים את הבנקאים להעמיד את ההפרשה הגלובלית על שיעור מינימלי של 0.2%. בנק המזרחי ובנק הפועלים נהגו על פי הנחיות בנק ישראל, אולם הבנקים האחרים ובראשם בנק לאומי, העדיפו להיות שמרניים יותר. בדו"חות הכספיים למחצית הראשונה של 1988 עבר שיעור ההפרשה הגלובלית לחובות מסופקים על שיעור של 0.4% ובדו"חות לרבעון השלישי ירד שיעור זה ל־0.3%.

חלק מהבנקים סירבו להגדיל את ההפרשה הגלובלית בטענה, כי הפרשות אלה אינן מוכרות כהוצאה לצרכי מס ואין טעם להגדיל את ההפרשה. זאת ועוד, אחרים מהבנקאים טענו, כי הגדלת ההפרשה כמוה כאי אמון בטיב השיקולים העסקיים של הבנקאי.

ביקורת קשה בדירקטוריון בנק מזרחי על מדיניות ההפרשה לחובות מסופקים

במיוחד יצא הקצף על ההפרשה הקטנה של 5 מיליון דולר בגין חוב של כור בסך 47 מ' ד'

מאת יהודה שרוני

ביקורת קשה על מדיניות ההפרשה לחובות מסופקים בבנק המזרחי, הושמעה בישיבת דירקטוריון הבנק בתחילת השבוע. הישיבה דנה באישור הדו"חות הכספיים של הבנק לרבעון השלישי של 1988. היקף ההפרשה לחובות מסופקים של הבנק הסתכם בתשעת החודשים הראשונים של 1988 ב־67.7 מיליון שקלים בהשוואה ל־70.6 מיליון שקלים בתקופה המקבילה אשתקד.

דירקטורים בבנק טענו, כי נוכח המצב במשק ובכלל זה ההסתבכויות העיסקיות של פירמות רבות, היקף ההפרשה ברווחי הבנק אינו משקף את סיכויי גביית החוב. דירקטורים אלה הציעו להגדיל את שיעור ההפרשה.

חלק מהביקורת הופנתה למדיניות ההפרשות של חובות קונצרן כור והמערכת הקיבוצית. הבנק הפריש לקרן לחובות מסופקים רק 5 מיליון דולר בגין חובות כור. זאת בשעה שהיקף חובותיו של הקונצרן לבנק מסתכם ב־47 מיליון דולר. במזרחי ציינו, כי לבד מהאשראי שנתן הבנק לקונצרן כור ולמערכת הקיבוצית, נחשפו ברבעון השלישי השנה מספר פרשות נוספות, בהן היה הבנק מעורב כמו הסתבכות חברת אלקטל, איש העסקים אפרתי ופרשת "הוד הפנה". כן הוגשו תביעות משפטיות רבות נגד הבנק, דוגמת תביעת התק"ם בפרשת הערבויות המזוייפות בסניף הרצליה, תביעת אחד מבעלי מלון מרינה בת ים ותביעות נגד החברות הבנות של הבנק.

על אף ביקורת זו, היו דירקטורים שטענו, כי אין טעם לבצע כל הפרשה בגין חובות כור או המערכת הקיבוצית, שכן זו בעיה ברמה הלאומית. אותם דירקטורים טענו, כי אם משברים אלה ייפתרו, הבנק לא ייאלץ לוותר על חוב כלשהו ואין לבצע כל הפרשה. מאידך, אם המשברים לא ייפתרו, יהיה צורך במחיקת כל החוב.

הבנקים נוטים לאמץ תוכנית ההבראה לכור; יתבעו לקצץ בשכר ובפיצויים

דו"ח הביקורת של סואר מגלה: יימשכו בעיות הנזילות בכור, אי ודאות במכירת נכסים

מאת מיכל רוח

ראשי 5 הבנקים הגדולים מגבשים עמדה, לפיה הם יהיו מוכנים לאמץ את תכנית ההבראה של כור לאחר שיוכנסו מספר תנאים מרכזיים לביצועה המלא של התכנית, בעיקר בנוגע למדיניות השכר של כור, הפיצויים למפוטרים ומכירת הנכסים המתוכננת.

עמדה זו הסתמנה בעקבות פגישה של ראשי הבנקים, שנערכה שלשום בהשתתפות מנכ"ל בנק הפועלים עמירם סיוון, מנכ"ל בנק לאומי דוד פרידמן, מנכ"ל בנק דיסקונט גדעון להב, מנכ"ל הבנק הבינלאומי שלום זינגר וראש מטה הבקרה והאשראי בבנק המזרחי, דב ברנשטיין.

בפגישה של ראשי הבנקים השתתף גם רו"ח ד"ר יצחק סואר, שהגיש בסוף השבוע שעבר את מסקנות ביקורתו על העשייה בקונצרן כור. הדו"ח של סואר, אף כי אינו שולל את תכנית ההבראה, כולל מספר נקודות ביקורת שהעיקריות בהן: העדר רזרבה כספית הדרושה במידה וכור לא תקבל עזרה ממשלתית, אי ודאות לגבי מימוש התחזית של גידול ריאלי במכירות, סבירות גבוהה להמשך בעיות הנזילות, העדר הפרשות מספיקות לפיצויים ואי ודאות לגבי המשך ויתור העובדים על שכר.

סימני שאלה נוספים שרו"ח סואר מציג, נוגעים לבעיות מימוש נכסים שכור מבקשת למכור. זאת כיוון שלא נקבע פרק הזמן הדרוש למכירה ולא קיימת ודאות לגבי היקף התקבולים שכור תקבל. כן קיימת בדו"ח אזהרה מהתפתחויות הצפויות בנדירואן, שצופה הפסדים כבדים בשנה הבאה.

ראשי הבנקים הבהירו, כי קבלת התכנית מותנית בקבלת ערובות לביצועה מהנהלת כור ומחברת העובדים. הם דורשים התחייבות הדדית לגבי רמת הפיצויים שתשולם למפוטרי הקונצרן ועל רמת השכר בכור במהלך ביצוע התכנית. ראשי הבנקים דורשים גם לזרז את תהליך מכירת הנכסים ולשתף את הבנקים בתהליך זה, כדי להבטיח את ביצועו היעיל.

ד"ר יצחק סואר

אתמול התברר, כי עדיין אין החלטה סופית של הבנקים להעברת 10 מיליון דולר נוספים לכור לצורך מימון התחייבויות שוטפות ותשלומים לזוכים. נודע, כי בנק הפועלים, בל"ל, דיסקונט והבינלאומי מסכימים להעברת הכסף, אולם בנק המזרחי מציג עדיין תנאים שמעכבים את העברת הכסף. גורמים בבנקאים מעריכים, כי בסופו של דבר תתקבל תוך ימים, החלטה חיובית להזרמת הכסף.

שתי חברות זרות – המועמדות לרכישת ביטוח החיים ב"הסנה"

מאת אריה לביא

שתי חברות זרות "סוויס רי" ו"מיוניך רי", מהידועות בעולם בתחום ביטוח המשנה, הינן מהמועמדות העיקריות לרכישת תיק ביטוח החיים של חברת הסנה.

מועמדותן עלתה לאחר שהנהלת הסנה הגיעה למסקנה, שהדרך הטובה ביותר לגיוס הון הינה על ידי מימוש רכוש החברה.

תיק ביטוח החיים של החברה נחשב לאחד הנכסים המרכזיים של הסנה. שוויו מוערך בכ־100 מיליון שקלים, על פי הערכה שנעשתה בימים האחרונים על ידי האקטואר נחום רדזום, שהיה בעבר האקטואר של משרד האוצר.

בנוסף לשתי החברות הזרות, מגלות עניין בתיק ביטוח החיים של הסנה, גם חברת הפניקס הישראלי, קבוצת כלל וכן חברת מגדל, שעניינה בתיק מוגבל בהיקפו. מקור בכיר בקבוצת הסנה אישר, ששתי החברות הזרות מגלות עניין ברכישת תיק ביטוח החיים, אך ציין שגם גורמים נוספים מחו"ל מגלים עניין בתיק זה.

בשלב זה עדיין לא ברור אם העיסקה תתבצע על ידי מכירת כל התיק או על בסיס עיסקה מורכבת, שבמסגרתה תמשיך הסנה להפעיל את התיק, אך תעביר לחברה הרוכשת את הרווחים מהתיק או חלקים אחרים ממנו.

במשק הביטוח הישראלי יש כבר תקדים אחד, של חברת הביטוח ציון, שמכרה את רווחיה העתידיים מתיק ביטוח החיים, לחברת ביטוח משנה הפועלת בחו"ל.

אפשרות לסייע לקיבוצים באמצעות פתרון ביניים

מאת יהודה שרוני

ראשי הבנקים, בעלי החוב העיקריים של המערכת הקיבוצית וראשי משרד האוצר, נפגשו אתמול בלשכתו של עמירם סיוון מנכ"ל בנק הפועלים, כדי לדון במשבר הקיבוצים. בפגישה נדונו האפשרויות של סיוע לקיבוצים באמצעות פתרון ביניים, עד להגשת תוכנית ההבראה של הקיבוצים, שתועבר בסוף חודש זה.

היקף חובות קיבוצי התק"ם והשומר הצעיר לבנקים מסתכם ב־7 מיליארדי שקלים, חלקם לפירעון בעוד שנה עד שנתיים. ההשתתפות בוררבנת הממשלה והעדר גורם האחראי לפתרון המשבר, מונעים מציאת נוסחה לפתרון מיידי של בעיה זו, הממשיכה להחריף.

שכר היועצים המשפטיים בממשלה הועלה ב־10.8%

מאת צבי זרחיה

היועצים המשפטיים במשרדי הממשלה, הרשויות המקומיות והחברות הממשלתיות, שתנאי שכרם צמודים לתנאי השכר של השופטים, קיבלו החודש תוספת שכר של כ־10.8%, כפי שהוענקה לשופטים.

ההחלטה להעניק תוספת שכר זו ליועצים המשפטיים נבעה מלחצים של אלו, שתבעו להחיל עליהם את העלאת השכר שאושרה על ידי ועדת הכספים לשופטים. כך טען אתמול ח"כ דן תיכון (ליכוד).

שכר השרים, הח"כים והבכירים הועלה בשיעור מירבי של 82 שקלים בלבד.

תיכון אומר, כי העלאת שכרם של היועצים המשפטיים, תגרור תביעות דומות של מנכ"לים בשירות המדינה.

חברי הכנסת דן תיכון ויאיר צבן (מפ"ם) התנגדו להגדיל את שכר השופטים, בדיון של ועדת הכספים לפני כחודש, מעבר ל־82 שקלים ששולמו לבכירים, בטענה כי הדבר יגרור את העלאת שכר של היועצים המשפטיים ויהווה פתח לתביעות נוספות.

משרד חקירות יבדוק רכושם של חברי מושב שחובם יימחק

מאת אבי בנאור

רכושו כל חבר מושב, שלפחות 10,000 שקלים מחובותיו יימחקו במסגרת הסדרי הסיוע למושבים, ייבדק על ידי משרד חקירות אם העלים הכנסות או רכוש, כדי להמנע מהחזר החוב.

אברהם סנפירי, העומד בראש מינהלת ההסדר למושבים מסר אתמול, כי האישור לבצע חקירות בנוגע למצבם הכלכלי של חברי המושבים, התקבל באוצר השבוע, לאחר שהתברר כי חברים לא מעטים הסתירו רכוש שבבעלותם. כן התברר, כי חברי מושבים רכשו דירות, חנויות, ומכוניות שרכשו בכספי הלוואות שקיבלו מאגודת המושב, על שם קרובי משפחה.

מאז התחילה מינהלת ההסדר בפעילותה, ב־26 לינואר 1986 ועד היום, הגיעו להסדר למחיקת ופריסת חובות 50 מושבים וקיבוצים ו־50 מושבים נוספים מצויים בשלבים שונים של התהליך. במסגרת ההסדר, שנקבע למשך 4 שנים, אמורים הממשלה, הבנקים והסוחרים והסוכנות היהודית, לפרוס חובות בהיקף של 852 מיליון שקלים ולמחוק חובות של 424 מיליון שקלים נוספים.

על פי מסקנות ועדת רביד, תאלץ המינהלה לטפל תוך 4 שנים ב־350 ישובים, מהם כ־80 ייאלצו לוותר על אמצעי ייצור ולהפוך לישובים קהילתיים. במינהלה מעדיפים לסכם את ההסדר בישובים החקלאיים, ששיקומם פשוט יחסית.

רשת המשביר לצרכן מתכוונת לפטר עובדים במסגרת תוכנית הבראה

מאת אבי בנאור

רשת "המשביר לצרכן" תפעיל בקרוב תוכנית הבראה, שתכלול גם פיטורי עובדים במסגרת ארגון מחדש של הרשת. כך נודע ל"הארץ" מגורמים המקורבים לרשת, שלדבריהם נעשים בימים אלו נסיון לצמצם ככל האפשר את היקף הפיטורים הצפויים. תוכנית ההבראה כוללת ניוד עובדים בין הסניפים והימנעות מגיוס עובדים חדשים.

ההאטה במכירות ברשתות השיווק הקמעונאיות, המאפיינת באחרונה את הפעילות המסחרית במשק, מגבירה את סכנת הפיטורים במגזר המסחרי.

רשת "המשביר לצרכן", שבבעלות "המשביר המרכזי" וחברת הקואופרציה הצרכנית, סובלת לאחרונה מירידה משמעותית בהכנסותיה. הרשת מעסיקה כ־800 עובדים בתל אביב לבדה והנהלת הרשת פועלת מזה זמן מה להקטנת מצבת כוח האדם ואינה מגייסת עובדים חדשים, במקום אלו שפרשו לגימלאות.

קשייה של רשת "המשביר לצרכן" ומצוקתה הפיננסית נמשכים כבר מזה זמן מה וכתוצאה מכך, לא חילקה הרשת, דיווידנדים לעובדיה ב־1987, להבדיל משנים קודמות.

בתי הזיקוק יקימו מתקן בהשקעה של 100 מ' דולר

מאת יהודה שרוני

דירקטוריון בתי הזיקוק החליט על הקמת מתקן לפיצוח קטליטי, בהשקעה של 100 מיליון דולר. ההחלטה התקבלה בישיבת הדירקטוריון בשבוע שעבר וההשקעה תיפרס למשך 3 שנים.

המתקן החדש יאפשר להחברה לספק את מוצרי הדלק ובמיוחד בנזין, בכמות של 450 אלף טון. מיקומו הסופי של המתקן ייקבע על פי תנאי הסיוע, שיועמדו לרשות החברה בגדרות רישוי, מיסוי וגורמים סביבתיים.

40% מההשקעה במתקן, תמומן ממקורות עצמיים, והיתרה בהלוואות חיצוניות וקווי אשראי.

חברת הרכבות בצרפת תגיש הצעה לרשת רכבות בישראל

חברת החשמל שוקלת אפשרות להצטרף לפרויקט

מאת יהודה שרוני

חברת הרכבות הלאומית של צרפת, "אס.אנ.סי.אף" תחל בשבוע הבא בהכנת תוכנית כללית להתוויית רשת רכבות חדשה בישראל, הכוללת רכבת פרברים. כך מסר אתמול שאול רזיאל, מנכ"ל רשות הנמלים, לשר האנרגיה משה שחל. החברה הצרפתית תגיש את תוכניתה בתוך תשעה חודשים.

בפגישה נדונה אפשרות שילובה של חברת החשמל בתכנית המוצעת ואת בהנחה, שרכבת הפרברים החדשה תופעל בחשמל. מנכ"ל חברת החשמל יצחק חופי אמר, כי עם הגשת מסקנות החברה הצרפתית, תשקול חברת החשמל אם להצטרף לפרוייקט המוצע, על בסיס כלכלי.

שר האנרגיה משה שחל אמר, כי פנה מספר פעמים בעבר לשר התחבורה בדרישה לקדם את נושא הקמת רכבות הפרברים המופעלות בחשמל ולדעתו, על חברת החשמל לפעול להנעת התחבורה הציבורית בחשמל.

נפתח הסניף הראשון של וונדי'ס

מאת אבי בנאור

הסניף הראשון של רשת המסעדות האמריקאית "וונדי'ס" נפתח אתמול בכיכר דיזנגוף בתל אביב.

"וונדי'ס" היא רשת המזון המהיר השלישית בגודלה בארה"ב, אחרי "מקדונלד'ס" ו"בורגר־קינג". היא תפעל בישראל כרשת עצמאית, בבעלות של הקו־אופ, שרכשה עם בעלי מניות נוספים את הזכויות להפעלה בישראל.

הופיע גיליון

כותרת ראשית

ת כ כ י ם

בעוד נאלץ לשלם מאות מיליוני שקלים לחרדים, כשהוא מוכר את חוק השבות, חוק ההבנות, הארכיאולוגיה. החזיר: בעוד הייה הרצוג מנסה לאנוס את שמיר למלוכה ולקבל אותו לממשלה – פותחת מפלגת העבודה במלחמה בוניות. נגד שמעון פרס. וכל האחרים נגד שניהם. זה ייגמר במלחמה עם סוריה. אומר רבין. או בפילוג (כתבות בעמודים 11, 12, 14, 16)

מזגני אריאל במבצע

מזגנים מפוצלים החל מ־2,000 ש"ח

מיזוג אויר מרכזי לכל הדירה במחיר מזגני חלון

להזמנות: ת"א והמרכז – 332772, 03־338559; חיפה והצפון – 04־728262/3; קרית שמונה – 06־941526; פרדס חנה – 06־373138; באר שבע – 057־77771; אילת – 059־31940; טבריה – 790905, 06־722188; נצרת – 06־559701; חבל לכיש – 051־48193

מזגני אריאל – מיזוג של כל היתרונות

אריאל

אוניברסיטת תל־אביב

הפקולטה למדעי הרוח

יום עיון

יהדות והלניות:

המיפגש והעימות לאורך הדורות

פרופ' צבי יעבץ: דברי מבוא

פרופ' אריה כשר: יהדות ויוונות בעימות בארץ ישראל

פרופ' אהרן אופנהיימר: יחסם של חז"ל לתרבות ההלניסטית

פרופ' עמוס פונקנשטיין: המיפגש הרוחני בין יהדות להלניות

פרופ' יעקב שביט: יהודים מגלים את יוון: אידיאל, משל, מראה.

כוונת הכנס להציג את מערכת היחסים בין התרבות היהודית לבין התרבות היוונית ומורשתה, כפי שהתקיימו והתפתחו מאז התקופה ההלניסטית ועד העת החדשה.

יום העיון יתקיים ביום ו', 9.12.1988, בשעה 9.30, בבניין גילמן, חדר 144, אוניברסיטת תל־אביב.

– הציבור מוזמן –

בתוקף עד 31.12.88

3 לילות בדן קיסריה
ב־189 ש"ח לזוג

חופשת אמצע שבוע, רחוק מהמולת העיר, באויר הנקי של דן קיסריה.
3 לילות מפנקים ו־4 ימים מענגים במחיר מיוחד: 189 ש"ח + מע"מ לזוג, 119 ש"ח + מע"מ ליחיד. להזמנות: מלון דן קיסריה, טל. 06-362266.

B.M.W במחיר מבצע

השוכרים בארץ רכב מדרגה E, לדוגמא: סובארו 1.6 אוטומטי, יקבלו באותו מחיר מכונית B.M.W 316i. המבצע בתוקף לשוכרים ל־3 עד 14 יום.

Budget rent a car

ספר ההנחות HALF PRICE EUROPE

ב מ ת נ ה

המזמינים רכב באדג'ט לחו"ל, יקבלו ספר המקנה הנחות עד 50% בבתי מלון, מסעדות, חנויות ועוד בכל רחבי אירופה. לפרטים נוספים: טל. 03-5619171.

תקליטי קומפקט דיסק
ב־25% הנחה וב־10 תשלומים

Deutsche Grammophon

100 יצירות ממיטב המסורת הקלאסית העולמית, על גבי 25 תקליטי קומפקט של "דויטשה־גרמופון".
במקום 875 ש"ח, לחברי "דיינרס־הארץ" בלבד:
10 תשלומים × 65 ש"ח.
להזמנות: חברת ישר־רן סחר ושיווק בע"מ,
טל. 03-662193 (לאיילה).

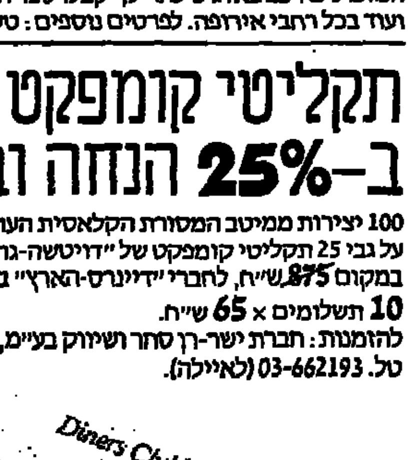

למנויי הארץ!

לקבלת טופס הצטרפות לכרטיס "דיינרס־הארץ" נא לפנות למח' קידום ופיתוח בעיתון הארץ. טל. 5121340, 03-5121339.

לעדי למתאיקי

דיינרס־הארץ

כרטיס לאנשים חושבים

כשאני בחו"ל המכונית שלי ב־ CAR INN

עכשיו בישראל!

- אחסון מכוניתך במגרש מקורה ומוגן.
- הסעה פרטית ממשרדנו לנתב"ג ובחזרה (כ־7 ק"מ).
- ביטוח מקיף לרכבך המאפשר לך "להקפיא" את הביטוח שלך ולחסוך כסף רב.
- אחזקה שוטפת של רכבך, הכוללת התנעה ורחיצה.
- שרות 24 שעות ביממה!!!

צלצל עכשיו CAR INN

03-9330833

וטוס בראש שקט

* מקבוצת שווקים חדשים – החברה לפתוח שווקים בע"מ

ש.ח.כ.

שרות חקירות כללי

מקבוצת השמירה

כל אשר רצית לדעת

31 שנות נסיון והצלחה בארץ ובעולם לשרותך

כל סוגי החקירות, ביסודיות, באמינות ובסודיות מוחלטת.

ש.ח.כ.

דרך פתח־תקוה 19
תל אביב 66 183
טל: 614636 ;621975 ;623054
FAX: 623995

הארץ

יום ד', כ"ח בכסלו התשמ"ט
7 בדצמבר 1988

מערכת, הנהלה, מודעות, הפצה ומנויים: תל אביב, רחוב זלמן שוקן 21, טל' 5121212 ת"ד 233 תל אביב 61001, פקס' 810012, טלקס 33748
ירושלים: רחוב הבצלאל 3, טל' 6-224245-02, ת"ד 273 י־ם 91002, פקס' 02-224249
חיפה: רחוב בן־גוריון 20, טל' 8-661166-04, ת"ד 5259 חיפה 31052, פקס' 04-670715

המו"ל: הוצאת עתון הארץ בע"מ, רח' זלמן שוקן 21, תל־אביב
העורך: גרשום שוקן   עורך המשנה: חנוך מרמרי
אין המערכת אחראית לתוכן המודעות ואינה מחזירה כתבי־יד
HA'ARETZ Daily Newspaper, P.O.B 233 Tel Aviv 61001 Israel
21 Salman Schocken St.; Tel (03)5121212, Telex 33748, Fax 810012

נבלה משולשת ובזבוז בצדה

בעוד שבאולם הראשי מציגות המפלגות בפני הציבור את מחזה האבסורד "מבונים קואליציה", מציגות להקות משנה של המפלגות, באולם הקטן, מופע מרהיב אחר: "הקשרים" שמו, או "מהר שלל חש בז". מסופר בו על קנוניה שרקמו המפלגות הגדולות (עם ניד ראש של הסכמה אילמת מצד מקצת הסיעות הקטנות) לעקוף עקרונות יסוד וחוקים בדרך להורקת הקופה הציבורית.

ערב פיזור הכנסת ה־11, החליטה ועדת הכספים של אותה כנסת להגדיל באופן רטרואקטיווי את תקרת ההוצאות המותרות לצורך מימון הבחירות שהיו. החלטה זו היתה, לפי כל הסימנים, בלתי חוקית: תקרת ההוצאות נקבעת בחוק מימון המפלגות, ואין זה בסמכות ועדת הכספים להעלותה, לא לפני הבחירות ולא אחריהן. יעקב חיסדאי, ראש רשימת "לאור", שלא עברה את אחוז החסימה בבחירות לכנסת ה־12, הגיש עקב כך בקשה לבג"ץ, שמטרתה לסכל את המהלך הזה.

בית המשפט העליון פסל בעבר מהלך פרלמנטרי שלם שנעשה לאותה מטרה: בשנת 1982, לאחר בחירות 1981, התקבל בכנסת, ברוב רגיל, תיקון לחוק מימון המפלגות, שהעלה באופן ניכר, רטרואקטיווית, את תקרת ההוצאות המותרות להן. מאחר שהתיקון לא התקבל ברוב מוחלט של חברי הכנסת, כנדרש לגבי חוק הפוגע בעקרון השוויון שביסוד שיטת הבחירות הנהוגה בישראל, התאפשר לבית המשפט לפסול את התיקון וגם לנמק את הפסילה: המדובר – כך קבע בית המשפט – בשינוי רטרואקטיווי של כללי המשחק, שהיקנה יתרון למפלגות שהתעלמו מן הכללים שנקבעו בחוק המימון, והוציאו מעל למותר.

זהו בדיוק המצב שיווצר אם תוגשם החלטת ועדת הכספים הנ"ל. מפלגות שהתעלמו מן החוק ופרצו את מסגרת ההוצאות המותרות, יקבלו הכשר בדיעבד על עבריינותן, ואילו מפלגות ששמרו על המסגרת – ואולי לא מיצו עקב כך את הפוטנציאל האלקטוראלי שלהן – יצאו מקופחות.

מובן, שלא זה מה שמטריד את המפלגות הגדולות, אלא העובדה שהחלטת ועדת הכספים צפויה להיפסל שוב על ידי הבג"ץ. לפיכך – כך מתברר בימים אלה – זוממות שתי המפלגות להגיש לכנסת הי"ב הצעת חוק פרטית, שתקבע את התקרות המוגדלות, ותתקבל ברוב מוחלט ומשוריין: לדבר עבירה מסוג זה אין בדרך כלל קושי לגייס רוב מאסיווי מקרב חברי הסיעות הגדולות.

לפנינו נבלה משולשת: חקיקה רטרואקטיווית, שמטרתה לסכל את התערבות בג"ץ בדרך להפרת עקרון השוויון בבחירות לכנסת. והבזבוז הכספי הכרוך במהלך זה נראה כמעט שולי על רקע התועבה החוקית. אבל לא הבושה נוכח התועבה ולא החשש מפני הבזבוז ימנעו כנראה את המהלך; לפי כל הסימנים, מנוי וגמור עם מפלגות ופוליטיקאים בישראל לעשות הכל על מנת לאבד את השמץ האחרון של כבודם בעיני הציבור.

צעדים להצלת "העיר האסורה" בסין

פקין (ע"צ). יש לנקוט בדחיפות צעדים כדי להציל את "העיר האסורה" הזו, המוזיאון שבתחומיה מיליוני התיירים המבקרים במעונם לשעבר של קיסרי סין, הנבנה בפקין – אמר אתמול שר התרבות הסיני, ואנג מנג. בעונת התיירות מבקרים קרוב ל־100 אלף תיירים יום־יום ב"עיר האסורה", שם חיו בזה אחר זה 24 קיסרים של השושלות מינג וצ'ינג.
בין השאר הציע השר להגביל את מספר המבקרים, ולצמצם את מספר חנויות המזכרות הפועלות בה.

התערבותו של האזרח מספר 1

מאת גדעון סאמט

תנועת הדואר בלשכת הנשיא ומיטב תחושותיו על ההיבטים המוסריים של המצב אינם תחליף למיצוי התהליך הפוליטי על־ידי הפוליטיקאים בלבד

באגם חסר תקדים בתקיפותו, כך כנו בבדיק בדיווחי העיתונים דברי הנשיא חיים הרצוג שלושם בזכות ממשלה רחבה. גם הנשיא חש היטב בחריגות דבריו. הוא אמר ש"אין זה מקובל", ניסח את המלצתו הנרגשת בחזות המצב עצמו, יוצא־דופן, והוסיף את ההסבר, המעורפל כלשהו, כי הוא "רואה את הבעיה כמוסרית ולא כפוליטית". צו המצפון, קרא, מחייבו דווקא בשעה זו לומר את דבריו. עוד אנחנו יודעים, מדברי הנשיא ומידיעות שהגיעו מלשכתו, שהתקבלו שם פניות ומכתבים רבים מהציבור המפצירים בו להטיל את כובד משקלו בעד ממשלת אחדות.

נימוקים גבוהים, מאת האזרח מספר 1, הרהור בשעה קשה את שונת העם. האוצ'ל־פירקן, הם מעוררים כמה וכמה שאלות, אבן דווקא בשעה זו.

ראשית, הבעיה איננה מוסרית, אלא פוליטית. גם הצעד שמציע הנשיא, הרחבת בסיס הממשלה, איננו אקט אתי כי אם מימוש אחת האלטרנטיבות הפוליטיות, שעודנו בהרהבה בכל המגעים הפוליטיים עד כה. על סיבם הנחות של המהלכים הללו דיבר הנשיא שלושם במונחים קיצוניים ביותר. ביזיון, השפלה, הן רק אותיים מתוארים שהדביק הנשיא למעשיהם של ראשי המפלגות. ייתכן שאין זה רצוי שהנשיא יוסיף, ממרום מושבו, לתיאורים הנבכים את התהליך הפוליטי, אבל בגבורת של המגמה לגבו שאותה הוא מבקש לראות בממשלה רחבה הוליסו בשבוע שעבר נגד ממשלה רחבה. הכרעתם היתה פוליטית, מנומקת, וגם מיטב שיקולי דעתו של הרצוג אינו יכול לעשותה בלתי־מוסרית.

התייצבותו נגד אותה החלטה גם היא, לכן, פוליטית מובהקת. ידועה לו היטב המחלוקת הקשה במפלגת העבודה ולא נסתרה ממנו כמובן העובדה שדעתו, המובעת בבאום כה חסר תקדים, היא התערבות בתהליך ההכרעה של המערך. שמעון פרס יצא מהנשיא אתמול ובפיו – תפנית נוספת בויכוח שלו – בשורת נכונותו לשקול מחדש הצטרפות לקואליציה רחבה. לנשיא היתה כבר הצלחה במהלכה: הוא הישה (השיג לא קשה) את דעת מנהיג המערך.

מלבד היות הצעד של הנשיא פוליטי מובהק, מתעוררת השאלה על סמך מה קבע כי הוא "משמש פה לרובו הגדול של העם". כאמור, הגיעו ללשכתו מכתבים רבים. איננו יודעים מה מספרם (הרצוג מסר על ריבוי הדואר בנושא זה כבר בתחילת המגעים להרכבת ממשלה, כאשר הביזיון וההשפלה העמוקה, כדבריו, היו רק בראשיתם), ועוד איננו בטוחים כי זו הדרך למימוש הרופק של הציבור הציגי. האם, למשל, שקולים המכתבים הזורמים לבית הנשיא כנגד הכרעתם הקשה של חברי לשכת מפלגת העבודה האם הם שצריכים להכריע את הכף?

ספק מתעורר גם כלפי הדרך שבה בחר הנשיא לפעול. גם אם חוק יסוד הממשלה אינו מסמיך במפורש את הנשיא להתערב בשיקולי הרכבת הממשלה, רוח החוק ומידות התבונה מאפשרים לו להביע את דעתו במה־לך שיחותיו עם נציגי הסיעות.

במצבי משבר יכול להיות לנשיא תרום־פעולה מסוים שאינו נקוב בחוק. הוא איננו נבחר ואיש לא יבקש לסכור את פיו במגעיו הפנימיים. אבל הנשיא עשה הרבה יותר מזה: הוא יצא אל הציבור, ומעל ראשו – אל הפוליטיקאים, כמוריה לנקוט את הצעד השנוי ביותר במחלוקת שכבר שיו בזירה הפוליטית.

אמת נכון שיש כנראה, בימים אלה של גועל־נפש מהקומבינות המפלגתית, נטייה ברחוב הישראלי לסיים את העניין בהרחבת בסיס הממשלה. אבל אולי היה מתברר לנשיא, מהדואר המגיע ללשכתו או ברחובים אחרים, שאירועי השבועות האחרונים חיזקו בציבור, בדיעבד, את רצונו בהחלשת המפלגות הדתיות, בחיזוק הליכוד, או המערך, בגלל מה שלמדו מאז הבחירות? האם תגובות אלה היו מצדיקות לחץ של בעל הכהונה הרמה במדינה להשיא עצה כיצד על ראשי המפלגות לתרגם עכשיו את נטיותיהם המשתנות של הישראלים?

הנשיא העניק לראש הממשלה את מלוא 21 ימי הארכה. ראשי המפלגות יודעים לא פחות טוב מאשר הנשיא מהם הלכי הרוח בציבור. אם לא קמה עד כה ממשלה רחבה, אין זה מתוך עיוורון כלפי מעלותיה של האפשרות החושקת הזאת, פתרון־הפלא הזה לתחלואי הפוליטיקה. אין לנו עדיין ממשלה רחבה כי הבעיה, יוכרגא כבוד הנשיא, איננה מוסרית אלא פוליטית: כי רוב לשכת המערך סברה שטוב למפלגתם לשבת באופוזיציה, אפשרות לא פחות מוסרית מאשר לוותר על דרכה כי הליכוד, אף שהעומד בראשו נטה לממשלה רחבה, לא הצליח לפרנס בעת ובעונה אחת את רצון הנשיא ואת תאוותיהם הסותרות של כל המפלגות המיועדות לשבת יחד.

לו'רד הפרלמנט הצרפתי, ז'אק שבאן דלמאס, המבקר בארץ, אנחנו מזכירים את הרפובליקה הרביעית, הרקובה, של צרפת. אולי גם לאזרחים בתוכנו ובכללם הנשיא הרצוג. כרגע, עד שלא תשונה שיטת הבחירות, או עד בואו של אותו "איש חזק" אגדי, שאינני יודע כמה ממשגרי המכתבים לנשיא מייחלים לו, עלינו לפעול בגדר המסגרת הפוליטית הקיימת. קינות על סיבה הרצון לחבר את רוב מרכיביה יחד כדי לערפל את מגרעותיה, אינם תורמים להתמודדות מציאותית עליה.

זה תפקידם של אלה שנבחרו לכך, לטוב ולרע, עד ההזדמנות הבאה שתינתן לאזרחים להביע את דעתם המעורערת. אין זה, עם כל הכבוד, אפילו תפקידו של האזרח מספר 1.

משרד החוץ – מוכרים בלבד

מאת עקיבא אלדד

פרס ראה בכהונתו כשר חוץ ארץ גזירה פוליטית. גם הרוטציה הסבה נזקים לתפקוד התקין של המערכת

מקורביו, "פודליר" בלשון רבין, של שמעון פרס אומרים שאם הוא יודרש במפגיע מיצחק שמיר את משרד החוץ, אות הוא כי יושב ראש המפלגה החליט בלבו ללכת לאופוזיציה. אין זה משום שהוא דבק במשרד הזה, נהפוך הוא: פרס ומקורביו, כמו רבים במערך, מאמינים כי קבוצות הלחץ הכלכליות־ההסתדרותיות יכריעו את הכף לטובת ממשלה רחבה רק אם יובטח להם כי המפלגה תוכה במפתח לקופת האוצר. פרס עצמו אמר בשבוע שעבר בשיחה פרטית, כי לא מעניין אותו לנהל משרד ממשלתי – לא את משרד החוץ ולא את האוצר. את האתגר הזה מיצה כבר לפני יותר משלושים שנה, כאשר שימש מנכ"ל משרד הביטחון. עכשיו מעניין אותו רק ניהול מדיניות חוץ, משהו יותר גלובאלי מהמרווחים שמציע משרד החוץ.

משרד החוץ היה לדידו של פרס ארץ גזירה, שבה ניתן לרצות 25 חודשים לכל היותר, והוא ספר את הימים עד שיתפנו לשוב אל לשכת ראש הממשלה. לפני ארבע שנים נפל משרד החוץ קורבן לרוטציה. עכשיו, עם תום התקופה, מתקשים העובדים להחליט מה גרוע יותר: שר שמעצו הארץ בארבע שנים, או שר שאינו דובר אנגלית, או שר שמדיניות השוטות בעולם מעורבות לאחרו, בוחרן את סאמרה ושאוילה. מן המפורסמות היא שהממשלה הדו־ראשית, שהולידה מדיניות דו־סיטרית, לא היטיבה עם יחסי החוץ של ישראל. שירות החוץ היה בחזית השבטים שניתנו בחיכוך בין שני הגושים הגדולים.

מאמרו של הרצל עבבר, מנהל מחלקת אסיה במשרד, בעלון פנימי של המשרד "מסביב לדשא", מבטא בגלוי את שאומרים רבים במשרד רק בסודי־סודות: "כאשר נציג דיפלומטי חייב למלא הנחיה של הדרג המדיני שאינה מתיישבת עם השקפת עולמו (לאו דווקא במובן המפלגתי הצר) עומדת בפניו דילמה השונה מזו שנתקל בה ראש מחלקה במע"ץ, למשל, הנדרש לבנות כביש בניגוד לדעתו. מעטים הם העובדים האוזרים אומץ לבטא דעות והערכות – אפילו שהן נובעות מנסיון המקצועי – כאשר הן נוגדות את הציפיות והעמדות של הצמרת הפוליטית. לפעמים הפשרה הינה שתיקת הפעילות הזוחמה או צמצומן עד לביטוי המזערי האפשרי".

מצב עגום זה שאינו תואם לאתוס־דלבם האינטלקטואלי של הדיפלומטים – כותב עבבר – התמיד עוד יותר עם כינון ממשלת האחדות, שבה עיקר הוויכוח־יריעות בין המפלגות הגדולות היה בתחום מדיניות החוץ: "למבוכה הנובעת מקיום שתי מערכות נפרדות המנסחות ומבצעות בפועל את מדיניות החוץ נוספה גם בעיית הרוטציה. כאשר שר (העוזרו ואמנינו) יודעים מראש לא רק שכהונתם מגבלת לשנתיים, אלא שיוחלפו על־ידי צוות המייצג עמדה הפוכה – אין לצפות מהם שיתפשו את המשרד יותר מדי בקבלת החלטות ובהוצאתן אל הפועל. מאידך, השר 'המוחלף' הנוחו מרגישים שלא בנות. עם סגל שירושר מקרוביהם. בשני המקרים, הסיכוי שראש המשרד, שהוא גם ראש מפלגה, יקדיש זמן ומחשבה לבעיות יסודיות של המשרד ולתכנון לטווח בינוני וארוך, שואף לאפס. מבחינה זו, ייתכן שמשרד החוץ נושא בתואר המפוקפק של נפגע עיקרי מהסדר הרוטציה".

סמיר. ההתחייבויות למינויו שיבשו מערכות היראכיות

אם אין די בתנאים האוביקטיוויים המסובכים שאליהם נקלע שירות החוץ בעידן ממשלת האחדות, הוסיפו כמה עניינים שמן למדורה. הצורך לפתור את בעיית התעסוקה של מזכיר הממשלה היוצא, יוסי ביילין, וההתחייבות של פרס לעזר וייצמן למנות את אברהם סמיר למנכ"ל המשרד, שיבשו את המערכות ההיררכיות ה"מרובעות" של המשרד.

חלוקת הסמכויות בין שני המנכ"לים הגבירה מבוכה בקרב העובדים, כמו גם בקרב הדיפלומטים הזרים הזוקקים לשירותיהם. לשכת השר ניהלה מדיניות־חוץ משלה, בעיקר בתחומים החשובים (תהליך השלום, מצרים, מעצמות־העל), בלי לשתף את רוב הדרגים המקצועיים בתהליך קבלת ההחלטות ולעתים קרובות אף בלי לחלוק אתם פרטי־מידע חשובים. דיווחים חשובים על פגישות עם מדינאים זרים "צונזרו" בדרכם אל חברי הנהלת המשרד, כטענה שהם דולפים אל "המשרד השני".

הקוריאם למשרד החוץ בעידן פרס (הראשון) מסתיים בצליל אחד צורם, המאפיין את קלקולי השנתיים האחרונות – פרשת נסיעתו החשאית של סמיר למוסקווה בלא תיאום עם הדרג המקצועי ואף בלא ידיעת שר החוץ (שאגב, לא נקט נגדו שום צעדים) וראש הממשלה – ובשני צלילים המזכירים כיצד יודע המשרד הזה לתפקד כאשר המנצח אינו מפריע לתזמורת: האחד, שיתוף הפעולה עם ארה"ב ערב ההחלטה לאסור את כניסתו של יאסר ערפאת והתגובה ההסברתית־הסבירתית (בלי להתייחס לתוכנת התכנים) המלווה את ההלוטת המלי"פ. השני – הטיפול היעיל בפרשת המטוס הסובייטי שהפך סכנה של "פלונטר" מדיני להישג ביחסים עם בריה"מ.

ברגע האחרון החליט פרס להחניף קטנה לפקידיו והשליך להם תו־יסור תארים של "שגריר". זה קרה מאחר מכבי להקשות עליהם את הפרידה ממנו. זו מחווה מעטה מכדי לאזן את מטעני העלבון והתסכול של אנשים שהציעו לו ניסיון מדיני לקידום מטרות מדיניות, שרובם שותפים להן, והוא דחה אותם. איך אמר לי פקיד בכיר: "אילו האזין לעצתנו, היינו מביאים אותו לועידה בינלאומית כדי להוציא את שתי המלים הללו מהפה. כמה חבל".

המערך זוחל בחיפזון

מאת דן מרגלית

הילכו שניים יחדיו בלתי אם נועדו אל דאגה. שמעון פרס ויצחק רבין נועדו. סמוקי־לחיים ושלהבי־דוע יצאו אל ממשלתו הבאה של יצחק שמיר. פרס אחוז ולא ירפה משוכל גליתו של נשיא המדינה חיים הרצוג, שהסביר לו אתמול כי המצב חמור וצריך להודרו אל ממשלת הליכוד. פרס ומשה דיין עשו פעם תרגיל כזה, בהישארם ברגע האחרון תחת כנפי גולדה מאיר.

מלכתחילה לא התכוונו שני ראשי המערך למריבה של ממש. הם מונעים מרי ביחסי השנאה־קרבה, רוח יחד־משיכה, המלווים את שותפותם האנוסה. הכל בגלל מספר קטן. בכהונתו יותר רבין על התוכנית המדינית של המערך ועל הרוטציה, ופרס – במקום לסכור את פיו בגערה "מי שמך?" – לא רצה לחלוק בפומבי על "יצחק היקר" וניסה לתקן את משנתו של שר הביטחון בקבוצה מבוצעת וחסות סיכוי עם אגודת־ישראל.

כך זה היודרדר ממשבר לפרשה ולפוסטיקרבות ולהסיבת פרשים – כמעט עד לאובדן המערכה כולה. אבל ברגע המתאים התערבו המתונים מסוקם המפלגה, ושמעון ויצחק חידשו את החזרה לממשלה. התוקים ניצלו. יהוד בריכות שחיה בקיבוצים.

זה לא רק שפרס ורבין ושרי המערך הנוהים אהובים מסרבים להישאר באופוזיציה ולערוך את הדיונים הציבוריים ולסתור את בית ההסתדרות מסמרא. רידה האומץ לקבל את חסות הליכוד השפה האמת הפנימית הסותרת של הנהגת המערך, שהיא עצמה איננה מאמינה ביכולתה לשוב ולקבל לידיה את השלטון בבחירות דמוקרטיות. האופוזיציה היא בשבילם שטנ־דרך למדבר, לתרדה, לכוויה נפשית, לסירוס אריסאלי.

אך אפילו כך אינם משכילים לכלכל את ענייניהם. אילו קראו את הסכם הליכוד עם אגודת־ישראל היו לומדים כי ח"כי מפלגות השלטון יחויבו לחתום על הסכם הקואליציוני המבטיח לשנות את חוק מיהו יהודי בתוך שישה שבועות. ספק אם תתנוסס על ההסכם הזה חתימת שרה דורון ויגאל הורביץ ובני בגין ודן מרידור ואהוד אולמרט ובנימין נתניהו ומשה ארנס, שבסיבוב הקודם הצביר באתר הח"כים להכשיל את גירוש הקונסרבטיווים והרפורמים מהעם היהודי, והשיב לכבוד השר, שאם הוא כליכך ניבור לפני כינוס מרכז תורות, שיצביע בעצמו נגד התיקון. הם יודעים שהצבעה הנאמת תהיה לדראון־עולם למשתתפיה.

הליכוד חושש להישאר עם התפוח החם הזה בפיו. הבדידות בצמרת כמזרעת החרדים מהתיעה אותו. הוא מהסס להתמודד יחיד עם האינתיפאדה הערבית בשטחים ועם האינתיפאדה היהודית בניו־יורק. כשהמערך יבין זאת, יוכל גם להסביר לשמיר כי המשאיתפתנו אינו מתגלל בין 62 לעומת 39, שהרי ההסכם עם החרדים אינו שוה את הנייר שעליו נכתב. המקרה המסבר מתגלל בין שורים, 40 של שמיר נגד 39 של פרס, ועשרוש – מתן זכות למר"ם כדי שהוא יותר מקפריוייוד (אם כי פחות מועידה בינלאומית) ורוטציה בראשות הממשלה ושינוי שיטת הבחירות. אלא שראשי המערך מבוהלים. הם שכחו את חוכמת הערבים, כי החיפזון הוא מן השטן.

מיהו־יהודי הוא רק ההתחלה

מאת לילי גליל

באחת ממהדורות החדשות ב"קול ישראל" בשפה האנגלית צוטט השר אריאל שרון כמי שאמר: "יהודי ארה"ב, שרוצים להכתיב לנו בעניין מיהו־יהודי, ירצו בקרוב להכתיב לנו מה לעשות עם השטחים". מניסיון העבר, צפויה היתה התבטאות מסוג זה לגרור הכחשה נמרצת של נציגי יהדות ארה"ב והצהרות על אי־התערבות בעניניה הפנימיים של ישראל. למרבה ההפתעה, משהגיעה אמירה זו לאוזני המשתתפות בכנס הנשים היהודיות בירושלים בשבוע שעבר, הן הגיבו בבמעט־סיפוק: "שרון צודק. זה לא ייגמר במיהו־יהודי". הסבר נפרץ: קדושת ההגדרה של בעיותיה הפנימיות של ישראל איננה קיימת עוד. היחסים לא ישובו למה שהיו".

אולם מעניינת יותר מן התרגשות לפרשת מיהו־יהודי – הסיבה שהביאה לתגובה העזה של יהדות אמריקה בנושא. השבועות שחלפו מבהירים מעל לכל ספק, שמיהו־יהודי בעבור יהודי ארה"ב הוא, במידה רבה, רק משל; אפילו תירוץ לפריץ רגשות שליליים, הנטועים במקום אחר. הה־גובה הקיבוצית של יהדות ארה"ב איננה יכולה להיות מוסברת בלהט סיות של הסוגיה לחייהם. נראה כי הסוגיה סיפקה רק תירוץ לגיטימי לבטא מטענים רגשיים קשים מן העבר.

במובן זה, נפל משבר מיהו־יהודי על קרקע פורייה של אי־נחת מישראל שהושתה קבוצות גדולות ביהדות ארה"ב, בעיקר מאז ראשית האינתיפאדה. התמונות הקשות שנראו בטלוויזיה האמריקאית, התיאורים שהובאו בהרחבה בעיתונות, דברי השר רבין על שבירת עצמותיהם של הערבים, עוררו בקרב יהודי ארה"ב בושה וזעם עצור, שאותם היססו לבטא. רק פה ושם ניתן לכך ביטוי במודעה והיתה, במאמר מינורי ב"ניו־יורק טיימס". תפיסת האמנות הבסיסית כפתה עדיין איפוק מרבי, והממסד היהודי נגר שתיקה שמנעה את פריץ הביקורת בשם "האחדות".

עם פרוץ פרשת מיהו־יהודי בא הקץ לכבשים. הפעם ישראל היא שמאיימת על האחדות היהודית, והרבים מן היהודים חשים נבגדים. השתיקה שנגזרה על עצמם בשם אותה אחדות מאבדת ממילא מתוקפה כשישראל היא המפרה אותה, והורסים אינם עוד בתוקף. עתה מותר כבר לומר הכל, והאמת הזדמנות לערוך חשבון ישן שנורה.

פסיכולוגית שהגיעה לכנס מפילדלפיה, פעילה בארגון מפגשי יהודים־פלשתינאים בקהילתה, מספקת הסבר פסיכולוגי באופיה: "היחסים בין ממשלות ישראל להנהגה היהודית היו כמו בין אבא ואמא השרויים בריב, אך שומרים על שתיקה לטובת הילדים. אך כשאבא העליב את אמא ב'גדול', והקרע נחשף לעיני הילדים, מצאה אמא הזדמנות לומר לו 'אני בכלל לא מאושרת ממה שאתה עושה הרבה זמן, אבל הסתרתי את זה. עכשיו, אני רוצה שתדע'..."

פעילה מניו־יורק, דוקטור למדעי המדינה בהשכלתה ומפיקה בעיסוקה, מסקרת את הרגע שבו חשה בשינוי: "כאשר האסיפה הכללית של הפדרציות שהתכנסה בניו־אורלינס קיבלה בראשונה החלטה ביקורתית כלפי ישראל בנושא מיהו־יהודי, הרגשתי שמשהו מהותי מאוד השתנה. עד עכשיו אמרו לנו כל הזמן שצריך לכבוש את הרגשות האלה, לא לבטא אותם בקול. עכשיו פתחנו תיבת־פנדורה ביחסים עם ישראל ומי יודע מה עוד ייצא ממנה".

סופרת אמריקאית־יהודייה, מרצה באוניברסיטת קולומביה, היתה עדה לכיוון שאליו מוליכים הדברים. בחג הסוכות, לפני כשבועיים, אירחה בביתה בניו־יורק קבוצה נבחרת של סופרים ואנשים יהודים, שאותם היא מגדירה "אנשים מתוחכמים, שרק משום אהבתם לישראל אינם לא שאלו שאלות". כששמעו על נסיעתה הקרובה לכנס בישראל, ציידו אותה בשליחות: "תגידי להם שזה לא מתקבל על הדעת". ופתאום כולם דיברו על האינתיפאדה – לא על הילדים שזורקים אבנים אלא על רבין ועל ההשוואה לדרום־אפריקה.

על רקע זה, של שבירת מחסום הביקורת כלפי ישראל גם בפורום הבדי של יהדות אמריקה, היא מסבירה את עוצמת התגובה בנושא מיהו־יהודי. עד עתה השכילה ישראל לשרוד בתודעתו של היהודי האמריקאי גם כאנדר־דוג. התרכובת הנכוחה, שבה משלבת ישראל כוחנות ותיאוקרטיה, "היא פשוט יותר מדי. אפילו היהדות האורתודוכסית בארה"ב אמונה על הדמוקרטיה ומתבטים מסוג זה זרים לה".

קשה להעריך בשלב זה את השלכות המשבר. ברור כבר כעת שחלק גדול יותר של יהודי ארה"ב יעתיק את פעילותו ותרומותיו המסורתיות לישראל מן הגופים הקשורים לממסד לאפיקים פחות מסוגרים. התופעה של חלופות לממסד בולטת בזירה הפוליטית, בגופים כמו "שלום עכשיו", שידע בארה"ב בחודשים האחרונים שגשוג חסר תקדים, או "הקרן החדשה לישראל".

לא מקרה הוא שכמה מן הפעילים הבולטים בגופים אלה הם דור שני למנהיגי הממסד היהודי, שחיפשו אפיק זיקה שונה לישראל. עתה צעירים אלה האחרים להיות גורם־משיכה, באשר האלטרנטיבה שלהם מכוונת לשינוי פני החברה הישראלית. גם אין זה מקרי שבימים אלה החליט גוף אמריקאי, "ניו ג'ואיש אג'נדה", לנקוט צעד מעשי באימוץ תנועת "יש גבול". יש הרואים גם בכך ביטוי ללגיטימציה לבטא את אי־הנחת מישראל. אך איש אינו מטיל ספק בעובדה שהשסעים שנפרצו מבשרים עידן חדש ביחסים המורכבים בין יהודי ארה"ב לישראל.

מהדקים את "התיאום"

מאת יהודית וינקלר

ח"כים מהמערך הבהירו לצמרת ההסתדרות, שלא יקבלו עוד את תכתיבי קיסר בנושאים הקשורים לחקיקה בתחומי שכר, ביטוח לאומי וביטוח בריאות ממלכתי

עצמאותה של ההסתדרות ועצמאותו של קיסר כמזכ"ל שהתמודד על כהונתו לפני ארבע שנים במסע בחירות אישי, מבוקש, הפכו ממה שנראה או כבבת של מפלגת העבודה למטרד, ומטרד למטרד המאיים עתה להכות במפלגה ובקיסר. בסוף השבוע שעבר הוא יום מפגש בין צמרת המפלגה לצמרת ההסתדרות, כולל "החברים ממפ"ם", לדון במה שכונה בלשון המעטה "הידוק התיאום".

כלפי חוץ היה זה ניסיון להסביר את המפגש בצורך לחדש את חברי־הכנסת החדשים אל הנושאים העומדים על סדר־יומה של ההסתדרות, ולהרגיע במקצת את הדיאלוג בין ההסתדרות לבין נציגי המפלגה בכנסת. ההפתעה הראשונה נפלה כאשר שמעון פרס, שאותו בוקר ששב היה מוסרו בין שיחות־ותון סביב הקואליציה הכבדות לבין מפגש "שיניו", התפנה לשעה קלה והגיע לבניין הוועד הפועל. הלפני יותר משנתיים מאז בוגה קיסר מתיאום מלא עם פרס. היה זה ב־1985, כאשר פרס כראש ממשלה הוביל את המהלך להבראת המשק. קיסר, מזכ"ל נבחר טרי, שירד את ההסתדרות למהלך ההבראה, תוך ויתור משמעותי על שכר ועל הטבות עתידיות.

ביום ששי האחרון ישבו פרס וקיסר משני צדי המתרס. התיאום של '85 היה לנחלת העבר. בבחירות לכנסת חזר פרס על תרגיל־הבחירות של קיסר: ההסתדרות היתה לא רק אישית, כי אם נועדה להשכיח מלב הבוחר את קיומו של קיסר, ההסתדרות, חברת העובדים, מפלגת קופת חולים, קיימת "כור". לא עזרו זעקות עזרו של קיסר על הנזק הקלול להיגרם עקב כך, הן בבחירות לכנסת, ובמבט לעתיד – בבחירות להסתדרות. עם היוודע תוצאות הבחירות הללו להסתמן בוועד הפועל ניצני השמחה לאיד. מקורבי קיסר העלו תסריטים שונים, איך אפשר היה להציג את ההסתדרות ואת חברת העובדים באור חיובי, אפילו בעיצומו של המשבר המפורסם אותם.

עצמאות מדומה

המציאות מוסיפה עתה על פני ההסתדרות והמפלגה כאחד, אולם המסקנות שונות: במפלגה גוברים הקולות התובעים לחזור את פורום ההכרעות, בעוד קיסר ומקורביו באוזנים בחזה הפגיעה, לפתות לכאורה, לעצמאותה של המערכת ההסתדרותית.

ספק אם יש ביום קונים לתזה זו. ח"כים ממפלגת העבודה הבהירו זאת כבר בפגישה הראשונה עם צמרת ההסתדרות, ביום ששי האחרון; קיסר לא יוכל עוד להכתיב להם עמדות בנושאים הקשורים לחקיקה בתחומי שכר, ביטוח לאומי, ביטוח בריאות ממלכתי. הנציגים בהסתדרות הם, בסופו של דבר, שליחי המפלגה – כמותם. החברים בהסתדרות יצטרכו להתרגל למחשבה שאותה עצמאות, שדובר בה בעבר כבבס, איננה אלא אותיות־עיביים ומותרות במציאות הפוליטית הנוכחית. המערכת הפוליטית במדינה בגודלה של ישראל כה משורגות אלה באלה, עד שאין להעלות על הדעת בדלנות גם בגוף גדול יחסית כמו ההסתדרות; ובוודאי גם באינטרסנטם בכלליות, אין לנתקה ממערכת שיקולים כללית.

גד יעקבי הזכיר בפגישה ביום ששי, שבעבר פעל במפלגה פורום הרעות שהיה מורכב משבעה נציגי מפלגה, שבעה נציגי ההסתדרות ושבעה אישים, חברי מפלגה, שנתנו ממעמד ומנסיון בנושאים משקיים חברתיים. בתקופת ירוחם משל היה פורום־התהוות לנציגים בעיני מי שעוד האמינו כי ניתן ורצוי להדק את הנושקות בהעצמת מעין אוטונומיה. קיסר עדיין דבק בתביעה להבטיח את עצמאותה המלאה של ההסתדרות, ובזכות זו לתבוע משליחי המפלגה בכנסת ובממשלה להיות שופרו.

אולם במפלגה הולכים וגוברים עתה הקולות השוללים זאת על הסף. גם בהסתדרות נשמעים יותר ויותר קולות נגד דרך קבלת ההכרעות. בכירים הפועלים בכפיפה אחת עם קיסר קובלים על אי־שיתופם במחשבה, בהוויית דרך קבלת ההחלטות.

החוקים המטרידים

הוועדה המרכזת מנוטרלת ביום לא פחות מאשר בתקופת משל. היוזמה הנודעת – תוכנית הבראה של כור, שלא ניתנה לפרוטה בוועדה המרכזת, והובאה לאחר שהחלטתה התגגה לוועדה המנהלת של חברת העובדים. עד היום לא הוצגה בפני הוועד הפועל של ההסתדרות.

אורי־פינקן, בשאלות השאלה לשם מה דומן לפתע קיסר את הפורום המשותף להסתדרות ולנציגי המפלגה ברמה הממלכתית. יש סבורים שכינוס הפורום נועד לתקן במקצת את היחסים המעורערים בעקבות אי־הזמנתם של נציגי הועדה המרכזת לישיבת לשכת מפלגת העבודה לדון בקואליציה הממשלתית.

הסבר יותר מתקבל על הדעת נעוץ במספר חוקים המונחים על שולחנה של הכנסת, וברצונו של קיסר לנהל דיאלוג דו־סיטרי עם הח"כים והשרים.

קיסר מבקש להעביר בכנסת הי"ב את חוק ביטוח בריאות ממלכתי, התואם את האינטרסים של קופת־החולים ההסתדרותית, בניגוד לעמדת מספר לא־קטן של ח"כים ממפלגת העבודה, שמבאו בנושא זה שפה יותר משותפת עם היושבים בספסלי הליכוד. באותו חוד־עיפות עומד חוק ביטוח לאומי, המאיים על קרנות הפנסיה ההסתדרותיות. קיסר חושש, אומרים, משותפות קואליציונית של מפלגת העבודה עם סיעות המתנגדות להתאמת שני החוקים הנ"ל לצרכיה של ההסתדרות.

בעניין אחר לא היה ויכוח של ממש: הצורך להעלות את אחוז החסימה כדי למנוע מרסיסי הימין כניסה להסתדרות. לפני ארבע שנים הפילה העלאת אחוז החסימה לא רק מפלגות ימין ורשימות קיקיוניות אלא גם את שינוי. הפעם עשויות להיווצר קואליציות במתכונת נוסים, כדי לדלג מעל משוכה גבוהה יותר.

הפורום של יום הששי האחרון הוא ראשיתו של ויכוח, שבמהלכו יתגבשו גם הקודים שינחו את קיסר ונציגי מפלגת העבודה במסע הבחירות להסתדרות.

האם, מישהו מעלה על דעתו שאחרי כל מה שקרה עוד יושיטו לו חבל־הצלה ויניחו לו להטיל על שרי מפלגת העבודה בממשלה הקודמת את האחריות למפלת המשקית, לאבטלה ולמשבר בחברת העובדים?

כבוד והערכה
לנשיא המדינה
מר חיים הרצוג,
על הכרזתו לעם
ולמנהיגותנו הפוליטית.
בל נשכח כי
ירושלים נהרסה
בגלל קמצא ובר קמצא.
הבה נקבל את
עצת הנשיא
לטובת עתידנו.

יקותיאל פדרמן

هكذا من الأصل

هكذا من الأصل

מלחמת החיידקים באנטיביוטיקה

ל־75% מהתינוקות עד גיל שנתיים יש סיכוי לחלות בדלקת־אוזניים חריפה. סקר מגלה כי שני סוגי חיידקים נפוצים, הגורמים למחלה, פיתחו עמידות בפני סוגי האנטיביוטיקה שמשתמשים בהם, אך יש כבר תרופה אנטיביוטית חדשה בשם "אוגמנטין" היעילה נגד חיידקים אלה

מאת ערנה אריאור

דלקת האוזן התיכונה נחשבת אחת ממחלות הילדות ששכיחותן הולכת ועולה. ל־50% מהתינוקות עד גיל שנה ול־75% מהתינוקות עד גיל שנתיים יש סיכוי לחלות בדלקת־אוזניים חריפה, אולם לאחר מכן השכיחות הולכת ויורדת. הסיבה העיקרית לדלקת נעוצה באי־תפקוד התעלה המחברת בין האוזן התיכונה לבין האף. תפקידה של תעלה זו לנקז הפרשות, אך כאשר התפקוד אינו תקין, עולים החיידקים ממערכת הנשימה העליונה, קרי מהאף, לאוזן התיכונה ומזהמים אותה. הדלקת מופיעה בדרך־כלל לאחר נזלת, שיעול או דלקת ויראלית בדרכי הנשימה, במשך כמה ימים. זו מגבירה את הנוזל בתעלה וגורמת להיווצרות של דלקת־האוזן החריפה. הביטוי הקליני של דלקת זו הוא בעיקר אי־שקט. מעל 90% מהתינוקות סובלים מאי־שקט ביום או בלילה, או ביממה כולה. פחות מ־50% מפתחים חום ויש סימנים נוספים, כמו חוסר תיאבון, שלשולים והקאות, אומר ד"ר רון אנגלהרד, מומחה למחלות זיהומיות אצל ילדים במרכז הרפואי "הדסה" עין כרם.

לדבריו, ב־60% עד 65% מהמקרים ניתן לאתר את החיידק ולהוציאו בתרבית של נוזל האוזן התיכונה. בנוסף לידע הקיים בספרות העולמית, על החיידקים השכיחים במקומות שונים בעולם, הוא ערך במהלך השנתיים האחרונות סקר, שבמסגרתו נעשה ניסיון ראשוני לבודד את סוגי החיידקים שגרמו לדלקת־אוזניים אצל תינוקות בעיר ולבחון את רגישותם לתרופות אנטיביוטיות. הסקר בוצע בקרב 105 תינוקות בירושלים, בשיתוף עם ד"ר דוד כהן, רופא אף, אוזן וגרון מבית־החולים "ביקור חולים" בירושלים, היחידה למיקרוביולוגיה בהדסה עין־כרם ורופאים העובדים במרפאות הקהילה של קופת־חולים.

שימוש מינימלי באנטיביוטיקה

במהלך הסקר נמצא, כי החיידק השכיח ביותר שגורם לדלקת חריפה של האוזן התיכונה הוא "המופילוס אינפלואנזה" והחיידק השני – "סטרפטוקוקוס פנומוניה". בעוד שהסטרפטוקוקוס רגיש לסוגים שונים של אנטיביוטיקה, לרבות פניצילין, הרי המופילוס הוא חיידק שפיתח ומפתח עמידות לסוגי אנטיביוטיקות שונים. עוד נמצא, כי 20% משני סוגי חיידקי המופילוס, שבודדו במעבדה, הם חיידקים שמפתחים יציבות לתרופות המוצעות לשימוש כמו "מוקסיפן", "פנברסיד" או "דספרין". לעומת זאת הם גילו רגישות לתרופה אנטיביוטית חדשה, "אוגמנטין", שפותחה במעבדות "ביצ'ם" באנגליה.

"אף כי האנטיביוטיקה נמצאת בשימוש שנים רבות, עדיין נטושה מחלוקת בספרות המדעית אם לטפל באנטיביוטיקה בדלקת־אוזניים חריפה", אומר ד"ר אנגלהרד. "הסקר הראה, שיש הצדקה מלאה למתן טיפול אנטיביוטי לדלקת־אוזניים חריפה, מאחר שניקוז ונוגלה לבדו אינו מספיק כדי להתגבר על הדלקת. במהלך הסקר הוברר, כי התינוקות החולים קיבלו בעבר סוגי אנטיביוטיקה שונים, לפני דלקת־האוזניים החריפה שבגללה הגיעו אלינו. ייתכן שדבר זה מסביר את העובדה, שמצאנו כי 20% מחיידקי המופילוס שבודדו היו עמידים בפני האנטיביוטיקות במשפחת הפניצילינים, ועובדה זו שוב מעלה את החשיבות הרבה של הצורך בשימוש מינימאלי ככל האפשר בסוגי אנטיביוטיקה שונים. יש מלחמה מתמדת בין החיידקים ובין תכשירי האנטיביוטיקה השונים, ולמעשה לכל אנטיביוטיקה שמוכנסת היום לצורך התרופות בשוק נוצרים עם הזמן חיידקים המפתחים את המנגנונים הדרושים להם כדי להתגונן בפניה ולפתח יציבות כנגדה. לכן לא מן הנמנע שבעתיד יהיה צורך בשימוש בסוגי אנטיביוטיקה חדשים ושונים, כדי להתגבר על היציבות שהחיידקים יפתחו כלפי האוגמנטין. כדי לשמור על יעילות התרופה, מוצע להשתמש בה רק במקרים שמצדיקים זאת".

ד"ר אנגלהרד אומר, כי את הירידה בשכיחות של דלקת־אוזן חריפה לאחר גיל שנתיים מייחסים לגדילה ולפעילות טובה יותר של הצינור שמחבר בין האף לאוזן. טרם ידועות הסיבות לדלקת־אוזניים חוזרות. יש משפחות שכל ילדיהן סובלים מזיהומים מגיל צעיר מאוד ויש משפחות שאצל ילדיהן כמעט שלא הופיעה דלקת־אוזניים. השערת הרופאים היא, שיש נטייה גנטית לפתח את הדלקת, אף כי קשה להוכיח זאת. מחקר שנעשה בחו"ל ליווה, כי ילדי האסקימואים סובלים מזיהומים באוזניים בשנה הראשונה לחייהם, אולם נמצא, שהנקה במשך שנה שלמה גורמת להפחתת הדלקות אצלם. חושבים שהנקה משמשת לאסקימואים מגן, אם כי השערה זו לא הוכחה עדיין בשום מקום אחר בעולם.

לא מה שהיה פעם

מאת אברהם טל

בימים לא כל־כך רחוקים, טיסה בחברת תעופה בינלאומית היתה חוויה המאופיינת בגינוני חמישה כוכבים. לא עוד. בימינו, כאשר קווי התעופה הומים מאות מיליוני נוסעים בשנה, טיסה במטוס מסחרי דומה הרבה יותר לנסיעה באוטובוס עירוני מאשר להפלגה בספינת פאר. פה ושם יש עדיין חברות המנסות לשמור על "סטייל", אך ההגלחה מצטמצמת והולכת. הדבר היחיד שנשאר ברמה גבוהה הן הציפיות של הנוסעים – מכל מקום אותם נוסעים שעדיין לא תפסו את כשר מהבת המטוסים שולה בתי שפה האוירית.

לא מכבר הזדמן לי לטוס מגרמניה לארה"ב ובחזרה במטוסי חברת "לופטהנזה", אחת החברות המעטות המנסות עדיין לשמור על רמה גם במחלקת התיירים. מבחינה תפעולית היה בסדר (המראות ונחיתות כמעט בזמן), אבל השירות, אפילו ב"לופטהנזה", השאיר מקום לשיפורים ניכרים.

בדלפק בשטוטגרט ביקשתי מושב בשורות הלא־מעשנים האחרונות, בכרטיס העלייה למטוס שקיבלתי צוינה ליד מקום המושב סיגריה מחוקה באיקס שמן. במטוס, מיד לאחר שכבה סימן איסור העישון, הצית לו נוסע שישב בשורה המקבילה לשלי סיגריה. העירותי לו שאנו נמצאים באזור הלא־מעשנים, והלה – כמתנדב טיפוס עדין־נפש – כיבה מיד את הסיגריה. כעבור דקות אחדות חשתי בעשן המתפשט מאחורי. הפניתי את הראש והעירותי למעשן את מה שהערתי. הפעם נתקלתי בטיפוס קשה יותר. הוא פשוט שלף את כרטיס העלייה למטוס ובלי אומר ודברים הצביע על הסיגריה המצוירת המסומנת ליד מקום המושב.

ראה זאת הנוסע עדין־הנפש בשורה המקבילה, ומיד שלף גם הוא את כרטיסו, בחן אותו בקפידה, אמר "אההה – זה", והצית לעצמו סיגריה. תוך דקות אחדות היה האזור כולו אפוף עשן. מה התברר? בדיוק כמו שאומרים הילדים: כל היושבים מלפני, מאחורי ומצדדי – ישבו במקומות המיועדים למעשנים. הייתי אי־לא־מעשן בים מעשנים, ובמשך כשבע שעות נעשיתי מעשן־פאסיבי סופר אקטיבי. איך קרה דבר כזה?

הגיעה עת ארוחת הצהריים. מזמן כבר אינני מצפה להפתעות קולינריות באוויר, אבל הארוחה שהגישה "לופטהנזה" בטיסה זו היתה בגדר התרדמה תזונתית. כפי שקורה לי ביום חלומות רעים, שכחתי את פרטי הארוחה, אבל זכור לי שבעת איסוף המגש, רכנה

חור בכיס

אלי דיילת ולחשה: "הבשר היה קשה, נכון? אני מצטערת מאד". גם אני. נקודת האור בקבינה היתה הדיילת, גבה, חביבה, חייכנית ושמחה להיענות לבקשות הנוסעים.

גם הטיסה בחזרה (ניו יורק־פרנקפורט) לא היתה מיי־דרע־מה. ארוחת הערב הוגשה כשעה וחצי לאחר ההמראה (פרט משמעותי לגבי מי שבילה שעות רבות הן בדרך לנמל־התעופה קנדי והן בהמתנה באולם היוצאים). הארוחה הזכירה מבצע כושל של טבח בבסיס מילואים לאחר שהתעצבן על הרס"פ. כשעה וחצי מתום המבצע הקולינרי – שאף פריט נמנע מזיכרוני – החלו הדיילים למכור מוצרים פטורי מס. לאחר סיום המבצע המקודש הזה – נשארו בערך שלוש שעות לטיסה – כיבו את האורות והעמידו אותנו בפני ברירה: סרט או לישון. מאחר שחיכה לי יום מפרך, ויתרתי על הסרט.

נדמה לי שמשהו דפוק בלוח הזמנים. אחרי כשעה וחצי־שעתיים העירו אותי לארוחת בוקר. הדבר היחיד שנחרת בזיכרוני הוא שהיתה זו ארוחת הבוקר המוטסת הראשונה שלי ללא ביצה (מקושקשת או אחרת). ייתכן ש"לופטהנזה" הולכת לשמור על רמת כולסטרול נמוכה בדם של נוסעיה.

באוזניות העבירו תוכניות מוסיקליות משובחות. בחברת התעופה באשר כי נוכח פניות הקהל מציעה "לופטהנזה" לנוסעים מבחר מתוכניות אלה בקלטות שמחירן 15 מרק גרמני האחת. ביקשתי מהדיילת בעת מכירת מוצרי־המס קלטת של "ארבע העונות" (ויואלדי וסלטון) שנמכרה כמוצעת למכירה, אבל היא אמרה שאין לה קלטות, שאנסה אצל חברתה. הבקשתי דרך אל השנייה, אך זו אמרה שיש לה רק שתי קלטות אחרות, רוק ועוד משהו.

אגב, האם רק נדמה לי, או שבאומת מחלקות העסקים בנוסעים הולכות ומתארכות, בעוד מדי לקות התיירים מתקצרות? האם אני חשדני מדי בהערכה שחברות התעופה מדירות בשיטתיות את רמת השירות במחלקת התיירים, כדי להמריץ נוסעים להוסיף עוד כמה מאות דולרים למחיר הכרטיס, ולקבל שירות טוב ויעיל (בעיקר בטיסות ארוכות יותר) במחלקת העסקים?

פינת הקינאה

בסופרמרקט של חנות כלי־בו בעיירה גרמנית קטנה קניתי כמה מצרכי מזון. כאשר העברתי את תכולת העגלה לתא המטען של המכונית בדקתי את החשבון,

ואז נוכחתי לדעת שהקופאית חייבה אותי בעד חבילת גבינה הולנדית במחיר הקילוגרם, ולא כמחיר החבילה. חזרתי לקופאית, היא התנצלה וביקשה שאגש לקבל את ההפרש (כשמונה מארקים) בקופה המרכזית. ניגשתי לקופה המרכזית, הקופאית בדקה את החשבון, ביקשה ממני לחתום בספר החזרים ומסרה לי את ההפרש. הודיתי ונפניתי ללכת. "רגע" אמרה הקופאית, "זה עוד מגיע לך" והושיטה לי בקבוק יין ארוז בתיבת קרטון. "מה פתאום?" שאלתי, והיא ענתה: "נו, טעינו, לא? אנחנו מפצים לקוחות שגרמנו להם אי נעימות". הייתי כבר בעודף משקל הגון במזוודה, אבל את הבקבוק הזה בכל זאת, סחבתי הביתה, להראות לחברים.

חליפת צמר של עודד פרוביזור לחורף '89 — מקטורן קלאסי ישר עם עיטורי קטיפה וחצאית מטוטלת ב"קומות"

הצעקה האחרונה

חורף צבעוני באלגנטיות פריסאית

מאת שולמית קיסרי

נראה שעודד פרוביזור חש עצמו כזאב בודד ביער האופנה הישראלי. לא שחסרים לו לקוחות נאמנים. להיפך: בית האופנה שלו יציב ומתקיים ברציפות עונה אחר עונה מזה 18 שנה, כמוסד תל־אביבי. אבל הוא בודד מכיוון שהוא עובד ללא שותף וללא אסיסטנטים. זהו סטודיו של איש אחד, העובד רק עם תופרות, ללא משקיעים כספיים, ללא משרד יחסי ציבור וללא פוסטרים בחוצות. לדעתנו, המאמץ הכללי הוא דווקא לטובתו. למרות שהוא חסר את כל ה"מסביב" שקידם את מתחריו והפך אותם לכוכבי תקשורת, מצליח עודד בחריצות ובהתמדה להחזיק מעמד בשורה הראשונה. השאר – לגמרי לא מבושל.

החורף, בתצוגה במלון הילטון תל־אביב, שהכנסותיה לטובת קרן לב"י, הציג פרוביזור אוסף עשיר שהצטיין בעושר של צבעים המבטא אופנתי פריסאי עוד יותר מתמיד (פאריס, עיר האופנה, היא עיר ההשראה שלו והעיר בה למד כמתמחה בבית איב סן־לורן לפני 18 שנה). הפעם היה זה אוסף ללא משוגות, שלא ניסה לקרוץ לסוג מסוים של לקוחות, אלא הראה את האופנה כפי שהיא מיועדת, לפי תפיסתו הפריסאית, לנשים אלגנטיות אופנתיות המתאפשרות וגם שאינו מיועד רק לעונה אחת.

את התקופה הנוכחית בעולם מגדיר עודד פרוביזור כחזרה לקלאסיקה ולנוסטלגיה המתמקדת 30–40 שנה לאחור. בעולם מציעים היום ללקוחות אופנת קונפקציה תפורה היטב, ועשויה בדים טובים במחירים סבירים. התופעה הזו אינה קיימת בארץ. כאן אפשר להציע אופנה בורה ותפורה היטב ובדים טובים רק במחירים יקרים. גם אופנת הבייסיק בארץ אינה זולה. הוא מודע, כמו כל העוסקים במקצוע, לקיטוב המעמדות העולמי ולחלוקה בין עשירים ועניים.

חלוקה זו משפיעה על חוסר איזון בענף האופנה שאיבד, פחות או יותר, את מעמד הביניים השקוע במצוקה כלכלית.

"כמי שנחשב לאופנאי קלאסי מראשית דרכו ועד היום" אומר עודד: "בישראל נחשבת אופנה קלאסית לאופנה 'זקנה'. כאן לא מבינים את המושג 'שיק', ואילו אופנה זרוקה שכבר נעלמה מן העולם נחשבת כאן לצעירה.

"בכל העולם, בעשרה האופנה הספורטיבית מוגזמת ומעודנת בהשראת שנות העשרים. למשל בהשפעת סגנון שאול מאותן השנים – חצאיות קפלים ארוכות, סוודרים צמודים מאוד ומעליהם קארדיגאנים ארוכים. קרדיגאנים כאלה חוזרים גם לאופנת הגברים, הלובשים מכנסיים רחבים וסוודרים בסגנון ספורט. באשר לג'ינס – הוא מעולם לא ייצא מן האופנה, אלא שבעבר הלא רחוק הוא היה סמל לאיחוד מעמדות ולא הבדיל בין עשיר לעני. כיום יש ג'ינסים במחיר של 35 דולר וג'ינסים לעשירים ב־350 דולר. זהו פחות או יותר המוטו של האופנה הנוכחית".

עד אמצע השוק

הקלאסיקה שעודד פרוביזור אוהב היום מתקרבת ל"ניו לוק", הקו של כריסטיאן דיור, שהיה מהפכני בשנת 1945. חצאיות צרות ומוארכות עד אמצע השוק ומקטורנים צמודים שמתרחבים באיזור הירכיים כמעין כנפיים. הקלאסיקה של סוף שנות ה־80 שונה בכל זאת. "המראה הקלאסי הבסיסי הנוכחי", אומר עודד, "הוא חצאית קצרה המכסה חצי ברך ומשווה לרוב הנשים מראה צעיר יותר.

"אני מנסה לשכנע את לקוחותי שכך הן נראות צעירות יותר, אבל מובן שאינני כופה עליהן. כל אחת בוחרת את האורך הנראה לה. אני מדגיש בפני לקוחותי את חשיבות המראה השלם – גרב אלגנטי שחור שקוף או אטום ונעל אלגנטית במידה, שישלימו את השמלה, החליפה או המעיל.

"לשעות היום אני אוהב שילובים של משבצות קטנות או גדולות, עם חלק. אני מעדיף תמיד חצאית כהה חלקה, המעניקה מראה צר יותר". הוא מציע ללבוש בבוקר חליפות ברמרה עם מקטורנים, או חליפות מחויטות עם סוודר גולף – מראה עכשווי. לערב הוא אוהב שמלה שחורה נצחית בווריאציות שונות, גם של שני חלקים עם דגש על המותן. בדים חגיגיים לערב: קרפ־דה־שין, קרפ־ז'ורז'ט, בעלי זמש לאו דווקא בעקב גבוה. לשמלות ערב קטיפה ותחרה.

הצבעוניות באוסף המחודש של פרוביזור בלטה במיוחד. במבחר החליפות הבולטות מקטורנים בכל האורכים פרצו אל המסלול אדומים וארגמנים, סגול, ורוד, ירוק עז, כחול, שילובי אדום וסגול עמוק, שחור עם קטיפות ורודות, ושחור עם זהב. סדרה של חליפות ושמלות ממוארה ורוד הזכירה את "חלף עם הרוח", בישבן מובלט על־ידי שתי שכבות כנפיים. מראה קוקטי בהשראת המעצבת הפריסאית לוליטה למפיקה.

אצל עודד פרוביזור בולטת כתמיד השפעה של איבר דה ז'יוואנשי, המעצב הוותיק של פאריס והמלביש של אודרי הפבורן וג'קלין קנדי. ז'יוואנשי היה ונשאר תמיד בעל אותו סגנון. בהשראתו נשאר עודד צמוד לאלגנטיות פריסאית שקשה להגדירה. צריך לראות אותה ולהכירה. באוסף נראו גם חולצות שקופות מאורגנזה על לגורדי מסאטן משי. זהו אחד האלמנטים של האופנות הבאות עלינו לטובה בבדים שקופים לגמרי ומכנסיים רחבים בגזרת A, אחד הפריטים שחוזרים בכל האוספים אצל כל האופנאים לחורף זה ולקיץ הבא.

בחנות ובשוק

צעיר, חדשני ולא־תמיד נוח

שני דברים בולטים לעין בביקור בתערוכת עיצוב 89, המתקיימת בימים אלה בבני התערוכה בתל־אביב: הקו מודרני, צעיר, חדשני ולא תמיד מתחשב בנוחות המשתמשים בו, והחומרים – בשפע. בתערוכה עצמה אי אפשר לבצע הזמנות או רכישות, וכשואלים על מחירים מקבלים את התשובה "תבואו לאולם התצוגה", אולם בירור נוסף מעלה שמדובר בהרבה כסף. התערוכה אמורה לשמש מפגש יוקרתי בין יבואנים, יצרנים, אדריכלים ומעצבים לבין קהל־המטרה הפוטנציאלי לרכישת מוצריהם. כ־100 מציגים מייצגים יותר מ־400 חברות זרות מעשרים מדינות, בעיקר מאיטליה, הנחשבת למובילה בתחום עיצוב־הפנים. חברת "אול־סימה" מציגה ריהוט איטלקי מעור ומחירי כל פריט נעים בין 4,000 ל־12,000 שקל. חברת "סטאטוס" מציגה שולחנות משיש איטלקי בכ־10,000 שקל היחידה.

כ־3,000 מ"ר, בשני ביתנים, כוללים גם פרויקט בן, שתוכנן בחלל סגור והוזה מעבר מאזור התצוגה הראשי ליציאה לעבר תצוגה אחרת. מעצביו הם שני ישראלים צעירים שהוזמנו לעצב בנים ביפאן. התערוכה משמשת גם חלון־ראווה ובימה למעצבים ישראלים צעירים ולמעצבים מתלמדים. המציגים הצעירים הם תלמידי מגמת העיצוב של המכללה הטכנולוגית בחולון.

עיצוב 88': כורסת טלוויזיה בעיצוב תלמידי המרכז לחינוך טכנולוגי בחולון
תצלום: ראובן גרוס

בתערוכה מוצגים מערכות ופריטי ריהוט, כלי־בית ואבזרים משלימים לכל זוויות הבית כמו שטיחים, בדים ואפילו תקרה דקורטיבית, עשויה מויניל פי־וי־סי, שאינה סופגת אבק או ויזות ואפשר לקבלה במאה צבעים. מאמצים רבים מושקעים כמובן בריהוט לחדרי האמבטיה, שנהפכים בהדרגה למרכז הבית. לצד הג'קוזי, שהוא גם סאונה וגם מקלחת ומגיד במערכת סטריאו, מציג "משה קסף" מקלחות אלקטרוניות וברז אלקטרוני המופעלים באינפרה־אדום, וכשמתקרבים אליהם הם מתחילים לעבוד. "דירך" מציגה מטבח איטלקי שאפשר להציבו בכל חלל, בלא צורך בקירות בנויים. את גובה הכיורים והארונות אפשר להתאים לפי הדרישה (כ־1,100 ש"ח למטר רץ).

שיעור מאלף אפשר לקבל אצל "טולבנ"ס". בין שאר המוצגים ניצב שולחן מזכוכית ומתכת וסביבו כורסאות ממתכת וקפיציות. ממש סופר־מודרני. אלא שמתברר שזו מערכת שעוצבה בתקופת הבאוהאוז ושנת הולדתה 1927.

התערוכה מתקיימת במרכז הקונגרסים בגני־התערוכה בתל־אביב ותימשך בכל ימי־החנוכה, עד מוצ"ש 10 בדצמבר.

(עירית רוזנבלום)

ישחקו הנערים לפנינו

דרך משעשעת ליהנות מאותיות ומלים מציע מישחק חדש בשם "גן המלים", מתוצרת חברת "אמסטר אמהר". המשחק פותח על ידי המורה לפיתוח משחקים מסמינר הקיבוצים, תמר טלשיר. "גן המלים" מאפשר למשחק הצעיר ליהנות מארבעה משחקים תחרותיים תוך כדי תרגול הקריאה והיכרות אישית עם האותיות. המשחקים מתאימים לשניים עד ארבעה משתתפים העומדים להיכנס לבית הספר. מחיר המישחק – 25.40 שקל.

דמי חנוכה

כלי האמאייל הם כלים הנראים כבסוף טוהר, אולם למעשה הם עשויים מגבה מתכת ללא ציפוי או כיסוי כלשהו. אפשר לבשל בהם בתנור, בגריל, או על גבי כיריים או פלאטה חשמלית, פרט לתנור המיקרוגל. כלים אלה יכולים לשמור על חום וקור במשך כל הארוחה ומאפשרים את קירור המזון מראש במקרר או בהקפאה. את כלי האמאייל ניתן להשיג ברשת חנויות "רנייש פלוס" הם מתאימים גם לשמירת המזון של הטופגניות או להקפאתן ולהגשתו מחדש. הסדרה כוללת כלים בגדלים שונים, במחירים מ־60 שקל ומעלה.

קנדים ממוצא יהודי ואסיאני – המשכילים ביותר

מאת גלעד הרן, סופר "הארץ" בקנדה

דפוסי החינוך במדינה הצפונית מגלים עקביות מפתיעה משנות העשרים ועד היום

באחרונה פירסם מכון אונטאריו לחקר החינוך, מוסד בעל מוניטין בינלאומיים המסונף לאוניברסיטת טורונטו, מחקר כלל־ארצי על דפוסי החינוך בקנדה ובמיוחד על הקשר בין מוצא אתני לרמת החינוך. להפתעתם גילו החוקרים, שבדפוסים אלה לא חלו שינויים מהותיים זה שישים שנה רצופות. קנדים שיותר את עצמם כבעלי מוצא אתני, יהודים או אסיאנים, עומדים בבירור בראש סולם ההשכלה. כך היה גם המצב כאשר נבדק בראשונה ב־1921, לפני 65 שנה. בתחתית הסולם עומדות שתי קבוצות הילידים העיקריות – אינדיאנים ואינואיטים. (האחרונים נקראו בעבר "אסקימו", אבל כלי התקשורת מכבדים זה שנים את רצונם וקוראים להם אך ורק בשם שבחרו).

"הדפוס המופיע מצביע על דרגת הישגי חינוך כמעט קבועה בקנדה מ־1921", קובעים החוקרים, "היהודים והקבוצות האסיאניות ניצבים בפיסגה, הבריטים בערך באמצע, בנגמת ירידה, הצרפתים תמיד מתחת לממוצע, והילידים בתחתית הסולם". הם מצאו, כי יותר קנדים־צרפתים לומדים היום יותר שנים בבית־הספר, ושיעור גבוה יותר מביניהם מגיע לאוניברסיטאות, אולם דוברי הצרפתית אינם מצליחים להדביק את הפער בינם לבין האחרים. ממצאים דומים להפליא התקבלו, כידוע, בישראל בנוגע לחינוך ולפער העדתי.

הנקודה הבעייתית ביותר איננה דווקא דוברי הצרפתית, אלא הנשים. ב־1971 היתה ל־2.9% מהנשים ול־6.2% מהגברים השכלה אקדמית. ב־1983 היתה ל־9.7% מהנשים ול־11.3% מן הגברים השכלה אקדמית. הפער בין שני המינים, לפיכך, לא הצטמצם באופן מהותי. תופעה זו בולטת לעין גם בחלוקה לפי מוצא אתני. ב־1961 היו ל־7.8% מהיהודים השכלה אקדמית מלאה, בעוד שהממוצע הארצי היה 4.57%. אצל קנדים ממוצא בריטי היה השיעור 5.85%, ואילו אצל קנדים ממוצא צרפתי – 3.09%, אצל האינדיאנים והאינואיט – 0.05%. כעבור 20 שנה נערך סקר דומה, שבו נמצא כי בקרב יוצאי אסיה מחזיקים בעלי תואר ראשון ומעלה 21.6%, ואילו בקרב היהודים 26.2%. אצל הקבוצות העתניות האחרות נרשמה עלייה מקבילה, אבל גם הפער נשמר במקביל.

שמו של העומד בראש המחקר האחרון הוא – אכן – שמואל שפאר. את שאפתנותם של היהודים והאסיאנים הוא מסביר באווירה משפחתית ותרבותית, שבה נתפס החינוך כאמצעי להצלחה בחיים. הוא מתאר שתי קבוצות אלה כ"מיעוטים אוטונומיים", שאינם שואבים את הערכים והנורמות שלהם מקבוצת הרוב, ואינם נוטים להתבוללות. כאמור, הממצאים התמוהים ביותר נוגעים לנשים. ב־1921 הוגדרו 24.2% מהקנדיות "בעלות מקצוע", ואילו במחקר שנערך ב־1971 ירד שיעורן של הנכללות בקטגוריה זו ל־22.3%. הפער בפועל אף גדל יותר מן הנתונים הנ"ל, משום שבסקר שנערך חמישים שנה אחר־כך הוכרו גם עקרות־בית, מטפלות בילדים וסייעות לחולים ולקשישים כבעלות מקצוע.

צום והיה בריא

מאת דיאנה לרנר

קבוצות צום צצות באחרונה בכל מקום בישראל, ואנשים מחפשים באמצעות הצום דרך להירפא מאלרגיות, מאולקוס, מנמק וממחלות אחרות, שהרופאים טרם הצליחו לרפא אותן. זהו גם המוצא האחרון לאנשים המבקשים להפחית במהירות ממשקלם.

ב"איתני טבע", בית מרגוע באשקלון, משגיח ד"ר יוסי דיין על אחת הקבוצות העוברות טיפול בצום. דיין הוא רופא פנימי. העבר 10 שנים בבית החולים "איכילוב" בתל אביב. הוא השתלם בגרמניה בשיטת מאייר – ריפוי בצום לטיהור הגוף. לשיטת מאייר הוא הגיע כשחיפש מרפא למחלת האסטמה שלו ושל בנו בן ה־8. גם הוא וגם רופאיו היו חסרי אונים מול המחלה. כך הגיע דיין לד"ר פיגנר, מי שהתחילה עם שיטת מאייר בארץ וקיימה קבוצות צום כמנזר בחיפה, שאליו הגיעו אנשים מכל הארץ. דיין הוא ממשיכה של ד"ר פיגנר.

ב־14 ימי הצום, המתקיימים בבית מרגוע באשקלון, שותים המטופלים במשך 9 ימים תה צמחים ממותק בדבש, ובשאר הימים הם חייבים להסתגל לארוחות קלות מאוד. שני רופאים ואחות מפקחים על הצום. בנוסף, מתקיימות פעילויות כמו הליכה, התעמלות קלה והרצאות על שיטת מאייר. ישראלים שנהגו בעבר לצום במקומות מרפא בחו"ל יכולים עתה לעשות זאת בארץ, בקבוצות מאורגנות ומבוקרות. נשאלת השאלה, מדוע יש צורך לשלם שכר בית מלון כדי לצום ומדוע אי אפשר לצום בבית?

מנחם, מטופל המורגל בקבוצות כאלה, אומר שאי אפשר לצום בבית. לדבריו, הצום הציל את חייו. הוא לא היה מסוגל ללכת בגלל בעיות בדרכי הדם, ועמד בפני ניתוח לקטיעת רגל בגלל חסימת עורקים. מכיוון שלא היה לו מה להפסיד, הוא שמע לעצת חבר וצם חודשיים. התוצאות נמסר הוא ניצל מנמק וקטיעה. מנחם צם כל שנה במשך שבועיים עד 30 יום ומחזיק מעמד. "שלושה עד ארבעת הימים הראשונים קשים" – אומרת חנה רונן, המורגלת בצום, "אחר כך מרגישים נפלא, יש המון מרץ ומרגישים בריאים".

בקבוצה יש גם ארבעה שחקני בריג', הנראים כמי שאינם חשים בייסורי הצום. ד"ר דיין מודה שהשיטה לא תמיד עוזרת – במקרים של הפרעות עצבים מסוימות, למשל. הרבה מבין הצמים מחפשים דרך מהירה להפסיד במשקלם, ולאחר הצום הם ממשיכים בריאטה רגילה. הוא עצמו הפסיד 30 ק"ג ממשקלו בעזרת הצום. ד"ר דיין מדגיש בהרצאתו את החוקים העיקריים של שיטת המרפא על פי מאייר:

1. ללעוס את המזון לאט ובייסודיות.
2. לשמור על מרווח של 4–5 שעות בין ארוחה לארוחה ולא לאכול בין הארוחות.
3. להרבות בשתיה.
4. לוותר כליל על סוכר, קפה וסיגריות.
5. לאכול את הארוחה האחרונה ב־14.00. משעה זו ועד השינה אפשר לשתות מים ותה צמחים.

מי ששומר על חוקים אלה אחרי תקופת הצום, מובטח לו שיהיה בריא, לדברי הרופא, אך הוא מודה, שרבים לא מצליחים להחזיק מעמד ולכן הם שבים לטיפול בצום מדי שנה.

לגבי אנשים הסובלים ממחלות כרוניות, מדגיש ד"ר דיין שאין להפסיק את התרופות הרגילות, אם מקבלים כאלה. צום הוא לא רעב, הוא אומר. בצום נמשכת הזנת הגוף מתוך הרזרבות שלו והוא מתנקה ומסלק את הפסולת מתוכו.

אנשים שצמו שהתענו, אמרה, שהרופאים שלהם התנגדו לשיטה ולא היו מוכנים לקבל אותה. פניה בראון, עוזרת לפרקליט מתל־אביב, שסבלה במשך שנה מאסטמה כתוצאה מדלקת ריאות, סיפרה, כי הרופא שלה נתן לה קורטיזון ורצה לאשפז אותה, כי התרופות לא עזרו. היא התחילה בצום של עשרה ימים ואחר כך צמה פעם־פעמיים בשבוע. כל הסימנים של האסטמה שלה נעלמו. כשהיא חזרה לרופא שלה, לאחר כמה חודשים, הוא לא שמע כבר רעש בריאותיה ולא היו סימנים לאסטמה. אך היא חשה כאילו רופאה כעס על כך שהיא החלימה בלעדיו ובלעדי התרופות שרשם לה, כי הוא סגר את התיק מבלי לשאול מה השתנה אצלה. הצום השפיע עליה כל כך טוב, עד כי בחורה למשרד שאלו אותה חבריה לעבודה איך זה שהיא נראית כל כך טוב ובמצב רוח מרומם. "לכי וספרי להם שזה מ־16 כוסות תה בדבש ששתיתי במשך הצום", היא אומרת בחיוך.

ד"ר יוסי דיין מודה, שלטיפול אין הצלחה של מאה אחוזים ושהרופאים עדיין ספקנים לגבי שיטת הצום. לעומת זאת, ד"ר צבי בנטוויץ', אימונולוג קליני, פרופ' לרפואה באוניברסיטת ירושלים וראש המחלקה לרפואה במרכז רפואי קפלן ברחובות, מעיד שיש סכנות בצום וכי בארה"ב, שבה הצום היה פופולארי לפני שנים מספר, מתו כמה אנשים שצמו. אבל אם צמים תחת השגחה קפדנית של רופא ואם המטופל בצום אינו לוקה במחלה רצינית ואין לו בעיות בריאות – אין ספק שהצום הוא. חיובי למצבי הפרעות בעיכול, בעיות נשימה, ריאומטיזם ולירידה במשקל, אומר פרופסור בנטוויץ'.

לקבלנים, ליזמים ולבונים!
אבנים משתלבות וצנורות נקוז מבטון
עודפי ייצור וסוג ב'
בהנחה עד 50% מהמחירון
רק עד סוף דצמבר 88'
מוזאיקה א. ולפמן בע"מ
טל. 08-408880; 04-726255

בית הדין לחוזים אחידים בירושלים
(רח' סאלח א־דין 40 ירושלים 97200 טל' 287101) תיק מס' חו"א 3/88. להווי ידוע כי המבקשים א. דודי חב' לעבודות הנדסיות בע"מ, הגישו לבית דין זה בקשה לאישור נוסח הסכם שענינו להסדיר באופן הוגן את יחסי המבקש ולקוחותיה, ושאין בחוזה כל תנאי מקפח.
עפרה קשאני־שבתאי
מזכירת בית הדין

ועדה מקומית לתכנון ולבניה גליל מרכזי
שוקים שוק עירוני עכו
חוק התכנון והבניה תשכ"ה–1965 – מרחב תכנון מקומי גליל מרכזי עכו
נמסרת בזה הודעה לפי סעיף 149 לחוק התכנון והבניה תשכ"ה – 1965 כי במשרדי הועדה המקומית לתכנון ולבניה גליל מרכזי כנס, הוגשה בקשה לקבלת הקלה/שימוש חורג בבניה בתיק מס' 14108/878 ע"י מר עבאס שומר במקום מקרקע בגוש 19891 חלקה 26 מגרש 22.
מהות ההקלה: ... לפי תכנית מפורטת מופקדת 5643/1.
... על פי החלטת הועדה המחוזית ...
כל המעונין רשאי להגיש התנגדות תוך 14 יום מיום פרסום הודעה זו, למשרדי הועדה ...
משה פלע – יו"ר הועדה

כולם בלב אחד
יתרון האיכות של צה"ל הוא השאיפה של קרן לב"י:
חיילים אשר לא קיבלו השכלה בסיסית בטרם גיוסם — זוכים לסיכוי נוסף במיתקני הלימוד המיוחדים בצה"ל.
לב"י משקיעה בציוד הצלה ובמיתקנים רפואיים, לטיפול בחיילים נפגעים ובפצועים.
לב"י מממנת מחקר, פיתוח וייצור של אמצעי לחימה מתוחכמים, להתעצמותו של צה"ל.
כל אלה הן הפעולות של לב"י. כל אלה הן המטרות שלך.
קח אל לבך – 3 חייל תורם לב והתרומה ללב"י היא התרומה שלך.
למען בטחון ישראל
לכבוד קרן לב"י
רח' ארניא 17, הקריה מיקוד 64734 תל־אביב
בטענה למיתכם אנו מעלים תרומה בסך ___ ש"ח (במילים) ___
☐ מצ"ב המחאה מספר ___ משוכה על בנק ___ סניף ___
☐ מצ"ב העתק הודעת זכוי מבנק
שם התורם וחתימתו ___ טלפון ___
התרומה על שם ___ כתובת ___

דחפון
שרות מודעות טלפוני של דחף
לבעלי כרטיס־אשראי
03-611001

כשלירוזלסקי חם – קר לכולם

מאת מיכאל הנדלזלץ

תמונות פולניות: וארשה חולמת על דולרים, וכל מי שמצליח עלול להיחשד בשיתוף־פעולה; נוסעים במכוניות קטנות לקבל בשר המוקצב עדיין בתלושים; מתגעגעים לפילסודסקי, וגם הוא דומה לוולנסה; "שכחנו מה זה סוציאליזם"

ורשה

נהג המונית בדרך משדה התעופה כמעט אנס אותי להוליך כסף בשער הלא רשמי. "אתה יכול לשלם בדולרים" – עודד אותי, "2000 זלוטי לדולר בסדר". נראה לי שזה עסק טוב, בשדה התעופה הלפני בשער הרשמי של 450 זלוטי לדולר. מהר מאוד גיליתי שהוא רימה אותי, כבר אז היה השער הלא רשמי 2500 זלוטי. 10 ימים אחר־כך, לפני שנסעתי, הגיע השער הלא רשמי כבר ל־3200 זלוטי לדולר.

גם הגבוהים שבשערים הם רשמיים, לפחות למחצה. בחנויות ה"פּוּקס", שבהן יש סחורה מערבית ככל שלבך חפץ, אתה יכול לקנות בדולרים, או בתלושים, אותם אפשר לקנות ב"פוֹקאו", תמורת 2500 זלוטי לתלוש של דולר. קיים, כמובן, גם שער "שחור" לתלושים האלה. זה מסבך את ריווחתן של חנויות ה"פּוּקס" הממשלתיות, שכל המוצרים בהן זולים, לפעמים באופן משמעותי, בהשוואה לחו"ל.

החוב החיצוני של פולין מסתכם בכ־40 מיליארד דולר, והיא חייבת להמשיך ללוות בחוץ, ולו רק כדי לשלם את הריבית. מועטים שארצות־הברית אינה רוצה להעניק אשראי לפולין כל עוד "סולידריות" מחוץ לחוק. אזרחי פולין רשאים, כמובן, להחזיק בבנקים חשבונות במטבע חוץ, ואפשר להפקיד בחשבונות אלה כספים מחו"ל עבורם. מיליארדים נמצאים בחשבונות אלה, ומיליארדים נוספים נמצאים מתחת הבלטות.

העיתון "קול ורשה" פירסם סיפור על אשה שארובת הקמין שלה נסתמה, והיא הזמינה בעל מלאכה שהצליח להבעיר את האש באח. כשחזר הבעל הביתה, הוציא מיציאת הארובה את שרידי 3000 הדולרים השרופים שהוסתרו שם. אי הוודאות לגבי ביטחונם של הדולרים המופקדים, ושל אלה שאינם מופקדים, נחשבת לאחד ממקורות המתח הנפשי של תושבי פולין. החוקים החדשים, המאפשרים יוזמה פרטית והשקעות חוץ, נועדו להחזיר את הדולרים הללו, הרשמיים והלא רשמיים, למחזור.

כמעט מטבע רשמית

כל השוואה בין החיים בפולין לחיים במערב, במונחים דולריים, נידונה מראש לכישלון. צריך להשוות לשכר ולא לערך הדולר. אומרים שהמשכורת הממוצעת בפולין היא כ־35 אלף זלוטי. אבל מי משתכר כך? אנשים עובדים בשתיים או שלוש משרות. אחד מאנשי שיחי מכהן היטב בתפקידו כעורך בטלוויזיה. אך הוא גם מפרסם מאמרים בעיתונים, עליהם הוא מקבל תשלום. מאמרים אלה יוצאים אחר־כך בספר, שגם עליו משלמים לו. בפעם הבאה – כשהספר זוכה להקראה בהמשכים ברדיו. הוא מרצה, בין־השאר, באוניברסיטה. ואחרי כל זאת, מביא הביתה 100 אלף זלוטי בחודש. מכיוון שיש אינפלציה, לא חוסכים, אלא קונים. כל עוד יש מה.

מה שמאפשר (לפחות בינתיים) חיים נורמליים בפולין הסוציאליסטית־הלא־נורמלית הן ובכיות לשוק "עליון", למשל, תלושים לרכישת מכונית, הכות לקבל טלפון או דירה. כדי להיות בפולין אתה צריך רק לדעת למצוא את הדרך אליהן ולנצל אותן. תוכניות שלמות ברדיו ובטלוויזיה מוקדשות לנושא זה ולעיוותים שהוא יוצר, מה שלא מפריע לקיומן של הסכיות, ואף לפריחתן.

ברכבת לפוזנן כבר אין מקומות ישיבה. לכן אני נוסע לשם על תקן של "אמהות לילדים בני ארבע ומטה". שמור לכן תא מיוחד, ומכיוון שנמצאה אחת כזאת, אני בוחר מן ההסקר. בדרך חזרה אני נוסע בתא השמור לבעלי ה"סיים" (הפרלמנט הפולני). אני לא ציר, אבל מי שנסע איתי שיבגע את הכרטיסן שממילא לא יעלה אף ציר על הרכבת בשש הבוקר. הדיבור, כמובן, לא פועל, והמנורות הדולקות רק במכונת פונן.

אמצעי התקשורת מלאים, בימי החורף הראשונים, בסיפורים על תקלות ברשת המים החמים. אפילו במלון המיקה, מכבים הופיעה יום אחד הודעה לפיה לא יהיו בלילה מים חמים. רוב הבתים מוסקים בהסקה מרכזית או בחימום גז. הפולנים מקדישים זמן שיחור מיוחד לתלונות על תקלות ולהצעות ייעול. כמו, למשל, העיתון המהפכני לשים לכל אחד מונה אישי לכמות המים, כדי שלא ישלם על מים שאינו צורך במסגרת המטבע המקובל. במודד של מנהל משרד העיתונות הממשלתי, יאן צ'צ'ינסקי, קר מאוד. הוא מסביר שיום אחד היה לגנרל ירוזלסקי חם מדי בחדרו, הנמצא באותה קומה. ייתכן שמישהו פתח את ההסקה חזק מדי. הגנרל אמר לסגור את ההסקה, או סגרו. עכשיו לכולם קר, ולו פחות חם.

גם בלי להצדיע

לובשי המדים בפולין עוררו בי פחד בלתי מוסבר, למרות שאני מדבר את שפתם. אבל גם כאן יש הפתעות. הם מסתובבים ליד המלון בזוגות, ובהדירות גבוהה מאד. במלון מוקפים כמה של חברי פרלמנטים מאירופה, קבוצה וארה"ב. וגם כמה שוער את הדי כיית בה אני נוסע, בטעמה שאמר המרות האחוריים אינו דולק.

המצרך היחיד שנמכר עדיין בגדר לשים הוא בשר. תלושים כאלה מאפשרים רכישת כמות קבועה של בשר בחודש לאיש (בגיל 18 מקסימום את ההקצבה, המישה שגן שבגלל זה לא הצליח ספורטאי פולין באולימפיאדה, מחיר ההקצבה הנדרשת כ־700 זלוטי. את התלושים מחלקים במקומות העבודה, או דרך הקואופרטיב, מנהל הבית. מי שיכול להרשות לעצמו, קונה בשר במחיר מלא, של 3000 או 5000 זלוטי לקילו, ואפילו בלי תור.

עניינים אלה מעניינים את הפולני הממוצע הרבה יותר מעניני חופש הביטוי או סולידריות. גם ראש הממ...

תבריגו את המכסה ותסעו מכאן, אבל מהר".

המכונית הפולנית הורכבו לרוב באמת מכוניות מגהאירופה על בסיס של מודל מערבי: האסאזה היוגוסלבית, הראצה הרומנית, הפולונז הפולני והמוכן "הפוטי": פיאט 126 קטן, שהוא המכונית הנפוצה ביותר. זו, אגב, נילקת, למרבה הפלא, בכל תנאי מזג אוויר. מכונית משומשת כזאת, בת כמה שנים, יכולה לעלות בסביבות שני מיליון זלוטי. ולת חדשה לפיאט הפולנית עולה 27 אלף זלוטי, וגם זה אם בכלל תוכל להשיג. רוב המכוניות בהן נסעתי היו "דופקות" בצורה זו או אחרת, אבל מה – נילקות תוססות.

שלה רקובסקי יודע את זה. לא נחסכים מאמצים להכפיש את פעילי סולידריות, ולהציגם כבעלי פריווילגיות המבדילות אותם משאר הציבור. בעיתון "טריבונה לודו", לצד נאומי המנהיגים הפולנים, המתפרסמים בשלמותם, מופיע מדור יומי תחת הכותרת "תוכנות האוהדה". כל יום מופיעה שם המסקה "היכרון משעה. הדבר הבחור שהתרחש סביבנו – מחזיר עם השנים. האירועים שהתחשו בפולין לפני 7 שנים בלבד, אינם יוצאי דופן. בתמכורת והאוהדה אנחנו מביאים לקוראים שוב קטעי פרסומים שלנו מנובמבר 1981 (בימים שקדמו להטלת המשטר הצבאי – מ"ה). אחר־כך מובאות שם עלילות על שביתות שחוללה סולידריות ותוצאותיהן.

אחד האמצעים הבדוקים ביותר לתמאה פוליטית בפולין הוא להטאת בהיסטוריה המוקדמת יותר שלה. נבין שפולין הקומוניסטית קיימת רק 40 שנה, אבל פולין העצמאית קיימת 70 שנה, מאז הכרזה עצמאותה ב־11 בנובמבר 1918. השלטונות, היודעים את נפש עמם, חשו שהתאריך צבר תאוצה במשך מסאה, והבריחו את אירועי 70 שנה לעצמאות פולין – הוא קומוניסטית – כאירוע ממלכתי רשמי. הפולנים כבר הגביאו כרתה אפילו על זה: אנחנו משתתפים כד גבלת מירוץ הזמנים. ידענו מהרנכי זיה הראשונה (של משחררי פולין אחרי מלחמת העולם השניה) לבריצה הראשונה (של הלגיונות של פילסודסקי). הפלקט הרשמי הודפס לרגל אחד האירועים, הבו דיוקן של מרשל פילסודסקי הצעיר, הנראה דומה להפליא, בגלל השפם, לך ולנסה.

קל להחשד בשיתוף־פעולה

מה שהכי קל בפולין, זה להחשד ב"שיתוף־פעולה" עם השלטונות. גם אם ה"רקורד" שלך כאדם בלתי־תלוי מרשים, תמיד עלולים לחשוד שמכרת את נשמתך. אנדז'יי ויידה רואה את עצמו נאמן לעקרונותיה של "סולידריות", אבל בעבר לא היה מגנים באופן כל־כך חד משמעי כמו עכשיו. הוא שיעץ לוולנסה לא לסמוך על הטלוויזיה בוקלטה ובשידור של העימות עם מנהיג האיגודים המקצועיים ה"רשמיים". מכתבו של ויידה לוולנסה פורסם ב"טריבונה לודו", תוך הגינוי המתבקש למי שנודע חסר אמון.

אותו ויידה הסכים לשמש יו"ר חבר השופטים בפסטיבל הסרטים במוסקבה. אנשים שמסאו לו כף על הסיוע לוולנסה ראו בכך מיד סימן לאופורטוניזם. ויידה מסביר שהקרע לבעוטים הרוסים הם מוסרי הפרסטרויקה ולכן הסכים לנסוע אליהם. אתה צריך להוכיח כל הזמן שאין לך אחות.

בבאותם הרשמיים עדיין מדברים על הסוציאליזם. השיטה הפסולה עתה היא הסטאליניזם, שאת בבייגו העמיק משתדלים לפרק מבלי לפוסט את הכל. יאצק קורון (שכרטיס הבמה לראיון עמו הוא בקבוק ויסקי, הכל עיתונאי הבא אליו יודע את זה) אמר: "מי יודע היום מה זה סוציאליזם? בעלות מעמד הפועלים על אמצעי הייצור? זו בשמה. אותה בין הפועלים והאיכרים? על מה אנחנו מדברים? הרי הם בעצמם כבר לא יודעים מה זה סוציאליזם".

קניות בוארשה עם השגחה צבאית. לובשי המדים מתמשים העסוקה

תצלום: אי־פי

טנק המצוות בפעולה. החב"דניקים מצטיירים כאנשים אחרים על רקע הטחסנות החרדית

תצלום: יצחק אלהרר

לידידים בחב"ד

הטור שלי / נתן דונביץ

יש לי ידידים טובים בחב"ד, ואני רוצה שיישארו ידידי גם לאחר קריאת טור זה. במהלך מסע הבחירות לכנסת, וגם לאחריו, חשתי שקם חיץ ביני לבינם. אני רוצה להאמין שהוא ארעי בלבד.

זה שנים יש לי סימפטיה לחב"דניקים. לא בכל מה שהם מאמינים אני מאמין, ולא כל מעשיהם נושאים חן בעיני. אפשר להציג שזה הדרך. אבל הידידות תמיד נשמרה, תנבעה ללבי.

אני אוהב את החב"דניקים כבני אדם. בישראל שבה מתפרשת השנאה, כמעט בכל מגזרי החיים, טוב לראות התגלות האדם שבאדם. החב"דניקים נראו ונראים לי כאלה, במצבים רבים. מצדם, הם הרגישו בשיחות לבביות, אישיות מאד, שהם מתנגדים לכפייה הדתית והוגלים בהבאת יהודים חילוניים לדת ישראל מתוך אהבה, ומרצונם הטוב והחופשי. הם גם גינו בחריפות את ההתפרעויות ויידוי אבנים מצד בני מאה־שערים בירושלים. הם הבהירו בהזדמנויות שונות כי עיניהם אינן נשואות למשרות ולשררה, ולפוליטיקה בכללה. זה לא מנע מהם פעילות של שדולה בכנסת, אצל הממשלה, ובמוקדים אחרים, למען עניינם. אבל זו זכותו של כל ציבור ארגונים, למן הספרדים ועד לאנשי הרוח.

משום שזאת היתה דרכם, רכשו להם ידידים רבים, בכל שכבות הציבור. ואינני מונה את אלה שביקשו לפלס, באמצעותם, דרך לפגישה עם הרבי בברוקלין ולקבל את ברכתו.

כוונתי לידידות שאינה תלויה בדבר. חילוניים מובהקים סייעו להם, בעצה ובמעשה, כדי שיוכלו לבצע את המשימות שהוטל עליהם הרבי.

תחת אש, עם הלוחמים

ראיתי חב"דניק להם, העובר קשה למחייתו, רץ לאחר שעות עבודה קשה, ביום ובלילה, לעודד חולה השוכב על ערש דווי. חולה שלא הכיר קודם לכן ורק שמע שהוא זקוק לעידוד. ראיתי אותו מגיש סעד נפשי למשפחה של אבלים שלא הכירה. הם הלכו עם הלוחמים, גם תחת מטר פגזים, על שפת התעלה במלחמת יום הכיפורים. חיילים, צעירים ומבוגרים, התנפלו לפניהם שייתנו להם ספרי תפילה ועיניים. סידור תפילה, או ספר תהילים. קמיע נגד פגיעה. ראיתי את ילדיהם באים לבתי־החולים, לשיר ולרקוד לפצועים ולחולים, ולהגיש להם שי. וכמובן, התגיבות הגדולות שהם עורכים ליתומי צה"ל.

תמיד מוכנים להתגייס, במובן הנשגב של המלה. ויש להם בנים המשרתים בצה"ל. לא כולם, אבל יש. ולפחות אחד מהם הגיע לדרגה גבוהה.

על רקע מכונת הסוסנות החרדית, על כל ביעותה והצעתה, מצטיירים לי החב"דניקים כאנשים – אחרים. אפילו אתנו מקבל הרבה מאוד שהם מאמינים בו, יש בינינו, כך אני מאמין, ודקום קרוב.

בסוף זה, בינואר 1986, יצאתי נגד יוזמה צה"לית למנוע מהם כניסה לבסיסים, כדי למנוע ניסיונות של החזרה בתשובה. ביקשו למנוע את כניסתם של כל המחזירים בתשובה, לרבות אלה היועצים בגלוי לצעירות כיצד להשתמט משירות צבאי. אבל ההוראה נגד חב"ד נראתה לי צעד לא הוגן, שיש בו כפיות־טובה. משום שהתירו להם לרוץ עם החיילים תחת אש ולעזור בשעות של מצוקה עליונה. בלבנון, ה"מבקר" שלהם נעשה שגרה. ובחזית לא חשב איש למנוע מהם את פעילותם. ראו אותם באור יפה.

אינני יכול לכתוב שכל מפקדי צה"ל – ללא יוצא מן הכלל – ראו את פעילותם באור אוהד וחיובי, כי לא ערכתי סקר או מישאל. אבל תמיד שמעתי עליהם טובות, והתייחסות מאוסטית של מפקדים בכירים בדימוס לשמחות בכפר חב"ד מעידה על משהו.

חלק מהפוליטיקה המכוערת

עתה, בהוראת הרבי בניו־יורק, הם כמו הפכו את הקערה על פיה. הולכים לפוליטיקה, הולכים יד ביד עם קבוצות המוחות עם פעילות פוליטית לוחצת, לעתים מתמשכת. הולכים יד ביד עם מי שעמדו מאחורי התפרעויות וניסיונות כפייה. האם תקום ממשלה ימנית־דתית צרה, לא יוכלו החב"דניקים להתכחש לחלקם במעשים ובזוועות שתיזום ממשלה כזאת בלחצם של החרדים.

חב"ד נעשתה, בחודשים האחרונים, חלק מן הפוליטיקה הישראלית המכוערת.

מי שלא הסתיר את גאותו על ההישג האלקטורלי של "אגודת־ישראל", לא יוכל להתכחש לחלקו אם וכאשר ייכנס המכבש לפעולה.

תמיכתם בתיקון חוק השבות חייבת להביא אותם למחשבות על עתידם. אם כי הכל נעשה במצוותו הקדושה של הרבי, ואיש לא יומר את פקודתו, דומה כי גם בתוך חב"ד בארה"ב כבר נותנים את הדעת לאפשרות הריאלית של ירידה גדולה בתרומות של הציבור היהודי הלא־אורתודוקסי. כאן, בישראל, חייבים אנשי חב"ד להיות מוכנים לכך שתמיכת האוהדה, ויפתה הסיוע, מצד מי שראו בהם עד כה אנשי־מצווה שחשוב לעזור להם.

מי שטובל עד לסנטרו במים המעופשים של הפוליטיקה בארץ אינו יכול לעצום את עיניו ולהאמין שהוא טובל במקוה טהרה. העומדים על שפת הבריכה, על כל פנים, רואים את הדברים ראייה ריאלית.

כיתבו לרבי כי יש לכם אוהדים וידידים בישראל. הסבירו לו, כי ההליכה עם "האגודה" לבחירות ולפוליטיקה היתה משגה, וכי היא תזיק לכם יותר משתועיל.

איפה הם היום / שמעון סאמט

"כור" לפני הנפילה

יצחק עילם, 88. סחנת מוטמה. היה מנכ"ל "כור" עשר שנים, עד 1968

יצחק עילם (88), מפעיליה של תנועת העבודה כששים שנה, ורעייתו מפנים כעת את ביתם המרווח ברחוב הקומפוזיות בתל־אביב ועוברים למשכנות "כלל" בפתיים. שניהם רוצים לנוח לאחר עמל של שנים רבות. מצב בריאותם משביע רצון, בהתחשב בגילם, והם אינם מתכוננים לשבת בטרוטה כל היום. הוא עדיין חבר הנהלת רשות הגנים הלאומיים ויושב ראש קרן מילגות על שם גולדה מאיר לסטודנטים מעיירות הפיתוח וישובי הספר (מחזורה גע סביב כ־200 אלף דולר). רעייתו ממשיכה בעבודת קרמיקה ופיסול.

בבית, שסביבו גינה נאה, שורה רוח תרבותית והוא גדוש בפריטי ספרות ואמנות. עילם עצמו מושך בעט ופירסם את "פרקי ירושלים" (בהוצאת עם עובד – תרבות וחינוך) ואת "במחיצתה של גולדה". קשה לנטוש בית שבו חיו שנים רבות ולהשתלב במגורים בעיר אחרת, עם אנשים זרים, אך הם הסיקו כי זה הצעד הנבון, אומרים לי עילם ורעייתו. לזוג 2 בנות ו־5 נכדים.

יצחק עילם, הסמך הנמוך־קומה, היה ב־1958–'68 מנכ"ל "כור", בשנות התהוותו וצמיחתו של הקונצרן. הוא אינו מסתיר את מורעתו לנוכח מצב הקונצרן כיום. "משבר "כור" הוא גם משבר מדרגשתי, אף כי מאז היותי מנכ"לו עברו שנים לא מעטות". על השאלה כיצד אירעה המפולת, הוא משיב, כי במרוצת השנים נהפכה הפירמה של הקונצרן להתרחבות מנופחת, עם דחף לגדול במימדים שלא עמדו במבחן המציאות. "עיניים גדולות מדי, לפנים ילחוק. לא ראו את הנולד". הכל גדל כמפוריות – המנגנון, העובדים, ההוצאות, המפעלות. קפצו מעל לאפשרויות היכולת: מה גם שלא הכל אפשר היה לחזות. אסור אמנם להתעלם מהסיבות האובייקטיביות, אומר איש־שיחי, אך רוחם ליקוי הניהול שעברו את הגבול. הוא רואה חובה לאומית בהשקעת יד להבראת "כור".

בימיו כמנכ"ל היו ל"כור" כששת אלפים מועסקים, מספר שגדל במרוצת השנים ל־12,000. הוא התחיל את המפעל עם רווחים – לאירגולית. כי מיו נעזרו מפעלי תנועת העבודה ו"כור" בגריבות על־ידי גורם פיננסי גרמני, באמצעות בנק האיגודים המקצועיים הגרמניים, בנוסף למימון של בנק הפועלים הישראלי. הרוח החיה היה מנכ"ל הבנק הגרמני, ידיד ישראל בכלל ושל תנועת העבודה הישראלית בפרט, ד"ר ואלטר האוליבן, שהוא ובני משפחתו קשרו קשרי ידידות והיכרות קרובה עם ישראל – עד היום הזה.

פעילותו הציבורית של עילם, שהחלה עוד בשנות העשרים, ומדמה לאחר עלותו לארץ מפולין ב־1920, הקיפה מגוון תחומים. הוא נמנה עם המייסדים את ועידת היסוד של ההסתדרות העובדים הכללית, היה קשור באחדות העבודה ואח"כ במפא"י.

כיום הוא סוכר אבנים למעך. מקצועו היה סתתות אך הוא עבד גם בעבודות אחרות עד שנקרא לעבוד במזכירות מועצת פועלי ירושלים. מכאן עבר, בעידודו של דוד בן־גוריון, למזכירות מועצת פועלי תל־אביב. עסק בפיתוח הבינוי הציבורי. כשגולדה מאיר היתה שרת העבודה הוא שימש זמנו כמנכ"ל משרד העבודה. עמד בראש קרן ע"ש גולדה מאיר ז"ל ובראש קרן חוסר העבודה.

הוא נענה לקריאת מייסד התזמורת הפילהרמונית, ברוניסלב הוברמן, ב־1936, להכשיר אולם קונצרטים בתחום ירידי־המזרח שליד הירקון. לצורך זה שופץ מוסך רוחבי־דיים והתזמורת ניגנה בו עם יסודה. עילם הקציב לכך, מקרן חוסר העבודה של ההסתדרות, שלושת אלפים לירות א"י, בתרומה, בשני תנאים: שבקונקי לקונצרטים לכלל הציבור ייערכו גם קונצרטים לפועלים, במחירים כר־זלים; ושיפרישו מיל אחד מכל מחיר כרטיס־כניסה לקונצרט התזמורת בשביל קרן חוסר העבודה. ההסדר נמשך עד הקמת המדינה.

בימי הכבוש ליווה עילם משלחת ארץ־ישראלית של הכבי אפנטעים שיצאה לתערוכה האינטרנציונל הסוציאליסטי ואליפיאדת הפועלים שנערכו בוינה. עילם יזם הקמת כמה מוסדות סוציאליים ומוסדות תרבות. הוא ורעייתו יזמו, בסיועו של פנחס ספיר, הקמת בית הבראה בכפר־סבא לילדים נזקקים ובהם ילדים נפגעי שואה, והקימו קרן מלגות לסטודנטים באוניברסיטת הנגב. כשיצא לגימלאות יכול היה, לדבריו, להמשיך ולעבוד. הוא ביכר לפנות את כיסאו.

הסקרופסבר העצמאות הכלכליות של תקופת ממשלה הם למורת רוחו. בביותר אין הוא גורס את פתיחת הדלתות לחרדים הקיצוניים, הרחוקים מציונות. מכאן אני לבד למה מרמזו עילם ורעייתו את תכלית ביום המכור לקיבוץ התנועה הרפורמית שבנגב – שנבכם חבר בו.

בדין ובצדק / צבי הראל

חובת עורך־דין ללקוחו

עו"ד רם כספי סיים לפני ימים מספר את חקירתו על דוכן העדים במשפט "הפגישה הלילית". כספי ושנה נאשמים נוספים – ביניהם ידידו עו"ד יגאל ארנון – מואשמים בהדחה בנסיבות מחמירות של אלברט אוהלאי. זה האחרון מוקר התלונן במצ"ח על חבר־הכנסת לשעבר שלמה עמר, שלדבריו סייע לו להשתמט משירות מילואים תמורת קבלת טובות־הנאה. יום לאחר שנחקר במצ"ח הובא למשרדו של ארנון בפגישה רבת משתתפים.

במשך שתי ישיבות מלאות העיד כספי על דוכן העדים והשיב לשאלות סניגורו, עו"ד דן אבי־יצחק, לשאלות התובעת עו"ד מרים רוזנטל ולשאלותיה של השופטת המחוזית בתל־אביב שרה סירוטה, שביקשה הבהרות לנושאים שונים.

כספי, 49, משמש עורך־דין 25 שנה. הוא שותף באחד המשרדים הגדולים בישראל שהוקם על־ידי אביו, מיכה כספי, המלווה את משפטו. בתום עיסתדין עסק רם כספי בקשת רוחבה למרי של תחומים. על דוכן העדים דיבר במנהירות ולעתים בתנועות ידיים, וכדי לשכנע את השופטת בצדקת טענותיו הדגיש לא פעם את השקפתו באשר לחובת עורך־דין להגן על לקוחו. למשל, כאשר נשאל מדוע לאחר קיום "הפגישה הלילית" לא שלח את הפרוטוקול שנרשם בידי ארנון, למצ"ח או ליועץ המשפטי לממשלה – השיב כספי כי לאחר ששמע שאוהלאי דבק בגרסתו נגד ח"כ עמר, לא העלה בדעתו לשלוח פרוטוקול כזה שהיה מזיק ללקוחו (עמר).

אינו זוכר פרטי־הפרטים

עם הצגה של כספי התבססה ראיית הפרשה בשני מישורים. המישור האחד – החקירה הפלילית הצפויה במצ"ח. המישור השני – המישור האזרחי, לאמור: כוונתו של ח"כ עמר להגיש תביעת דיבה אזרחית (פיצויים) נגד אוהלאי. גרסתו של כספי היא, כי לא ראה כל פסול בכך שאוהלאי (המתלונן) מבקש להיפגש אתו בעניין משפט הדיבה האזרחי. זאת משום שקבע לכך מספר תנאים. בין השאר, שאוהלאי יגיע לפגישה מלווה בפרקליט (עו"ד שרגא בלוך) והשיחה תנוהל על־ידי עורך־דין ניטרלי (ארנון) שאינו קשור לצד זה או אחר.

כספי העיד, כי ידע שבעתיד תיפתח חקירה במצ"ח, מפני שהוא בעצמו יעץ לח"כ עמר כי זו הדרך כאיש ציבור להתנקות, לאחר הפרסומים באמצעי התקשורת שבהם הובאה גרסתו של אוהלאי. עם זאת, הדגיש בעדותו, כי לא ידע שאוהלאי הובא על־ידי מעבידו משרד החקירות במצ"ח בצפון הארץ והכורכן לא ידע, כי חוקרים פרטיים אספו מידע לפני הפגישה במשרדו של ארנון, כדי לפגוע באמינות גרסתו של המתלונן. כספי העיד, כי הבין שהחוקרים הפרטיים שבאו בלווית לקוחו (עמר) הם חבריו, והם חברי "אגוד" וכמובן לא חוקרי משטרה לשעבר.

אחד הנושאים שעליהם התעכב סניגורו של כספי הוא מה אמרו לכספי ח"כ עמר והחוקר הפרטי אביטל למברסקי, שנפגשו אתו במשרדו בתל־אביב ביום שבו התקיימה "הפגישה הלילית". למברסקי אמר בעדותו, כי הפגישה התקיימה בשעה 11 לערך ובמהלכה מסר לכספי מידע על עבודת אינפורמטור שביצע הוא וחברו, אהרון יקים.

כספי טען, כי לא ידע על עבר

כספי. היה מוכן לעשות למען לקוחו הרבה יותר

דת שני החוקרים. עוד אמר, שאינו זוכר את פרטי־הפרטים של פגישה זו (עם עמר ולמברסקי) והוא מעיד על דרך השוואה.

הסביר כספי: אני משחזר איך הייתי מגיב לו היו אומרים לי שאוהלאי מבקש פגישה. סניגורו של ח"כ עמר, עו"ד מיכה קירש, התנגד לכך שכספי יעיד מתוך שחזור ודרש שיאמר רק מה שהוא זוכר. כספי אמר כי זכור לו שעמר אמר, כי אוהלאי, בתמורה להבטחה שלא יוגש נגדו משפט דיבה, מוכן לפרוש את הידיעה ולומר את כל האמת. הסניגור אבי־יצחק שאל את כספי: היתה גרסה של חבר־הכנסת עמר, שלמברסקי אמר שלושה או חמישה משפטים שהבהירו את המצב. זו היתה הגרסה שלו. מה אתה אומר על הדבר הזה? כספי: המצב מאוד פשוט. אביטל אומר שהוא מסר לי סקירה בסהרות, או סקירה לאינפורמציה על הפעולות שלהם בצפון. עמר אומר דברים שונים. אני לא רוצה לומר מי אומר כאן דבר נכון או לא. אני זוכר מה שאני זוכר. אני לא קיבלתי מהם שום אינפורמציה. לא על פעילויות, לא על שמות, לא על הקלטות, לא על פגישות, לא על בקשות.

"זו השליחות שלי"

בשלב מסוים בחקירתו אמר כספי, כי במישור האזרחי היה מוכן לעשות למען לקוחו הרבה יותר. וכך אמר: אמרתי במשטרה לתנ־גיצב סביר, ואני לא חוזר בי – אתה יודע איך שאני רואה את התפקיד שלי כעורך־דין? גם אם האיש היה בעיצומה של חקירה, מצב היפותטי, הנה הוא (הכוונה לאוהלאי – צ"ה) פה בתחד על ידך, בתור הסמך. הוא (אוהלאי) בא ואומר – רם כספי, אני רוצה לדבר אתך, אני הייתי מדבר אתו. זה התפקיד שלי, זו השליחות שלי. אל תריח אותו. אל תשפיע. אל תשדל. אל תטריד. האיש בא לדבר אתי – אני אדבר אתו. כך אני רואה תפקיד של עורך־דין.

חקירתו הנגדית של כספי התעכבה גם משום ידיעה שפורסמה ב"מעריב" ביום שלישי, יום לפני קיום "הפגישה הלילית". בידיעה זו נאמר כי כספי מכחיש את טענתו של אוהלאי כי ביקר בביתו בקריית־שמונה, והגיע לשם כפעיל של תנועת "יחד". באותה ידיעה היה כתוב גם כי אוהלאי "ייחקר" היום במצ"ח. התובעת ביקשה להוכיח כי אם קרא כספי את הידיעה ששמו הוזכר בה, הרי ידע שאוהלאי צריך להיחקר באותו בוקר.

התובעת: האם בדקת אחר־כך שההכחשה שלך מופיעה בעיתון?

כספי: לא.

השופטת: אם אתה שולח הכחשה אתה לא... (לא בודק – צ"ה).

כספי: לא שלחתי. זו היתה שיחת טלפון. אבל ברדיו זה שודר. זה אני יודע (...) אני לא זוכר שאני עקבתי ובדקתי. לא הלכתי לחפש את זה, אבל יכול להיות שנתקלתי בזה (...) לא יכול לומר. יכול להיות שכן ראיתי את זה (...) יכול להיות שקראתי ויכול להיות שמישהו אמר לי שיש דבר כזה.

השופטת: מכל מקום, הגיע לידיעתך?

כספי: בדיוק, הגיע לידיעתי.

האם כספי מצטער על חלקו בפרשה? בעדותו אמר שכן. לדבריו, אילו ידע אז את כל פרטי הפרשה – כפי שהוא יודע היום – לא היה מקיים את הפגישה.

יש רק עוד מקום אחד
שיודע להכין בשר כמו בווייט הול.
וויט הול רעננה.

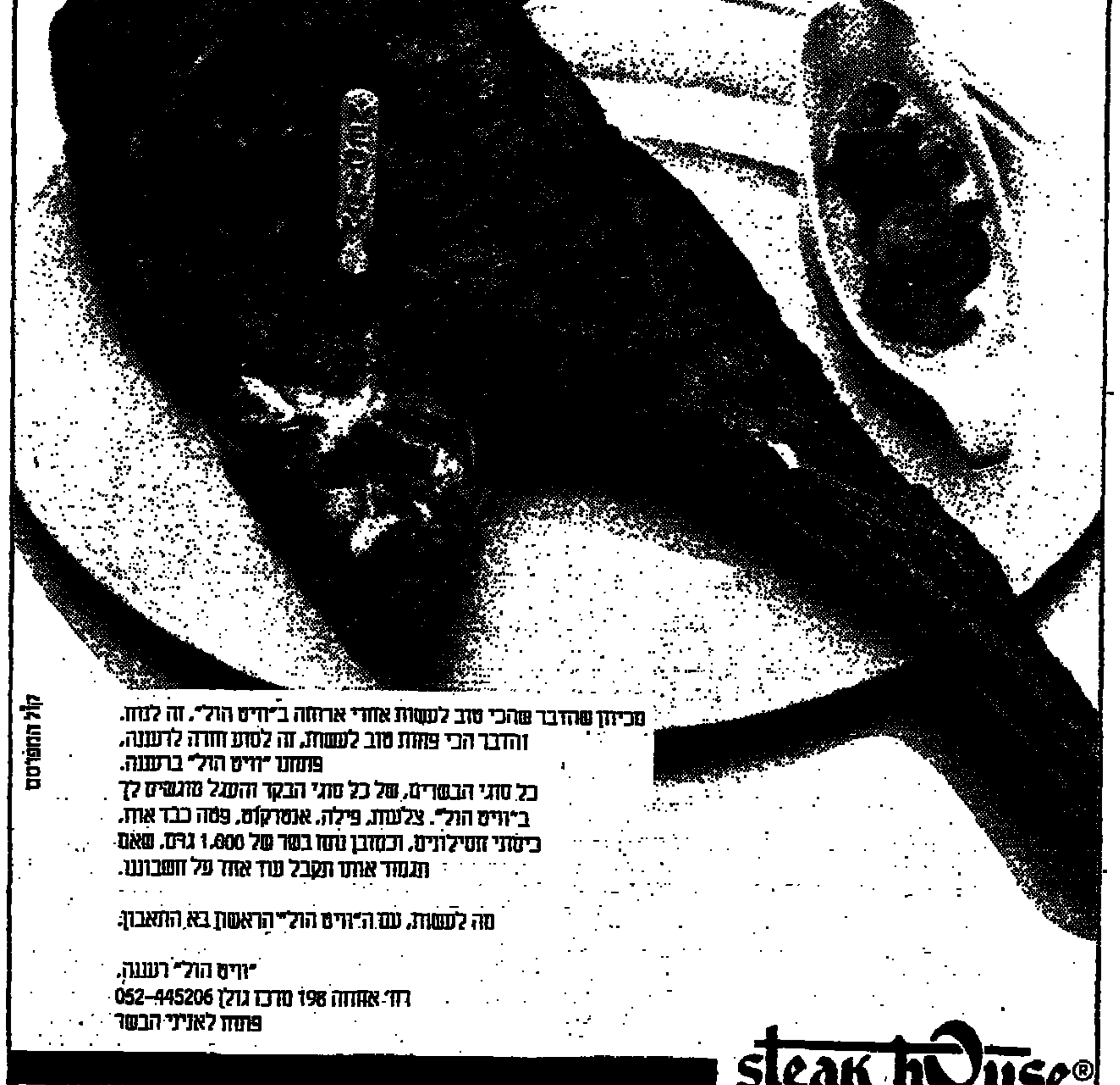

מכיוון שהדבר שהכי טוב לעשות אחרי ארוחה ב"וויט הול", זה לנוח.
והדבר הכי פחות טוב לעשות, זה לנסוע חזרה לרעננה,
פתחנו "וויט הול" ברעננה.
כל סוגי הבשרים, של כל סוגי הבקר והעגל מוגשים לך
ב"וויט הול". צלעות, פילה, אנטריקוט, פטה כבד אווז,
כיסוני הסילונים. וכמובן נתח בשר של 1,000 גרם. שאם
תגמור אותו תקבל עוד אחד על חשבוננו.

מה לעשות, עם ה"וויט הול" הראשון בא התאבון.

"וויט הול" רעננה,
רח' אחוזה 198 מרכז גולן 052-445206
פתוח לאניני הבשר

קול המפרסם

steak house®
WHITE HALL
ת"א - מגדלי 6, טל. 03-249282
רעננה - אחוזה 198 מרכז גולן 052-445206

נגיסה אחת תשכנע אותך

هكذا من الأصل

هكذا من الأصل

מובארק מעצב קונסנסוס ערבי חדש

מאת פרופסור אבנר יניב

הכותב נמנה עם המחלקה למדעי המדינה, אוניברסיטת חיפה

מיתון עמדותיו הרשמיות של אש"ף נתן למצרים הזדמנות נוספת לצאת מבדידותה. בכך הצטרף ערפאת לסאדאם חוסיין, למלך חוסיין, למנהיגי מדינות המפרץ, ובדרך השלילה גם לאסד. כל אחד מהם פעל בשיטתיות לקידום האינטרסים האישיים, שושלתיים, משטרתיים ואולי אף לאומיים שלו

חוסני מובארק לא הזיל להפתיע. כשירש את מקומו של סאדאת, באמר כי הנשיא המצרי החדש יתקשה לחוש בנוח בנעלי קודמו. סאדאת התנהג על במת ההיסטוריה ככביר, בעוד מובארק עשה רושם של מבוגרט בעל כישורים מוגבלים, נושא לבדיחות יותר מאשר מדינאי רציני. אך אירועי השבועות האחרונים מרמזים כי כשם שטעינו בסאדאת, כך ייתכן שהטעינו בערכו של יורשו.

עדיין מוקדם לשער כיצד תשפיע הצהרת העצמאות החד־צדדית של ערפאת על גודלם של "נתיניו" ועל עתיד תנועתו, אך אפשר כבר להסתכן בניחוש, כי אחד המרוויחים העיקריים ממהלכו של ערפאת הוא נשיא מצרים. מיתון עמדותיו הרשמיות של אש"ף נתן למצרים הזדמנות נוספת לא רק לצאת מבדידותה אלא כמעט להחזיר עטרה ליושנה. בכך הצטרף ערפאת לסאדאם חוסיין נשיא עיראק, לחוסיין מלך ירדן, למנהיגי מדינות המפרץ, ובדרך השלילה גם לנשיא סוריה חאפז אל אסד. כל אחד מאלה פעל באופן שיטתי לקידום האינטרסים האישיים, שושלתיים, משטרתיים ואולי אף לאומיים שלו. אך גם אם לא התכוונו לכך, סופם שנמצאו תורמים לשיקום מעמדה של מצרים כמעצמה אזורית.

מובארק השכיל להבין את האפשרויות ששינויים אלה בזירה פתחו בפני הדיפלומטיה המצרית והראה זריזות וגמישות ראויות לשבח במאמציו לנצלן. כך שיקם את מעמדה של מצרים בתוך שנים ספורות, בלי שויתר כהוא זה בנושא ההסדרים עם ישראל, שבעטיים מצאה עצמה מצרים מבודדת לאחר הסכמי קמפ־דייוויד.

השיפור ההדרגתי ביחסי קהיר–בגדד איפשר הקמתו של גוש ערבי רב־חשיבות הנשען על ציר קהיר־ריאד־בגדד־עמאן. שיתוף הפעולה במסגרת זו הגיע לשיאו בוועידת הפסגה הערבית ברבת־עמון בנובמבר 1987

מאז ועידת אלג'יר ב־15 בנובמבר פקדו את קהיר בזה אחר זה סאדאם חוסיין, המלך חוסיין ויאסר ערפאת. אלג'יריה חידשה את היחסים הדיפלומטיים עם מצרים.

ירדן פעלה נמרצות לבניית גשר דיפלומטי בין מצרים וסוריה. מצרים עצמה חיזקה, ככל הנראה, את חוסיין במאמציו אלה ונתנה לסורים להבין כי רוח של פייסנות ושיתוף פעולה נושבת מקהיר.

כל זה מספק אישור דרמטי לשני התהליך המהותי ונוקם לנגד עינינו ביחסים הבין־ערביים: המחלוקת החריפה בין מצרים והתמיכה לבין הודית העמידה האיתנה מתמתנה; מצרים חוזרת למרכז הפעילות במעמד של ראשונה בין שווים. עיראק סומכת ידיה על עמדותיה המדיניות של מצרים, ואש"ף, קורבנו הראשון והבולט ביותר של מסע השלום של סאדאת, מאמץ את מצרים של מובארק כמשענתו העיקרית בזירת הפוליטיקה הערבית.

עידן חדש

כל זה לא נוצר יש מאין בשבועות האחרונים, אלא בתהליך ממושך ומורכב שראשיתו במלחמת איראן־עיראק. בשנים 81'–1977 הובילה עיראק את מחנה המתנגדים למדיניות ההסדרים עם ישראל. עליית מחירי הנפט פי ארבעה בשנים 75–1973 חיזקה מאוד את עיראק ואיפשרה לה לא רק תוכניות פיתוח מרחיקות לכת מבית אלא גם עודדה שאיפות גרנדיוזיות בזירה הבינלאומית. מצרים הלכה לקראת הסדר עם ישראל ובכך החלישה את מעמדה האזורי. סוריה סבלה מחולשה רבה, מבעיות־פנים מעיקות (שהעיראקים ששו לתרום להחרפתן). ירדן לא היוותה גורם מתחרה, וסעודיה חסרה את העוצמה הצבאית שבלעדיה לא יכלה לתבוע בדיבורות מעמד מוביל. כל זה, בתוספת היזור נמרץ של אירופה המערבית והגוש הסובייטי, איפשר לעיראקים לתבוע לעצמם את הבכורה בפוליטיקה הערבית.

המפתח להצלחה היה, כמובן, עמדה קיצונית בנושא היחסים עם ישראל, עמדה שתעמיד בצל את סוריה ותרחיק את מצרים אל מחוץ למשחק.

לעמדה זו היו ביטויים מגוונים: רטוריקה קולנית, שרירים ותחרות באמצעות שליה ודוגמת ארגונו של סברי אל בנא (אבו נידל), הקיצוני והרצחני שבארגונים הפלשתינאיים, תוכנית גרעינית עצמאית, ומעל לכל טיפוחה של בגדד כמרכז הפעילות העיקרי כנגד מצרים של סאדאת.

בנובמבר 1978 אירח סאדאם חוסיין ועידת פסגה ערבית שנועדה להתרות בסאדאת (ששה שבועות אחרי ועידת קמפ־דייוויד) לבל יחזן להביא את ההבנה עם ישראל לכלל גמר. סאדאת (שנהג להצהיר בביטול כי מצרים היא 90% מהעולם הערבי) התעלם מהאיום וחתם על הסכם השלום עם ישראל. בגדד הזילה על כך דמעות תנין, אך מיהרה לנצל זאת לקידום מעמדה: ועידת פסגה ערבית נוספת התכנסה בבירת עיראק ובה הוחלט להגלות את מצרים מהליגה הערבית, להחרימה ולהעביר את משרדי הליגה לתוניס. זו היתה מכה קשה לסאדאת והצלחה אדירה לסאדאם חוסיין. נראה היה כאילו הסדר הקיים בעולם הערבי התהפך והשחר מפציע על עידן חדש, שבו בגדד תירש את מקומה של קהיר.

כישלונו של הניסיון העיראקי להביא את המלחמה באיראן לכלל הכרעה מהירה, התהפכות היוצרות וכניסתה של עיראק למגננה נואשת מול "גלי האנוש" של המשמרות המהפכניים האיראניים, כפו על סאדאם חוסיין הערכה מחדש לא רק של האסטרטגיה הצבאית שלו אלא גם של מעמדה האזורי של ארצו. נסיכויות המפרץ שחששו מניצחון איראני, היו נכונות לממן את מאמץ המלחמה של בגדד, שצברה חוב של כ־60 מיליארד דולר. אך בכך לא היה די. עיראק נזקקה לסיוע ישיר יותר למאמץ המלחמתי שלה.

ירדן אמנם שלחה כוחות, אך אלה היו סמליים בגודלם ומעולם לא הראו התלהבות להקיז דמם בקרבות לצדם של העיראקים. סוריה תרמה את חלקה רק במרומז, בכך שהבהירה לטהראן בדרכים שונות כי לא תראה בעין יפה נצחון איראני מוחץ. על רקע זה נראה היה יותר ויותר שישועתה של עיראק תוכל לבוא אך ורק ממצרים.

לאחר שנולצה בעבר שיציה מסכסוך עקוב־מדם בן שלושה עשורים עם ישראל, לא מיהרה מצרים לשקע בסיום היזון של מלחמת השוחקה בתעיראקית. מצד אחד היה ברור למדי שחיילים מצרים, לא יעמדו לרשותו של סאדאם חוסיין אלא אם וכאשר תעמוד עיראק על סף התמוטטות כללית.

אבל מובארק היה מוכן להעמיד לרשותה של עיראק עשרות אלפי יועצים צבאיים, לסייע לה בתחום הגיוס, ומעל לכל לספק לה כמויות גדולות של כוח־עבודה זול שאיפשר לבגדד לגייס יותר מגויס ולהגדיל את סדר הכוחות של צבאה פי ארבעה תוך כדי ניהול המלחמה (מ־12 דיוויזיות בפרוץ הקרבות לכ־50 מסגרות בדיוויזיוניות בהווה).

תיאום ירדני־מצרי

לסיוע המצרי היה מחיר מדיני. מובארק הבהיר כי לא ייסוג מהסכמי קמפ־דייוויד. אמנם למצרים היה אינטרס כלכלי ניכר בסיוע לעיראק, שכן מאות אלפי המצרים (כמיליון על־פי כמה הערכות) שיצאו לעבוד בעיראק הקלו במשהו את בעיית האבטלה במצרים ושלחו סכומי כסף נכברים לבני משפחותיהם. אך אינטרס מצרי זה בא לביטוי בסבלנות כלפי עיראק יותר מאשר בויתור על העיקר. בניגוד לבאגר השתלטני והאמוציונלי, ובניגוד לסאדאת היהיר והמתנשא (כלפי העולם הערבי), נהג מובארק ברוחב־לב ובביטחון עצמי. סאדאם חוסיין התבקש לסגת מעמדותיו בנושא ההסדר עם ישראל, אך מובארק איפשר לרודן העיראקי לבצע זאת בהדרגה וללא בושת־פנים.

השיפור ההדרגתי ביחסי קהיר–בגדד איפשר הקמתו של גוש ערבי רב־חשיבות הנשען על ציר קהיר־ריאד־בגדד־עמאן. שיתוף הפעולה במסגרת זו הגיע לשיאו בוועידת הפסגה הערבית ברבת־עמון בנובמבר 1987. הנושא העיקרי בדיונים היה סדר־היום הערבי. סוריה שחשה מבודדת מתמיד וביקשה למנוע דיון שיבליט את בריתה הלא־קדושה עם איראן, לחצה שיעמידו את שאלת המאבק בישראל במרכז הדיונים. בנקודה זו נוצרה קירבה־לשעה בין היריבים המושבעים אסד וערפאת. עיראק, לעומת זאת, ביקשה מיקוד תשומת הלב בנושא המלחמה במפרץ. ירדן השכילה לתמרן בין שני המחנות היריבים, תוך שהמלך חוסיין חותר בעקביות להזמנתה של מצרים לשוב ולהצטרף למשפחה שממנה הודחה בוועידת בגדד של 1979.

בנקודה זו תיאמו מובארק וחוסיין את מהלכיהם. כאשר היו חילוקי־הדעות בשיאם קרא המלך איגרת ששלח לו מובארק ובה הביע משאלה (בערמומיות מעודנת הערצה) שמצרים לא תהווה גורם מפלג. חוסיין הציע לקבל את בקשתו של מובארק, ולהניח לכל מדינה ערבית להחליט בנפרד אם ומתי לחדש את היחסים הדיפלומטיים עם קהיר. בהצעה זו נמנע משבר בוועידה אך נפתחה הדרך לחידוש היחסים עם מצרים על־ידי מרבית חברות הליגה הערבית.

ב־12 החודשים שחלפו מאז נקודת מפנה זו, האיץ תהליך חזרתה של מצרים למרכזם של היחסים הבין־ערביים. סיום מלחמת איראן־עיראק אמנם עדיין אינו יציב, אך בינתיים זכתה עיראק בהזדמנות לאסוף כוח. היו רגעים שבהם נראה כאילו סאדאם חוסיין ינסה לשוב למעלליו המסוכנים בשנים שקדמו למלחמה. מה שנראה מסוכן במיוחד היה ניסיונה של עיראק להתערב בפוליטיקה הלבנונית, בחיזוק כל הכוחות המתנגדים לדמשק: הכוחות הלבנוניים, הפלשתינאיים תומכי ערפאת, ואפילו גורמים שיעיים. בסיטואציה זו נראה שמצרים הצטרפה לסעודיה והפעילה את השפעתה בבגדד על־מנת למתן את העיראקים ולמנוע חידוש המתחים הישנים בין שני הטוענים לכתר הנהגת הבעת – אסד וסאדאם חוסיין. בנקטה מדיניות זו סייעה מצרים לא רק לשמירת הרגיעה בזירה הבין־ערבית אלא גם לשיכוך המתחים בינה לבין סוריה, ולחיזוק נוסף של מעמדה המתחזק במשפחה הערבית.

הדיפלומטיה של מובארק סייעה באופן מכריע ליצירתה של מקבילית כוחות במישור הבין־ערבי, שללא תמיכתה לא היה ערפאת מרהיב עוז לאמץ עמדות חדשות

במקביל פעלה מצרים בשקט ובשיטתיות לחיזוק אותם כוחות באש"ף התומכים בפשרה היסטורית עם ישראל. אין ספק שהאינתיפאדה וסירובו של המלך חוסיין להוביל במו"מ אפשרי עם ישראל, נתנו משנה־תוקף לטענה המצרית כי על הפלשתינאים לבחון מחדש את עמדותיהם המסורתיות. לפני האינתיפאדה נטו המצרים להעדיף הסדר ישראלי־ירדני־פלשתיני שיתבסס על בכורתה של ירדן; אך לנוכח הנסיבות החדשות, ובעודם תומכים בערפאת, לא חדלו המצרים להפציר בו שיעמיד את ישראל למבחן וינסה לגייס את ארה"ב לצדו, בקריאה דרמטית לפשרה היסטורית כפי שנהג סאדאת ב־1977.

הפצרות אלו לא הביאו את ערפאת לפנות במישרין לישראלים. גם אחרי הצהרת אלג'יר אש"ף עדיין נהג כאילו אפשר ליישב את הסכסוך לא באמצעות ישראל אלא על־ידי עקיפתה. אך מוטב לפקוח את העינים ולראות דברים כהווייתם: ערפאת עשה מעשה ומובארק פעל בעניין זה כשושבינו לכל דבר. זו הסיבה שקהיר מיהרה להכיר ב"מדינה" שיסד ערפאת, והיא כה פעילה בעניין הזמנתו של ערפאת לשאת את דברו בפני העצרת הכללית של האו"ם.

מיתון בעמדה הסורית

ערפאת, לעומת זאת, לא מיתן את עמדותיו אך ורק משום הפצרות המצריות, אף כי ברור שנודע להן משקל חשוב בשיקוליו. אחרי עשור ומחצה של היסוסים העז ערפאת לשאת את הצהרת אלג'יר, משום שהבטיח מראש את תמיכתן של נסיכויות המפרץ ושל עיראק. הדיפלומטיה של מובארק סייעה, אם כן, באופן מכריע ליצירתה של מקבילית־כוחות במישור הבין־ערבי, שללא תמיכתה לא היה ערפאת מרהיב עוז לאמץ עמדות חדשות. יתר על כן, קרוב לוודאי שהדיפלומטיה המצרית תרמה גם למיתון מסוים בעמדתה של סוריה. בעבר התנגדה סוריה לכל שינוי בעמדת אש"ף באשר למו"מ לשלום והיתה מוכנה לנקוט חיסול פוליטי כדי לתת להתנגדותה תוקף. הנה אחרי הצהרת אלג'יר הסתפקו הסורים בגינויים וביקורת אך נמנעו מאלימות.

המצרים השתמשו במלחמת איראן–עיראק כמנוף להרגעת הרוחות ולריסונה של עיראק, ובעקיפין לריסונה של סוריה וליצירת סיטואציה חדשה במזרח התיכון

מובן שזה עוד יכול להשתנות. אך אם מפנה כזה לא יתרחש, משמע שנפל דבר בעולם הערבי: מצרים הצליחה לשנות את תכניו של הקונסנסוס הערבי המסורתי בשאלה הכאובה ביותר שעל סדר־היום. המנוף שבו השתמשו המצרים היה מלחמת איראן־עיראק. אך בהנהגתו השקולה של מובארק השכילה קהיר להימנע משימוש במנוף זה כשוט נגד סוריה. תחת זאת פעלו המצרים להרגעת הרוחות, לריסונה של עיראק, ובכך גם בעקיפין לריסונה של סוריה וליצירת סיטואציה חדשה לחלוטין.

מבחינתה של ישראל יש בהתפתחות החדשה בעולם הערבי סיכונים וסיכויים. אמנם צדק סגן הרמטכ"ל כאשר טען לפני כמה ימים, כי בעקבות סיום מלחמת איראן־עיראק גדלו הסיכויים להיווצרות חזית מזרחית מבוססת על סוריה, ירדן, עיראק וסעודיה. אך בסך־הכל נראה שהסיכונים העיקריים הם מדיניים, לא צבאיים. מרבית צבאו העיראקי עדיין משועבדת לצורכי הרתעתה של מתקפה איראנית. עיראק תלויה בסיוע המצרי ואין זה סביר שמצרים (התלויה בסיוע כלכלי ובטחוני ניכר מארה"ב) תעודד להצטרף לחזית מזרחית נגד ישראל. במצב זה עדיין אין סוריה יכולה לגייס קואליציה שתלך עמה למלחמה, ואם תרצה לפתוח במהלך צבאי, יהיה עליה להניח כי שום מדינה ערבית בעלת משקל לא תעמוד לצדה בשלב הפתיחה.

אך בעוד שסיכוני המלחמה אינם גבוהים, התרבו הסיכויים למצב מדיני מסובך. בוואשינגטון נכנס לתפקידו ממשל חדש, שגישתו לנושאים אלה הרבה יותר פרגמטית מאשר של הממשל היוצא. בין וואשינגטון ומוסקווה מתמנות אורחות הפשרה ללא תקדים. הקונסנסוס הערבי המתון שהדיפלומטיה של מובארק מתאמצת לעצב, עלול להעמיד את ישראל בפני החלטות קשות, שמהן ניסתה להימנע מאז מלחמת ששת הימים. הצד השני של המטבע הוא, כמובן, שבתנאים כאלה גמישות ותמיכה מצדה של ישראל יכולים לאפשר התקדמות של ממש במצב המדיני.

טכנאים פלשתינאים במפעל אלקטרוניקה בכוויית. נפילה ממעמד של עילית לגזירות; נומרוס קלאוזוס

תצלום "שפיגל"

גם בנסיכויות כבר לא רוצים אותם

מאת ז'אן גיראס
Le Monde
מיוחד ל"הארץ"

כוויית

"תקופת הזוהר של חיי הפלשתינאים במפרץ הפרסי חלפה". מאז 1948 באו למדינות הנפט גלים של מהגרים פלשתינאים שגורשו ממולדתם. בני שיחי, פעילים באש"ף, אנשי עסקים עשירים, מורים, עיתונאים, שכירים או עובדי מדינה, מדברים חד וחלק: המשבר הכלכלי הפוגע באזור, עלייתן של שכבות עילית מקומיות, הגבלות הולכות ומתרבות שמטילים שליטי נסיכויות הנפט על עובדים זרים – כל אלו כירסמו בהדרגה במצב הפריווילגיות הזוהר של כ־500 אלף פלשתינאים.

המפרץ פסק להיות ארץ החלומות, מקום מקלט אידיאלי למאות אלפי הפלשתינאים שאיבדו מולדת. אדרבא, כל הסימנים מצביעים על תנועה שהחלה לפני מספר שנים בכיוון ההפוך. מספר הפלשתינאים המתגוררים בכוויית – בה יושבת הגולה הפלשתינית הגדולה ביותר – נמצא בירידה מתמדת. קשה להשיג נתונים מדויקים. שלטונות כוויית נמנעים מלפרסם סטטיסטיקות שיאשרו כי הכוויתים הם מיעוט בארצם הם. אך אפשר לקבוע כמעט בוודאות כי בכוויית לא נשארו יותר מ־300 אלף פלשתינאים, לעומת כ־360 אלף שהיו בה לפני חמש שנים.

"בכל זאת אנחנו נהנים כאן ממצב מועדף בהשוואה לאחינו החיים במדינות אחרות במפרץ", אומר סאלים זענון שכינויו אבו־אדיב. זענון עומד בראש משרד "פתח" בכוויית. הוא מתלבש בהידור ומדבר ערבית מלוטשת ועשירה. אין בו דבר שמזכיר את סטריאוטיפ המהפכן הפלשתיני. אבו אדיב, חבר הוועד המרכזי של פת"ח וחבר המועצה הלאומית הפלשתינית, משמש לדבריו כמעין "נציב עליון למדינות המפרץ".

הוא מודה בכנות כי 70 אלף הפלשתינאים המתגוררים בערב־הסעודית חיים בתנאים כלכליים טובים יותר. "בכוויית", הוא אומר, "מתחילה לפגוע בנו האבטלה. כמה מאחינו עוזבים למצרים, ירדן ולמדינות אחרות. אבל מעולם לא היתה לאחינו בסעודיה החירות הפוליטית שאנו זוכים לה כאן".

החופש הפוליטי מתמעט

על־פי תנאי הסכם שבשתיקה עם שלטונות כוויית, שומרים מרבית הארגונים והגופים של אש"ף המיוצגים במדינה על פרופיל נמוך. חלקם של הארגונים, כמו ההתאחדות הכללית של הנשים הפלשתינאיות, וקרן משפחות הנופלים, פועלים בחופשיות. הם מעדיפים לפעול בדרך־כלל במסגרת משרד אש"ף השוכן ברובע הפלשתיני "חאוואלי".

הפגנות פוליטיות מגוחכות, כינוסים או תהלוכות כפופים לפיקוח קפדני של השלטונות. בעבר נערכו הפגנות פלשתינאיות המוניות בהסכמת השלטונות. ב־1970 הפגינו כ־70 אלף אנשים נגד הטבח של חוסיין בפלשתינאים, ובקיץ 1982 הפגינו למעלה מ־100 אלף אנשים נגד הפלישה הישראלית ללבנון. הכל השתנה ב־1983 עם פרוץ מלחמת איראן–עיראק. שגרירויות ארצות־הברית וצרפת במדינה הותקפו. "מאז", אומר אבו אדיב, "החלטנו לא להפגין יותר במקומות ציבוריים מתוך התחשבות בדאגות הביטחון של מארחינו".

המהגרים הפלשתינאים הראשונים שהגיעו לכוויית נמנו עם מעמד העילית האינטלקטואלית: מורים, רופאים, ארכיטקטים, פקידים טכניים או מינהליים. עתה הם מתמודדים עם אובדן פריווילגיות ומכשולים המיועדים להרתיע "זרים" מלהתיישב במדינה

בפברואר האחרון היתה חריגה. סטודנטים פלשתינאים, שהתאספו במטה אש"ף כדי להביע את סולידריות עם האינתיפאדה, יצאו בכמה תהלוכות. בהמשך הצטרפו לסטודנטים כוויתיים שמטרתם היתה דומה. המשטרה התערבה באלימות, השתמשה בגז מדמיע ובאלות כדי לפזר את התהלוכות. היו פצועים רבים ולמעלה מ־70 סטודנטים פלשתינאים נעצרו. הם שוחררו רק ארבעה ימים מאוחר יותר בעקבות התערבותו האישית של יאסר ערפאת, שמיהר לבוא לכוויית כדי לפתור "בעיה כאובה" זו. השמועה אומרת שכמה מהסטודנטים גורשו מאז בצינעה מהנסיכות.

האירוע הוכיח לפלשתינאים היטב את גבולות החופש הפוליטי שלהם בכוויית. נוצרה צינה מסוימת ביחסים בין אש"ף ושליטי המדינה. המצב השתפר בעקבות התיווך של אש"ף בפרשת חטיפת מטוס הבואינג הכוויתי. ערפאת שבא להשתתף בישיבת המועצה האיסלאמית באמצע אפריל, זכה לכל אותות הכבוד המוענקים בדרך־כלל לראשי מדינה. אבל אי הנחת נשארה בעינה, והפלשתינאים בכוויית מתקשים לעכל את האכזריות בה דוכאה הפגנת הסטודנטים ב־9 בפברואר.

ההידרדרות האיטית, אך המתמדת, של מצבם באמירות התריפה את מרירות רוחם הפוליטית. המהגרים הפלשתינאים הראשונים שהגיעו לכוויית בין 1948 ו־1950, נמנו עם מעמד העילית האינטלקטואלית: מורים, רופאים, ארכיטקטים, פקידים טכניים או מינהליים. המשכורות הגבוהות שהציעו נסיכי המפרץ משכו אותם. לא אחת ניצבו בפני הנסיכים בעיות הקשורות לייצור נפט שלא עלה בידם לפתור באמצעות כוח העבודה שעמד לרשותם. תנאי החיים היו קשים, אבל אפשרויות הקידום היו מבטיחות מאד. מצב במחנות הפליטים היה, מכל מקום, גרוע יותר.

"זו היתה עיסקה מכובדת" אומר פלשתינאי, שעשה מאז הון בכוויית. "אנחנו הבאנו להם את עבודתנו ואת מיומנותנו, והם נתנו לנו בתמורה את הכסף הדרוש לצורכי המשפחות שלנו שנשארו במחנות הפליטים". פלשתינאים אלה היו בכוויית בבחינת חלוצים, ומילאו תפקיד חשוב בהקמת התשתיות הכלכליות והחברתיות של הנסיכות הצעירה.

במהרה הגיעו לתפקידים בכירים בראשות מיניסטריונים ומוסדות אחרים שנטלו חלק בהקמתם הלכה למעשה. את רשות־השידור הממלכתית הקים פלשתינאי יליד רמלה, ופלשתינאי מיפו הפך להיות מנהל לשכת האמיר. רופאים ומנתחים פלשתינאים ילידי יפו הקימו את בתי־החולים המודרניים הראשונים בכוויית, כמו את האוניברסיטה המדינתית. ב־1965 היו למעלה ממחצית הפקידים בסקטור הציבורי פלשתינאים.

נישול זכויות

קבלת עצמאותה של כוויית בתחילת שנות ה־60 והמדיניות ההדרגתית של "כוויתיזציה" בפקידות המדינה, אמורות היו לשים קץ למצבם המועדף של פונקציונרים בכירים פלשתינאים. אם אם נעלמו – לפעמים מרצונם הם – ופינו מקומם לכוויתיים צעירים בוגרי אוניברסיטאות. רובם עברו לעסקים פרטיים. קרוב לאלפיים מהם קיבלו אזרחות כוויתית הודות ל"שירות המדינה" והפכו כך ל"אזרחים מדרגה ראשונה".

האזרחות בכוויית היא מקור ליתרונות ופריווילגיות יקרות ערך. המוני הפלשתינאים בכוויית שאין להם אזרחות יצטרכו מעתה להתמודד עם סידרה של קשיים ומכשולים המיועדים להרתיע "זרים" מלהתיישב במדינה. אמצעים אלה, מודים הפלשתינאים, אינם מכוונים באורח ספציפי נגדם, אך הם הסובלים מהם יותר מכל, שכן אין להם מדינה לחזור אליה. גם מי שמצויד בכל הכשרונות הדרושים מנוע מלקבל את התפקידים בעלי המשכורות הגבוהות ביותר בשירות הציבורי. מאז 1985 אף פלשתינאי או זר אחר אינו רשאי להחזיק בתפקיד ניהול ללא היתר מיוחד מטעם מועצת השרים.

ילדיהם אינם יכולים להירשם לבתי־הספר היסודיים במדינה, שמספרם מספיק בקושי להכיל את חינוכם של בני המקום. לכן הם חייבים ללמוד במוסדות פרטיים בהם מכביד מאד שכר הלימוד על המשפחה הפלשתינית. הכנסתה של משפחה, השייכת לשכבות הגבוהות של גולת כוויית, צנועה. משפחה כזו מונה בממוצע 5 עד 8 ילדים. במקרים מסוימים משולם שכר הלימוד על־ידי ההתאחדות הכללית של הנשים הפלשתיניות. ההתאחדות פנתה לעשירי הקהילה כדי שיממנו את חינוכם של העניים יותר. מעריכים בכ־1000 את מספר הילדים הפלשתינאים הנהנים מתמורות אלו.

הבעיה נפתרת, איפוא, רק בחלקה, והיא מחריפה מכיוון שהפלשתינאים אינם נהנים מרווחי הנגיעה כאזרחי המדינה, והאלצים ברוב המקרים לשלם שכר דירה מופקע, שניתן על־פי חוקים בכוויית להכפילו מידי חמש שנים. קיימת גם בעיית החינוך האוניברסיטאי, מקור לכאב ראש אמיתי עבור אב משפחה שאינו מרוויח אלא את המינימום ההכרחי.

על־פי "נומרוס קלאוזוס" שהטילה ממשלת כוויית במטרה "להגן" על המעמד של החינוך הגבוה לאזרחיה, רק 10% מכלל המקומות באוניברסיטה מוקצים לסטודנטים פלשתינאים. אלה נאלצים להמשיך את לימודיהם במדינות אחרות ולשלם על כך הון עתק. במקרה שהם נוסעים ללמוד בארצות אחרות, אינם יכולים אפילו להיות בטוחים שיורשו לחזור לכוויית אם יהיו למעלה מבני 23 שנים בתום לימודיהם. הפלשתינאים בכוויית הפכו את ההשכלה למרכיב מרכזי בהישרדותם בציפייה "לחזור הביתה".

כאשר, בשנות ה־70, רמז אש"ף כי הוא מוכן לקבל את הקמתה של מדינה פלשתינית בגדה ובעזה, האשימו אותו חוגים פלשתינים מסוימים בבגידה. מאז השתנו הזמנים. הרעיון של מדינה כזאת כבש מסילות. כמה מבין הפלשתינאים היושבים בכוויית יעברו אליה אם אכן תקום?

לא נערך אף מחקר רציני המאפשר להשיב על שאלה זו. אפשר, עם זאת, להעריך כי אנשים שיאלצו, מסיבות כלכליות או אחרות, לעזוב את מדינות המפרץ יקדישו להתיישב במדינה חדשה, גם אם לא יהיו בה תנאי הקיום אידיאליים. "עבור אלה שיישארו לצמיתות בגולה", אומר איש אוניברסיטה פלשתיני, "יהיה פירוש הדבר קץ לגלות מוסרית ממושכת והם יוכלו להרגיש כי מעתה יש להם גם בית".

האשם אינו בביטוח אבטלה

מאת שמואל דניאל

הכותב הוא מוסמך החוג ללימודי עבודה באוניברסיטת תל־אביב

בימה חופשית

בדיון מיוחד שקיימה נשיאות התאחדות התעשיינים השבוע, הובעה דאגה עמוקה מעליית האבטלה במשק. יו"ר ועדת העבודה של ההתאחדות, דן פרופר, הביא בפני הנשיאות שורה של הצעות שתכליתן להתגבר על המשבר. בראשן עמדה הצעתו לשנות את חוק ביטוח האבטלה ("הארץ", 28.11.88).

הצהרת התעשיינים, ששותפים לה למרבית הצער גורמים נוספים מקרב הציבור ומקרב מעצבי המדיניות בישראל, אינה חדשה כלל. משנה לשנה מעודדים העלייה בשיעור האבטלה והגידול הניכר בעומקה את הטענה כי דמי האבטלה מוענקים בליברליות מופרזת ויוצרים חוסר מוטיבציה בהיענות להצעות עבודה.

כוונת תוכנית ביטוח אבטלה, כמו זו הקיימת בישראל מאז 1973, לצמצם את הנזק הנגרם לעובד עם אובדן מקום עבודתו. מטרת התוכנית, אם כן, להעניק למובטל מאונס ביטחון סוציאלי סביר כדי לתת לו שהות דרושה למציאת תעסוקה חלופית. יתרה מזאת, תוכנית הביטוח נועדה במקורה למנוע בכך המובטל להסכים בדי לכל עבודה מוצעת מתוך לחץ קיומי, ולאפשר לו לחפש עבודה מתאימה על־פי יכולתו וכישוריו. הכוונה לסייע כך להקצאה יעילה יותר של כוח־אדם במשק, ולמצות את התרומה התפקודית של המובטל.

מערכת ביטוח האבטלה אמורה, מן הבחינה הזאת, להיות אחד משלושה כלים שלובים. שני הכלים האחרים הם שירותי־הכוונה והצבה מפותחים, ומערכת הסבה והכשרה מקצועית רלוונטית שהצעות תעסוקה זמינות בסופה. בהיעדר מערכי ייעוץ, הצבה, הסבה והכשרה ראויים לשמם, משמש ביטוח אבטלה ככלים וזעומים, שתרומתו העיקרית מצטמצמת לרמה הסימפטומטית.

ברם, למרות חשיבותם של דמי האבטלה במניעת נסיגה כלכלית חריפה של המובטל ובני משפחתו, דומה שאין ביכולתם להוות תחליף למכלול הסיבות הנגרמים מהעדר עבודה. באורח אופייני, מערכות התשלומים האלה מספקות סיוע למשך חודשים ספורים בלבד, והתמריץ להארכת תקופת האבטלה מתון וצנוע ביותר.

לפיכך, אין לטענת התעשיינים כי דמי האבטלה מהווים גורם בחוסר המוטיבציה של אנשים לעבוד בעבודות מצויות על מה להסתמך. להיפך, פירושה האוטומטי של פגיעה נוספת במערכת הביטוח אינו מאמץ־יתר לחיפוש עבודה, אלא החמרת מצוקת המובטלים הניצבים, היום יותר מתמיד, בפני שוק עבודה שאינו עתיר שפע הזדמנויות תעסוקה.

דוגמה מובהקת לכך מספק ניתוח מאפייני האבטלה בישראל בשנים האחרונות. בשנים 1979–1969 היתה כל האבטלה מיבנית ו/או חיכוכית (כלומר – נובעת מאי התאמת דרישות העבודה וכישוריהם לעבודות המתאימות, או מאי־נכונותם של המובטלים לצאת לעבודה שאינה מספקת מבחינת תנאי השכר העבודה). אך בשנים האחרונות, על יסוד נתוני שירות התעסוקה והלשכה המרכזית לסטטיסטיקה, 90% מהאבטלה נובעים מהעדר ביקושים, ורק כ־10% בלבד נעוצים בגורמים מבניים ו/או חיכוכיים.

במצב שבו רובה המכריע של האבטלה נגרר ממחסור בהזמנות לעובדים, ראוי למקד את צמצום היקף האבטלה בצד הביקוש, תוך יצירת מקורות תעסוקה אלטרנטיביים. פתרונות אחרים, כהכשרה מקצועית, שיפור ניידות עובדים והחמרה בתשלום דמי אבטלה – השפעתם הצפויה מוגבלת.

באשר למובטלים שאינם מגלים נכונות להצטרף למעגל העבודה, נשאלת השאלה – האם אין שכר המינימום הנמוך במשק (ולא דמי האבטלה) יוצר תמריץ שלילי לעבודה? שכר מינימום נמוך אינו מהווה פיתוי כלכלי חזק דיו, והוא משפיע הן על הנכונות לעבוד והן על הערכתו העצמית של האדם, והערכתו על־ידי סביבתו החברתית.

חיזוק לטענות אלה ניתן בדו"ח הצוות הבין־משרדי להגמשת ביטוח אבטלה משנת 1986. על־פי הדו"ח, התמורות בחוק ביטוח אבטלה, המכוונות להגדלת התמריץ לעבודה, לא יקטינו באורח משמעותי את היקף האבטלה. השפעתן העיקרית עשויה להתבטא בהגדלת מספר הסרבנים, בהקטנה שולית של מספר מקבלי דמי אבטלה ובעידוד המעסיקים לדרוש הקטנה נוספת בשכר הנמוך ובשכר המינימום.

ניתן, איפוא, לסכם ולומר כי חיוניותה של תוכנית ביטוח אבטלה בישראל אינה מוטלת בספק. ניסיון לפגוע בגובה ובתנאי הזכאות לביטוח אבטלה, עלול לגרום למצוקה כלכלית בקרב אותם מובטלים שחסרים מקורות הכנסה ותעסוקה אלטרנטיביים. והמחיר החברתי של ניסיון כזה עלול להיות הרסני.

החברים הטובים של רייגן

מאת בני לנדאו

את חג המולד יעשו כבר הנשיא לשעבר וננסי באחוזתם הקליפורנית החמימה. בית היושב על קרקע ששוויה 3 מיליון דולר, שנרכש ושופץ למענם כתרומה. מעמדת הזינוק הזאת מקווים שרייגן גם יסכים לחזור אל הקולנוע, כשחקן

לוס־אנג'לס

בעת שבמרכז הבמה הלאומית מתנהלת הצגת המעבר הגדולה של הנשיא הנבחר ג'ורג' בוש, האמור להיכנס ב־20 בינואר למשרד הסגלגל שבבית הלבן, מתכוננים כוכבי ההפקה הקודמת, ננסי ורונלד רייגן, לשוב בשקט הביתה. צבא קטן של פקידים וידידים אישיים עמל מזה כשנתיים מאחורי הקלעים במאמץ להבטיח לשניים מעבר נטול־בעיות לחיים הפרטיים. בעת שהזוג הנשיאותי לשעבר ישוב לדרוך על אדמת קליפורניה ימתין לו כבר, במורד שבאזורי בל־אייר הישנה, בית־אחוזה נהדר שנרכש ושופץ למענו בידי שוחרי "קבינט המטבח" במחיר מציאה של 2.5 מיליון דולר.

במושגי האזור היוקרתי זהו בית צנוע: שלושה חדרי־שינה, ספרייה, חדר־אוכל, מוזה, אגף משרתים, ברכת־שחייה מחוממת ומוסך לשלוש מכוניות. במושגי המציאות זה בית־חלום שנרכש חינם אין כסף. האדמה לבדה שווה 3 מיליון דולר.

משנה מספר משנה מזל

המצוד אחר הבית, כפי שזוהו כאן, החל לפני כשלוש שנים והתחיים על אחת הפסגות המוזיקות בבינתה של אלמנה קשישה, שניאותה למכור. בפעולות עסקית אופיינית חברו 17 ידידים עשירים לתאגיד שהציב לו למטרה לרכוש ולשפץ את הבית ברחוב סנט־קלאוד מספר 666 ואחר להשכירו, במחיר הוגן, לנשיא לשעבר ולרעייתו. ההסדר הגיע נבדק בידי מומחי האתיקה של הממשל ונמצא ללא פגם. עסקת הרכש בוצעה באוגוסט 86', ועד מהרה הוקפו המשתרעים בגדר־ביטחון משוכללת, נקבעו שערים חדשים והבנות עמדת־פיקוד לשוטרים של אנשי השירות החשאי. ליתר ביטחון גם שונתה הכתובת במסמכי העירייה לסנט־קלאוד מספר 668. כמה נוצרים פונדמנטליסטים מאמינים בנצינות גמורה כי המספר 666 הוא אחד מסימני הקץ השטניים המעידים על סוף העולם. רונלד וננסי רייגן ביקשו שלא ליטול שום סיכון.

הנשיא לשעבר ורעייתו יעברו כנראה למשכנם החדש כבר בחג המולד הקרוב. בשכונתם המידית ימצאו השניים פנים פחות או יותר מוכרות: כוכבות הקולנוע אליזבת טיילור וזאזא גאבור, הזמר מק דיוויס, ג'ואנה קארסון, רעייתו לשעבר של הבדרן ג'וני קארסון, המולטי־מיליונר ג'רי פרנצוויי ואיש העסקים הישראלי־לשעבר אורי שיינבאום שיהיה, מעתה ועד להודעה חדשה, שכנו של רייגן.

"מתפלא שהם פרסמו את הכתובת", טען פה שיינבאום, יזם ובנאי משגשג המתגורר בדרום־קליפורניה מזה כ־23 שנה. "כעת כל תיירי העולם יתחילו להסתובב שם עם מצלמות ומכוניות". הוא עצמו עבר לשכונה האקסקלוסיבית לפני כשנה וחצי לאחר שרכש, תמורת כמה מיליוני דולר, את ביתם לשעבר של סוני ושר ושל מו"ל הפורנוגראפיה לארי פלינט. הוא גם מנהל עסקים בארץ ונמצא בה, לדבריו, לפחות אחת לחודשיים. כיצד הוא מרגיש כשכנו של הנשיא לשעבר? "אותו דבר", הוא אומר. "ההבדל היחיד הוא שעם כל אנשי השירות החשאי שיסתובבו בשטח יהיה פה כנראה הרבה יותר בטוח".

את משרדו החדש בחר הנשיא למקם בקומה העליונה של ה"סנצ'רי סיטי פוקס פלאזה". בית המשרדים המודרני ביותר בעיר, שכיכב לא מכבר, לצד של ברוס וויליס, בסרט פעולה הוליוודי, הולש על אלפפי הצופים של "פוקס המאה ה־20" ומי־פוקס כמה שווה פעם אחר מאחרי הגילום של החברה. שכר הדירה הרציני תבע גם הפעם את התערבותה הנדיבה של קבוצת הידידים הישנה.

הללו שכרו את משרדי קומת הגג במחיר לא ידוע, והחכירו אותם לשימושו של רייגן במחיר המקסימום שאותו נאותה הממשלה נקובת הגרעון לשלם: 90 דולר למ"ר.

לפני כשבועיים כיכבו בני הזוג בטקס "פריצת הקרקע" לבית הספרייה הנשיאותית שייבנה בעמק סימי, צפונית־מערבית ללוס־אנג'לס. כשהם מצוידים באתים מצופי כרום גרפו השניים עפר באתר הגבעות השקט שעליו יוקם המבנה היקר. עלותו המשוערת של הפרויקט היא 43 מיליון דולר, והידידים גייסו עד כה – כנראה מהציבור – כ־33 מיליון.

על־פי הדיווחים יועברו לספריה הנשיאותית לא פחות מ־55 טונות של מסמכים, החל במתנות ומתנות־אחזות הערב הצנועות שנערכו בבית הלבן וכלה באמצעי הנשיא ובשדרים הרופשים אותם שיגר אליו שמעון פרס ויצחק שמיר.

אולי יצא מזה סרט

משלוח המסמכים הראשון, כך אני למד, כבר יצא מוואשינגטון בתחילת נובמבר בשני מטוסי־תובלה ענקיים מדגם סי־5 איי. שבעה מטוסים דומים יידרשו על־מנת להשלים את העברתו של מטען המסמכים הכבד ביותר בתולדות הבית הלבן. המחיר המשוער הוא 4 מיליון דולר. הספרייה עצמה תיפתח לציבור בדיוק ב־6 לפברואר 1991, יום הולדתו ה־80 של הנשיא.

הנשיא רייגן יזאליק לחיים האזרחיים בסיוע של 1.25 מיליון דולר – מענק חד־פעמי, לשנה הראשונה – ופנסיה שנתית בסך 100 אלף דולר. מה הוא יעשה בזמנו הפנוי? הוא יבלה בחברת ידידיו, ירכב בארמות־עובהגיניות, יכתוב את זכרונותיו בסיוע סופר־צללים מיומן ויטול חלק בישיבות חבר־מנהלים של כמה חברות עתירות־ממון.

הבית ישמש, מן הסתם, כמוקד עלייה לרגל, שבו ייערכו כמה מהמסיבות האקסקלוסיביות ביותר בעיר. לשם ירצו כולם להיות מוזמנים. וכמובן – סרטים. רייגן, אם אני מנחש נכון, "ייכנע" עד מהרה להפצרות המפיקים ויסכים להופעת־אורח רצינית בסרט קולנוע או טלוויזיה, כמו בימים הטובים ההם.

רונלד וננסי רייגן "פורצים את הקרקע" לספריה הנשיאותית. 55 טונות מסמכים

תצלום: א־פי

חיוך סובייטי – יפה אבל מסוכן

מאת הנרי קיסינג'ר

בביקורו של המעבר מנשיא לנשיא בארה"ב, הודיע מנהיג ברית-המועצות מיכאל גורבצ'וב על בואו לבקר בארה"ב, לכאורה, על-מנת לשאת את דברו לפני עצרת האו"ם. אך למעשה, כדי לכבול את הממשל החדש בהתחייבויות, בטרם יהא סיפק בידו להבין הערכת מצב רצינית.

הנשיא הנבחר, בוש, הגיב בברכה זהירה, בציינו כי יאזין, אך לא יישא ויתן. שכן, יהיו אשר יהיו כוונותיו של גורבצ'וב לטווח הארוך, הדמוקרטיות המערביות ובריה"מ עצמה אינן מוכנות לדון בסוגיות השלום בדרך של לחצים נוסח יחסי-ציבור. האתגר העליון הוא גיבוש הסדרי ביטחון ויחסים מדיניים המכוננים שלום על בסיס של אינטרסים הדדיים מוכרים – במנותק מזהותם של העומדים בראש המעצמות.

יש בסיס לשלום על-פי התנאים הללו, אך הוא מתבסס על-ידי הצלחתו המרשימה של מסע הפרסום של גורבצ'וב – מסע נבנה להפליא, אשר יחד עם פיקוח על החימוש יכול להציג, באורח פרדוקסאלי, גם משבר מדיני גדול באופציה של אירופה. משבר כזה הצית את מלחמת העולם הראשונה.

והדוגמה של בוש עשויה להחזיר את תשומת-הלב אל הבסיס הקונצפטואלי של השלום. המדיניות הסובייטית, בהנהגת גורבצ'וב, מנוהלת לאור הרעיונות הבאים:

א. גורבצ'וב ניצב בפני אתגרים חמורים מבית, וזקוק לסיוע מערבי במאמציו לגבור על הקשיים הללו.

ב. הרצון הטוב הסובייטי מוצב כבטחונו לצמצום את החימוש הגרעיני.

ג. שיחות בדבר הפיקוח על החימוש הקונבנציונאלי יבואו בעקבות הפיקוח על החימוש הגרעיני, והן יביאו בחשבון "א-סימטריה" בין שני הצדדים.

ד. צריך לקום מבנה חדש באירופה – "מולדת" אירופית מן האוקיינוס האטלנטי ועד הרי אורל, אשר תהנה עידן חדש ביחסים הבינלאומיים. במבנה זה לא יהיה עוד צורך בשיתוף-פעולה צבאי צרפתי-גרמני, והמודרניזציה של החימוש הגרעיני לטווח קצר, באירופה, תהיה בבחינת התגרות.

התחמקות, לא מדיניות

המידה שבה נקלטו הרעיונות הללו ללא עירעור – במיוחד בגרמניה המערבית – מעידה על הצלחה מרהיבה של המדיניות הסובייטית, בתקופה שבה הקרמלין נמצא בנקודת שפל של כוחו. שפע האשראי שמציעים בנקים מערביים למוסקווה, בלי תנאים מדיניים, משקף הנחה לא בדוקה, כי בריה"מ חזקה כלכלית תרכך אוטומטית את לב מוסקווה, וכך ייפתרו בעיות הביטחון של המערב. אולם ההנחה הרווחת היום, כי על המערב לעזור לגורבצ'וב, היא התחמקות, לא מדיניות. אין אנו מבינים את הפוליטיקה של הקרמלין די הצורך לדעת איזו עזרה הוא דורש, או מה תהיינה התוצאות של העזרה הזאת.

אם הרפורמה של גורבצ'וב לא תביא לצמצום דראסטי של העוצמה הצבאית הסובייטית, ולא תשנה את ההתנהגות הסובייטית ההיסטורית, אזי האשראי המערבי יהיו סובסידיה טהורה לסכנה המאיימת על ביטחון המערב. ובריה"מ עדיין לא צמצמה את תקציבה הצבאי מאז עלה גורבצ'וב לשלטון.

כמו כן, השיחות בדבר צמצום החימוש לא שינו עדיין את הסכנה הבסיסית. הן התמקדו על חימוש גרעיני, ובמיוחד על צמצום היכולת האמריקאית להגיב מעל אדמת אירופה. במידה מסוימת, זה מרופף את הזיקה שבין ההגנה הגרעינית של ארה"ב לבין ההגנה הגרעינית של אירופה, ואת אמינותו של מרתיעתה הגרעיני שעליו נשען המערב בבקשו לאזן את העדיפות הסובייטית בחימוש קונבנציונאלי. שיחות סטארט, כפי שהן נראות היום, אך יחישו את התהליך הזה.

אכן, מדברים על הרצת ההגנה הקונבנציונאלית; תולים תקוות גדולות בצמצומים א-סימטריים של חימוש קונבנציונאלי, בהם כל צד יצמצם אותם כלי-נשק שבהם יש לו יתרון. אולם האירופים אינם מאמינים בהרתעה קונבנציונאלית, ואף לא אחת מן המדינות החברות בארגון הברית הצפון-אטלנטית (נאט"ו) אינה מוכנה להגדיל את תקציב הביטחון שלה בשיעור העצום הכרוך במאמץ לבנות גורם הרתעה קונבנציונאלי רציני.

כאשר לצמצום הא-סימטרי של כוחות קונבנציונאליים, שמרבים לדבר בו. הנה, לאחר שנים של דיונים על אודותיו, אין עדיין תפישה מוסכמת בנאט"ו – ולמיטב ידיעתי, גם לא בוורשה. על-כל-פנים, הסובייטים הבהירו את כוונתם: המרת מטוסים אמריקאים אירופיים, המוצבים באירופה, בכוחות שריון סובייטיים. במלים אחרות, פיקוח על החימוש תורם, לדעת בריה"מ, לפירוק ההגנה הגרעינית של אירופה על-ידי ארה"ב.

חיוני פרו"ם מדיני

אך אם השיחות בדבר צמצום החימוש הקונבנציונאלי ייעשו רציניות, אזי יהיה חיוני משא-ומתן מדיני, שאם לא-כן יתפתח בהכרח משבר מדיני. לאחר שנקמרים להציג את כל המוסכמות המתוכננות של צמצום חימוש א-סימטרי, כל תוכנית משמעותית חייבת להכיל שני רכיבים: על בריה"מ לצמצם את כוחותיה באירופה המזרחית לרמה שלא תהווה עוד איום על אירופה המערבית; חייבים להיות אמצעים מוחלטים, שניתן לוודא אותם וניתן לאכוף אותם, נגד החזרתם של כוחות סובייטיים. אולם כוחות שיוותרו חלשים מכדי לתקוף את המערב יהיו חלשים גם מכדי לדכא זעזועים באירופה המזרחית.

איסורים על החזרתם של כוחות סובייטיים יסתמו את הגולל על דוקטרינת ברז'נייב. אולם אימפריות, אינן מתמודדות בלי ויתורים. בהיעדר דרישות מדיניות, שני הצדדים מקריבים את עצמם – בשם השלום והפיקוח על החימוש – אל משבר אירופי קלאסי מהסוג שהצית את מלחמת העולם הראשונה.

לשינה הבצר, נאט"ו מגיבה על האתגרים הללו בדרך על הסוגיה המשנית של מודרניזציה של החימוש הגרעיני לטווח קצר, המוצב בגרמניה המערבית. התעצה לקרוא את המודרניזציה בשעה שמפנים מאירופה את הנשק ארוך-הטווח, מעודדת בלי משים טיעונים, כי ארה"ב מעוניינת לשכלל אותם כלי-נשק שעיקר יעודם הוא – יכולתם להרוס את גרמניה. מצד שני, הסיכון שיש התגרות בשכלולם של כלי-נשק קיימים, מעיד על הצורה שבה מצליחה בריה"מ להשיג, בהדרגה, את פירוק המערך הצבאי של נאט"ו. ויכוח זה עלול לעורר מבוש לחציה לפינוי חד-צדדי של כוחות אמריקאים מאירופה.

ברית אשר הדוקטרינה הצבאית שלה נשחקת והולכת, המפולגת בשאלה ההולמת, נחשפת לסיסמאות של ברית מן המציאות. הסיסמה הבולטת ביותר היא "מולדת אירופית משותפת", אשר הוטבעה בראשונה ב"פרסטרויקה" של גורבצ'וב, ומאז לא חדלו להשמיע אותה דוברים סובייטיים. המולדת האירופית המשתרעת מהרי אורל, ועד לאוקיינוס האטלנטי, מיועדת לאחד מחדש את אירופה ולספק חלופה להסדרים הצבאיים הנוכחיים ולכל ניסיון לשפרם.

אבסורד, חד צדדיות

אף אחד ממנהיגי המערב לא הגו עדיין להצביע על החד-צדדיות ואף על האבסורד שבתפיסה כזאת; נהפוך הוא, התפיסה הפכה לנכס צאן ברזל ברטוריקה של אחדים ממנהיגי נאט"ו, ובמיוחד בגרמניה המערבית. ראשית, אירופה כזאת אינה כוללת את ארה"ב – מקור הביטחון של אירופה. ומה בדיוק פירושה של אירופה מאורל עד האוקיינוס האטלנטי? מה יקרה לאותו חלק של בריה"מ – כשני שלישים מן המדינה – המשתרע מהרי אורל ועד לאוקיינוס השקט. האם בריה"מ תציע "מולדת אסיאתית" באותו חלק, על-מנת ששני השטחים הללו, ביחד, יכבשו הגמוניה סובייטית באירו-אסיה? כל מולדת אירופית המוגדרת כך, תכלול את כל בריה"מ ולא תכלול את ארה"ב.

התוצאה המדינית תהיה עדיפות סובייטית באירופה. בתקופות של מתח מבית בבריה"מ, תוזמן אירופה להושיט עזרה, על-מנת למנוע תוצאות חמורות יותר. אם תצליח הרפורמה הסובייטית, תחוש אירופה בחוסר האונים שלה, שעה שנאט"ו תיחלש ותלך. בינתיים, כבר מתנגדים לכל מאמץ לחזק את השילוב של מערב-אירופה על-מנת לקשור את נאט"ו, ומתנגדים לכך בשם המולדת האירופית.

אכן, יש תיאוריות אלגנטיות המוצגות כי מוסקווה תהיה תלויה כלכלית באירופה, שלעולם לא תעז לגרום לבי-כוזה. אולם אין מדינה אירופית אשר תיעשה תלויה בסחר עם בריה"מ ובזיוה של מוסקווה, תעז לסכן את הקשרים הללו במחיר כבד מבית. כתביהם תיאורטיים סובייטיים כותבים בפסקנות בנושא זה. הם טוענים, שלאחר שתיהרס תדמיתה של בריה"מ כמעצמה עויינת, תתפורר המדיניות האמריקאית שנכבשה מאז נסתיימה מלחמת העולם השנייה, וארה"ב תסולק מאירופה.

אולם ההצלחות הטאקטיות הללו של בריה"מ עשויות בקלות להפוך לניצחונות פירוס. שכן, מה שבריה"מ רואה כהיחלשות ההשפעה האמריקאית בנאט"ו, עשוי לחרוש בטווח הארוך את השאלה של עתיד אירופה המזרחית.

אכן, בריה"מ הצליחה לעודד את געגועיה של גרמניה למלא תפקיד במזרח אירופה – מה שמוצא את ביטויו במסכת אינטנסיבית של ביקורים, אשראי והכרזות מפי מנהיגים גרמנים בכל רחבי אירופה המזרחית. מדינות אירופיות אחרות, ובמיוחד צרפת, המעוניינות למנוע מהליכה עצמאית של גרמניה, מוכנות לראות בסובסידיות לכלכלה הסובייטית מטרה עיקרית של הקהילה האירופית. אולם המגמות הללו, יחד עם תוצאותיה של הפרסטרויקה, מרופפות את השליטה הסובייטית באירופה המזרחית, בכך שהן מעניקות לגרורות הוותיקות מרחבי תמרון רב יותר. גרמניה המערבית האוטונומית יותר ניצבת, למעשה, מול עליונותה של בריה"מ באירופה המזרחית, גם כאשר המדיניות הזאת מנוסחת בזהירות רבה. אחרי ככלות הכל, כל משאלותיה של גרמניה, שלא זכו להגשמה עד כה, נמצאות במזרח.

תהליך זה יואץ לאחר שהפיקוח על החימוש הקונבנציונאלי ייעשה רציני. לפיכך, האתגר למערב הוא: מצמצום החימוש כ"משחק של מספרים". עליו לקשור – לפחות מבחינה קונצפטואלית – פיקוח על החימוש הגרעיני עם פיקוח על החימוש הקונבנציונאלי, ואת הפיקוח על החימוש הקונבנציונאלי לעתידה המדיני של אירופה. המטרה סבילה להתפוררותה של האימפריה הסובייטית, או להסכמה האמוסטית למשהו שאין לו תקדים ב-400 שנות ההיסטוריה הרוסית – זו אינה מדיניות. בדרכים עקלקלות, נושא שלום העולם חוזר לאירופה.

לנסח עתיד בטוח

המערב זקוק לתפיסה של שלום, כפי שהוא מבין אותו. במיוחד, עליו להשלים בעוז רוח עם האתגר הגלום ב"מולדת אירופית", אך לנסח מחדש את תפיסתו כך שתבטיח עתיד חדש ובטוח יותר לאירופה ולעולם כולו. תפיסה כזאת חייבת לכלול את הרכיבים הבאים: א) מבחינת הראות מדינית, מולדת אירופית אינה יכולה להשתרע מהרי אורל עד האוקיינוס האטלנטי. או שעליה לכלול גם את בריה"מ וגם את ארה"ב, או שעל שתי מעצמות-העל להימצא מחוצה לה. האפשרות הראשונה קיימת בתווה, למעשה; האפשרות השנייה היא הדרך לעתיד יציב יותר. ב) אירופה מדינית המוגדרת כך, תשתרע מגבול בריה"מ–פולין עד האוקיינוס האטלנטי. דוקטרינת ברז'נייב תחדל להתקיים. בריה"מ תהיה זכאית לערובות ביטחון מסודרות, אך לא תוכל לזהות ביטחון עם אכיפת משטרים לא פופולריים ולא יציבים על אירופה המזרחית. העמים של אירופה המזרחית יהיו זכאים להגדיר את ההסדרים המדיניים של עצמם. ג) באירופה כזאת, הבריתות הנוכחיות יוכלו להישאר, אולם הכוחות של שני הצדדים יצטמצמו צמצום קיצוני, מתוך הסכם. הם יוגבלו לבסיסים ולא תהיה להם זכות להתערב בעניני פנים. ד) מולדת אירופית כזאת תחייב התקדמות מהירה לקראת שילובה של אירופה המערבית כגלעין המרכזי של מבנה אירופי חדש. ה) מדינות מזרח-אירופה תהיינה זכאיות להיות חברות בקהילה האירופית, אך לא בהגדריה הצבאיים – למשך פרק זמן מוסכם. ו) גם בתום, מאחר שנאט"ו וברית ורשה ימשיכו להתקיים, הסדרי הביטחון יכללו שטח רחב יותר מאשר המולדת האירופית הפוליטית.

יש וריאציות רבות ליישום עקרונות הביטחון. לדוגמה, אפשר יהיה ליצור ארבעה אזורים בשטח המבוסס על-ידי שתי הבריתות הבאות: מערבית לנהר הריין; מן הריין עד האלבה; מן האלבה עד הגבול הפולני-סובייטי; ומן הגבול הפולני-סובייטי עד מעבר למוסקווה.

הכוחות שיהיו באזורים הקיצוניים (ממערב לריין ומגבול פולין בריה"מ עד מעבר למוסקווה) יהיו שווים פחות או יותר. הוא הדין בכוחות שיהיו בשני האזורים המרכזיים.

במוקדם או במאוחר, גישה מעין זו תהיה חייבת להיכנס לדרישות אם המטרה היא להשכין שלום ביחסי מזרח-מערב, ולא להמשיך בנוחות פסיכולוגית קצרת-טווח. למעשה, זו הדרך היחידה ההיסטורית לממשל בוש.

רעיון המולדת האירופאית המשותפת מהרי אורל ועד לאוקיינוס האטלנטי לא נבחן כראוי. איפה ארה"ב, הערבה לביטחונה של אירופה, בכל התמונה האידילית? או ששתי המעצמות בפנים, או ששתיהן בחוץ

מצעד אוקטובר בכיכר האדומה, 88'. אם הרפורמות לא יביאו לצמצום החימוש — יסבסד האשראי המערבי איום על ההישגים
תצלום: איי פי

שר החוץ הסיני ופמלייתו ליד קבר החייל האלמוני במוסקווה. פגישה ראשונה בדרג מיניסטריאלי מזה 30 שנה
תצלום: איי פי

גלים בכיוון האוקיאנוס השקט

מאת פטריק סמית

The New York Times

מיוחד ל"הארץ"

טוקיו

בהמולת המגעים הרשמיים שנערכו החודש, פתח מיכאיל גורבצ'וב שלב חדש, פרובוקטיבי יותר, בניסיונו בן השנתיים לקדם את בריה"מ כמעצמה פאסיפית. כך לדברי דיפלומטים ופרשנים. גורבצ'וב ושר החוץ שלו אדוארד שוורדנדזה יצאו למתקפה דיפלומטית המיועדת לשפר על הבריתות של מוסקווה באזור, תוך ניצול ההתקדמות האחרונה ביישוב חילוקי-דעות פוליטיים עם יריבות מסורתיות באסיה.

ביקורו של שר החוץ הסיני צ'יאן צ'יצ'ן במוסקווה היה הפגישה הראשונה בדרג מיניסטריאלי בין שתי המדינות זה 30 שנה. לביקור המתוכנן של שר החוץ הסובייטי בטוקיו, בדצמבר, תיוחד חשיבות לאבולוציה בעצלות האסטרטגיה האסיאתית של מוסקווה. מנוחים סובייטיים רואים צעדים אלה במסגרת מאמץ מצד ארגון לצמצם מתיחויותיה בחו"ל, כך בכך עם גיוס סיוע רחב לבניית הכלכלה הסובייטית מחדש.

יעדים אלה המתבטאים בחודשים האחרונים בקדימויות הראשונות במעלה של גורבצ'וב. בתחייה לפתרונות לסכסוכים באפגניסטאן ובקמבודיה, למשל, מקבילה המתקפה האסיאתית של מוסקווה למאמציה להתנתק מאפריקה הדרומית. במידה רבה כפי שנהג באירופה המערבית, מנסה גורבצ'וב לערב את בעלות-בריתה של וושינגטון במזרח אסיה ולהניען לתמוך בפרסטרויקה שלו.

מדיניות דלת הישגים

גורבצ'וב מנסה לצקת תוכן למדיניות הדלה בהישגים, מאז נתן לה ביטוי בדבריו בנאום ולאדיווסטוק במזרח הסובייטי באמצע 1986, ושעליה שב ודיבר בעיר הסיבירית קראסנויארסק לפני שלושה חודשים. אבל עיתוי הסיבוב הנוכחי של המגעים גם עשוי להעניק משנה תנופה למדיניות החוץ של גורבצ'וב, כאשר ייכנס הנשיא הנבחר ג'ורג' בוש לתפקידו בינואר.

למעשה יאלץ גורבצ'וב את בוש, הניצב גם הוא בפני קשיים ניכרים בזירה מבית, להתמקד בשאלות לאורך האוקיאנוס האטלנטי והפאסיפי כאחד.

פרשנים אומרים כי יחסים משופרים בין סין ובריה"מ יכולים לצמצם את יכולת התמרון האמריקאית ביחסיה עם שתי מעצמות אלה. "ארצות-הברית אינה יכולה עוד להציג הנחות יסוד על יחסיה עם סין על בסיס אנטיפתיה הדדית", אמר יו דה סאנ-סים, לשעבר מנהל מדיניות במחלקת המדינה וכיום יועץ בוואשינגטון. "אבל אין זה מחיר רע אם פירושו צמצום משמעותי במתחים אזוריים".

מדד אחד לחשיבות שמייחס גורבצ'וב לביקור צ'יאן במוסקווה, אמרו דיפלומטים, היה מסעו של המנהיג הסובייטי להודו בנובמבר. בהרגיעו אישית את ניו-דלהי ובהבטיחו כי מוסקווה תשמור על ידידותה אתה, אותת גורבצ'וב שהוא מצפה להתקדמות משמעותית במאמץ הממושך לשכך את המתחים בין שתי המעצמות הגדולות של הגוש המזרחי.

שיחותיו של צ'יאן עם פקידים סובייטיים, שהחלו לקראת סוף השבוע שעבר, נועדו לגבש התקדמות בין סין לבין בריה"מ, שהושגה לאט אך בהתמדה בדרגים נמוכים יותר בשש השנים האחרונות. השיחות מעלות על פני השטח התפתחות יחסים שפקינג ניסתה להראות לכפור בה, כדי להפיק רווח מרבי מקשריה עם וואשינגטון. צ'יאן גם ישמש לחיזוק יוקרתו של גורבצ'וב במאבקו הממשך עם האנטי-שינויים בברית-המועצות.

ביקורו של שר החוץ הסיני במוסקווה הוא צעד חשוב בניסיונה של ברית המועצות להפוך למעצמה פאסיפית

ועדה סובייטית-סינית

סיום מוצלח לשיחות ייחשב ברחבי אסיה כולה מפתח להתקדמותה של מוסקווה במקומות אחרים באזור. השאלה המיידית שעל הפרק היתה, אם יוכלו שני הצדדים להתקדם לקראת הסדר שיביא להוצאת הכוחות הוייטנאמיים מקמבודיה.

במסיבת עיתונאים במוסקווה שהתקיימה בשבת הודה צ'יאן שיש חילוקי-דעות בנושא, הוא ועמיתו הסובייטי הסכימו עוד קודם לכן על הקמת ועדה סובייטית-סינית משותפת לבדיקת הבעיה מכל היבטיה. מכל מקום, אם תציב מוסקווה את יחסיה עם פקינג על בסיס איתן יותר, תגביר גם את גמישותה כלפי יפאן, שיחסיה עמה קפואים מזה 30 שנה.

כפי שביקורו של צ'יאן במוסקווה הצטייר כהקדמה לפגישת פסגה סינית-סובייטית בשנה הבאה, כך מיועדות שיחותיו של שוורדנדזה ביפאן להכשיר את הקרקע לפגישה רשמית בטוקיו בין גורבצ'וב לבין ראש ממשלת יפאן, נובורו טאקשיטה.

המרכיב החשוב הוא יוזמה סובייטית חדשה בשאלת הריבונות על ארבעה איים קטנים בשרשרת האיים הקוריליים, שהשניים הגדולים ביניהם הועברו מיפאן לברית המועצות בהסכמי פוטסדאם בסוף מלחמת העולם השנייה.

יפאן דוחה כל התקדמות בקשריה הפוליטיים והכלכליים עם בריה"מ עד לפתרון הסכסוך. מוסקווה אותתה בתמהרה בחודשים האחרונים כי היא מוכנה לבנות הסכם פשרה שיספק את דרישות טוקיו, בלי לסכן את המתקנים הצבאיים הסובייטיים לאורך ים אוחוצק המוגן ע"י האיים הקוריליים. פקידים יפאניים גם שואבים עידוד ממה שנראה כסילוקו, לא מכבר, של איוואן קובאלנקו שעמד בראש המדור המפלגתי האחראי למדיניות היפאנית בבריה"מ.

הנושא הטריטוריאלי

פרשנים יפאניים קובעים כי קובאלנקו שהיה מנהל מחנה שבויים בסיביר בתקופת מלחמת העולם השנייה, קרא לנקיטת קו נוקשה כלפי טוקיו. "אם יתקדמו העניינים כשורה עם סין, יעניק הדבר למוסקווה חירות רבה יותר לטפל בפרשה היפאנית", אמר פקיד ממשלה יפאני. "יש הסכמה בשני הצדדים לשבור את הקרח, אבל עדיין לא נמצאה השיטה שתאפשר לסובייטים לעשות זאת".

האופטימיות ביפאן נפגעה בימים האחרונים, גם בשל מה שנראה כהקשחה בהבהרותיה האחרונות של מוסקווה בנושא הטריטוריאלי, וגם עקב התסיסה באסטוניה, כיוון שהשר לייפה הודיה, ברפובליקות הבלטיות, אשר היא גם היא בהסכמי פוטסדאם, עלולות דרישות אסטוניות לריבונות להרתיע את מוסקווה מפני שינוי סעיפים אחרים בהסכם.

נראה כי מוסקווה מתמקדת בהרחבת מגעיה הכלכליים בעוד בנושאים דיפלומטיים ופוליטיים נשארים תלויים ועומדים. בשבועות האחרונים הודיעו פקידים סובייטיים על הסכמים חדשים עם חברות יפאניות להקמת מפעל מכוניות שיהיה המפעל המשותף הגדול ביותר בין שתי המדינות, ותשלובת פטרוכימית בשווי 6 מיליארד דולר שציפו קודם כי תקים אותה חברת אוקסידנטל פטרוליאום.

מצפים גם שמוסקווה תגדיר בעתיד הקרוב אתר בחופה הפאסיפי שישמש "אזור כלכלי מיוחד", מהסוג שקיים כבר בסין.

נראה ששתי בעלות בריתה העיקריות של מוסקווה באזור, וייטנאם וצפון-קוריאה, יותרו לשיפור היחסים עם המערב ועם שכנות הסמוכות לכך. וייטנאם כבר אותתה על נכונותה. צפון-קוריאה האו תתקדם בכיוון, לאחר שיורשו של קים איל סונג בן ה-76 יבסס את שלטונו. בחודשים האחרונים הצליחו גורבצ'וב ודנג להתקרב לדרום-קוריאה בלי לזעזע את קשריהם העדינים עם צפון-קוריאה.

לקראת איחוד בקוריאה

מאת איימוס ג'ורדן וויליאם טיילור

The New York Times

מיוחד ל"הארץ"

ג'ורדן הוא סגן יו"ר המרכז ללימודים אסטרטגיים ובינלאומיים בוואשינגטון. טיילור הוא סגן נשיא לעניינים פוליטיים-צבאיים במרכז זה

במהלך ביקורו לא מכבר של נשיא קוריאה רו טיי וו בוואשינגטון, הודה רייגן בקול רם כי אפשר שאמריקה תצמצם או תוציא את 44 אלף חייליה מדרום-קוריאה, אם ישככו המתחים באזור. כעת הגיעה העת לעשות קיצוץ קטן בכוחות האמריקאים בקוריאה, להתחיל להנמיך את הפרופיל הצבאי האמריקאי ולנקוט צעדים הקשורים לכך. דרום-קוריאה היא בעלת-ברית חזקה ויציבה במידה גוברת והולכת, הגם הכלכלי בה נמשך. הדמוקרטיזציה שלה השיגה התקדמות ניכרת. אירוחה את המשחקים האולימפיים היה בבחינת ניצחון.

מאזן הכוחות הצבאי בחצי-האי משתנה בהדרגה לטובת הדרום, ואף מאמצים צבאיים אדירים בצפון-קוריאה. בשלב כלשהו, באמצע שנות ה-90 או בסופן, תוכל דרום-קוריאה, אם ימשכו המגמות הנוכחיות, לעמוד בהצלחה בפני כל מתקפה צפון-קוריאנית.

האויל ותוקפנותה של פיונגיאנג לא נחלשה ומאזן כוחות צבאי טרם הושג (הכוונה לדרום קוריאה לבדה, ללא נוכחות החיילים האמריקאים), והאויל והיציבות בצפון-מזרח אסיה תלויה בהמשך השלום בקוריאה, חיוני הוא להדוף לתקופת זמן את מקצצי התקציב האמריקאי ואת התומכים הקוריאנים ביציאה אמריקאית מוקדמת מדי.

בינתיים יכולה ארה"ב לנקוט כמה צעדים כדי להבטיח את מעמדה באזור, לבלום את קים איל סונג בצפון ולנטרל את האנטי-אמריקאיות הגוברת בדרום.

ראשית, יש להנמיך את הפרופיל הצבאי האמריקאי. יש לערוך בדיקה מחדש בהסדרי הפיקוד שעל-פיהם עומד גנרל אמריקאי בראש פיקוד הכוחות המשולבים, אף שהרוב המכריע של החיילים תחת פיקודו הם דרום-קוריאנים. יש להעביר למקום אחר את המטה הצבאי האמריקאי השוכן בתוך המבנה הסטורי של סיאול, ולמסור את האתר (ואת מסלול הגולף שלו) לדרום-קוריאנים.

שנית, יש להוציא מהמדינה בשנתיים או בשלוש השנים הבאות מספר קטן של חיילים אמריקאים, אולי 10% מ-44 אלף החיילים המוצבים בה. קרוב לוודאי שעד לאמצע שנות ה-90 יהיה אפשר להוציא את מרבית כוחות הקרקע או את כולם.

בעוד הקוריאנים יקבלו לידיהם, במידה גדלה והולכת, תפקידי תמיכה וסיוע בכוח האמריקאי הנותר, הם יממנו שיעור גדול יותר – למעשה, את סך כל הוצאות הנוכחות הצבאית האמריקאית. אף כי סיאול כבר נושאת בחלק משמעותי מהנטל, מדיניות-הפנים האמריקאית והתקציב הביטחוני שלה דורשים עוד יותר מכך.

שלישית, יש לצנן את הלחץ בדרישות על הסחר. השיחות צריכות להתמקד בנושאים רחבים יותר, כגון שערי חליפין ונשיאתה של דרום-קוריאה באחזה הדרגתי בחובות ובאחריות הממשלים עליה במסגרת גאט"ט. ולבסוף, כעת משחרורה סיאול על מטרתה לבודד את הצפון והיא תומכת במקום זאת בפיוס, על אמריקה להקדיש מאמצים כדי להניע את הצפון לאמץ יחסים רציונליים יותר, כמתוקמת משרד בפיונגיאנג ותידוש סחר במוצרים שאינם מתחום הצבאי-אסטרטגי. גם על יפאן למלא תפקיד, אולי אף מקביל, בחילוץ צפון קוריאה מבידודה.

על אף הסתייגויות בכמה חוגים שמרניים וצבאיים בדרום-קוריאה, רוצים רוב הקוריאנים בפיוס מהיר ככל האפשר עם הצפון, והיעד הוא איחוד בעתיד, בצורה זו או אחרת. הצעתו של רו לחתום על חוזה אי-התקפה, לכינון סחר חופשי ולעריכת ועידת שלום בינלאומית, כמו גם נכונותו לנסוע לפיונגיאנג לפגישת פסגה, מצביעים כולם כי אולי מתחיל להתפרק המחסום בחצי האי הקוריאני.

בנסיבות אלה נשקפת למדיניות האמריקאית סכנה כפולה. אם תנסה אמריקה להיצמד לסטטוס קוו, היא עלולה להוריד מהפסים את ההתקדמות בין צפון ודרום ולהכל במעמדה-היא בדרום. אם תיענה לסימני הפשרה המוקדמים, בתוצאה מקדמת כדי של כוחות, היא עלולה לערער את המאזן הצבאי האזורי, וכל תהליך הפיוס האפשרי עלול להתגלות כנולד-נפל.

יתרה מזאת, ארה"ב עלולה להחמיץ את הסכסוך שסייעה למנעו במשך 35 שנים. אבל אם תנקוט ארה"ב צעדים נבונים לשינוי כעת, בעודה במשרה לכבד את מחויבויותיה, יגדלו הסיכויים לשלום ויציבות באזור.

והיכן האנוי בתמונה?

מאת מייקל ריצ'רדסון

האנוי

השיחות הסובייטיות-סיניות במוסקווה יעמידו במבחן, לדעת דיפלומטים מערביים כאן, את עוצמת בריתה המשוכת של וייטנאם עם מוסקווה. לשיחות בין שר החוץ הסיני צ'יאן צ'יצ'ן לבין עמיתו הסובייטי שוורדנדזה קדם מאבק קשה בין וייטנאם וסין. שתיהן ניסו להשפיע על המדיניות הסובייטית בנושא קאמבודיה. "סין רוצה ליצור פירוד בין ברית-המועצות לבין וייטנאם", אמר בראיון טראן קיאן, סגן העורך הראשי של "נאן דאן", ביטאון המפלגה הוויטנאמית.

פקינג קוראת למוסקווה ללחוץ על וייטנאם להוציא את כל כוחותיה מקאמבודיה עד אמצע 1989. סין חזרה ואמרה כי פעולה סובייטית בנושא היא המפתח להסכמה סינית לפגישת פסגה בין גורבצ'וב ודנג שיאופינג (למרות שבשיחות האחרונות הוסכם על פגישה כזו בלי שהוסכם מועד). ליכולת התמרון מצד סין וויטנאם להשפיע על המדיניות הסובייטית בקמבודיה, אמרו דיפלומטים, תהיה השפעה מכרעת על הסכסוך בקמבודיה.

גם קשרים סובייטיים עתידיים עם האזור האסיאתי של אסיה עוברים על פי הנאמנים. באמצעות וייטנאם מבנה בריה"מ נוכחות צבאית וכלכלית בהדר סין. מאז 1979 יש ליחידות צי האוויר סובייטיות גישה הולכת וגדלה למפרץ קאם ראן, לשעבר בסיס אמריקאי בוייטנאם.

אך משום שלפלישת וייטנאם לקאמבודיה מתנגדות סין, יפאן, דרום קוריאה, מדינות בהתאחדות האומות הדרום-מזרח-אסיאתיות ומדינות רבות אחרות באסיה ובאזור האוקיינוס השקט – היו פירות המאבקים הסובייטים למלא המפקד כלכלי ופוליטי רחב יותר באזור, מוגבלים.

נסיגה מקאמבודיה

לאחר שהחלה בריה"מ להוציא את כוחותיה מאפגניסטאן ולאורך הגבול עם סין, אומרת פקינג כי הימצאותם של חיילים וייטנאמים בקאמבודיה היא המכשול היחיד לכינונם מחדש של קשרים פוליטיים מלאים עם בריה"מ. כדי להפגין שוייטנאם אינה אחראית להמשכה ביחסי שתי המעצמות, הציע לאחרונה שר החוץ הוויטנאמי, נגויאן קו טאץ', לפתוח בשיחות עם סין על קביעת לוח זמנים לנסיגה מלאה של כוחות האנוי.

וייטנאם הבטיחה להוציא את כוחותיה עד תחילת 1990, אם יושג הסדר שיכלול את הפסקת הסיוע הצבאי הסיני לקמר-רוז', שביצעו רצח עם בארצם הם. אבל בפקינג אמר בשבוע שעבר שר ההגנה הסיני צ'ין ג'יווי למשלחת צבאית מתאילנד, כי ארצו לא תגרום את יחסיה עם וייטנאם כל עוד לא תוציא זו את כל חייליה כדי לאפשר פתרון באמצעות האו"ם של הסכסוך הקמבודי. טאץ' אמר כי פקינג "אינה מוכנה עדיין" לשאת ולתת עם האנוי על קמבודיה. הוא אמר כי על בריה"מ לבקש מסין להסכים לפתוח בדיונים עם וייטנאם.

על אף שלאחרונה חזרו הרוסים והביעו את תמיכתם בוייטנאם, הדיפלומטים – את אכבים ברצון הטוב הסובייטי, והשיבו פקידים בהאנוי כתוצאות אפשריות של שיחות מוסקווה (אין גם לשכוח שבמלחמת וייטנאם היה הסיוע הסובייטי מצומצם מאוד). וייטנאם, אמרו דיפלומטים, חוששת כי לחץ סיני עלול להניע את הרוסים לקבל הסדר בנושא קמבודיה שיפגע באינטרסים הביטחוניים והלאומיים שלה ובממשלה בקמבודיה הנתמכת בידי וייטנאם. "וייטנאם רוצה כי ההכרעה על תנאים פוליטיים וצבאיים להסדר קמבודי יהיו בידי מדינות בדרום מזרח אסיה, ולא לאפשר לכוחות מבחוץ לאכוף פתרון", אמר דיפלומט.

הוא ציין כי וייטנאם זוכרת מה קרה בוועידת ז'נבה 1954, כאשר סחטו סין ובריה"מ מהאנוי ויתורים טריטוריאליים. ביחס לחששות אלה אמר טאץ' כי וייטנאם אינה רוצה שקמבודיה תיהפך "פיון במשחק הסיני ביחסיה עם בריה"מ".

פקידים אמריקאים סבורים כי הסיוע הסובייטי לוויטנאם עומד כיום על 3 מיליארד דולר לשנה. קיאן, מומחה לעניינים בינלאומיים, תיאר את התמיכה הסובייטית בארצו כמתמידה ואמר כי אינו סבור שיאופשר (לסכסוך הקאמבודי) לקבוע את היחסים בין סין לבריה"מ".

אבל דיפלומטים מעריכים אחרת, כי אף שבריה"מ מוסיפה ללחוץ על וייטנאם להסכים להיתחנדים ביד-לים, ברור שמוסקווה היתה רוצה לראות הסדר קמבודי קרוב. הסדר כזה יוכל להכשיר את הדרך ליחסים סובייטיים-סיניים טובים יותר, כמו גם ליחסים סובייטיים משופרים עם מדינות אחרות באזור, וכן יביא לצמצום הסיוע הסובייטי לוייטנאם. "סין חשובה הרבה לבריה"מ מאשר וייטנאם", אמר דיפלומט בכיר.

חוץ מהאופטימיות דבר לא השתנה

מאת דניאל דגן

פעיל מפלגה גמלאי: "גורבצ'וב לא שינה דבר. מה שאתם במערב מעריכים כמדיניות חדשה איננו אלא מהדורה מודרנית של פולחן האישיות"

מוסקווה

במוסקווה התורים עדיין ארוכים. חוסר היעילות מרגיז, ו"המקומיים" מתנפלים על התיירים בהצעה להחליף דולרים (במחירי השוק השחור, כמובן), בבקשה לרכוש חפיסת סיגריות מערביות, או פשוט לזכות בתשומת לב של מישהו מן העולם הלא-קומוניסטי. מי שמבקש לקנות דבר-מה בחנות מוסקוואית נאלץ לעמוד בתור שלוש פעמים: לבחור את המצרך, לשלם, ולקבל את המצרך בתמורה להצגת הקבלה. למרות ניסיונות מתישים כאלה, התורים מדי יום, העיר שופעת אופטימיות. אנשים כאן נהנים מן החופש החדש שניתן להם. החופש לדבר במלים של בריאתם ולא בנוסחאות המוכתבות מלמעלה. החופש היחסי לנוע ממקום למקום, לספח קשרים עם זרים.

חיי התיאטרון פורחים. האמנים צצאים למירע אותנטי. המצב החמור בחנויות מתקבל כמשהו שעשוי להשתנות. בשלב זה העיקר הוא התקווה העדירה שמסמה מדיניות הפרסטרויקה (בנייה מחדש) והגלאסנוסט.

אבל התווייה הקיבוצית הזאת של בריה"מ המודרנית אינה נחלתם של כל האזרחים. המעמד הנרגז ביותר בשבילי כאן היה פגישה עם פעיל מפלגה ותיק שיצא לגמלאות. האיש, שביקש לא להזדהות בשמו, חי כיום ברובע נאה של מוסקווה בתנאים של רווחה יחסית. הוא מכיר היטב את הדרך הסובייטית והדור בפסימיות ביחס לעתידה.

"גורבצ'וב לא שינה דבר", אמר במרירות מופגנת. "מה שאתם במערב מעריכים כמדיניות חדשה איננו אלא מהדורה מודרנית של פולחן האישיות. גורבצ'וב צובר ומרכז כוח, ומעודד בכיסול ביקורת עצמית מדבבית. אבל לביקורת הזאת יש גבול ברור. אסור למתוח ביקורת עליו עצמו. שום דבר לא השתנה ומה שהיה הוא שיהיה".

אשליית הרפורמות

כדי להוכיח את התזה המרכזית הזאת, ניגש האיש למדף הספרים שלו, העמוס כרכים בנושאי המארקסיזם והקומוניזם. הוא שלף ספר הנושא את השם "שאלות הלניניזם", והתחיל לקרוא בקול: "מה עלינו לעשות עתה? עידוד הביקורת העצמית וחשיפת החולשות של עבודתנו (...) סיום המצב שבו היעדר אחריות אישית בעבודה (...) יש לשים קץ לשוויוניות הצבאית במערכת השכר (...) צריך לחסל אותו ולהעמיד את שיטת הניהול העבודות, ולהעמיד במקומה עקרונות חדשים – אחריות של הפרט במקום המנהיגות הקולקטיבית (...) יש לטהר את המועצות העממיות ואת הארגונים הכלכליים ולצמצם את כוחואבם בהם (...) פונקציונרים רבים סבורים, כנראה, שהחוקים הסובייטים לא נכתבו בשבילם אלא רק בשביל חברות אזרחים (...) אנשים אלה יש לפטר, או להוריד בדרגה (...)".

האיש המשיך להמטיר ציטטות הלקוחות לכאורה ממוטב הארגון הגורבצ'ובי של הפרסטרויקה והגלאסנוסט: חידוש, פתיחות, אחריות אישית, מאבק בבירוקרטיה המנופחת. ואז פנה אלי: נחש מה אני קורא. השתדלתי להתחמק באמרי שאינני מכיר די הצורך את בריה"מ ואינני רוצה להסתבך בניחושים. שאלתי במי מדובר. "אלה קטעים בנאום של סטאלין בוועידת המפלגה הקומוניסטית ב-26 בינואר 1934", אמר בד-שיחה. "כפי שאתה רואה, כבר לפני שנות דור היו אצלנו בנייה מחדש ופתיחות בסגנון גורבצ'וב. אבל זה לא מנע את כל המחולים הבירוקרטיים. אני מציע לך להתפכח מהאשליות על הרפורמות של גורבצ'וב".

אחרי המפגש האלאמיורי הזה ביקרתי במשרד החוץ הסובייטי ונפגשתי שם עם ידיד העובד במחלקת העיתונות הרשמית "נובוסטי". "יש לי משהו מעניין בשבילך", אמר העיתונאי היועץ (בבריה"מ קשה לעתים להבחין בין שני התפקידים), ששהה פעמים אחדות באירופה המערבית. "תוכל בוודאי להשתמש בחומר הזה באחד ממאמריך על הפרה במוסקווה".

כבר בשורות הראשונות ניכר משב-הרוח הרענן של הפרסטרויקה. הטקסט כלל נאום של שר החוץ אדוארד שוורדנדזה, שנישא בסוף חודש יוני בפורום סגור של פקידים בכירים בשירות החוץ הסובייטי. "מדיניות החוץ שלנו נוהלה בשם העם", נאמר באחת מכותרות המשנה, "אבל האם היא באמת שירתה את האינטרסים שלו?"

שוורדנדזה דיבר על כך, שבמשרד החוץ במוסקווה שלטו תיאוריות אליטיסטיות ונפשו פולחן-אישיות ואטימות כלפי חוץ. כתוצאה, לדבריו, חסמה הדיפלומטיה הסובייטית כל משב-רוח חדש והקיפה את עצמה בחומת שתיקה וסודיות. אחת התוצאות הנוספות היתה היווצרות תהום עמוק בין העם לבין מדיניות החוץ שנוהלה בשמו.

שנות נטרול

גרמנו להצבת הטילים האמריקאיים לטווח בינוני באירופה המערבית בתחילת שנות השמונים אמר להלן שוורדנדזה, כי האטימות של מדיניות החוץ הסובייטית גרמה ל"הקמת חזית אסטרטגית שנייה נגד בריה"מ באירופה המערבית". החזית הזאת הוקמה, לדבריו, בסיוע פעיל של מוסקווה (שסירבה להיענות להפצרות המערב לסלק את האיום כטילים מסוג אס-אס 20, טילים המשמשים עתה במסגרת הסכם בין שתי מעצמות-העל לחיסול כל הטילים הגרעיניים המכונים "אירופיים אסטרטגיים").

שוורדנדזה דיבר באותו מעמד גם על "14 שנים של נטרול" במדיניות החוץ הסובייטית, ולא קשה לנחש שהתכוון גם להעדר פתיחות לכינון קשרים כלשהם עם ישראל. לדבריו, ניתן היה למנוע את בזבוז הזמן וההזדמנויות אלמלא היה משרד החוץ בתקופת גרומיקו (שבשמו אין הוא נוקב) חסום בפני כל צורה של ביקורת.

למחרת שוב ביקרתי במשרד החוץ הסובייטי בתדרוך היומי של הדובר גנאדי גראסימוב. ידידי מ"נובוסטי" הציע שניפגש אחר-כך לכוס קפה, וביקש לשמוע את תגובתי על דברי שוורדנדזה. מעניין, אמרתי במסקנות, אבל כבר היו דברים מעולם. הזכרתי את הקטעים מנאום סטאלין מלפני חמישים שנים ויותר. "אני מכיר את זה, אינך צריך להגיד", התפרץ העיתונאי בצחוק מתגלגל, "זה הטקסט החביב כל-כך על מפקפקי הפרסטרויקה במוסקווה". אחר כך המשיך בטון רציני: "אני בהחלט מסכים אתך. המלים עלולות להטעות. אבל ישנן עובדות בשטח. האם לא חל משהו ביחסי מוסקווה עם העולם החיצון בשנה האחרונה, גם ביחסים בין בריה"מ לישראל? הפכנו לאנשים פרגמטיים מאוד. אנו רוצים שישפטו אותנו לפי העובדות".

בשוק בריגה. מותר לדבר, אך עדיין עומדים 3 פעמים בתור
תצלום: איי פי

هكذا من الأصل

כלכלה ועסקים

מתתיהו ליפשיץ – השערים עולים ובעל החברה מקטין החזקותיו

מגיה על הכוונת / דורון סונסינו

חברת "מתתיהו ליפשיץ" ידעה ימים טובים יותר. בשנות השבעים נטלה החברה חלק נכבד בבניין ירושלים. הפקולטה למדעי החברה בהר הצופים, בנייני ציבור ויחידות דיור ברובע היהודי שבעיר העתיקה, בית־הספר להנדסאים בגבעת רם, בית־הכנסת הגדול בירושלים ועוד מבני ציבור ומוסדות ממשלתיים הוקמו על־ידי החברה שכונתה "חברת הבנייה של ירושלים".

היום מסווגים בבורסה את מניות ליפשיץ בקבוצה של "מניות ספקולטיביות מאוד". גם מנהלי התיקים וחברי הבורסה המחזיקים כמויות גדולות ממניות החברה מעידים על השקעתם: "סיכוי גבוה בצד סיכון גבוה".

בשנה שהסתיימה במארס 1983 הרוויחה ליפשיץ כ־7.3 מיליוני דולר. שנה לאחר מכן ריווחה החברה על הפסדים בסכום של כ־2 מיליוני דולר, ומאז צוברת החברה הפסדים מדי שנה. בשנת 1987 הפסידה ליפשיץ כ־5.65 מיליוני דולר. במחצית הראשונה של 1988 הסתכם הפסדי החברה ב־3.59 מיליוני שקלים מתואמים לאינפלציה, בהשוואה להפסד מתואם בסכום של כ־5 מיליוני שקל בתקופה המקבילה ב־1987. יתרת ההפסד הנצברת של החברה למחצית 1988 מסתכמת ב־14 מיליון שקל.

השחיקה ברווחיות "מתתיהו ליפשיץ" נובעת מהמיתון הכללי בעסקי הבנייה בארץ בשנים האחרונות. הוצאות הכספים של החברה מגלים כי חלק ניכר מההפסדים נובע מהוצאות ריבית גדולות, שנגרמו בגלל מרכיב גבוה של הלוואות במימון פעולות החברה. המנוף של ליפשיץ לסוף דצמבר '87 הוא 1.4, ולמחצית '88 – כ־1.3.

בשנים האחרונות בונה החברה־הבת של ליפשיץ, "מגדלי עד", מלון מפואר בחוף ים המלח. ליפשיץ מחזיקה 75% מההון השליטה ב"מגדלי עד", 25% מוחזקים בידי חברת "מלונות ים סוף" שבבעלות המלונאי אלי פפושדו. המלון בחוף ים המלח הוא בן 13 קומות, 214 חדרים, וההשקעה הכוללת בפרויקט הסתכמה בכ־15 מיליון דולר. פתיחת המלון מתוכננת לתחילת 1989. המלון ייכלל ברשת מלונות "סונסטה" וינוהל על־ידי חברת "מלונות ים סוף".

בעקבות ההפסדים הכבדים ביצעה ליפשיץ בשנים '87–'86 תוכנית הבראה שבמסגרתה מכרה החברה נכסים בסכום של כ־6 מיליוני דולר, הקטינה את מספר העובדים מ־380 ל־254, והעבירה חלק מן הפעילות לקבלני־משנה. בין השאר, מכרה החברה את אחזקתה בחברת התעשה [?] המרכזית הנדסה בתל־אביב תמורת כ־600,000 דולר. במסגרת תוכנית הסיוע לחברות קבלניות קיבלה ליפשיץ בסוף 1986 הלוואה צמודה למדד בסכום של כ־3.5 מיליוני דולר. מאז יולי '87 הנפיקה ליפשיץ שלוש פעמים ניירות ערך בבורסה. ביולי '87 הנפיקה החברה לבעלי מניותיה (זכויות) ולציבור מניות רגילות וכתבי אופציה בסכום כולל של כ־8.62 מיליוני שקל. בספטמבר '87 הנפיקה החברה איגרות חוב ניתנות להמרה במניות וכתבי אופציה בסכום של כ־5 מיליוני שקל.

בספטמבר השנה ביקשה ליפשיץ להנפיק זכויות וכתבי אופציה לבעלי המניות הרגילות 1 שקל ע.נ. של החברה. מתתיהו ליפשיץ, בעל החברה ומנכ"לה, התחייב מראש לרכוש 37.2% מהנפקת הזכויות בסכום של כמיליון דולר. למרות זאת, נרשם להנפקה ביקוש קטן מאוד יחסית, והציבור ניצל רק 59.23% מן הזכויות. התמורה שהתקבלה בהנפקה הסתכמה בכ־2.7 מיליוני שקל.

כספי שלוש ההנפקות שימשו בעיקר לפרעון התחייבויות לזמן קצר של החברה ולהשקעה בפרויקט הקמת המלון בחוף ים המלח. מקצת כספי ההנפקות שימשו לפרויקטים אחרים ולהגדלת ההון החוזר.

קרנות הנאמנות של בנק לאומי ושל בנק הפועלים החזיקו בעבר חבילות גדולות יחסית ממניות. בתקופה האחרונה צימצמו הקרנות את החזקתן בנייר. חברת אפק ניירות ערך רכשה בחודשים האחרונים כמויות גדולות ממניות ליפשיץ במהלך המסחר בבורסה. גם אחד ממנהלי התיקים בחברה המרכזית רכש בתקופה האחרונה מאות אלפי שקלים ממניות החברה.

מתתיהו ליפשיץ מוכר בחודשים האחרונים חלק מהחזקותיו בחברה. מאז תחילת חודש אוקטובר מכר ליפשיץ 284,948 שקל מהמניות בנות 1 שקל ע.נ. ו־807,663 שקל מהמניות בנות 5 שקלים ע.נ.

חברי הבורסה ומנהלי תיקים המחזיקים במניה אינם מייחסים חשיבות למכירת המניות על־ידי מתתיהו ליפשיץ וטוענים כי המכירות נובעות משיקולי נזילות. אותם גורמים מצביעים על התרחבות עסקי החברה בחודשים האחרונים: בניית קוטג'ים במבשרת ירושלים, דירות מגורים בפיסגת זאב ובשכונת רמות, וסיום בניית מלון "סונסטה" בים המלח. חלק מן המשקיעים במניה מזכירים כי מתתיהו ליפשיץ ועובדים נוספים בחברה הם שומרי מצוות וטוענים במלוא הרצינות כי התחזקות המפלגות הדתיות עשויה להיטיב עם החברה. המשקיעים הספקולטיביים המאמינים במניה מעדיפים את האופציה מסדרה 3, בעלת המנוף הגבוה.

הגרף של חברת "מיטב" מציג את העלייה בשער המניה בחודשים האחרונים במונחים דולריים. המחיר, של 0.18 דולר למניה באוגוסט השנה למחיר של 0.26 דולר השבוע.

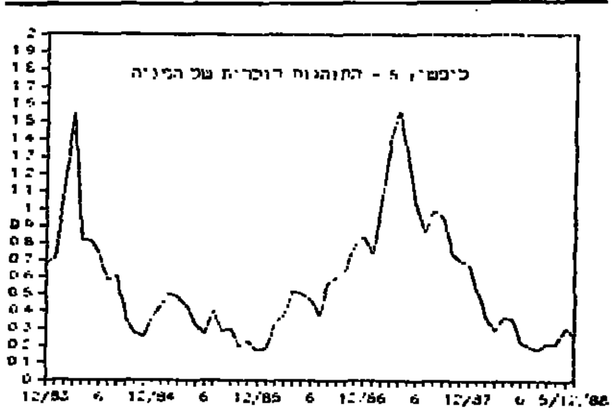

מבנה הון המניות וההחזקות בעל החברה

	מניות רגילות 1 שקל ע.נ.	מניות רגילות 5 שקל ע.נ.
זכויות הצבעה	1 קול למניה	1 קול למניה
מתתיהו ליפשיץ	(56%) 2,344,646	(38%) 1,931,789
ציבור וחברי הבורסה	(44%) 1,833,767	(62%) 3,125,241
ס"ה הון נפרע	(100%) 4.178.413	(100%) 5.057.030

כור התחייבה להעביר למפרק אליאנס 5.3 מיליון דולר עד ה־25 בדצמבר

הסכום מיועד לתשלום פיצויים ל־250 מפוטרים

מאת מיכל רוזה

הנהלת "כור" חייבת להעביר לידי מפרק אליאנס, עמרם בלום, סכום נוסף של 5.3 מיליון דולר עד ה־25 בחודש זה. ההעברה נעשית על־פי תוכנית ההבראה שאושרה על־ידי בית־המשפט המחוזי ובעקבותיה נפתח המפעל מחדש.

הסכום ש"כור" חייבת למפרק נובע מתקבולי יצוא ש"כור" קיבלה עבור המפעל, אך לא העבירה לקופתו כאשר פרץ המשבר בקונצרן. מתוך סכום זה מיועדים 3.3 מיליון דולר לאליאנס ו־2 מיליון דולר לחברת הבת שמשון.

מפרק אליאנס, עמרם בלום, אישר ל"הארץ" כי "כור" חייבת את הסכום האמור לקופת המפעל. לדבריו, חלק ניכר מן הסכום מיועד לתשלום פיצויים ל־250 עובדים (מבין 300) אשר פוטרו מהמפעל וטרם קיבלו את הפיצויים כפי שהוסכם בתוכנית.

בלום ציין כי נראה שתוכנית ההבראה של אליאנס הצליחה מעבר למשוער. המפעל עובר בתנופה גבוהה וקיבל כבר הזמנות בהיקף כולל של כ־20 מיליון דולר. "אם נקבל מ"כור" את 5.3 מיליון דולר שהיא חייבת – אנחנו על דרך המלך", אמר בלום.

מפרק אליאנס ציין גם שמתנהלים מגעים עם כמה גורמים מחו"ל המעוניינים לרכוש את המפעל, אולם להערכתו יהיה כדאי יותר מבחינה כלכלית לסגור עיסקה כזו בעוד כחודש – חודש וחצי, אחרי קבלת הסכום המגיע מ"כור".

"בנק ישראל גרם לנו נזק של מיליוני שקלים כשמנע השתתפותנו במכרז לרכישת אג"ח"

דובר בנק ישראל: נציג אותו בנק איחר בהגשת הפקודות להשתתפות במכרז

מאת יהודה שרוני

"בנק ישראל גרם לנו נזק של מיליוני שקלים, כשמנע את השתתפותנו במכרז לרכישת אג"ח שנערך שלשום", טוענים נציגי אחד הבנקים. המדובר במכרז לרכישת איגרות חוב צמודות־מדד מסוג "שגיא", בהיקף של 30 מיליון שקל.

נציגי אותו בנק מודים, כי איחור בהגשת פקודת השתתפות במכרז של הלקוחות בהיקף של 15 מיליון שקל, ואולם בניגוד למקובל, נציג בנק ישראל לא המתין והחליט לפתוח את מעטפות המכרז. עוד טוענים נציגי אותו בנק, כי הפקיד האחראי לעריכת המכרז טען כי אין בסמכותו לעכב את המכרז והיפנה אותם לסילביה פיטרמן, סגנית הממונה על המחלקה המוניטרית בבנק ישראל.

לדבריהם, פיטרמן הבהירה כי אינה יכולה לסייע להם בנדון. אנשי אותו בנק מסבירים כי את פקודות הלקוחות הם יהיו חייבים לבצע, ואולם את ה"כיסוי" הנדרש יוכלו להשיג בעת עריכת המכרז הבא, במחירים גבוהים יותר. באותו בנק מציינים כי בנק ישראל יקבע כללים חדשים לגבי הנוהל של עריכת מכרזים.

דובר בנק ישראל מסר בתגובה, כי בקשת אותו בנק הועברה רק לאחר שמעטפות המכרז כבר נפתחו ולא ניתן היה לעשות דבר. לדברי הדובר, קבלת פקודות לאחר פתיחת המעטפות נוגדת את הכללים.

צפויים פיטורים ב"תכן" וב"ייצור ופיתוח"

מאת מיכל רוזה

עשרות עובדים יפוטרו בקרוב מחברת "תכן" ומחברת "ייצור ופיתוח". שתי החברות נקלעו לקשיים כלכליים.

חברת תכן העוסקת בשיווק מוצרי מפעלים קיבוציים נקלעה לקשיים עקב ירידה ניכרת במכירות. החברה מעסיקה 80 עובדים באדמיניסטרציה ועוד כ־60 סוכנים. הנהלת החברה הודיעה למועצת פועלי תל־אביב כי בכוונתה לפטר כ־10% מעובדי האדמיניסטרציה, אולם ועד העובדים הודיע על התנגדותו לפיטורים.

הבעלות על חברת יצור ופיתוח משותפת לחברת העובדים, לתק"ם ולסוכנות היהודית. החברה עוסקת בפיתוח ואחזקת אתרי תיירות ביניהם: המצדה, חניון עין־גדי, כפר הנופש יעלים ועוד. כיום מועסקים בה כ־80 עובדים, והכוונה לפטר כ־20% מהם.

גם המוסך הבין־קיבוצי של התק"ם [?] הקיבוץ הארצי המספק מוצרי הלבשה לקניינים של הקיבוצים נקלע לקשיים עקב ירידה במכירות. בכוונתו לפטר כמה מ־40 העובדים המועסקים בו.

גם תנועת המושבים מתכוונת לפטר עשרות עובדים. כיום מועסקים בה 100 עובדים והנהלה מתכוונת לפטר 55 מהם.

המשא־ומתן על פיטורים בכל החברות האלה מנוהל על־ידי גאולה גלרנטר מזכירת המחלקה מוסדות ההסתדרות במועצת פועלי תל־אביב.

האשראי השקלי גדל במהלך חודש נובמבר בכחצי מיליארד שקל

רווח והפסד / אריה לביא

האשראי השקלי גדל במהלך נובמבר כמעט בחצי מיליארד שקל והוא מתקרב כבר ל־17 מיליארד שקל. כך מתברר מנתונים מעודכנים של בנק ישראל ל־30 בנובמבר. הנתונים מבוססים על פעילותם של ששת הבנקים הגדולים.

מהנתונים שהועברו אתמול לידיעת הבנקים מתברר כי האשראי השקלי החופשי גדל ל־16.96 מיליארד שקל, לעומת 16.55 מיליארד שקל ב־2 בנובמבר. במהלך השבוע האחרון של נובמבר נרשמה עלייה קלה רק בהיקף האשראי, 50 מיליון שקל, עלייה המשקפת במידה רבה את צמצום הביקושים למט"ח.

החשש מפיחות והנטייה להצטייד בכספים באה לידי ביטוי בירידה דרסטית בהיקף פקדונות הפז"ק. אלה ירדו בחודש זה ב־1.1 מיליארד שקל והגיעו ל־2.24 מיליארד שקל בלבד, לעומת 3.34 מיליארד שקל בראשית החודש. זאת לאחר שבשבוע האחרון של החודש היתה עלייה מסויימת, של 150 מיליון שקל, בהיקף פקדונות אלה. ירידת היקף הפקדונות מצביעה על רגיעה בחשש מפיחות ועל רצון להנות משיעורי הריבית הגבוהים יחסית ששולמו על־ידי הבנקים על פקדונות. היקף פקדונות הפק"מ, שהגיע בסוף החודש ל־4.51 מיליארד שקל, היה יציב במהלך נובמבר.

נימשך הגידול בפקדונות פת"ם

החשש מפיחות שאיפיין את חודש נובמבר בא לידי ביטוי ביתרות הפת"ם. הפת"ם (בו ניתן להפקיד כעת לתקופה של שנה) גדל ל־1.585 מיליארד דולר, גידול של 115 מיליון דולר לעומת תחילת החודש.

הפת"ם ע"ש גדל במהלך החודש ב־53 מיליון דולר והגיע ל־558 מיליון דולר. הגידול בפת"ם ע"ש נובע מכך שפקדונות שהגיעו לסיום לא חודשו, אך גם לא נמשכו על־ידי בעליהם.

הבנקים חוששים מהתחדשות הביקושים למטבע חוץ

בימים האחרונים יש רגיעה רבה בכל הקשור לחששות מפיחות. משיכות המט"ח על־ידי הסקטור העיסקי צומצמו במידה ניכרת וחזרו לרמה של 10–12 מיליון דולר ביום, לעומת 50–55 מיליון דולר בשיא הגל שהיה ערב הראגה [?] מפיחות. הראיונות שנתן שר האוצר בהם התבטא נגד הפיחות תרמו לכך במידה רבה.

בבנקים חוששים שהרגיעה הינה זמנית וכי הציבור יחזור לחשוש מפיחות. פיחות עשוי להתרחש מיד לאחר הרכבת הממשלה החדשה או בתחילת חודש ינואר.

מערכת הבנקאות בעודפי נזילות

הגדלת מיכסי האשראי על־ידי בנק ישראל ב־250 מיליון שקל ל־1.2 מיליארד שקל, לצד הרגיעה הקיימת הביאו לעודפי נזילות במערכת הבנקאות. אלה מוערכים כעת בכ־400 מיליון שקל.

במצב הקיים מנצלים הבנקים באופן מלא את הלוואה ג' של בנק ישראל בריבית של 25%, אך לא מנצלים את ההלוואה הריבית ב־29%. הריבית על פקדונות ג'אמבו ירדה והיא נעה כעת סביב ה־21%–22% לשנה.

בני פרומצ'נקו מחפשים שותף ל"ג'רוסלם ספא" שבהיאט י־ם

אריה לביא

מו"מ לצירוף משקיע זר לחברת אריאנדסי [?], שהיא בעלת הזיכיון להפעלת ה"ג'רוסלם ספא" הפועל במלון היאט בירושלים, נערך בעת האחרונה. 90% ממניות החברה נמצאות בידי האחים אלון והן פרומצ'נקו ו־10% בידי עובדים בכירים של ה"ג'רוסלם ספא".

לדברי אלון פרומצ'נקו השקיעה החברה עד כה קרוב ל־1.5 מיליון דולר בהקמת מתקן הבריאות והספורט במלון היאט. חלק מההשקעה הוא בהון עצמי וחלק בהלוואות בנקים. בתמורה קיבלה החברה ממלון היאט זיכיון להפעלת המתקן לתקופה של 10 שנים, עם אופציה ל־10 שנים נוספות.

המשקיע שעמו נערך המו"מ התארח במלון היאט וגילה עניין בהצעה שהוגשה לו, וכעת מתנהלים מגעים לצרפו לחברה כאשר השליטה תמשיך להיות בידי בני משפחת פרומצ'נקו.

לדברי אלון פרומצ'נקו אין כל קשר בין המגעים לצרף משקיעים לפרויקט לבין התנופה הצפויה של מלון היאט, שכן פעילות הספא מבוססת בעיקר על מכירת מנויים לתושבי ירושלים והסביבה, ורק באופן חלקי על אורחי המלון. צירוף משקיעים חדשים נועד להקל על הקמת ספא דומה באזור תל־אביב, וכבר מחפשים אתר מתאים למטרה זו.

אלדר ופיינברג נשארו במתח

יום אחד לפני הבחירות לכנסת סיכמו שר האוצר משה נסים ושר החינוך יצחק נבון "דיל" שלפיו עדי אלדר, עוזרו האישי של נבון, ימונה לתפקיד יו"ר מועצת המנהלים של הספורט־טוטו ויצחק פיינברג, דובר האוצר, ימונה לתפקיד המנכ"ל.

שני השרים חשבו למנות את שני המינויים בנבעה [?], אבל לא הביאו בחשבון שאריה זייף, היו"ר הנוכחי של הספורט־טוטו, יפנה ליועץ המשפטי לממשלה, יוסף חריש, וידרוש להמשיך בתפקידו בהתאם למינויו המקורי ברשומות, התקף עד ל־15 בינואר.

היועץ המשפטי קיבל את טענותיו של זייף, ועכשיו עוד הכל פתוח.

אבי גבאור

וסקביץ וסופר ישלמו קנס של 3.7 מיליון דולר

מאת יונתן שרמן

נחום וסקביץ, לשעבר מנהל מחלקת המיזוגים והרכישות של בנק השקעות אמריקאי "מריל לינץ'", ואיש העסקים הישראלי דוד סופר חוייבו לשלם 3.7 מיליון דולר לרשויות בארצות־הברית. ההחלטה התקבלה בשבוע שעבר בבית־המשפט הפדרלי בארצות־הברית, בעקבות תביעה אזרחית שהגישה הרשות לניירות ערך האמריקאית נגד וסקביץ.

בית־המשפט הורה לוסקביץ לשלם לרשות לניירות ערך בארצות־הברית מיליון דולאר אותם קיבל מסופר תמורת מידע פנימי. הוא השתמש במידע שסיפק לו סופר לצרכי ספקולציות ברכישת מניות.

העורך: נחמיה שטרסלר

תוצאות מאכזבות לשבוע הונגריה

משרד התמ"ס ישקול מתן רשיונות ייבוא לסחורות מהונגריה רק באמצע דצמבר

מאת אבי גבאור

"השבוע ההונגרי" שהסתיים ביום ה' שעבר במלון הילטון ת"א הותיר כמה יבואנים ישראלים מאוכזבים. "ההונגרים היו פשוט תמימים [?]", הגיב יבואן ישראלי הפועל כבר שנים בהונגריה זו. "הם היו צריכים לבוא ולאתר לאיזה מהמוצרים שהם יכולים להציע יש ביקוש בישראל, ורק אחר־כך לבוא בהצעות. הסתובבתי בין המוצגים, מה הם הביאו לכאן – ייתכן עם ישראל דווקא אינו מצטיין בהרגלי השתייה שלו".

מקס ליבנת, הממונה על סחר החוץ במשרד התעשייה והמסחר, אמר אתמול "אין לי שום ספק שיש בקרב ההונגרים רצון לפתוח את הקשרים הכלכליים עם ישראל, ואני בטוח שהשבוע ההונגרי יישא תוצאות. זה יקח זמן, לא מדובר כאן על שבועיים–שלושה בלבד".

ליבנת סיפר כי גם סגן שר האוצר ההונגרי אנדראש פוטק, שביקר בישראל, דיבר על הצורך להיזהר מהתלהבות יתר, שכן עסקים מתנהלים בדרך־כלל צעד אחר צעד ולא בקפיצות.

לשאלה האם ינפק משרד התעשייה והמסחר רישיונות לייבוא מוצרים מהונגריה ענה ליבנת כי נושא זה יועלה בפגישות עם משלחת הונגרית בראשות מנכ"ל משרד סחר החוץ ההונגרי. המשלחת אמורה להגיע לישראל ב־12 בדצמבר.

'יכין חק"ל תסיים את 88' בהפסד תפעולי קטן

על־פי התחזית, תעבור החברה לאיזון ב־1989

מאת יהודה שרוני

יכין חק"ל, הנשלטת על־ידי חברת העובדים, תסיים את 1988 בהפסד תפעולי קטן של כ־1 מיליון דולר, כך נודע ל"הארץ". על־פי תחזיתם של מנהלי החברה, תעבור החברה כבר ב־1989 לאיזון.

עמי אביב, יו"ר דירקטוריון החברה, מסר בתגובה לידיעה שפורסמה אתמול ב"הארץ", כי מצבת חובות החברה לבנקים מסתכמת אמנם בכ־30 מיליון דולר, אולם חובות אלה כוללים סכומים בהיקף של כ־7 מיליוני דולר שנלקחו במסגרת קרן למימון משלוחי יצוא.

לדבריו, חובות בסדר־גודל כזה הם סבירים, בהתחשב בעובדה שמחזור המכירות השנתי עומד על 150 מיליון דולר.

אביב מסר כי החברה נחלצה מקשייה העסקיים, והוא אינו רואה כל סיבה שתביא את הבנקים להפריש חלק מההלוואות שנלקחו על־ידי החברה כחובות מסופקים.

מחסור ב"סברס" ליצוא

מאת אבי גבאור

מגדלי הצבר (סברס) בישראל ייצאו העונה 22.5 טונות מפרי זה, במקום 75 הטונות שתוכננו לייצוא באגרקסקו. הפער הגדול בין היצוא בפועל לבין התחזית ליצוא לעונה המסתיימת בימים אלה, נובע מהערכת יבול מוטעית, שיעור יצוא קטן מהצפוי והערכת השוק המקומי.

המחיר הממוצע שהתקבל בעבור יצוא הצבר באירופה היה 1,340 דולר לטונה (פו"ב), והמגדלים טוענים כי הוצאות השיווק הגבוהות של אגרקסקו והאריזה במגשיות פגעו ברווחיות היצוא של הפרי. עם זאת, נראה שההצלחה שלה זכה הצבר באירופה תביא להגדלת כמות הנטיעות ולהגדלת היבול בעתיד.

מעסיק

משכורות זה עניין רגיש, אישי, פנימי, חשוב וחסוי.

תוכנת מיכפל להכנת שכר־עבודה מאפשרת לך לשלוט במשכורות בעסק שלך במחשב האישי, בקלות. אלפי עסקים בארץ כבר עושים את זה בעצמם...

מיכפל

החברה המכלכלת את מעסיק

דרך פתח־תקוה 80, ת"א 67138, טל' 03-333307, 03-336152

הזמנות בלבד: 03-336151

נטע אלי

מקרה מהחיים

איך להצליח בהתמודדות עם המיסים

מקרה ד' – הפחתת מקדמות

במסגרת עבודתי, לקוחותי מבקשים ממני לפנות לפקיד השומה להקטין מקדמות. כידוע, בישום המבוקש הפחתת מס ומתברר אח"כ לפי הדו"ח על ההכנסות שהמס שלה על היתרה לאחר ההפחתה, הנישום יתחייב בהפרשי הצמדה וריבית על ההפחתה הבלתי מוצדקת. לכן, כדי שלא ליפול לתחולת הוראות אלה, אני משתמש בטבלאות המס המצטברות, המתפרסמות ב"יידע למידע" הן מאפשרות לי לקבוע ע"פ הרווח המשוער, את המס השנתי. בדרך זו חסכתי הרבה זמן בחישובי ריבית וקנסות ללקוחות.

עודד שגיא, יועץ מס

סוד ההצלחה טמון במידע בטלפון 03-204029

אל על מטענים לכל השערים

שערי מטבע חוץ

6.12.88

המטבע	בנק לאומי – מזומנים – קניה	בנק לאומי – מזומנים – מכירה	בנק לאומי – העברות והמחאות – קניה	בנק לאומי – העברות והמחאות – מכירה	בנק הפועלים – מזומנים – קניה	בנק הפועלים – מזומנים – מכירה	בנק הפועלים – העברות והמחאות – קניה	בנק הפועלים – העברות והמחאות – מכירה	בנק דיסקונט – מזומנים – קניה	בנק דיסקונט – מזומנים – מכירה	בנק דיסקונט – העברות והמחאות – קניה	בנק דיסקונט – העברות והמחאות – מכירה	שער יציג	השינוי היומי
1 דולר	1.55	1.62	1.5722	1.5918	1.55	1.62	1.5722	1.5918	1.54	1.61	1.5682	1.5879	1.5800	0.0022
1 לישט"ש	2.89	3.02	2.9384	2.9751	2.89	3.02	2.9392	2.9759	2.88	3.02	2.9317	2.9686	2.9503	0.0002
1 מארק גרמני	0.90	0.94	0.9098	0.9212	0.90	0.94	0.9117	0.9231	0.89	0.93	0.9083	0.9197	0.9153	−0.0006
1 פרנק צרפתי	0.26	0.27	0.2665	0.2698	0.25	0.27	0.2665	0.2698	0.26	0.27	0.2658	0.2691	0.2679	−0.0002
1 גולדן הולנדי	0.80	0.83	0.8077	0.8178	0.79	0.83	0.8075	0.8176	0.79	0.83	0.8056	0.8157	0.8115	−0.0006
1 פרנק שווייצרי	1.07	1.12	1.0888	1.1024	1.07	1.12	1.0888	1.1024	1.06	1.12	1.0856	1.0993	1.0932	−0.0004
1 כתר שוודי	0.26	0.27	0.2623	0.2655	0.25	0.27	0.2623	0.2655	0.25	0.27	0.2615	0.2647	0.2633	–
1 כתר נורבגי	0.24	0.25	0.2447	0.2477	0.24	0.25	0.2445	0.2475	0.23	0.25	0.2437	0.2467	0.2457	−0.0002
1 כתר דני	0.23	0.24	0.2366	0.2395	0.23	0.24	0.2367	0.2396	0.23	0.24	0.2359	0.2389	0.2376	–
1 מרק פיני	0.38	0.40	0.3856	0.3904	0.38	0.40	0.3860	0.3908	0.37	0.40	0.3848	0.3896	0.3878	0.0003
1 דולר קנדי	1.31	1.36	1.3245	1.3410	1.30	1.36	1.3248	1.3413	1.30	1.36	1.3222	1.3389	1.3304	−0.0019
1 דולר אוסטרלי	1.32	1.45	1.3804	1.3976	1.33	1.43	1.3808	1.3980	1.33	1.43	1.3745	1.3918	1.3854	0.0060
1 ראנד דרא"פ	0.45	0.54	0.6928	0.7014	0.42	0.58	0.6931	0.7017	0.44	0.61	0.6911	0.6998	0.6963	−0.0021
10 פרנקים בלגיים	–	–	0.4350	0.4405	–	–	0.4344	0.4399	0.42	0.44	0.4338	0.4392	0.4367	−0.0005
10 שילינג אוסטריים	1.28	1.33	1.2945	1.3107	1.27	1.33	1.2949	1.3110	1.27	1.34	1.2939	1.3101	1.3012	−0.0007
1000 לירטות איטלקיות	1.21	1.28	1.2333	1.2487	1.21	1.29	1.2335	1.2489	1.21	1.30	1.2304	1.2459	1.2382	−0.0007
100 ינים יפאניים	1.28	1.33	1.2956	1.3117	1.27	1.33	1.2953	1.3114	1.27	1.33	1.2917	1.3080	1.3009	0.0016

אל על מטענים:
שירות מהיר ובמחיר סביר.

EL AL אל על

מנכ"ל, מנהל שיווק, איש עסקים

אתה צריך משרד פרסום גדול,
אבל לא גדול מדי

פוגל לוין בורוש

יודעים לעשות פרסום תכל'ס*

* פרסום תכל'ס (לפי מילון פוגל לוין בורוש): פרסום המגביר את המכירות באופן משמעותי ובונה את אהדת הצרכן למוצר לטווח ארוך. ראה: תכל'ס — בנק המזרחי; מה יהיה? יהיה טוטו; החיים לפי אחרים; פורד — ההצלחה המסחרית של השנה; תגיד "קודאק"; תן לי ויסמן דחוף; סנדלי סבג — כיף לכף הרגל; תפוז — התוספת שהתהפכה; אברונו — זה נתח; פוליזון — האם ב־1988 היית קונה מזרן עם קפיצים?; פירגנתי לעצמי בגד עור; טוב שקרנט שילב; התחלתי להתלבש — פולגת.

גלגל הבורסה / דורון סונסינו

ירידה נוספת במחזורים יציבות שערים

מחזור המסחר במניות החופשיות הסתכם אתמול בכ-4.1 מיליון שקל בלבד, המתווים במתכונת ממוצע המחזורים לפני כחודש. 163 מניות נסחרו אתמול ללא שינוי בשער. 150 מניות נסחרו בעליות. 127 מניות נסחרו בירידות שערים.

סוחרי הבורסה מסבירים כי שוק המניות נמצא בעמדת המתנה. מעגל המתעניינים בשוק מצומצם מאוד; הביקושים למניות החופשיות נמוכים, אולם חברי בורסה שרכשו מניות בשבועות האחרונים אינם ממהרים למכור את החזקותיהם ומקווים להתאוששות קרובה של השוק, חברי הבורסה הגדולים שומרים על רמת החזקות נמוכה במניות חופשיות.

בפתיחות המסחר במניות החופשיות נרשמו אתמול עודפי ביקוש בסכום של כ-2.7 מיליון שקל, בצד עודפי היצע בסכום של כ-1.4 מיליון שקל. 51% מנפח הסחר התנהל בעליות, 30% מהנפח התנהל ללא שינוי בשער.

	מדד יומי	שינוי ב-%
מדד מניות כללי	101.11	+0.10
כללי ללא בנקים	81.14	+0.22
מדד משתנים	84.16	+0.29
מדד אג"ח כללי	123.86	+0.01
אג"ח צמוד מדד	124.83	+0.02
אג"ח צמוד מט"ח	115.39	−0.14

נמשכים התנועים למניות קבוצת כלל

בשלב המו"מ נרשמה אתמול מגמה מעורבת. למניית אלרון הופיע ביקוש בסכום של כ-100 אלף שקל ושערה עלה ב-1.4%. ביקוש בסכום דומה למניית כלל אלקטרוניקה העלה את שערה ב-1.9%. יואל עלתה ב-2.1%. כלל סחר ירדה בשלב המו"מ ב-2.9%, נכסים ובנין ירדה ב-1.1%. מדד המו"מ עלה אתמול ב-0.13%.

בשלב המשתנים נמשכו הירידות בשערי מניותיהן של חברות המזוהות עם קונצרן כלל. כלל תעשיות ירדה ב-0.5%. שערן של כלל גריל, כלל סחר ופלגות ירד בב-2.5%. שערן של ים המלח ושבע עלה ב-1%, שערה של חברת חיפושי הנפט יואל עלה ב-2.25%.

מחזור המסחר בארבעת סיבובי המסחר בשלב המשתנים הסתכם אתמול ב-750 אלף שקל בלבד. בסיבוב הראשון עלה מדד המשתנים ב-0.23%, בסיבוב הרביעי ירד המדד ב-0.05%.

מחזור המסחר הגבוה ביותר נרשם אתמול במניות נייר חדרה: 197 אלף שקל. שערה של המניה ירד ב-1.25%.

אלקו — קונים בלבד

למניית חברת האלקטרוניקה אלקו נרשם אתמול ביקוש בסכום של כ-64 אלף שקל ושערה נקבע קונים בלבד. מאז תחילת השנה עלתה אלקו בכ-115%.

למניית אלקטרה 5 נרשם אתמול ביקוש בסכום של 27 אלף שקל ושערה עלה ב-5.5%. ביקוש קטן לארית העלה את שערה ב-3.1%.

ביקוש גדול יחסית בסכום של כ-68 אלף שקל למניית פרופארם העלה אתמול את שער המניה ב-2.5%. למניית דשנים 01 נרשם ביקוש בסכום של כ-32 אלף שקל ושערה עלה ב-5.5%. מאז תחילת השנה ירד שערה של דשנים 01 בכ-35%.

במניות כבלים נמשכת הפעילות הספקולטיבית. ביקוש בסכום של כ-35 אלף שקל למניה העלה את שערה ב-2.9%. היצע בסכום של כ-37 אלף שקל לאופציה של כבלים נקלט ללא שינוי בשער. היצע קטן למניית בנק המשכנתאות כרמל הוריד אתמול את שער המניה ב-7%.

תשואה של 20% על המק"מ לשנה

למלווה קצר המועד לתקופה של שנה שהנפיק אתמול בנק ישראל נרשם ביקוש בסכום של כ-30 מיליון שקל, פי שלושה מסכום ההנפקה. התשואה על המלווה החדש נקבעה ל-20%. עיקר הביקוש להנפקה הגיע מן הבנקים וקרנות הנאמנות. התשואה על המק"מ לחצי שנה שהנפיק אתמול בנק ישראל נקבעה ל-20.7%. הביקוש להנפקה היה קרוב לסכום ההנפקה: 50 מיליון שקל.

בשוק המשני הסתכם אתמול מחזור המסחר במק"מ ב-19.5 מיליון שקל.

ביקושים לצמודי המדד

לאגרות החוב הצמודות למדד נרשמו אתמול בדרך כלל ביקושים שהביאו עליות שערים קלות. מדד האגרות הצמודות למדד ב-100% עלה ב-0.03%.

לאגרות הצמודות לדולר נרשמו אתמול היצעים. מדד האגרות הצמודות למטבע חוץ ירד ב-0.02%. מדד האגרות המעורבות במטבע חוץ ירד ב-0.46%.

סך כל מחזור המסחר באגרות החוב הסתכם אתמול ב-25 מיליון שקל.

הסדרה	ימים לפדיון	שער	תשואה שנתית
1228	7	99.63	21.05
1238	14	99.27	21.00
1248	21	98.86	22.00
119	28	98.56	20.85
129	35	98.19	20.95
139	42	97.87	20.60
149	49	97.46	21.15
219	56	97.13	20.90
229	63	96.77	20.95
239	70	96.65	19.45
249	77	96.12	20.65
319	84	95.79	20.55
329	91	95.58	19.90
339	98	95.11	20.55
349	105	94.88	20.05
359	112	94.72	19.35
419	119	94.27	19.85
429	126	93.73	20.65
439	133	93.46	20.40
449	141	93.02	20.60
519	147	92.67	20.80
529	155	92.18	21.15
539	161	91.89	21.15
549	168	91.39	21.60
559	175	91.14	21.35
619	182	90.69	21.65

הודעות הבורסה

●חברת אמישר הודיעה לבורסה כי חתמה הסכם לפיו תשמש כמפיץ הראשי בישראל של מוצרי חברת מונטו ולה, יצרנית המים המינרליים הגדולה בספרד. בשלב הראשון תייבא החברה מים טבעיים בלבד. החברה שוקלת הקמת חברת בת מיוחדת שתעסוק בשיווק, אולם בשלב זה יבוצע השיווק ישירות דרך החברה.

●קרס כימיקלים הודיעה לבורסה כי מועצת המנהלים של החברה החליטה לחלק דיבידנד ביניים במזומן לשנת 88' בשיעור של 300% מהערך הנקוב.

●משוב מחשבים הודיעה לבורסה כי ב-30 בנובמבר רכש רואי מכנס, דירקטור ובעל ענין בחברה, 5,000 שקל ע.נ. מניות משוב בבורסה.

תשואה שנתית באחוזים

	1989 תשואה חולית	1989 תשואה מדדית	1981 תשואה חולית	1981 תשואה מדדית
כל"ל 0.1	0.87	−0.85	5.94	−0.11
הפועלים ש	0.99	−0.73	5.89	−0.17
אי.די.בי. רג	1.14	−0.58	5.75	−0.31
דיסקונט א	0.58	−1.15	5.72	−0.33
המזרחי ש	1.22	−0.52	5.90	−0.16

שערי קרנות הנאמנות

	מחיר היחידה	מחיר הפדיון	השינוי היומי בנקודות	התשואה היומית באחוזים
אב				
אבוקה	362.89	355.15	−1.16	−0.33
אגוז	307.15	301.23	−0.11	−0.04
אגם	119.17	116.90	+0.14	+0.12
אדיר	2061.12	2046.24	+2.58	+0.13
אדם	151.75	150.68	+0.00	+0.00
אפיק	187.76	186.46	+0.07	+0.04
אדר	443.15	439.37	+0.53	+0.12
אדרן	127.28	124.79	+0.06	+0.05
אודלי	331.66	329.28	−0.19	−0.06
אורן	952.87	934.61	+0.76	+0.08
אייל				
אילים				
איתן	909.81	891.86	+0.36	+0.04
אלון	742.14	727.36	+0.38	+0.05
אלמוג	746.96	732.85	+0.26	+0.04
אנליסט אג"ח	—	—	—	—
אנליסט גמיש	—	—	—	—
אנליסט מניות	—	—	—	—
אנקור	182.23	180.56		
ארד	200.82	196.12	+0.21	+0.11
אש				
אשל	204.56	200.44	+0.27	+0.13
אשור	86.78	85.12	+0.15	+0.18
אתרוג	291.88	289.08	+0.47	+0.16
בדולח	144.74	143.79	+0.22	+0.15
ברוש	589.15	574.84	−2.09	−0.36
ברק	499.55	489.58	+0.72	+0.15
בקעת	353.15	350.65	+0.41	+0.12
בריש	1694.22	1682.39	+1.09	+0.06
גבע	130.59	128.67	+0.17	+0.13
גדן	516.65	514.21	+0.49	+0.10
גיא	120.58	118.79	+0.24	+0.20
גיל	3459.80	3435.44	+10.46	+0.31
גלית	728.26	722.90	+0.55	+0.08
דוכיפת	386.16	382.51	+1.08	+0.28
דוכיפת	558.98	548.87	+0.89	+0.16
דולב	281.88	275.42	−0.07	−0.03
דורון				
דוגן	—	—	—	—
דליה	629.35	617.19	−0.02	−.00
דרור	—	—	—	—
דקל	365.98	358.93	+1.03	+0.29
הדס	433.70	430.64	+1.10	+0.26
הילה	453.77	451.69	+0.44	+0.10
הוד	628.54	616.77	−0.49	−0.08
הדר	127.21	125.32	+0.19	+0.15
זיו	156.64	154.31	+0.25	+0.16
זינוק	107.13	104.85	+0.36	+0.34
זיק	81.93	79.93	−0.28	−0.35
זמיר	427.12	418.84	+0.95	+0.23
חוחית	189.77	186.05	−0.04	−0.02
חליפין	164.25	163.81	−0.01	−0.01
חלמיש	237.11	235.49	+0.11	+0.05
חן	171.18	170.50	+0.04	+0.02
טופז	128.34	127.16	+0.21	+0.17
טל	—	—	—	—
יובל	541.95	531.43	+0.47	+0.09
יהלום	168.54	167.40	−0.01	−0.01
ימית	370.05	366.47	+0.28	+0.08
יערה	539.97	529.59	+0.24	+0.05
כוכב	290.90	285.25	+0.10	+0.04
כול	137.22	134.53	+0.10	+0.07
כלנית	687.40	673.86	+0.00	+0.00
כנפית	298.57	296.38	+0.67	+0.23
כרמל	131.69	129.64	+0.27	+0.21
כתר	1296.07	1277.13	+2.12	+0.17
להב	5273.43	5235.88	+6.76	+0.13
לטקיה	—	—	—	—
לביא	289.90	284.30	−1.12	−0.39
לקם	2207.15	2189.26	+2.06	+0.09
לשם	464.57	461.51	+0.47	+0.10
מגור	1638.95	1607.44	+0.61	+0.04
מגמה	4638.16	4595.39	+2.69	+0.06
מגד	294.84	290.57	+0.06	+0.02
מגן	4203.84	4164.06	+2.98	+0.07
מור	1666.36	1642.82	+5.15	+0.31
מורן	931.82	925.00	+2.02	+0.22
מטה	27140.59	26734.42	+77.32	+0.29
מיתר	1208.36	1184.98	+0.50	+0.04
מכלול	94.28	93.63	−0.04	−0.04
מעוף	4999.55	4903.17	+5.41	+0.11
מעיין	815.44	799.83	+0.47	+0.06
מקשה	464.75	461.58	+0.11	+0.02
מרווה	146.31	145.80	+0.08	+0.05
מרום	1596.92	1566.12	+0.71	+0.05
נוגה	168.18	165.67	+0.19	+0.11
נסיך	279.81	277.85	+0.73	+0.26
נעמן	469.90	462.81	+1.38	+0.30
נילי	131.03	129.09	+0.38	+0.30
סביון	657.04	644.20	−0.75	−0.12
סגולה	151.03	150.20	+0.06	+0.04
סלע	446.83	443.71	+0.21	+0.05
סנונית	646.08	633.55	+0.21	+0.03
סער	401.38	393.66	+0.26	+0.07
ספיר	175.75	175.31	+0.10	+0.06
עדיר	382.98	375.57	+0.04	+0.01
עדית	815.33	809.41	+2.98	+0.37
עדן	576.53	568.02	+0.52	+0.09
ענבר	116.31	115.29	+0.14	+0.12
עפרוני	606.71	594.97	+0.82	+0.14
ערמון	129.27	126.83	+0.12	+0.09
פנא	1699.82	1687.73	+2.07	+0.12
צבר	556.49	545.47	−0.18	−0.03
צופית	517.14	507.04	−0.10	−0.02
צוק	145.58	145.22	+0.13	+0.09
צמיר	1309.86	1299.80	+1.16	+0.09
צמרת	565.85	557.55	+1.82	+0.33
צפורה	162.15	161.00	+0.23	+0.14
צליל	117.22	115.55	+0.21	+0.18
קלע	177.80	177.36	+0.14	+0.08
קשת	119.65	117.33	+0.11	+0.09
רבינה	17833.86	17678.47	−4.37	−0.02
רימון	155.26	154.94	−0.03	−0.02
רקפת	1023.52	1007.23	−1.37	−0.14
רשף	469.09	459.55	+0.24	+0.05
שגיא	547.22	536.60	+0.23	+0.04
שהם	386.50	383.47	−0.12	−0.03
שחף	111.14	108.97	+0.09	+0.08
שירה	479.56	475.06	+0.59	+0.12
שמיר	483.63	480.16	+0.60	+0.13
שנהב	692.26	687.17	+2.46	+0.36
ששון	751.23	736.86	+2.85	+0.39
שפע	100.32	99.57	+0.25	+0.25
שקד	208.07	204.09	+0.17	+0.08
תאנה	265.42	262.88	−0.02	−0.01
תדהר	557.81	554.24	+1.04	+0.19
תירוש	636.72	632.08	+0.85	+0.13
תמוז	110.14	109.34	−3.52	−3.12
תפוז	308.53	302.73	+0.39	+0.13
תפוח	233.91	232.25	+0.05	+0.02
תרשיש	125.99	125.16	+0.03	+0.02
תשרי	—	—	—	—

שערי אגרות החוב

סדרה	שער	שינוי
3613	23856	−79
3614	22946	−79
3615	21226	−76
3616	19474	+117
3617	18403	+113
3618	17498	+111
3619	15958	+46
3620	15388	+44
3621	14641	+43
3622	13221	+48
3623	12435	+47
3624	11729	+45
3625	10753	+57
3626	9965	+54
3627	9272	+5
3628	8458	+5
3629	7856	+4
3630	7425	−74
3631	6821	−64
3632	6561	−22
3633	6215	−75
3634	5416	+3
3635	5174	−151
3636	4941	−2
3637	4645	−2
3638	4354	+40
3639	3972	+37
3640	3307	−29
3641	2870	−26
3642	2561	−23
3643	2225	−21
3644	2044	−50
3645	1846	−45
גליל 4.25%		
3701	1563	+24
3702	1211	+36
3703	1043	−5
3704	894.9	−4.5
3751	479.1	+2.7
3752	192.5	−1.5
3753	185	−1.4
3901	178.4	−1.7

שגיא 4.25%

סדרה	שער	שינוי בנק'
4101	469.5	--
4102	192.4	+0.3
4103	185.2	+0.2
4104	179.9	+0.3
4381	179.9	+0.3
4302	171.1	+0.1
4303	170.3	--
4304	168.2	--
4105	152.5	+0.1
4106	148.9	--
4107	144.8	+0.1
4108	142.6	--
4109	142.8	+0.5
4110	141.5	+0.5
4201	176.3	+0.1
4204	165.1	--
4205	162.4	--
4206	159	+0.1
4207	158.9	+0.1
4208	157.1	+0.1
4209	154.1	+0.1
4210	156.4	+0.1
4211	146.1	--
4212	143.5	--
4213	144.1	+0.1

3% מלווה מדינה (הצמדה 100%)

סדרה	שער	שינוי
3601	52111	+25
3602	48050	+23
3603	44798	+21
3604	40383	+19
3605	36944	+17
3606	34880	+16
3607	32657	+123
3608	31554	+120
3609	30120	+119
3610	26961	+249
3611	26098	+250
3612	25392	+251

סדרה	שער	שינוי
3902	170.1	−1.7
3903	169.1	−1.6
3904	166.6	−1.8
3754	173.3	+0.1
3755	167.9	+0.1
3756	162.3	+0.1
3757	159.4	--
3758	156.7	+0.1
3759	156.4	+0.1
3760	154.5	+0.1
3761	151.3	+0.1
3762	147.6	+0.1
3763	143.2	--
3764	140.8	−0.6
3765	141.3	−0.5
3766	139.9	−0.5
3791	142	+0.1
3792	139.6	--
3826	169.9	+0.6
3827	167	+0.6
3828	161.4	+0.5
3829	158.6	+0.5
3830	155.4	+0.7
3831	155.1	+0.7
3832	155.2	+0.7
3833	150.1	+0.7
3834	146.4	+0.7

4%, 6%, 7% פיתוח (הצמדה 80%)

סדרה	שער	שינוי
3542	138800	+100
3543	133320	+120
3544	131100	+200
3545	130850	+200
3546	130600	+200
3547	129830	+150
3548	130800	+1000
3549	123100	--
3550	123500	+200
3551	123200	--
3552	113259	+200
3553	112900	--
3554	113120	+120
3555	113550	−50
3556	108600	+200
3557	109120	--
3558	107700	−1200
3559	104200	−800

סדרה	שער	שינוי
3560	99800	+200
3561	98300	−1400
3571	97800	−1200
3572	99500	+500
3573	98402	−1400
3574	92170	--
3575	91700	--
3576	90400	+100
3577	91610	--
3578	84410	--
3579	83300	−2000
3580	77500	+100
3581	71400	--
3582	67944	--
3583	63463	--
3584	61760	--
3585	59900	--
3586	52800	+900
3587	53800	--
3588	52900	--
3589	48300	--
3590	47660	+1100
3591	48300	--
3592	48140	--
3593	47400	+200
3594	46000	--
3595	45900	--

5% מלווה פיתוח (ברירה כפולה)

סדרה	שער	שינוי
2028	135900	--
2029	130869	+1000
2030	131620	+120
2031	126259	+200
2032	126508	+420
2033	121801	+860
2034	121278	−1189
2035	135135	--
2036	109286	−3380
2037	115731	--
2038	108500	--
2039	127008	--
2040	114549	+1200
2041	99498	−502
2051	93200	−3925
2052	88594	−2740
2053	86908	−2688
2054	84248	−2686
2055	87445	−2704
2056	81064	−2507
2057	86299	--
2058	86369	+2516
2059	75932	−2348
2060	84365	--
2061	53204	−1646
2062	56114	+1634
2063	63301	−1958

צמודות זהב

סדרה	שער	שינוי
5 יזר	83.3	−1
רמון		
7006	208.4	+2.3
7007	192.3	+0.3
7008	182.9	+0.2
7009	177.5	+1.1
7010	169.6	+0.2
7011	160.8	−0.7
7012	155.4	−0.6
7013	146.2	+0.8
7014	127.6	+0.2
7015	107.6	+0.6
7016	107.2	+0.7
7017	106.6	+0.6
7018	106.4	+0.6
7019	106.9	+0.7
7020	106.7	+0.6
7021	105.8	+0.7
7201	109.1	+0.2
גלבוע		
6101	14592	−121
6102	9389	−8
6103	8267	−43
6104	7537	−17
6105	7125	−15
6106	6851	−85
6107	6750	−85
6108	4811	−12
6109	4579	−12
6110	4505	−13
6111	3738	−6
6112	3623	−5
6113	2485	−10
6151	1803	+14.1
6152	960.3	+13.9
6153	825.9	−6
6154	811.1	−6
6155	549.4	+0.9
6156	435.5	+0.7
6157	324.9	+0.5
6158	307.6	+0.4
6159	263	+0.1
6160	239.5	+0.4
6161	237.9	+0.4
6162	212.6	+1.4
6163	197.3	+0.3
6164	189.5	+0.3
6165	178.1	+1.4
6166	167.1	−0.7
6167	163.3	−0.7
6168	160.7	−0.7
6169	151.4	--
6170	143.7	+3.2
6171	104.2	+1.3
6172	102.5	+1.3
6801	107.3	−1.1

100% מט"ח

	שער	שינוי
אל אופ	1651	+ 1
אלתא	1324	--
אלסינט	2620	− 30
כאימקס	1342	+ 4
תרד' 84	117.8	--
הב היום	255	--
דים הש	227.5	--
כור	119.2	−3.7
כלל	553	--
כ"מ ד'	181.7	--
כ"מ מ	255.5	−1.5
כ"מ י'	293.5	--
דן	140	--
של כב.	190.2	--
תיפ"ש	187.8	--
מדד/מט"ח		
בל.ת.	176.9	--
דים הש	183.7	--
כור	185.9	--
כלל	211	--
מב ד"ים	176.7	−0.2
משא מ	174.5	--
משא מ	167.5	−0.3
משא מ	156.8	--
לאומי	163.2	--

שערי המניות

6.12.88

שם המניה	השער אתמול		המחזור שח ע"נ	השינוי בנקודות	השינוי ב-%	ההצע/ביקוש שח ע"נ
בנקים שאינם נכללים בהסדר ההצמדה						
אוצה"ח ש	56600	תב	25	−4500	−7.4	−15
אידיבי ב 100.0			—	הפסקה	מסחר	—
אידיבי בב א			—	הפסקה	מסחר	—
דיסקונט שה ב			—	הפסקה	מסחר	—
הספנות 0.1	1016		3418			−1218
הספנות א 0.5	481		1072			−676
הפועלים מבב			—	הפסקה	מסחר	—
כללי לא מובטח	15750		76			−76
כללי שה 7			—	הפסקה	מסחר	—
כלל שה 11			—	הפסקה	מסחר	—
מימון ומסד 1.0			—	הפסקה	מסחר	—
מימון ומסד 5.0			—	הפסקה	מסחר	—
בנקים הנכללים בהסדר ההצמדה ל 89						
אידיבי רג 100.0	145900		162	+780	+0.5	+988
אידיבי ב 100.0	146200		1	+197	+0.1	+50
אידיבי בב א	893500	שב				
איגוד 1 ס"ח	109100		16	+500	+0.5	+365
דיסקונט ב'	188182			+102	+0.1	+2
דיסקונט א'	187190		1	+110	+0.1	+69
מזרחי ש	60000		233	−300	−0.5	−199
מזרחי ב'	60220		5	+104	+0.3	+70
הפועלים ש'	99250		219			+167
הפועלים ב'	99500		16	+250	+0.3	+254
כללי א'	253300		3	−400	−0.2	−5
כללי מסק	63140		386	+198	+0.3	+512
בנקים הנכללים בהסדר ההצמדה ל 91						
אידיבי רג 100.0	117400		163	+600	+0.5	+732
אגוד 0.1	87850		80	+450	+0.5	+440
דיסקונט ב	130501		1	+301	+0.2	+29
דיסקונט א	149950		205	−10		−7
המזרחי ש	48100		325	−210	−0.4	−547
המזרחי ב	48100		43	−200	−0.4	−43
הפועלים ש	79450		1030			−378
הפועלים ב	79500		180	+30		+575
כללי א 1.0	202950		16	+350	+0.2	+115
כלל 0.1	50400		1253			+172
בנקים למשכנתאות						
אדנים 0.1	33400		18	+300	+0.9	+14
לאומשכ' ש	10350		29			
לאומשכ' ב	10662	שב				
כרמל ש	187	בת	2500	−14	−7	−2827
כרמל אופ'	101.5		70	+2	+ 2	+14539
כרמל אג"ח	101.5		13055	−3	−2.9	−117535
פת משכ ש	2399		100	−20	−0.8	−180
משכן ב ש	4050		76	+40	+ 1	+145
עצמאות 0.1	15500		8			−8
מרכז 1.0	6880		63	−120	−1.7	−103
טפחות מבב ש	25700					
טפחות רג ש	25300		6	+800	+3.3	+6
מוסדות מימון						
החקלאות מבב א	597118	בת	12	−66347	− 10	−21
החקלאות מבב ב	238510					
לאומי תעש' א ש	15200		20	+250	+1.7	+23
פתוח תעש' מבב	88000		1	−1000	−1.1	−1
פת תעש' בב ג	519500					
פת תעש' בב גג	324000		2	+5200	+1.6	+5
פת תעש' בב גגג	315000		2	+5000	+1.6	+2
פת תעש' בב ד	337142	שב				
פת תעש' בב דד	72550	שב				
מרכז קולנוע 5.0	865	תב	2519	−75	− 8	−1824
תיירות בב	258500	שב				
כלל ליסינג 0.1א	12595	תב	147	−1900	−13.3	−147
כלל ליסינג 0.5ב	11600	תב	75	−977	−7.8	−98
ביטוח						
איילון	78.5	תב	1000	−5	−5.4	−1242
איתן	89		2000	−2	−2.2	−2000
אדיס 0.1	910					
בטוח משנה 0.1	300					−10
בטוח משנה 0.5	124.5		440	−5	−1.2	−1060
משנה אופ	153		500	+2	+1.3	+500
משנה הש	118.5		1040	−1	−0.8	−1040
הדר 1.0	148.5		2476	−1	−0.7	−2476
הדר 5.0	152.5		1700			−1700
הדר אופ סד 2	119		5000	−5	−1.2	−5231
הפניקס 0.1	549		127			
הפניקס 0.5	487		73	+25	+ 5	+73
המסנה-הראל 1.0	4828	תב	200	−542	− 10	−240
המסנה-הראל 5.0	5079		130	−10	−0.2	−130
כלל ביטוח	274		1500	+6	+2.2	+1500
כלל ביטוח אופ'	44		9458	+2	+4.8	+31478
כלל ביטוח אג"ח	100.5		40693	+1	+0.9	+186307
מנורה 1.0	772		268	+1	+0.1	+280
מנורה 5.0	600		85			−85
ביטוח סהר	152.5		700			−700
סקורים 0.1	1220		452			−452
צור ש	113.5		7600			
ציון השקעות 1.0	1325	בת	26	−147	− 10	−66
ציון השקעות 5.0	749			−6	−0.8	−100
מסחר						
אינטר גאס 1 ש	571		1450	+15	+2.7	+2110
אינטר גאס 5 ש	500		1140			−1140
כמיר עזרא 1.0	290		500			−500
כמיר עזרא אופ	86	שב				
כלל אופ 4	139.5	תב	2393	−8	−5.4	−2393
כלל אופ 2	139.5	שב				
קריסטל 1.0	451	בת	650	+1	+0.2	+138
רשק 0.1	10000	שב				
רשק 0.5	13650					
שופרסל א 2.0	1189		471			−177
שופרסל אופ	4259		794	+40	+0.9	+722
שופרסל אגח	125		9000	+1	+0.8	+15550
שירותים						
אמגור	585		1000	−2	−0.7	−1069
מבנה הספקה 0.1	285		4932			+2051
מבנה הספקה 0.5	146.5		11962			+2830
מבנה אופ'	109		22854	+2	+1.9	+15939
מבנה אג"ח	107		2528	+5	+0.5	+12400
קידר 0.1	566		2118	+12	+2.2	+2397
קידר 1.0	250		14497	+5	+ 2	+28234
מגור שוקה 0.1	950	תב	823	+54	+ 6	+1070
מגור שוקה 0.5	692	בת	600	+1	+0.1	+60
מלונות ושירותי תיירות						
בני הדר	83		4836	+5	+3.1	+12683
בני הדר אופ 1	32.9	בת	1500	+4	+1.2	+11496
מלונות דן 1.0	1185		159	−10	−0.8	−159
מלונות דן 5.0	820		65			−67
חוף האלמוג 1.0	8150		20	−50	−0.6	−65
מלונות הדרין	2590		200			
ים סוף	209	בת	2180	+5	+2.5	+2518
ים סוף אופ'	135.5		2700			−300
מחשבים ושירותי מחשבים						
ת.ג.ל. 1.0	106					
ת.ג.ל. אופ'	25.4		12756			
ת.ג.ל. אג"ח	112.5			−5	−0.4	−14600
יבגא 1.0	4000		98	−70	−1.7	−73
מ.ל.ל. 1.0	1735	שב				
מ.ל.ל. 5.0	622	בת	2	−22	−3.4	−75
ביקוב מחשבים 1	788	בת	115	−2	−0.3	−35
ביקוב מחש' 5	255		1460	−2	−0.8	−1460
ביקוב אופ סד 2	271		400	−6	−2.2	−400
תים מחשבים 1.0	472	בת	58	+10	+2.2	+100
נדל"ן, בינוי ופיתוח						
אזורים אופ	220	תב	2064	−31	−12.4	−4064
אזורים אגח	149.5		10634			+39366
אילון 1.0	55		17580			
אילון אופ'	23		3846			
אל-רוב 1.0	530		630	+15	+4.1	+1720
אפריקה 0.1	34540		40	−400	−1.1	−46
אפריקה אופ	11220		9			
ארזים	373		2180	+13	+3.6	+9389
אזלון 0.1	2525		49	−60	−2.5	−49
אזלון 0.5	2100		1068			−1068
ברנוביץ 1.0	2010	שב				
ברנוביץ 5.0	1725		150	−35	− 2	−150
ידנבר 1.0	4750		100	+50	+1.1	+21
דרור 0.1	178		2000	+1	+0.6	+1496
דרור 0.5	116					
כהילה 1.0	1060		200			+100
0582338	216		7500			
5829999	81		86907			−5400
הכלל 1.0	520		120			−20
הכלל 5.0	341	בב		−18	− 5	−982
ת.ל.ב. 0.1			—	הפסקה	מסחר	—
ת.ל.ב. 0.5			—	הפסקה	מסחר	—
ירושלים אופ	55		7517	−5	−2.7	−2977
גבים 0.1	3710		153	−30	−0.8	−177
גבים 0.5	3480		60	−20	−0.6	−60
הכי ישוב אופ 7	106		9057	+5	+0.5	+2208
אופ 8	86.5		2436			−1350
אופ 9	104		192	−1	− 1	−1808
מבני תעשיה	56		32330	−2	−3.4	−20054
מבני תעשיה אופ'	13.8		69613			
מבני תעשיה אג"ח	111.5		10	+5	+0.5	+49990
ישפר 0.1	4240		140			−20
ישראלום 1.0	1090					−14
ישרום 10.0	38469		50	−1		−1
כפן מתחה 1.0	5390					
לנשר 1.0	4150	שב				
לנשר 5.0	1301		7			−7
מ.ת.ג.ג. 5.0	270		300			−300
מבנה אופ 2	123	תב	300	−9	−6.8	−500
מבנה אגח	136.5		2750	+5	+0.4	+20000
מאני בניה 1.0	402		316	−4	− 1	−306
מישאל 5.0	132		3000			−180
מישאל אופ	78					+134
מ.ג. ב 5.0	870	בת	200	+30	+3.6	+249
לספיר 1.0	80.5		20000	−4	−4.7	−42251
לספיר 5.0	41.1		44500	+4	+ 1	+31500
לספיר אופ 1	14.8		5000	+5	+3.5	+12976
לספיר אופ 2	16.8	תב	148571	−9	−10.2	−237885
לספיר אגח	84		6876	−5	−1.8	−39215
נאות אביב 0.5	1675		159	−15	−0.9	−159
נכסי אזורים	126.5		6937	+5	+ 2	+3457
נכסי אופ'	31.4	תב	24817	+4	+8.5	+43065
נכסי אג"ח	96.5		19088	−5	−0.5	−16499

שם המניה	השער אתמול		המחזור שח ע"נ	השינוי בנקודות	השינוי ב-%	ההצע/ביקוש שח ע"נ
יצור השקעות 1.0	320		337	−2	−0.6	−337
כתף 1.0	1297			−15	−1.1	−70
רוגבין 1.0	186		1300			+750
רוגבין 5.0	136.5	שב				
רוגבין אופ	423			−15	−3.4	−585
רוגבין אג"ח	141		17000			−1997
חקלאות						
מטעי הדר 0.1	2907	שב				
מטעי הדר 0.5	2670	שב				
מהדרין 0.1	4409		381	−20	−0.5	−381
מטע הדרים 1.0	1120	שב				
פריאור 0.5	2135		100	−20	−0.9	−100
מזון וטבק						
דובק מב ש	1509		17	+36	+2.5	+185
דובק מב ם	1580			−40	−2.5	−60
אלבל 1.0	277	שב				
אלבל 5.0	252	שב				
אלבל אגח	91		1	+1	+1.1	+1999
מבשל בירה 1.0	22151					
מבשל בירה 5.0	16800	שב				
יכנל 1.0	964					
יזמר א 5.0	486	שב				
יזמר אופ 2	102		300	+7	+7.4	+2700
בן 1.0	110		1000	−5	−4.8	−769
בן 5.0	107		1000	−2	−1.8	−200
טמפו 1.0	10450		50	+127	+1.2	+11
עסים ב 0.5	285		3565	+8	+1.1	+5061
אבגל שקל 1	1069		175	+6	+0.3	+225
שמן מבב א	583		337			+8
טכסטיל והלבשה						
ארגמן סר 1 ש	300		3650			−1687
ארגמן אופ	79.5		1500	−5	−0.6	−1697
ארגמן אגח	122	שב				
אופיס 1.0	252					−1
אופנת ברוך 1.0	89.5	תב	1540	−10	−10.1	−1848
אופנת ברוך 5.0	60		300	−2	−3.2	−300
אוס א	46.5		250			+250
ארגמן רג ש	7550					+1
דלתא-גליל 1.0	775		835	+20	+2.6	+2767
דלתא-גליל א 5.0	727		301			−1
ויטלס 1.0	155		1000	+5	+0.3	+550
ויטלס 5.0	128					
הרדינן 1.0	4735		150	+210	+4.6	+150
זיקית 1.0	1260			−10	−0.8	−200
זיקית 5.0	940		151			
זיקית אופ	201		200	−12	−5.6	−500
לודזיה 0.1	440		283	+8	+1.9	+691
לודזיה 0.4	358	שב				
לינת 1.0			—	הפסקה	מסחר	—
עיט 1.0	189	בת	920	+4	+2.2	+1897
עיט 5.0	109.5	תב	6833	+5	+6.8	+4517
עיט אופ	49		2193	+1	+2.1	+2807
עיט אגח	105.5		2600	+1	+ 1	+3400
עסק כריכה 1 ש'	188		4427			−2427
עסק אופ	24	תב	1759	−5	−12.7	−1799
פולגת א	300		499	−3	− 1	−499
פרסור	651		71	+5	+0.8	+129
פרסור אג"ח	85		5000			
ניסור מכירה	2021		14	+14	+0.7	+46
תעש העוזר 1.0	3950	בת	415	+40	+ 1	+85
מתכת ומוצריה						
אורדן 0.1	2208		33	−40	−1.8	−201
אורדן 0.5	1854		100	+5	+0.3	+100
אלומית 1.0	5883	שב				
אלומית 5.0	5770		30	−300	−4.9	−30
כבלים ש	430		7557	+12	+2.9	+8442
כבלים אופ	92		88223			
כבלים אופ'	113.5		15000	+5	+0.4	+25000
כבלים אגח	113.5		10756	+5	+0.4	+15744
כבלים אג"ח	92.5		36350			
התכוף 1.0	292	תב	161	−33	−10.2	−161
התכוף 5.0	152		475			+625
זיקה 1.0	1598		0.5	−27	−1.7	−0.5
זיקה 5.0	970	שב				
קומפנוס מן 5.0	1868		100	−20	−1.1	−180
כללי ציון 1.0	2355		75	−15	−0.6	−256
כללי ציון 5.0	1463		43			−43
קרנטי 1.0	95		54	+1	+1.1	+1946
קרנטי 5.0	52	תב	5630	−5	−5.5	−18666
בושתן 0.1	28900		16			
בושתן 0.5	7400		75	+300	+4.2	+55
מגי מלרה 1.0	1362	תב	180	+70	+5.4	+129
בר-בון 5.0	1600					
1.0	330	שב				
5.0	2833	שב				
קליל 1.0	3600		150			−150
קליל 5.0	3500			−30	−0.8	−50
קליל אופ'	1315		656	−5	−0.4	−549
קליל אגח	143					
תעשיות לכיש 1.0	343	שב				
תעשיות לכיש 5.0	253					+50
חשמל, אלקטרוניקה ואופטיקה						
אלביט 5.0	291026		15	+2000	+0.7	+8
אליק 0.25 ש	9414	שב		+449	+ 5	+685
אלקטרה 0.1	2333		509	+100	+4.5	+509
אלקטרה א 0.5	1740	תב	1531	+90	+5.5	+1581
אלון 5	1350		635	+50	+3.8	+608
אלון 3	169		8370	+5	+0.5	+19630
אליית 1.0	13400		70	+400	+5.1	+50
אלקטרוניקה אופ'	655		4012			+1412
כלל אלק' אג"ח	116		7285	+4	+3.6	+174715
מקסרוניקס 1.0	940		418	−15	−1.6	−418
מקסרוניקס 5.0	728	שב				
מיכמגבר 1.0	410		1200	−4	− 1	−350
מיכמגבר 5.0	296		1800			
ציקלון 1.0	2000	תב		+100	+5.3	+733
ציקלון 5.0	1450	תב	400	−100	−6.5	−687
קנצשטין אופ' 1	2280		50	−90	−3.8	−111
ת.א.ת. 1.0	548	בת	495	+49	+9.9	+1471
ת.א.ת. 5.0	270		2000	+8	+3.1	+2390
תדיראן	615		1587	+15	+2.5	+4020
מוצרי בניה						
אינ. תעשיות 1.	141		4287	−5	−0.4	−3237
אינ. אופ	474		1329			−2750
אינ. אופ' ב	38.7		4902			−1646
אינ. אגח	150		664	+5	+0.8	+19336
אינ. אג"ח א	97.5		30430	+1	+ 1	+85159
אקרשטיין 1.0	424		500	−5	−1.2	−1002
אקרשטיין 5.0	228		435			+435
אקרשטיין אופ'	259	שב				
אקרשטיין אגח	141			+1	+0.7	+4000
אבן כלוס	58	שב				
כלוס אופ	25.1					+715
מגוריה ולמבן 1	2580		12			−12
מגוריה ולמבן 5	1950	שב				
נגב קרמיקה	239		3948	+4	+1.7	+1948
נגב קרמיקה אגח	72		1087			−67
כימיה, גומי ופלסטיק						
אבן 5.0	1770		750			−82
אבן אופ'	366		5142	+1	+0.3	+3058
אבן אג"ח	99			+2	+2.1	+38810
גל תעשיות 1.0	192.5	תב	1752	−1.5	− 10	−1752
גל תעשיות 5.0	155.5		937	+5	+5.1	+912
גל אופ	30		877	+5	+1.7	+4123
גל אגח	92.5	שב				
דשנים 0.1	2891	בת	990	+150	+5.5	+1115
דשנים 0.5	1530	שב				
לימסף 1.0	2560		70	+30	+1.2	+70
מקטינה 1.0	655		191			−191
מקטינה 5.0	439		289	−6	−1.3	−212
סנו 1.0	3471		188	−30	−0.9	−152
סנו 5.0	3061		170	+60	+ 2	+170
פריקלאס	527		1225			+1275
פריקלאס אופ'	119.5		9418			+951
קרס כימיקל 1.0	6309		128	−40	−0.6	−162
קרס אופ	3980		150			−10
קרס אגח	136	שב				
תיא 5.0	5200		147			−200
פרוטרום 10.0	1230		4564	+30	+2.5	+5564
עץ, נייר ודפוס						
כתר	92.5	תב	7495	+7	+8.2	+7495
רפאון 1.0	5124		7	+51	+ 1	+7
רפאון 5.0	4635		8			
לבניר אשקלון 1	542		230	+17	+3.2	+212
מלס ב 0.5	19750		12			−14
קרגל	380		1000			−1000
קרגל אופ'	121		2622	+6	+5.2	+3674
קרגל אופ 2	51		5500	+4	+8.5	+14026
קרגל אג"ח	99		6368	+5	+1.5	+75632
רים 0.1	189		1056	+9	+ 5	+556
רים 0.4	82.5		1027	+1	+1.2	+1473
תעל ב 0.2	11455		36	+55	+0.5	+14
תעשיות שונות						
אגרין 1.0	160.5		800	+5	+0.3	+800
אגרין 5.0	78.5		1000	+1	+1.3	+4133
המישה יזד	1468	שב				
הבגלק 1.0	749	שב				
הבגלק 5.0	772	שב				
השקעות בתעשייה						
הזכות	7372		130	+1		+1
כור כבי ש	2446		212			
תעשיות אופ	86		3449	−1	−1.1	−5638
תעשיות אגח	121		20000	+5	+0.4	+50992
חברות השקעה						
אגיק ש	2650		80	−60	−2.2	−80
אירדיבי. אופ'	2920		872	+40	+1.4	+918
אירדיבי. אג"ח	116		2150	+5	+0.4	+10150

שם המניה	השער אתמול		המחזור שח ע"נ	השינוי בנקודות	השינוי ב-%	ההצע/ביקוש שח ע"נ
אלגד ש	995		900	+40	+4.2	+607
גחלת 1.0	913	שב				
גחלת אופ	640	שב				
גחלת אגח	118	שב				
הגבאר 1.0	444		147			−14
הגבאר 5.0	363	תב	200	+33	+ 10	+1191
חברה לישראל 5.0	3001		315	−9	−0.3	−65
חלפסון 0.1	115000	שב				
חלפסון ש 1.0	13200		70	−300	−1.9	−120
אמפא א 0.5	16100	תב		+800	+5.2	+130
דיסקונט השק אופ	1201		2000	+31	+2.6	+750
דיסקונט השק אגח	120.5		5000			+10000
מגדל השק ש	43700		1	+700	+1.6	+11
חירון 1.0	1200		100	−45	−3.6	−100
חירון 5.0	504		550	−26	−4.9	−1150
יעסור 1.0	1045			−40	−3.7	−100
יעסור 5.0	667		352			
יצגא ש	10100			−380	−2.9	−150
ירדן א 0.1	1174	תב	362	+70	+6.3	+273
ישום השקעות	28					
ישום אגח-אופ	49.5		3950	+2	+4.2	+3950
כלל 50.0	600		353			
מגור 0.1	250		980			
מגור א 0.5	180		94			−94
אמן 1	137	שב				
מור 3 1.0	182	שב				
מ השק ש	3091		475	+50	+1.6	+868
ממה א 0.1	4120		1	−6	−0.1	−26
ממה 0.5	3605	שב				
מרין ב 2.5	9718		495	+200	+2.1	+858
קידן 1.0	78		11528	−2	−2.5	−11528
קידן 5.0	42.7			−1	−2.3	−4000
קידן אופ	26.5		7350			
קידן אגח	118					+1000
נסחרות במט"ח						
בזית ם	304		300	−6	−1.9	−300
חיפושי נפט						
דלק נפט 1	1871		122	+6	+0.3	+518
דלק נפט 5	900		280			
ים וחיפושי נפט	24000		2			
יגואל אופ	114		14287	+1	+0.9	+4963
מ.ג.ג. 1.0	3487		60	+25	+0.7	+35
מ.ג.ג. 5.0	2197		290	+85	+ 4	+250
נפטא ש	1164		327			

רשימה מקבילה

שם המניה	השער אתמול		המחזור שח ע"נ	השינוי בנקודות	השינוי ב-%	ההצע/ביקוש שח ע"נ
מסחר שרותים מלונאות מחשבים						
יסקל	245		1000	+3	+1.2	+800
קונטרופים 0.1	569	תב	185	−101	−15.1	−459
קונטרופים 0.5	184.5					−40
קטל 1.0	671			−30	−4.3	−865
תבל			—	הפסקה	מסחר	—
הזויה הישראלית	22.7	תב		−5	−6.2	−12700
כמט סר 1 ש	428	בת	65	−22	−4.9	−130
איכות מחשבים	130	בת	580	+12	+10.2	+6043
דשה מיכון 1.0	300	תב	543	+20	+7.1	+1685
דשה אופ'	304		700	−2	−0.7	−570
כלל מחשבים 1.0	2300	שב				
משוב מחשבים 1.0	70.5	קב		+5	+5.2	+46454
רשף	69	תב	7598	−4	−5.5	−1858
נדל"ן בינוי וחקלאות						
אמונים 1.0	327	בת	450	+5	+0.9	+165
בן-יקר גת 1.0	1445		10	−5	−0.3	−10
דוזקי 1.0			—	הפסקה	מסחר	—
דוזקי 5.0			—	הפסקה	מסחר	—
ליבנשטיין 1.0	154		800	+4	+2.7	+2250
ליבנשטיין 5.0	70		2431	+5	+0.7	+1569
עוף 3.0	1428		1213	+50	+3.6	+570
קמדיה 0.1	1805	שב		−95	− 5	−256
קמדיה 0.5	909		8	−10	−1.1	−82
רסקו מבב	620	בת	1023	+56	+9.9	+1056
רסקו רג	642	תב	861	+80	+14.2	+574
אבוס	770			+30	+4.1	+51
גולדפרוסט 1.0	184			+1	+0.5	+1000
גולדפרוסט 5.0	104			+5	+0.5	+1000
מבנית מאור 1	359	בת	136	−40	− 10	−272
מבנית מאור 5	111	תב	119	−12	−9.8	−569
סוגר			—	הפסקה	מסחר	—
סוגר אופ			—	הפסקה	מסחר	—
תעשייה						
יהודה	165			−7	−4.1	−2184
טבק 0.1	1250		113	+36	+ 3	+390
טבק 0.5	530		62	+11	+2.1	+62
מלכה א 0.5	2970	תב	60	+270	+ 10	+281
אפ'אב	64.5		12684			−7141
אקספונן 5.0	536	בנ		−28	− 5	−639
אקספונן 1.0	696	בנ		−37	− 5	−1450
משאבת סלע	49					
מוכת כרום 1.0			—	הפסקה	מסחר	—
שלוה 5.0	878	קב		+42	+ 5	+835
אלקוף			—	הפסקה	מסחר	—
אלקוף אופ 2			—	הפסקה	מסחר	—
בר-טן 1.0	2140		180	−40	−1.8	−398
בר-טן 5.0	1600	תב	1522	−110	−6.4	−2227
בר-טן אופ'	940		1500	−50	−5.1	−2145
1.0	3600	שב				
5.0	2450		70			
ת.ג.ג. 1.0	728	תב	1527	+40	+5.8	+948
אלדן-טק	154					+4
אלאגנ ב			—	הפסקה	מסחר	—
דקטור 1.0	1920		25	+80	+4.3	+86
נקה כימיקל 1.0	5490		10	+120	+2.2	+50
ת.ג.ל. 1.0			—	הפסקה	מסחר	—
ת.ג.ל. 5.0			—	הפסקה	מסחר	—
הוד א 5.0	4700			−120	−2.5	−9
אורדן פרינט	378	שב				
הבב.ג. 1.0	5000	בת	100	+50	+ 1	+50
טסקוריה 1.0	1595		1			−11
ירק	193					
רדשבון	138	שב				
בר חן	269					
מאור טכנולוגיה	181		2000	−1	− 1	−2000
השקעה						
אזום	226					−1000
אזום אופ	24					−662
אמישר בכ'	245					−100
אפיק 1.0	340		370			−370
אפיק 5.0	245					
בנין ב' 5.0	8360	בת	67.2	−270	−3.1	−5.2
לבניק 0.1			—	הפסקה	מסחר	—
לבניק 0.5			—	הפסקה	מסחר	—
שד השק ב 0.1	522	תב	1867	−58	− 10	−1303
שד השק ג 0.5	381	תב	1772	−67	− 15	−1894
חיפושי נפט						
פרואיל ב 0.5	2699	תב	33	−300	− 10	−78

משתנים

שם נייר ערך	מל"נ מחזור	שער קבע	שער	שינוי יומי ב-%	מס' עסק'
בנק בינלאומי 05	1157	5132	5132	1	4
עוב. 0.5	481	6252	6236	1	1
הסנה ש	114025	78	785	−4.29	5
שלמן אופ	1124	711	706	0.71	1
כלל סחר	15000	286	285	−2.37	5
שמרכל ב 10.0	1600	990	1010	− 1	1
דלק 3 ש	586	2360	2360		
אמריקה 1.0	155	32191	32111	0.25	1
אזורים 1.0	6080	487	487		
נכסים ובנין	2600	2595	2556	0.5	2
חברות הזהב	9550	440	444	−0.9	4
חברה לירושלים	6000	265	265		
כלל מלק	4282	491	503	−2.58	1
עלית	130	15442	15280	1	2
מלכת ב 4	7500	220	226	−2.65	5
קמינת מז 1.0	49	2087	2087		
כלל תעש אלק	4625	2427	2463	0.5	6
אלרון 5.0	67	179287	179730	1.25	4
כבב ש	749	9125	9083	1	4
ים המלח	7780	1796	1778	1.81	13
פרופרגם 10.0	38247	435	435	1.4	6
מנוסלי גד 10.0	87	226021	227738	−1.25	6
כלל תעש' 1.0	84531	127	127.5	−0.39	10
אידיבי פתוח 2.0	1565	6714	6714		
אלרון ש	757	679	674	1.84	1
חברה לישראל 1.0	2830	3738	3747	−0.24	5
פלבים השק ש	7648	690	698	−0.99	
דיסקונט השק ש	7044	2351	2337	0.26	9
כלל 10.0	3010	712	712		1
יגאל 5.0	10961	387	386	2.38	5

שערים בינבנקאיים

אתמול, בצהריים, 6.12.1988 באירופה

מסירה מיידית (ספוט)

ל"י שטרלינג	$ ארצות הברית	1.8685/1.8695
ל"ינ ארה"ב	מרקים גרמניים	1.7255/1.7265
	גולדנים הולנדיים	1.9465/1.9475
	פרנקים שווייצריים	1.4445/1.4455
	פרנקים בלגיים	36.15/36.17
	פרנקים צרפתיים	5.8960/5.8990
	לירטות איטלקיות	1274.50/1275.50
	ינים יפאניים	121.40/121.50
לש.מ.ר.	$ ארצות הברית	1.3446/1.3451

שער הזהב $ ארה"ב 429.00 אונקיה לחוזי סקסינג

מסירה עתידית (פורוורד)

	ל"י/$	פר"ש/$	מר"ג/$
1 ח'	1.8631/1.8642	1.4384/1.4399	1.7188/1.7200
3 ח'	1.8517/1.8531	1.4284/1.4298	1.7078/1.7091
6 ח'	1.8354/1.8369	1.4096/1.4111	1.6907/1.6930

הנתונים נמסרו על-ידי בנק דיסקונט לישראל בע"מ

שף רנאמנות
בטוחה
כלל
ניהול תיקי השקעות ניהול קרנות נאמנות וניהול קופות גמל

"בוא ללגום מקורס יין משובח"

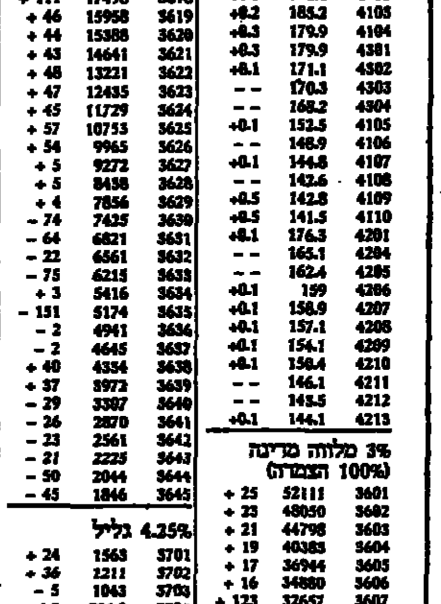

מועדון היין בחסות דיינרס קלוב, מזמין אותך להעמיק את ידיעותיך בנושא היין בקורס מיוחד בן 6 פגישות. חלקה הראשון של כל פגישה יוקדש להרצאה תיאורטית; חלקה השני ללימוד דרך הטעימה, חידוד חוש הטעם, הריח והזכרון. הקורס יתנהל בהדרכת מנהל המועדון אפי וינטר והאנולוגים ישראל פלאם, קובי גת ויאיר מרגלית.

מחיר הקורס
320 ש"ח + מע"מ

פתיחת הקורס הבא - 14/12/88
מלון דן ת"א, שעה 20.00, מדי יום ד'.

הרשמה טלפונית
דיינרס קלוב,
מחי הזמנות יין -
03-5467010
03-5463714

סגירת ההרשמה 8 לדצמבר 88

אפי וינטר

מועדון היין
בחסות דיינרס קלוב.

هكذا من الأصل

هكذا من الأصل

מכתבים למערכת הארץ

נבואה שמגשימה את עצמה

סוף־סוף האליטה עולה לארץ. בשלוחות משלחות הם עולים אלינו, ובמסתבר שיש להם תשובות לא רק לשאלת מיהו יהודי, כי אם גם לשאלת מיהו ישראלי.

בתכנית "זה הזמן" בשבוע שעבר התבשרנו מפי אחת מאליטות יהודי ארה"ב כי תושבי ישראל אינם האליטה של העם היהודי, לא של יהודי ספרד ולא של יהודי אשכנז. הנזה יפה, אך בעניין מאוד מבין היא בצדקה.

באותה מידה שניתן להצביע על יהודים משכילים ועשירים בעולם, כך ניתן להצביע עליהם בארץ.

ההבדל נעוץ אולי בעובדה שליהודי העולם יש מחויבות אך ורק לעצמם, לעושרם והשכלתם, ואת העודפים הם מפרישים למדינת ישראל, ואילו לישראלים יש מחויבות למדינת ישראל כמו לעצמם, ולא פעם על חשבון עצמם.

ומשום כך כצער עד מאוד לחזות במציאות שבה בנים לאבות שהגיעו הנה מתוך אמונה, תקווה ואהבה מתחבטים בשאלת מחויבותם למדינה מול מחויבותם לעצמם, ובסופו של דבר ההנחה המוטעית בדבר מקום הימצאה של האליטה היהודית תהיה בבחינת נבואה שמגשימה את עצמה.

חנה גרשי
גבעתיים

פוגרום ברוכבי אופניים

על־מנת לקבל מושג עד כמה עשוי להיות נהג האוטובוס התל־אביבי ברוטאלי, גס ושחצן, יש לנסות לרכב על אופניים במשך 10 דקות. זמן קצר אורכת נסיעתי מביתי לאוניברסיטת תל־אביב, ואולם בימים אלה, כך נראה, איש לא יוכל להבטיח לי כי אכן אצליח לעבור בשלמות זו כבן רכיבה קצרה עלולה להיות הרפתקה מסוכנת ביותר.

נהג אגד בקו 86 אשר נסע ביום שני 28.11.88, בשעה 8:13 בבוקר, ופנה ימינה מכביש חיפה לתוך רמת־אביב, ודאי יודע זאת היטב. יודעים זאת היטב גם רבים מרוכבי האופניים אשר עושים דרך זאת מידי יום ונ־אלצים להתמודד עם הברוטאליות הזו על־מנת לשרוד.

תוך כדי פנייתו החדה והמתעלמת של הנהג אשר כמעט ועלתה לי בחיי, הוסטו אופניי אל שולי המדרכה. חוץ לצוי תנועת מחאה אשר התבטאה בנפנוף יד נמרץ, ותגובתו לא איחרה לבוא – מיד לאחר ששיגר בי מבט רווי שנאה (על כך שהעזתי, רוכב אופניים עלוב, לערער על שלטונו הבל יכול בכבישים), מגרם בסאו בקידמת המרכבה הארוכה והדורסנית, פנה לפתע שמאלה בחוזקה.

פנייה שהיתה חזקה אך במעט מכה שנדרש לו לצורך תמרון הרכב לתוך רחוב רידינג שבמסלול נסיעתו. הוא עלה, אגב כך, על איתנותה משרסט. כל זאת, להזכירכם, על מנת להפחיד (הוא הצליח), לאיים ולהוראות לרוכב האופניים הנוכף מי כמה הוא "קטן" על הכביש. לאחר שווידא סופית כי דרכי חסומה, ושעלי לרדת מהאופניים ולהעמת את הכביש בכיוון מנוגד, מחץ גיבורנו את דוושת הגאז בחוזקה והסתלק מהמקום. למזלי הרב, לא הצליח, לה־רות מאמציו, להכניס אותי לסטטיסטיקה השבועית של קציר הדמים.

יגאל קרטה
תל־אביב

ואנדליזם בבני־ברק

משטרת ישראל אשר הראתה בעבר וממשיכה להראות בהווה יעי־לות בביצוע פתרונות לפשעים חמורים, "מתקשה" לפענח לתפוס מספר מצומצם של פושעים חוליגנים מקבוצת הטרור ק.ש.ת., שכבר לוח הבריון שלבם בסילים אימה ופחד.

עיקרון ידוע הוא ש"אין לא יכול, יש לא רוצה". זה לא שמשטרת ישראל אינה מסוגלת לשים קץ לוואנדליזם המשתולל ברחובות בני־ברק ואשר מתפשט בממדים מפחידים. יש גורמים שמעליה שמטעמים מובנים של הפוליטיקה הישראלית מעדיפים להתעלם מהבעיה.

כרמלה אופנהוזר
הרצליה

מרשם להתאבדות לאומית

תיקון חוק השבות אינו אלא מתן הלגיטימציה, על־ידי המוסד המחוקק של מדינת ישראל, לפיצול מתוך שלושת הזרמים המרכזיים ביהדות כיום, וזאת באמצעות – ולטובת – הזרם השלישי.

חוק השבות, יותר מכל חוק אחר של המדינה, הוא הביטוי העליון להיותה של ישראל מדינתו של העם היהודי: של העם, ולא של זרם זה או אחר בתוכו.

להשתמש בבית המחוקקים הישראלי לצורך הוצאת זרמים ביהדות מכלל העם היהודי, הופך את ישראל ממדינה של העם – למדינה של זרם אחד בתוכו.

קוצר הראות הלאומי שבחקיקה זו יביא, בנוסף לכל הנזקים המיידיים, לתהליך של הינתקות התפוצות מן המדינה. בראייה היסטורית, זהו מרשם להתאבדות לאומית.

גד מזבא
עומר

מי שלוקח לעצמו את הסמכות

"בזק" מדברת גבוהה־גבוהה

ערב הבחירות לכנסת פרסמה "בזק" מודעת־ענק בעיתונות היומית ובהן התגאתה על כך שהשכילה להעמיד לרשות כלי־התקשורת מהעולם קווי־לוויין ועורקי־שידור רבים. המודעות לא פורסמו בשל "זכות הציבור לדעת", כפי שטען אחר־כך דובר "בזק", אלא כדי להתרברב. רברבנות זו מבעיסה במיוחד על רקע השירותים הלקויים של "בזק" למנויה בארץ. אני סבור שיש לסייע לעיתונות בבואה לסקר את הבחירות בישראל, אולם מכאן ועד להתגאות בשירות של "בזק" הדרך עוד ארוכה. כדי להביע את כאוותי פרסמתי על חשבוני מודעה בזו הלשון: "אם בזק מגיעה לאוקיינוס ההודי – למה אני לא מצליח לחייג לפתח־תקווה?"

ומה היתה תגובת "בזק"? החברה בחרה להתפלמס על בחירת העיר פתח־תקווה למודעתי, והמשיך להתפאר בהישגי החברה. כמי שנאלץ להשתמש בשירותיה בתדירות גבוהה ביותר וכמי שיודע שהשירות גרוע, אני תמה לקרוא פעם אחר פעם את תגובותיה של החברה, המסבירה למה ומדוע אין אפשרות להתקשר מכאן לשם. אינני רוצה הסברים טובים – אני מעוניין בדבר פשוט: לטלפן מתל־אביב לפתח־תקווה, או להרצליה, או לירושלים, או... לתל־אביב, ולהשיג את המנוי בפעם הראשונה, או השנייה...

אני מבקש לשאול בזה כמה שאלות בסיסיות: למה באמת החיוג למנויים במרכזות הדיגיטאלית החדשה בת שבע הספרות בת"א (54...) הוא כמעט בלתי־אפשרי? למה אורך תיקון הטלפון כמה וכמה וכמה ימים, גם כאשר התיקון הוא במרכזייה? למה בקשתי לרישום מספר חדש במודיעין 14 אינה מבוצעת מתאריך 14.9.1988 לפחות פניותי החוזרות והנשנות? למה בירור בנוגע לחשבון אורך שבועות ארוכים? למה אי־אפשר להשיג את 114 ומדוע כמעט בלתי־אפשרי להשיג את 116?

רוני ריימן
תל־אביב

הארץ ממליץ

התגיגה של באבט (ת"א, ירושלים) – ארוחה צרפתית מפוארת מוגשת בכפר דייגים קטן לחוף יוטלנד שבדנמארק, על ידי באבט (סטפן אודראן) המשרתת המסתורית של בנות הכומר. לפי סיפור של איזאק דינסן ("זכרונות מאפריקה").

מסע לקיתרה (ת"א) – שובו ליוון של גולה פוליטי מפתיים בגירוש מחדש. סרט אטי בעל יופי מיוחד, בבימויו של אנגלופולוס ("מסע השחקנים", "מגדל החסידות"), על זיקנה, מרד, בדידות ואשמה.

קיץ אצל סבא (ת"א) – סרט עדין מטאייוואן, על שני ילדים, אח ואחות, המבלים חופשה בכפר בשד אימם עוברת ניתוח בבית החולים.

מובעים בספסרים (ת"א) – סרט מנוכר, פריזאי, ויפה להפליא מבחינה חזותית, על שלוש נשים בעלות שם זהה, המשביעות את בעליהן. משחקים, סקסים, והמספרים מ־1 עד 100, בסרטו של פיטר גרינאוויי ("חוזה השרטט").

פרנטיק (ת"א) – סרט מתח בבי־מוי של רומן פולנסקי, עוסק בהעלמה של אשת רופא המגיע לוו־עידה מקצועית בפאריס.

מרדף הגבות (ת"א, ירושלים, חיפה) – שוטר לשעבר (רוברט דה נירו) נשכר ללכוד מועל בכספים (צ'רלס גרודין) הנרדף גם על ידי המאפיה. משחק טוב האיזון מוצלח בין פעולה והומור.

יום שני הסוער (ת"א, חיפה, ירושלים) – "סרט אפל" על גנגסטרים האהבה נאשה, מתרחש בניו־קאסל שבצפון אנגליה. אווירה מסוגננת. משחק טוב של סטינג הזמר ג'ז.

בגלל המלחמה ההיא (ת"א, ירושלים) סרטה של אורנה בן דור־ניב המפגיש שני דורות על הרקע הטראומטי של השואה.

מאחר האיש והחלום (ת"א) – סיפורו של מעצב מכוניות בעל חזון בארה"ב שלאחר מלחמת העולם השנייה, מסופר בתנופה ובלהט ע"י פרנסיס פורד קופולה ("הסנדק").

תיאטרוני ישראל

הערב יום ד' 7.12
תיאטרון הבימה:
סאלח שבתי 20.30
יומנו של משוגע – הבימרתף: 20.30
התיאטרון הקאמרי:
בית ברנרדה אלבה: 20.30
גשם – בצוותא: 20.30

תקליטים / דני בלושטיין

לא מזיז לי

קית' ריצ'ארדס – קל לדבר

סגנון הנגינה של קית' ריצ'ארדס, הגיטריסט של ה"אבנים המתגלגלות", לא היה מעולם בעל אופי סוליסטי, משום כך אולי עבר זמן רב עד שהוציא תקליט סולו משלו. את הנסיונות של ריצ'ארדס, שנחשב לאביהם הרוחני של הרבה גיטריסטים ברוק, להוצאת התקליט ניתן לאתר בקלות בשיר "אתה לא מזיז לי" שמופנה אל מיק ג'אגר. ריצ'ארדס בועט, ובצדק, על ניסיונו של ג'אגר להתחדש כאלילי נוער צעירים כמו מייקל ג'קסון, במקום להישען על המורשת המכובדת של הריתם'נ'בלוז, של"אבנים" חלק חשוב במיסודה.

ריצ'ארדס כמו רוצה להראות איך צריך היה להישמע תקליט סולו של ג'אגר, או ליתר דיוק איך היה נשמע אילו הקליט עם חבריו, המתגלגלים בינתיים בלעדיו. "אתה לא מזיז לי" הוא שיר לא רע, שרמזה, באורח מפתיע, דווקא לשיריו האחרונים של אריק קלפטון. ועדיין השיר לא כל־כך מזיז, ומסתכם לידידי בקריאת "לאסי שובי הביתה", המופנית אל ג'אגר.

לריצ'ארדס קל אולי לדבר, אבל הוא מתקשה להעפיל בתקליט הסולו שלו אל הפסגות המוסיקליות שאליהן הגיע בעבר עם ה"אבנים המתגלגלות". מה שהוא עושה, אם כן, זה מה שהוא יודע לעשות, אולי, טוב יותר מכולם – הוא מטייל במנגינות השונים של הרוקנ'רול והריתם'נ'בלוז.

ב"אם יכולתי להחזיק" הוא שר ומנגן רוקאבילי מקפיץ בסגנון שנות החמישים. ב"לא עושה שגיאות" הוא מצדיע למוסיקת הנשמה של חברת "מוטאון" הכושית, ובמיוחד לשירה של אל גרין. ב"זה חשוב מאוד" הוא פועל בטריטוריה של Howlin' Wolf – אמן הבלוז האגדי שהיווה לו השראה מוערית על המוסיקה של האבנים המתגלגלות. ב"Locked Away" הוא שר ומנגן בלדה, מלווה בגיטרה אקוסטית כמו ב"אנג'י" של ה"אבנים", ומעלה געגועים לעבר.

ריצ'ארדס אינו זמר במלוא מובן המילה, אך לא זה מה שמפריע. הבעיה היא שבסופו של דבר, כמו בהרבה תקליטי סולו שנוצרים על־ידי חברים בלהקות עבר גדולות, התקליט הוא תוצר של תסכול יצירתי, ואין בו אמירה משמעותית. נמתין עד שג'אגר יסיים את המופע הגרוטסקי שלו עם תקליטי סולו ויחזור לחיק המשפחה. (הליקון)

רמי פורטיס – סיפורים מהקופסא

בעשור שחלף בין תקליט הבכורה של רמי פורטיס – "פלונטר", ובין "סיפורים מהקופסא" – תקליטו השני בעברית, זכתה תרומתו למוסיקת הרוק בארץ להכרה. פורטיס כבר אינו מין נבגה פסיכית שלא יודעים איך לאכול אותו, ומכיוון שמוטב מאוחר מאשר אף פעם, מומלץ לבדוק שוב את "פלונטר" שיצא מחדש לשוק לפני כשנה, ולגלות כמה פורטיס היה מוכשר כבר אז.

"סיפורים מהקופסא" הוא פרוייקט משותף של פורטיס וחברו ללהקת "מינימל קומפקט" – בארי סחרוף. פורטיס אחראי לטקסטים, לשירה וללחנים אותם כתבו במשותף; וסחרוף אחראי להפקה המוסיקלית ולצליל הגיטרה השולט בתקליט. בחלק מהמקרים לחן השיר הוא פועל יוצא של מהלכים הרמוניים בגיטרה. כך למשל, ב"שקיעתה של הוריזול" המנצל יפה מהלך מוכר במוסיקת הרוק של ירידה מינורית.

הטקסטים של פורטיס הולכים יד ביד עם צורת השירה הנונשלנטית, המיוחדת לו. רמתם אינה אחידה. הם מרגשים יותר כאשר פורטיס נוגע בנושאים אישיים, כמו ב"בין החדרים", אולי הטקסט הטוב בתקליט: "מתוך בדידות אתה מבין שידידות עם עצמך היא דבר טבעי/ מתוך בדידות אתה מבין שידידות עם עצמך היא דבר נדיר". גם הלחן של השיר – מין ריפוף הורי, ספוג אוירה – הוא מהטובים בתקליט. פנינה נוספת היא "באמיר" – שיר על הזרם העצמי והתלישות שמביאה קריירה רוקיסטית הנשענת על סמים.

כשפורטיס נוגע במציאות פוליטית, גלובלית או מקומית, אין לו תמיד מה להגיד. אמנם "סיפורים מהקופסא" הוא הטקסט האנגלי מלחמתי הראשון בעברית בו מופיע, בצורה מדויקת ביותר, הצירוף "מתחם כה אבוד", על הקונוטציות הרבות שהוא מעורר.

בהלחנת "תחנה סופית" השתתף סמי בירנבך, הזמר של "מינימל קומפקט". בשיר מורגשת השפעתו של סיד בארט – מייסדה המקורי של ה"פינק פלויד". "לייפציג בדצמבר" הוא עוד שיר העוסק בחוית הרוק.

השיר מדבר על מסע ארוך אל תוך הלילה של להקת רוק המבצעת בדרך בין הופעה להופעה.

"תתול מפלצת" הוא דוגמא לבי־פילה – טקסט חלש ללחן שמגבה להיות פופ קומוניקטיווי. "בוקר של קטיפה", שיר מתוק משנות השישים של הצמד לי הייזלווד וננסי סינטרה, הוא נחמה פרטית, כשאת מקומה של ננסי סינטרה תופסת לצדו של פורטיס סאלי לורדמן.

פורטיס וסחרוף מייצבים את הצד הקומוניקטיבי יותר של "מינימל קומפקט". רמתו של "סיפורים מהקופסא" אינה אחידה, אך יש בו מספר שירים מעולים שרק מדגישים את היותו של פורטיס מעמודי התווך של מוסיקת הרוק הישראלית.

רמת ההפקה המוסיקלית ועיצוב העטיפה הם בסטאנדרט גבוה מהמקובל אצלנו, וכך זה גם צריך להיות כאשר אנו זוכים לתקליט של פורטיס בעברית פעם בעשור. (בעבע דיסק)

מאיר בנאי – הופעה חיה; סי היימן ולהקה מקומית – התקליט השני

קשה לא לעמוד על הדרך הדומה שבה הופקו שני תקליטים אלה. הם אמנם הוקלטו בהופעה חיה, אך בשני המקרים אינם מנציחים הופעות. בתקליטו של מאיר בנאי לא מופיע אף שיר מתקליטו המצליח "גשם". וכך גם בתקליטה של סי היימן (מלבד השיר "פריוננטה"). בשני התקליטים מוצגים כמה שירים חדשים. בעוד תקליטה של סי היימן הוא במה להצגת שירים חדשים באופן שלא מחייב את ההשקעה הדרושה בתקליט אולפן, המטרה העיקרית של מאיר בנאי היא דווקא להציג שירים ישנים שהוציא לשוק לפני שכשרונו הגף לגודלו הכלל.

בנאי מביא שירים מתוך תקליט הבכורה שלו, שלפני יותר מ־4 שנים. תקליט שחזר את דרכו בקול דממה דקה ועם השנים נהפך לרעם מתגלגל מעל גלי־האתר, זאת למרות שמעולם לא היתרגם להצלחה מסחרית. בתקליט גם שירים שהופיעו בכל מיני פורמטים מזורים, כמו בסרטים גרועים שהוליד שירים מצויינים. מדובר בשירים כמו "שירו של שפשף", "חלומות אחרים", "כמו צי־פור", ועוד.

ההופעה החיה היוותה הזדמנות טובה לקבצם ביחד, אך ההפקה הבסיסית של ההופעה לא תמיד מצליחה לנגוע בניואנסים המתוחכמים לשירים בעבודת אולפן. באופן טבעי, לוקה אוירותו המסגנונית של התקליט, לכד־רות שממילא קשה לצפות לה מתקליט בהופעה חיה. מבחינת הביצוע, הן של מאיר בנאי – אחד מזמרי הרוק הבודדים במדינתנו, הן של להקתו, עומד התקליט בקריטריונים הגבוהים ביותר של הופעה חיה. דווקא הביצוע לשירו של שפשף מאכזב. עקב הפקה עמומה מדי, מפספס הביצוע בהופעה את כל הבנייה הדרמטית הקיימת בשיר שיכול להיות מספר של כל הופעת רוק.

החומר בתקליטה השני של סי היימן הוא חומר של תקליט אולפן. ההצדקה להקלטתו בהופעה חיה הוא הגיבוש הצלילי אליו הגיעה "להקה מקומית" בהופעה – וזהו ללא ספק יתרון. תקליטה הראשון של סי היימן צילצל טוב יותר דווקא בהופעות, ואם לא היתה הצדקה כאן אמביוונטית להיכנס לאולפן – זה חסרון. בתקליט כמה שירים חזקים – "עולם תעשייתי", "יורים ובוכים", שנפסל באמנו לשידור, ו"קרוב לקצה".

ניתן למצוא בתקליט את הביצוע, שאם לא היה קיים לא היה שום צורך להמציא אותו, ל"ישתוק אותה, גלגל אותה" של שלום חנוך. סגנון השירה הבלתי מחייב של סי היימן בא לעתים צמוד לדיקציה בלתי אפשרית. הטקסט של "באת, אלי", שגרם לנו לפכור אצבעותינו במבוכה בהופעות, מתנצח גם הוא על גבי התקליט. כיצד כלאיים – תקליט הופעה חיה שנועד להשיג מטרות של תקליט אולפן – הוציא תקליטה השני של סי היימן את מטרתו. (NMC)

פורטיס. הטקסטים הולכים יד ביד עם צורת השירה המיוחדת לו
תצלום: מלי בר־עמי

מדריך הארץ

תורנויות

תורנות רופאים

המגן רופאים בבתיים רופאים: מ"ס בערב עד לפתות ב"ב בבוקר בטמעת מ"א טל' 101.
מגן דוד אדום:
ירושלים 523135
תל־אביב 5460111
חיפה 512233
בת ים 5793335
הרצליה 052־541333
נתניה 823333
רחובות 08־451333
בת־ים 5511111
חולון 803133
לוד־רמלה 08־221822
באר שבע 057־74767
הקריות 04־763333
מוקד שירותי רפואי בקופ"ח הכללית:
בימים א'־ה' – 20.00–8.00
ביום ו' – 15.00–8.00
טלפונים: 03־433300
שח"ן – שירות רפואי נייד 24 שעות ביממה, כולל רפואת שיניים: ירושלים, מוקד יום 660585, 669531
[illegible]
ירושלים 5461727/8

[illegible]

21.00 פתוחה בימים א'־ה' בין 03־284649
עד 23.00 ימי ו' וערבי חג מ־18.00 עד 24.00
שבתות וחגים מ־15.00 עד 21.00
ירושלים בי"ח הדסה ע"כ – 22–16
מרכז רפואי הרצליה פיתוח 052–548575
איכילוב 7549111 אינפורמציה 1500
ירושלים 227171
תל־אביב 5461111
ילדים ונוער 03־261113
חיפה 672222/3
נתניה 053־335316
באר־שבע 057־418111
כרמיאל (גליל מערבי) 04־988410
כפר סבא 052־913999
תל־אביב טל' 234819
ירושלים טל' 02־245554
חיפה טל' 04־382611
[illegible]
טל' 220831
רח' מאזה 13 תל־אביב
[illegible]
ירושלים – 243358
חיפה והגליל – 229488 מ־20.00 עד 11.00
[illegible]

(פרטי) 350848
[illegible] 24 שעות – 03־5461153, 08־550506
[illegible] 290101, 203121
[illegible] 239952, 246363, 611001
ירושלים 226335
[illegible] 645334
[illegible] 5619463

תורנות בתי־חולים

תל אביב – [illegible]
ירושלים – הדסה ע"כ (כירורגיה, נשים, עיניים, א.א.ג)
[illegible]

תורנות בתי־מרקחת

תל־אביב – אלחנדרה אלחזרוב 76 230746
קופ"ח מכבי בן יהודה 26 203492
ירושלים – מרפאת רחממה הס"ג 28 523191
חיפה – הגינה הגינה 22 231905
חולון – אהרון הסריד 52 889155
עין יהב עין יהב 2 884854
בת ים – [illegible] 20 585360
רמת גן – [illegible] 151 722271
בני ברק – [illegible] 88 781854
נתניה – [illegible] 24 22243
הקריות – [illegible] 715136

דלת פתוחה

מרכז מידע וייעוץ לצעירים ע"י צוות מקצועי – ייעוץ ומידע בנושא חברות, משפחה, מיניות – אנונימי מגיעה. ימים ב'־ג' ד' – 16.00–19.00.
רמב"ם 9 5101511/2
[illegible] 381520

מרכזי מידע – אגד

02–304304 03–432777 04–549121

הסנה חברה ישראלית לביטוח בע"מ
מוגש כשירות לציבור על ידי

טלוויזיה

חינוכית
09.00 עד כאן
09.05 שעת כושר
09.15 מיקי ורגלף
09.40 רוצב מסטם
10.10 מר מג'יקה
10.35 ידידות עם שור
11.00 פיצוחי חנוכה
11.30 חנוכתא
11.55 שלגיה במאה ה־20
12.00 לגה הדין
13.30 אתמול במשפט דמויאביק
14.00 עד כאן
14.05 אוניברסיטה פתוחה
15.00 הי בינגה
15.10 טאו טאו
15.40 שעת כושר
15.80 פיצוחים
16.25 זהו שלמבו
17.00 ערב חדש

כללית
17.30 תוסט
18.30 (ע) קיצור החדשות
18.32 מדריך לדוסקי
19.00 הקלאות היום
19.30 חדשות
20.00 בתערות מבט
20.03 על הניסים
20.08 עד פוס
21.00 מהדורת החדשות
21.30 תשדירי שירות
21.35 מוקד
22.05 גברת מרפל
23.30 סמוקר של יום החדשות הלילה

ערוץ 2
08.30 משפט דימטאניק
16.00 משפט דמניק, המשך
18.30 מה בשדר הערב
18.35 חנוכה, חג הגבורה
19.05 שירים עבריים
19.15 חנוכה, חג הגבורה
19.30 האנדרגיג
20.21 מה בשדר מחר
20.25 חנוכה חג הגבורה
21.50 משפט דימטאניק

ירדן ערוץ 6
17.30 תכנית בידור בצרפתית
19.00 חדשות בצרפתית
19.15 ירדן כיום
19.30 חדשות בעברית
19.45 מגזין ספורט
20.00 חדשות בערבית
20.30 קים ואלי
21.10 ארצות בעולם
22.00 חדשות באנגלית
22.20 הדים
23.10 נשאים עם ילדים

לבנון ערוץ 12
13.30 חיים אחרים (סדרה)
14.00 מועדון 700
14.30 התעמלות
15.00 האמור הלוליני
15.30 טופרבוק (מצוייר)
16.00 שובבי הסלעים
18.00 חזו וקשת

רדיו

קול המוסיקה
07.09 בהאונה ביגורה
09.00 מאוצר התקליטייה
10.00 קונצרט בוקר
12.57 פינת השיר
15.00 קלאסיקל
14.06 מן הקרסייה
15.00 אנתולוגיה בצליל
16.00 מאולמי הקונצרטים שלנו
18.00 מבחר התקליטייה
19.00 אבנים באולפן
20.05 הדלקת נר חמישי
20.10 לבקשתך: הומל
20.57 פינת השיר
21.00 אופרה
23.00 רדיודרמאמה

רשת א'
16.05 מוסגים
17.05 צבעי הקשת
18.06 הדלקת נר חמישי
18.11 מבחר ערב
19.00 שידורים לעולים
22.05 הבר מאמר מכבב

רשת ב'
18.06 הדלקת נר חמישי
18.11 יש שאלות
19.00 היום הזה
19.35 שירים עבריים
20.05 צמוקים ושקים
21.00 מהדורת החדשות
21.30 צמוקים ושקים
22.05 להיאחז בחלום
23.05 מוחשים את המסמון

רשת ג'
18.06 הבעקה האחרונה
20.05 כשר בחנוכה
21.05 פניני ג'אז, עם לאה ליאור
23.05 הלילה הוא שירים

גלי צה"ל
17.00 ערב טוב ישראל
18.05 יעד משודר
18.46 משהו שלומי
00.05 ציפורי לילה
02.00 לא רוצים לישון
05.00 צלילי בוקר

צה"ל 1
19.05 ספרא וסייפא
20.05 בעיקר מוסיקה
21.00 מהדורת החדשות
21.30 אוניברסיטה משודרת
22.05 על הרכש ועל הביסאק
23.05 עשרים וארבע

צה"ל 2
19.05 יומנים מוסיקה
20.05 מבעד הפומבים
22.05 נינה סימון והידי בריד־ג'ואטר בהופעה (שידור ישיר מבנייני האומה בירושלים)

שידור קבוע

רשת א'
06.16 והעיר עיניה. שירים במגוון השידור
06.35 סיכום המשנה היומית
06.50 מרקי היום
07.30 "יומן בעיניך"
08.05 שירים
09.05 סלולרית
10.05 פניני בוקר
11.05 שירים עבריים
12.05 מקרוב ינרבים
14.06 בראש צרה. מגאזין לילדים. 15.30 תמצית מהסיפה המלאה

רשת ב'
06.06 השכם בבוקר
07.00 המוקד הזה

רשת ג'
06.05 בוקר לאשר. ווקים ושובים
07.05 שיר בבוקר. שירים עבריים
09.05 "מה כבר תשע"ן"
10.05 הברים טובים עם שמואל אימבר
11.05 מלאכי הקווים "על הסף"
12.05 "אתנה ימקומית"
13.05 רק בימי חול עם מנחם פרי

גלי צה"ל
06.05 אוניברסיטה משודרת
06.30 מוקדים ערב, חדשות
07.07 שבע אפס שבע
08.00 בוקר טוב ישראל
09.05 אלופה
10.05 "עשר", שירים עבריים
11.05 כבין לעכשיו, עם רפי רשף
13.05 "זה הזמן"
14.05 "שכינה יד מדל"
15.05 "שירים לזוג"
16.05 "אל תקח ללב" פינה יומית
16.54 באשו מילולי פינתו של אבשלום קור

[illegible]

קולנוע

תל־אביב
אורלי – הקלות הבלתי נסבלת של הקיום 5.45, 9.15
אלנבי – רמינג 7.15, 9.30, ובגוה 11.30
אסתר – כפר הבגל 2 5.00, 7.30, 9.30
בית לסין – גולפוט 11.15
בן יהודה – הגלו והנסיכה 4.30, 7.00, 9.30
גורדון – התגיגה של באבט 5.00, 7.15, 9.30
גת – בוקר טוב ויטנאם 5.00, 7.20, 9.45
דקל – גיג 7.10, 9.35
דיזנגוף 1 – קפה בגדד 11.00, 13.00
דיזנגוף 2 – הדרך של אביה 11.00, 13.00
דיזנגוף 3 – מקין בלוז 11.00, 13.00
[illegible]
חן 1 – תקלה מושלמת 10.30, 12.30, 2.30
חן 2 – הסעול הבלכלב 10.30
חן 3 – חברי הדרקון
חן 4 – כפר הבגל 10.30, 12.30, 2.30
לב 1 – יום שני הסוער
לב 2 – הגיא אין כבר אלף גובה
לב 3 – בכלל המלחמה ההיא
לב 4 – התגיגה הקסומה
[illegible]

ירושלים
אדיסון – מרדף הגבות 12.30, 4.30, 7, 9
אוריון 1 – לא שם דין 10.30, 12.30
אוריון 2 – עם הכלב לגבורה
אוריון 3 – משחק 3 10.30, 12.30
[illegible]
סמדר – יום שני הסוער
[illegible]

רמת־גן גבעתיים
[illegible]

חולון
[illegible]

כפר־סבא
[illegible]

אשקלון
[illegible]

עפולה
[illegible]

נהריה
[illegible]

צפת
[illegible]

בת־ים
[illegible]

ק. אונו
[illegible]

פתח־תקוה
[illegible]

טבריה
[illegible]

חיפה והסביבה
[illegible]

קריות (חיפה)
[illegible]

ראשל"צ
[illegible]

הרצליה
[illegible]

רחובות
[illegible]

רמת־השרון
[illegible]

בית־שאן
[illegible]

באר־שבע
[illegible]

נתניה
[illegible]

חדרה
[illegible]

עכו
[illegible]

להסתכל בגדול...
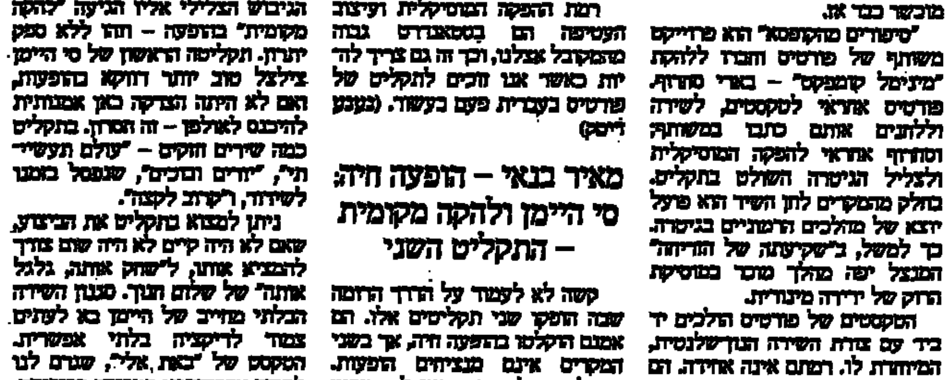

גם אתה יכול בשבועיים להיות גדול

זקוק דחוף למודעה?
מודפון
לשרותך 24 שעות ביממה
03-38 38 38
לבעלי כרטיסי אשראי בלבד

כפר שמריהו
יש חדש בטייסט אוף סצ'ואן
דמי חנוכה בנוסח סין בכל שמונת ימי החג
בצהריים - הזמן את הילדים וכל המשפחה* לחגיגה אמיתית של מטעמים מן המזרח הרחוק.
ובערב - ממתינה לך ולאורחיך חויה נדירה של אוכל סיני מעולה, בהגשה מרהיבה עין, זיקוקים והפתעות.
הזמן מקומות מראש
* מחירים מיוחדים במשך שבוע החנוכה
כי יש חדש בטייסט אוף סצ'ואן
מרכז מסחרי כפר שמריהו 547722, 052-580448
יש המון סינים אבל רק טייסט אוף סצ'ואן אחת!

בבית המשפט המחוזי בתל־אביב־יפו
ת.א. 1141/88
ת.ה. 12152/88
הודעה
1. מתבקשת בזה הבקשה לכינוס מסל לייצור רב־פח בגצת הכלול:
א. קו לייצור רצפות פלדה.
ב. קו לייצור רצפות עץ.
ג. קו צביעה אוטומטי.
ד. מכונות, כבונות וציוד לעבוד מתכות ועץ המשמשים בהשלמה לקוי הייצור הנ"ל.
ה. מבלטים, תבניות, מלאי חומרי וגלם לייצור רצפות ומצבות.
2. לקבלת פרטים על המפעל וכן לביקורת בו לצורך יש לפנות למ"ס בטל' 253444 רמח 264963.
3. הצעות לרכישת המפעל יש להגיש לחתום בכתב, עד ליום 30.12.88 בצירוף ערבות בנקאית אוטונומית לטובת הח"מ בסכום 5% שבגוחר הצר עת והסכום זה יהיה צמוד לשער הדולר היציג כלשו השיח.
לסחר המפעל יתוסף מע"מ כחוק.
4. הח"מ לא יוכל מחויב לקבל את ההצעה הגבוהה ביותר או כל הצעה שהיא.
5. הח"מ אינם מחוייבים לקבל את ההצעה הגבוהה ביותר או איזה הצעה שהיא.
6. הח"מ יהיו רשאים לנהל מו"מ עם המציעים שונים לפי שיקול דעתו. המכירה כפופה לאישור בית המשפט הנכבד ולאישורו והוראותיו.
בנימין ברוק, עו"ד
עקיבא דהבנה, רו"ח
מנהלים מיוחדים מטעם כונס הנכסים
רחוב אלנבי כב"ב, תל־אביב

הועדה המקומית לתכנון ולבניה הגליל המרכזי
שוקים – שוק עירוני – עכו
נמסרת בזה הודעה לפי סעיף 149 לחוק התכנון והבניה תשכ"ה 1965 כי במשרדי הועדה המקומית לתכנון ולבניה – הגליל המרכזי – עכו, הוגשה בקשה להתרת בניה בתיק מס' ח/87/77 ע"י בר שקד זאהי עבאללה בכפר סכנין גוש 19316 חלקה 23–24.
מהות הבקשה:
1. הבניין כבר צפוני ודרומי חורג ב־0% לכבנים הסכנים.
2. הקלה זאת ניתנה לאחר החלטת הועדה המחוזית – מתוך הצפון.
כל מעוניין יכול להגיש התנגדותו למשרדי הועדה תוך 14 יום מתאריך פרסום הודעה זו לפי הכתובת: שוקים – שוק עירוני – עכו מול מכבי אש.
משה מלם, יו"ר הועדה

חוק התכנון והבניה תשכ"ה – 1965
מרחב תכנון מקומי – קריות
נמסרת בזה הודעה לפי סעיף 149 לחוק התכנון והבניה תשכ"ה 1965 כי במשרדי הועדה המקומית לתכנון ולבניה קריות הוגשה בקשה לתוספת קומה שלישית באזור התעשיה ק. ביאליק רח' יוסף לוי 18 פינת החרושת גוש 10417 חלקה 119.
מהות הסטיה:
חריגה בקומה אחת ממספר הקומות המותר.
כל המעוניין רשאי להגיש התנגדות למשרדי הועדה המקומית רח' הגדוד העברי 4 קרית מוצקין, תוך שבועיים מיום פרסום הודעה זו.
ע. לוי
יו"ר הועדה המקומית לתכנון ולבניה קריות